

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectionarium Breuiarii. Vitae Sanctorum - Cod. Aug. perg. 84

[S.l.], [3. Drittel des 10.-11. Jh.]

[urn:nbn:de:bsz:31-11817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-11817)

LXXXIV.

Ag.
LXXXIV

M

Zwei Initialen : } fol. 125^r : S
Farben: Blau, Grün }
Büchlein, Mennig } 126^r : Tempore
(Ebermannsgruppe)

s. Kiltür der Abte: Reichenau. München 1925. S. 966
H. Gensler, Süd- u. d. Reich. J. 1934, S. 17

401552

69.
VII.
18.

Monasterii Augustiensis

177

... SECURE M...
...
... DIACONORUM QU...
... QUINTO NE...
...

N ILLIS DIEBUS ERAT PERSECUCIO XPIANORUM SUB DATIANO PRESIDE. Erant enim tres in civitate nomine fulingas. Etraelius archidiaconus et Maurus et Maurus diaconus. Ad quos venit angelus domini et stans in medio eorum immisit eis spiritum sanctum in paraclyti. Qui eadem hora coeperunt inter se orare. et respicere in celum. Et beatus etraelius in faciem proiecit se. et cepit lacrimans orare et dicere. Domine deus meus: fac nobiscum secundam misericordiam tuam. Erat autem hora noctis quasi nona. Et eadem hora stans angelus domini locutus est eis dicens: Etraelius aspice ad os tuum quod signum sancte crucis. et in capite eius est imago dei. et eius effigies sunt miserat facturae hominis. oculi autem sicut stellae et uox foeta est. ad eum de celo dicens: Etraelius in ueritate iustus coram me. Veni in

gloriam inter quos meos et ueritatem alicuius iusti et manu diacones. Noli pertinere uaria tormenta ab hominibus inter quos quatuordecim si non fuerit fortiter conuersatus in horum congregari non poterit. Sic et homo si non fuerit caro eius passionum tribulationibus attrita non potest amari eius in paradysum dei in aere palma. Et hoc dicens ablatum est ab oculis eius. Beatus autem etraelius cecidit in faciem suam et exclamauit uoce magna dicens: Gratias ago domine in ueritate christe qui me dignatus es uocare per angelum tuum. Audientes autem haec omnes habitantes in ciuitate fulingas rursus auerterunt presidi dicentes: Est quidam uir in ciuitate nostra qui die nocte cum aliis diabulis conueniunt et faciens multis peccatis ad adorandum illum qui in deum crucifixerunt. Audiens haec presidi misit eos ad ducendum fructum ad beato radiam ante eum diuinitatis presidi. Dic mihi inuenis quem deum adoras? Beatus respondit et

10
spondit. Dic mihi preses et tu quan-
tos deos dicis esse. Preses dixit.
Ego dico esse deum magnū apol-
linē. et herculē. qui nos sal-
uos faciunt. Sanctus eraclius
respondit. Isti quos tu dicis de-
os uan et rei sunt. Non loquun-
tur. non uident. n̄ audiunt. n̄
habent spm. dicente psalmista.
O m̄s diu genū doemonia. dñs autē
cēlos fecit. Eadem hora iussit
eum p̄ses in carcerem mitti. Clau-
sus igitur in carcere. locutus est
beatus eraclius ad carnifices. Ite
et dicite p̄sidi. quia iustus et
maurus diacones mei. xpiani
sunt. Audientes haec carnifi-
ces. nuntiauer̄ p̄sidi. Et eadē
hora. iussit eos preses. cū eraclio
carcere mancipari. Missi igitur
in carcere. ferro constricti sunt.
Altera uero die. iussit eos adduci
ante se. Ad ductis autē sc̄is mar-
tyribus. ante conspectū eius.
dixit ad eos preses. Si per c̄acta
stis de salute ur̄a. Venite et sa-
crificate dñs. et salui eritis.
Responderunt sc̄i unanimi

ter. Numquā tibi benefi-
ces. neq. dñs tuus. quia scriptū
est. Tu qui cēlū et terrā n̄ fecer̄.
peccam de terra. Dñs autē n̄ mag-
nus ē. et potens liberare nos de
manibus tuis. Preses dixit. Peccos
meos. si sic locuti fueritis. n̄ al-
terā uobis dabo sententiā. nisi
ut capita ur̄a ferro amputent̄.
Sc̄i uero dixerunt. Qualem uis
sententiā infer nobis. parati
sumus sustinere tormenta.
Preses dixit. Nolite sic dicere.
sed ut dixi. uenite consentite
mihi. et adorare dñm meū. et da-
bo uobis om̄a bona. Sc̄i mar-
tyres dixer̄. Quae sunt ista
bona quae nobis pmittis. Si au-
rum. si argentū. si uestem auro
textā. nos ista om̄a p̄ nihilo
estimamus. Preses dixit mini-
stris suis. Quantum uideo. isti
magicas artes didicerunt. et
ideo sperant se superare deos
ur̄os. Sed ita ut dixi. suscipiant
capitalem sententiā. Tunc du-
cebant sc̄i ut occiderent̄. et psal-
lebant sic. In una testimonio x̄

tuorum delectamur. xpe. sicut in om-
nibus dicitur. Et uenerunt ad locum
ubi decollandierant. Sei uero eum
extenderent ceruices ut occiderent.
peussores non poterant gladios. neque
brachia extendere. Et cito cunctes.
nuntiauerunt praesidi dicentes.

Quia gladiatores quos miserat ad in-
terimendos christianos. non possunt
eximere gladios. neque brachia
extendere. Eadem hora iussit
eos reduci. Reducti sunt autem
martyres ante praesidem. et dicit
eis. Quare didicistis magicas ar-
tes. quae hodie liberauerunt uos
a gladiatoribus illis. Sei dixerunt.

Nulla nos liberauit ars magica.
sed deus noster transmisit ad nos an-
gelum suum sem. et ipse nos libera-
uit. Praeses dixit. Rogo uos
ostendite mihi. et doceete me
de istis quae dicitis. Sei respon-
dentes dixerunt. Si uis facere quae
dicimus tibi. ostendere tibi pos-
sumus omnia. Praeses dixit ad eos.

Numquid doemonium habentes.
aut execos. aut claudos. lepro-
sos. doemoniosos. paralyticos.

affert. et uidebis quanta sit uir-
tus domini. Tunc praeses iussit ad-
duci omnes infirmos. uariis in-
firmitatibus occupatos. Sei ue-
ro piecerunt se in oratione et
dixerunt. Ostende nobis domine mi-
sericordiam tuam. et saluare tuum
da nobis. Audiamus quid loquatur
in nobis dominus deus. quomodo loquetur
pacem in plebem suam. et super
suos. et in eos qui conuertuntur
ad ipsum. Oratione autem facta.
respicientes ad caelos. audierunt
uocem dicentem sibi. Exaudiunt
deus orationem uestram. Et fecerunt
signum sanctae crucis super capita lan-
guentium. Et in illa hora sal-
ui facti sunt omnes. et restaurata
sunt omnia membra illorum. Et uiden-
tes multi dixerunt. Quere quia
magnus et bonus est deus. quem isti
adorant. Et crediderunt eadem ho-
ra. triginta animae. Et nona
hora noctis uenerunt ubi sei
erant sub custodia. et ibi oraue-
runt ad deum. Custodes autem
somnia sunt grauati. Sei uero
assumentes eos qui crediderunt.

2 v
descenderunt ad aquam flumi-
nis. ad pontem quidam caca-
ris. et benedixerunt aquas. bap-
tismi autem. eos qui crediderunt
in nomine dñi ihu. Preses uero
altera die hoc audiens. iratus
est ualde. Et iussit piram in
gentem accendi. et in eadem
coneremari scōs. Feceruntq.
ministri. sic p̄cepit datianus.
et fabricauerunt catastas. et sup
posuerunt ignē. et fecerunt
catulas ferreas pertusas. et li-
gauerunt eos. et posuerunt sup
ignē. Flamma uero secus
terrā redundabat. et n̄ nocē-
bat scōs. Videns autē hoc da-
tianus. iratus est nimis. et ius-
sit deponi scōs. et in conspec-
tu suo gladio occidi. In illa
hora orauerunt sc̄i et dixerunt.
Suscipe dñe animas nr̄as. et
deduc in requiē sc̄am tuam.
Oramus etiam dñe. ut si quis
xp̄ianus habuerit gestam nr̄am
in domo sua. adiuues eū. ut si
nē te donante ac gubernan-
te saluus p̄seruet. Adhuc

orantes decollati sunt sc̄i et
reddiderunt dō sp̄m. quinto no-
nas maias. Tunc uenerunt xp̄iani
et tulerunt corpora scōrum
martyrū. et sepelierunt ea
n̄ longe acuitate fulingas.
plus minus miliano uno.
uia salaria. in loco qui pou-
lianus uocatur. cui ymnis
di alaue libus. et tibi p̄stant.
beneficia meritis scōrum.
usq. in hodiernum diem.

Donante dño nr̄o ihu xp̄o.
eū. est honor et gloria
laus et imperiū. in secla
seclorum amen. EXPLICIT
PASSIO BEATORUM MARTY-
RUM ERACLI EP̄I IUSTI
ET MAURI DIACONI

3
11

INCIPIT VITA SCÆ
AC BEATISSIMÆ IN
FROSINAE VIRGINIS

FUIT VIR IN ALEXANDRIA
paphnutius nomine. honorabi-
lis omnib. & custoditis manda-
ta dī. hic accepit conjugem
dignā generis sui. et ipsā hone-
storum morib. plenā. sed sterilis
non pariebat. Vir autē nimis
fluctuans. eo quod non haberet
eū om̄s facultates suas dimitte-
ret. ut post obitum suum bene
& congruenter sua substantiā
gubernaret. Indigentib. non ces-
sabat ministrare. qui ieiuniis
et obsecrationib. ad o. dari sibi fi-
lium. maxime uident uxore suā
nimmū fluctuantē. multā ergo
pecuniā erogans pauperib. et o-
ratoris. poscens adimpleri desi-
derium suum. Similit̄ autē et uir
et uir circūiens querebat inueni-
re aliquē hominē dignū dō.
qui possit p̄cib. suis effectum
desiderii eius perficere. & ita
ambulauit in monasterio. q̄a
eiusdem monasterii patrem

magnū apud d̄m esse dicebat.
Illi ingresso et multā pecuniā
offerens. multā etiā fiduciā ab
abbte. et ab uniuersis fratrib. con-
secutus est. Post multum uero tē-
poris. indicauit abbti des. desu-
sua causam. Qui compatiens illi
abbas postulauit ad d̄no dare illi
fructū uentris. etamboꝝ oratio-
nib. exaudiens d̄s. largit̄ unam
filiā illi. Uident autē paphnutius
abbatis conuersationē. numquā
a monasterio recedebat. Unde et
conjugem suam introduxit ut
benediceretur ab abbate et fratri-
bus. Tollentes autē infantulam
a lacte. & facta annorū septem
baptizata est. imposueruntq. illi
nomen eustrosina. Gaudebant q.
sup illā parentes ei. quia erat ac-
cepta dō et pulchra facie. Facia
igitur annorum duodecim. ma-
ter illius migravit de hoc seculo.
Remansit autē pater eius. et uchi-
ens eū litteris. et electionib. cete-
raq. huius mundi sapientia.
P uella uero tantā excipiens di-
sciplinā. ut miraretur pater.

3

gus prudentiam. Opinio autē
eius pagrauit totam ciuitatem.
S eu et desipientia eius. et doctri
na. et quia erat pulchra nimis
et composita uultu erat et animo.
M ultos autem excitauit ad accipi
endam eā filius suus. et multis
decertantibus cum patre ei pue
nire ad finem non poterant. Sed
ipse tantū dicebat dñi uolun
tas fiat. Unus autē ex supe
rans om̄s in honore & diuitiis.
accersit patrem illius. postu
labat patrem ab eo dari filiam
eius filio suo in matrimonium.
& concedens fuit consuecte di
sponsaliare. Post multū uero
temporis. accipiens eā pasnu
tius dū eēt annorum decem &
octo. abiit in monasteriū eū
ea. in quo consueuerat ambula
re. multamq. igitur pecuniā
largitus est ad necessaria fratru.
dixitq. abbati. fructū oratio
num tuarū adduxi tibi. ut res
pca. quia iam ad nuptias eam
tradere uolo. Iussit autē abbas
introduci in senedochia mona

sterni. Locutusq. est cum ea. &
benedicens exorsatus est eā de
castitate. et patientia actimoris
dī. Facientes autem ibi tres di
es. aurem ponebat cotidie ad
psalmos. et uidens singulorum
conuersationem. & spiritale pro
positum. mirabatur eorū uitam
dicens. Beati sunt uiristi qui
in hoc seculo similes sunt ange
lis. et propter hoc uitam aeter
nā consecuntur. Et cepit cor
eius sollicitans esse in celo ti
moris dī. Post tres autē dies
dixit pasnuitius ad abbatem.
ueni pater ut saluet te ancil
latua. et ora pca quia ambu
lare uolum' in ciuitatem. Cū
autē uenisset abba. piceit se
ad pedes ^{ei} dicens. Obsecro ora
me. ut lucretur dī animam
meā. extenditq. manū suam.
et benedixit eā dicens. O stu
cognoscens hominē. ante quā
nascatur. tu huc ancillae
tuae curā habere digneris.
ut meretur portionē & con
sistium integriū caelorum.

Et commendantes se sem. abier. in ciuitate. Pater
uero ei si aliquando inueniret monachū
aliquē adducebat ad domū suā petens ut
oraret pro ea. Vno autē die anniuersario qua or-
dinatus ē abbas monasterii de quo sup̄ dixi mi-
misit abbas unū ex fratrib. ad pasnuitium
utinunt. ut eū ad solēnitatē abbatis. Qui
abiens in domū ei. req̄siuit eū. Pueri autē di-
xer. recessit. Audiens hęc eufrosina. ad-
uocans illū fr̄m. cepit interrogare eū. Dic
mihi. pietate domine fr̄. quanti fr̄ festi
in monasterio. At ille dix. ccc. iiii. Dicit ei
puella. Qui uoluerit uenire illuc. ad con-
uersionē. suscipit illū abbas. Respondit
ei. Et nā cū multo gaudio suscipit illū. ma-
xime p̄p̄t uocē dñi qua dicit. Qui uenit
ad me. n̄ etiā foras. Dicit ei eufrosina. Om̄s
in ur̄a ecclesia psallitis. et equanimiter
ieiunatis. Dicit ei monachus ille. Cōmu-
niter quidē psallim. ieiunia uero
unusquisq. quod uult uel quantū ua-
let. ut fiat cōtumax uoluntatis con-
uersionis. Sed p̄pter arbitriū. et spon-
taneā uoluntatē. omnē ergo scrutans
monachorū conuersationē. Dix. ad
monachū. Uolebā ire et puenire ad hu-
ius inenarrabilē uitā. sed tunc eo esse
inobediens patri meo. quia puana &

eaduea huius seculi substantia cupit
me tradere uiro. Dicit ei monachus.
Soror n̄ pmittas ut polluat homo cor-
pus tuū. et trahas talē pulchritudinē
pati obp̄briū. sed desponsa te xp̄o. qui
tibi potest. p̄stis omnib. transeuntib.
dare regnū celorum. et eā angelis con-
sortiū. Occulte autē exiens. uade in mo-
nasterium mutato habitu seculari.
induta ueste monachili. ut possis eua-
dere. Nolebat enī alauca toto tondi. que
n̄ seruat fidem. Dicit ei monachus ille.
Ecce pater tuus uenit mecum ad mona-
steriū. faciet ibi tres dies uel iiii. tu autē
adduc unū de monachis. et quo uales
occurrit tibi cū magno gaudio. hęc &
his similia illo dicente ad eufrosinā.
uenit pasnuitius et uidens monachū. in-
terrogauit eū dicens. Quid ad nos
sumpsisti domine. Dix. ad eum.
Annuiersaria dies ē monasterii. misit me
abbas. ut uenient. accipias benedictionē.
Causus pasnuitius ingressus cū cōinna-
uiculā. abier. in monasteriū. Cū autē eēt
ibi. mittens eufrosina unū fidelissimū
seruū dicens. Vade in monasteriū the-
odosii. ingressus ecclesiam. et monachū
quē ibi inuenieris adduc tecū. Miseri

¶ Quę cū audisset. placuit ire. et dix. ad eū. q̄ me habet
L tondere.

corda autē dī. ecce quidā monachus uenie-
bat de monasterio ueniens que secū habe-
bat. et ueniens cū puer rogauit cū ueniret
ad eufrosinā. Qui cū uenisset. ueniens cū pu-
ella surgens salutauit eū dicens. Orā pro me
pater. et orans benedixit eū et seclit. Dixit autē
eufrosinā. Domine mihi ego autē habeo patre
xpianū et sermū dī. possessore substantie
nimis. habuitq. uxore que me genuit.
que transiit de hac uita. Vult autē pater
mī p omnib. reb. suis tradere me huic scō
in quo. et ego nolo inquinari meo. sed ti
meo eē inobediens patri meo. et qd. faciā.
nescio. Totamenī noctē absq. somno per-
transiui. postulans dñm. ut ostenderet mi-
serę anime meę miām suā. Et factō mane
placuit mihi mittere in ecclīā ut addu-
cerē unū frēm. ut ab ipso audirē uerbū
dī. et qd. facere debeā. Postulo autē te pat-
re p mercede anime tuę. scio quia adō missus
es. doce me que dī s. Dicit ille senior. Dñs
dicit. Si qd. n. renunciauerit patri et ma-
tri. et frī et filio. et insup. p. priā animā n.
potest meus eē discipulus. Ego tibi dicere
plus his n. scio. tamen si potes ferre tem-
ptamenta carnis. relinque omā. et fu-
ge facultates enī patris tui. multos
inueniunt heredes. Ecce ptochia.

ierochomia. xenodochia. monasteria. ui-
dus. pupilli. pegrini. infirmi. captiui.
si uoluerit pater tuus relinquat te solam.
ne p. das. animā tuā. Dicit ei puella. Confido
in dñm. et in orationib. tuis. quia laborare
habeo. p. anima mea. dō auxiliante. Dicit
ei senex. Talia desideria a firmitate n. deci-
dantur. ergo scis tempus penitentię agere.
Dicit ei eufrosina. Et ideo te fatigauit ut im-
pleas desiderū meū. et facta oratione be-
nedicas me. ut abscidas comā capitis mei.
Et surgens senex. facta oratione. absce-
dit comā capitis ei. induit eā tunicam
schematis. et orans dixit. Dñs qui liberauit
scōs suos. ipse te custodiat ab omni malo.
Et tunc dicens senex. discessit ab ea. et am-
bulauit in uia suā gaudens. et glorifi-
cans dñm. Eufrosina autē in semetipsa co-
gitans dicit. Si ambulauero in mona-
sterio puellariū. pater meus requirens
inueniet me. et uiolenter trahet inde.
p. ppter sponsum meū. Proinde pergā
ad monasteriū uirorū. ubi nullus su-
spiciet me ibi esse. Et tunc dicens. p. ict
uestē muliebrē. induit se uirili. et sero
facta exiit de domo sua. accipiens se-
cum quingentos solidos. et abscondit
se in quodā loco p. totam noctē. Mane

autem facto. uenit pater eius in ciuitatem uolente dō. statim in ceta ambulauit. cu frosina aut puenit in monasterium. ubi pater eius erat notissimus. & nuntiavit hostiarius Abbati dicens. E unuehus de palatio theodosii imperatoris uenit. stat ante hostium. cupiens loqui tecum.
Egressus autem abbas. proiecit se in terram. & facta oratione sederunt;
Dicit ei senex. Quid est. quod uenisti fili? Dicit ei cu frosina. Ego quidem de palatio theodosii imperatoris fui eunuehus. et desiderium habui temp monachorum conuersatione. et ciuitas nra non ualde habet hoc studium conuersationis. Notum autem factum est mihi. de bona nra conuersione. et cupio habitare uobiscum si placuerit uobis. habeo enim possessiones multas. et si dederit mihi dñs requiem. adduco eas huc;
Dicit ei senex ille. Bene uenisti fili. ecce monasterium. si tibi placet. habitata nobiscum. Dicit ei abbas ille; quod nomen tuum? dicit ei. Smaragdus.
Dicit ei senex. Iuuenis es non potes solus sedere. opus est tibi habere

magistrum. ut discas regulam. et conuersionem monachorum. Dicit abbas. Sic iubes domine pater. sic facio. Et protulit quingentos solidos in manu abbati dicens. Accipe interim istos. et si uidero quia possu suffere. huc uenient illa reliqua.
Uocauit aut abbas unum fratrem nomine agapitum. uirum scilicet et impassibilem. & tradidit in manu eius smaragdum. dicit ei. Amodo hic erit filius tuus. et discipulus talis eum conserua. ut exuperet magistrum; & flexis genibus. facta oratione conserua eum. et respondens. amen. suscepit eum agapitus in cellam suam. & quia habebat uultum decorum smaragdus. dum ueniebat in ecclesiam ad deprecandum dñm. multos diabolus incitabat aduersus decorum uultus illius in malis cogitationibus. ita ut omnes molesti essent abbati. qui talen pulchritudinem induxisset in monasterium. Hanc audiens abbas. uocauit smaragdum. et dicit ei. Fili. pulchra est facies tua. fit aut ruina in firmis fratribus.

Uolo ut sedeat solus in cella tua
et tibi psallere et tibi manducare
non tamen egressurum te inde
alicubi. Et precepit Agapito
ut prepararet cellam solitariam
in qua degeret smaragdus. Fe-
cit autem Agapitus omnia
que sibi a patre monasterii fue-
rant imperata et introduxit
smaragdum in cellam solitariam
et erat ibi orationibus uacans
et ieiuniis ac uigiliis. nocte ac
die operam agebat seruiens deo
in simplicitate cordis ita ut
miraretur predictus frater qui
cum susceperat cum omnibus fra-
tribus retulit eius constantiam et
omnes collaudabant deum qui in fir-
mitate talia operatur. Pafnutius
autem pater illius cum re-
uersus esset domi festinus ingres-
sus est cubiculum in quo filia
eius manere consueuerat et non
inuenta tristis merensque ef-
fectus coepit perquirere anxi-
us seruos et ancillas quid
de eius persona actum est. Pueris
autem dicentibus quia nocte

uidimus eam mane autem non
comparuit et putauimus quod pa-
ter illius qui eam desponsauit ue-
nerit et tulerit eam; et misit ser-
uos suos ad domum illius et non
inueniunt eam. Audiens autem
sponsus illius et pater illius con-
tristati sunt ualde et uenientes
ad pafnutium inueniunt illum
uehementer afflictum iacentem
in terra. Et dixerunt ei. For-
sitan aliquis seduxit eam et
fugit cum ea. Statimque serui ei
cum equis per totam alexan-
driam et aegyptum missi sunt.
Erant ibi et iuues instantesque
ineas requirebant per uim et
scrutantes monasteria puellarum
heremum et speluncas per domos
antiquorum et uicinorum &
numquam inuentam tamquam
mortuam lugebat. Et eam
socer nuncius sponsus sponsam
flebant. Pater uero filiam lu-
gens dicebat. Heu heu filia dul-
cissima heu me lumen oculo-
rum meorum consolatio uite
meae. Quis meam inuasit

facultatem: quis meam possessi-
onem sparsit: quis meam uineam sic-
citauit: quis meam lucernam ex-
tinxit: quis meam spem fraudauit:
Quis pulchritudinem filiae
meae uiolauit: Quis putas lu-
pus meam agnam dissipauit: Qua-
lis locus caelum uultum tetigit:
Quale pelagus captiuam ducit illa
imperialem faciem: Illa genero-
sitatis constitutio: illa malorum
consolatrix: illa laborantium re-
quies: Cimentum portus erat ter-
ra: Terra non caelestis sanguinem
meum: donec uideam: quid eu-
frosinae filiae meae contigerit:
Haec et his similia pasnutio pie-
quente: eleuauerunt omnes uo-
cem qui aderant: et flebant: ita
ut omnis ciuitas lamentaret eam:
N^{on}ferens autem pasnuttus inue-
nit consolationem: perrexit ad me-
moratum senem: de quo supradiximus:
Et incidens ante pedes eius
dicens: Peto: ne cesses orare: ut in-
ueniatur labor orationum tu-
arum: Nescio enim quid
acciderit filiae meae:

Audientis autem haec uenerabilis senex:
constitatus est ualde: Et iussit
ad se omnes fratres uenire: et dicit
eis: Ostendite caritatem fratres:
postulemus a domino: ut dignetur no-
bis ostendere: quid actum sit de fi-
lia amici nostri pasnucii: Et ieiunantes
omnes et orantes: in tota eb-
domada nihil eis reuelatum est
de eufrosina: sicut solebat quando
aliunde rogabant dominum: Oratio
enim eufrosinae erat ad dominum die
noctumque: ne manifestaret eam deo:
Cum autem nec seni nec alicui fra-
tri reuelatum esset: cepit conso-
lari eum dicens: Noli deficere fili
ad disciplinae domini: quia quem dili-
git dominus: corripit: Et hoc scias:
quia sine uoluntate domini: nec unus
passer cadet in terram: quanto
magis filiae tuae absque illius nutu
nisi puenit: Scio enim: quia bo-
nam partem elegit sibi: propterea
nihil nobis de ea reuelatum est:
Si enim quod absit: in mala opera in-
cidisset: numquam dispererat de-
tantum laborem fratrum: habeo
fiduciam in domino: quia in hac uita osten-

dit tibi eam dñs. Audiens hæc pas-
nucius recepit consolationem. gra-
tias agens dño. et orans cotidie. bonis
operibus. et elemosinis intentus erat.
Post aliquos uero dies uisitabat mo-
nasterium. commendans se in ora-
tionibus fratrum. Una autem
die ueniens ad abbatem. precit
se ad pedes eius dicens. Ora pro me
pater. quia non possum ferre do-
lorem de filia mea. sed magis ac
magis de die in diem renouatur
et crescit uulnus meum. et tribula-
tur anima mea. Uidens autem senex
eum nimis afflictum. dixit ad eum.
¶ Uis colloquium habere cum uno fratre
spirituali. qui uenit de palatio theo-
dosi imperatoris. ignorans quod
ipsa esset filia eius. Dicit ei pasnucius.
¶ Uolo. Et uocauit abbas agapitum. dixitque
Tolle pasnucium. et introduce eum in
cellam smaragdi. Et introduxit
eum in cellam eius. nihil ei antea
innotescens. Cum autem subito
uidisset patrem suum. et cogno-
scens eum. tota lacrimis repleta
est. Pasnucius autem sperabat
esse compunctionem. non enim

cognouit eam. quia species
uultus eius emarcuisset pre-
nimia abstinentia. uigiliisque
et lacrimis. De cuculla enim
operuit caput suum. ne aliquo
modo agnosceret eam. Facta uero
oratione sedes. Cepit autem loqui
de futura regni beatitudine
et gloria sempiterna. quomodo
per elemosinam et castam conuersationem
per humilitatem et caritatem. ad eam quis
possit peruenire. Et de conuentu
sæculi. nec diligendos esse filios plusquam
deum. nec patrem super eum. qui omnium exitus
factor. Apostolicam quoque interpretans
scripturam. quod tribulatio patientiam
operatur. patientiam probationem. Uidens autem
patrem suum in graui merore. commota erat
et sed timentis ne agnosceret. et impedi-
mentum faceret ei. uolens consolari eum.
dixit. Crede mihi. quia non despicit te deus.
etsi in perditione esset anima filie tue.
manifestaret eam tibi. Sed credo in
deum. quia bene agat sicut iam dixi.
secundum uocem euangelii qua dixit. Qui
diligit patrem aut matrem super me.
non est meus. Cuiusque non abrenun-
ciauerit omnibus que possidet. non

potest meus esse discipulus. Potens
est autem deus et in hoc seculo manifestare
eum tibi. Sine iam sine. quid temetipsum
interficiis contristando. sed age gratias
deo. nihil desperas. Illa Agapitus ma-
gister meus multotiens nimis tristis
dicebat. Mihi quia uenit quidam no-
mine pasnuitius operibus bonis inter-
qui filiam suam tamquam mortuam lugeat.
nesciens quid ei acciderit. et nimiam
lamentatione affligitur. maxime
quia unica erat illi. Et cum lacrimis
precipit se ad pedes abbatis. ut oratio-
nes eius. et omnium fratrum possit inue-
nire eam. Et copatiens dicebat mihi.
Sic omnes fratres. et tu roga deum pro ea. et ego
quamuis indignus. et meorum consci-
us malorum. sepius deprecatur suum deum.
ut dignetur tibi tribuere sufferenti-
am et longanimitatem et quod expe-
dit adimpleat. tam de te. quam de
filia tua. pro hoc et frequentem uidere
te uolui. et loqui tecum. aliquam conso-
lationem. pro me humilem forsitan inue-
nires. Ut autem non agnosceret. pro mul-
ta colloquia dixit ad pasnuitium. uale
domine mi. Et dum recedere uellet pas-
nuitius. anima illius copatiens illi.

7
facies illius pallebat. et replebat lacrimis.
Progenio autem ieiunio. et diuturna in e-
dia sanguinem uomebat. Maximum igitur
confortatus pasnuitius in admonitio-
ne eius. discessit ab ea. et ueniens ad
abbatem dixit. Aedificata est anima mea
ab isto fratre. et ita sui letus effectus in
gratia dei. et consolatione eius. quasi inue-
nisse filiam meam. Commendansque se
orationibus abbatis. et omnium fra-
trum. reuersus est in domum suam magni-
ficans deum. Complens autem smarag-
dus. xxx. & viii. annos. incidit in
infirmis. qua et mortuus est.
Quadam uero die secundum consuetudinem ue-
nit pasnuitius ad uisum monasterium. et pro
orationem. et salutationem fratrum. dixit seni.
Si iubes pater. permittite me smaragdum
uidere. quia ualde eum desiderat ani-
ma mea. Uocatoque agapito. precepit ei
de pasnuitio ad uisitandum smaragdum.
Introdicens autem pasnuitius in cellam ubi exer-
iacebat. cepit osculari eum. lacrimans. et
dicens. Heu me. ubi sunt promissiones tue.
ubi uerba dulcia. quod mihi futuram uiden-
dam oculis meis promittebas filiam
meam. ecce non solum illam uideo. sed
et tempus quam consolationem mo-

7

dicam habeam derelinque nos heu
me quis iam consolabitur senectute
mea adque ibo quis me erit adui
tor duplex malum modo quod lugeo.
xxx. et viii. annos quod perdi di fi
liam meam nihil mihi actum est.
quod die noctuq. orabam pro ea. et non
similem illius inueni. Detinet me
incomparabilis dolor. quid sperem
amodo. ubi consolationem inueniam. iam
descendam lugens in infernum. Videns
autem cum smaragdus uehementer plo
rantem. et nullam consolationem reci
pientem. ait ad eum. Quid turbaris
et temetipsum interficis. Numquid in
ualida est manus domini. aut deo quie
quam est difficile. Iam depone finem tri
sticie. Recordare quomodo patriar
che iacob manifestaret deus. quia qua
si mortuum lugebat. Sed obsecro te
pro tres dies non me deseras neque dere
linquas. Hesitans autem pasnuttius
intra semetipsum per triduum. dicens.
Forssitan aliquid ei deus de me reue
lauit. Tercio autem die. dicit ad sma
ragdum. Expectaui sic me rogasti.
domine frater. et non discessi alibi per
tres continuo dies. Cognoscens autem

smaragdus. quia instabat dies dor
mitionis eius. uocauit pasnuttium. et
dixit ad eum. Quia omnipotens deus benedixit
sunt meam miseriam. et adimpleuit de
siderium meum. quousque ad finem uiri
liter certando produxit. non mea uir
tute. sed dei adiutorio. qui me custo
diuit ab insidiis inimici. pacto
cursu. superest mihi corona iusticie.
Noli esse iam sollicitus pro filia tua. ego
enim sum illa misera. Et tu pater meus
pasnuttius. ecce iam uidisti me. et
satis factum est tibi. Sed nemo hoc
sciat. et non permittas ab alio nuda
ri corpus meum. sed pro temetipsum hoc fa
cias. et quia promisi abbati me habere
multas possessiones. et si potuissem
sustinere. et perdurare in loco isto ad
ducere eas huc. Imple ergo quod
promisi. quia uenerabilis est locus iste.
et ora pro me. Hec dicens tradidit spiritum.
Cum audisset pasnuttius talia uerba.
et uidisset quia obdormiuit. com
mota sunt omnia uiscera eius. ceciditque
in terram. et factus est uelut mortuus.
Accurrens autem agapitius. et pasnu
tium iacentem semiuivum inuenit. iacta
uitque aquam in faciem eius. et leuauit eum.

dicent. Quid habes domine in pascu-
at. ad eum pascuatus. Dimitte me ut hinc mo-
riar. Uidi enim mirabilia hodie. Surgens
autem irruit in faciem eius multitudinem lacri-
marum infundens clamabat dicens. heu
me filia dulcissima. quare antea noma-
nifestasti mihi. et ego quoque commorerer
tecum spontanea uoluntate. Ue mihi quo-
modo latuisti. quomodo pertransisti in-
sidias aduersariorum. et nequicias spiri-
tales tenebrarum. uite huius. et introisti in
uitam eternam. hec agapitus audiens et
cognoscens tam mirabile causam. stupefa-
ctus est. et eurrentis nunciavit omnia abhati.

Uenientis abbas cecidit super eam. et euulans di-
cebat. Eustrosina sponsa christi et filia
sororum ne obliuiscaris. et fratrum tuorum
huius monasterii. Sed ora pro nobis.
ad dominum ihesum christum. ut faciat nos
uiriliter certando puenire ad por-
tum salutis. et portionem habere
secum et cum sanctis suis. et uisus sit ut
congregarentur. omnes fratres.
ut eum honore debito secundum corpus
illius sepulture traderetur. Dum
autem omnes congregati sunt. &
uidissent tam stupendum mi-
raculum glorificabant dominum.

qui etiam in femine sexu et fra-
gilitate tanta miracula operatur.
Quidam autem frater unum
habens oculum. osculatus est
uultum eius cum lacrimis.
Statimque restitutus est ei oculus.
et uidentes omnes fratres qui ad e-
rant benedixerunt dominum. cui omnia
sunt. que bona sunt. Multumque
confortati et edificati. et edificati.
sepelierunt eam in monumen-
to patrum. Pater uero eius quique
habuit in eccliam. et in sinodo chia.
et in monasterium offerens. euerfuit in
eodem monasterio. & in eadem cella
mortuus est. in eademque phisiata
dormiens. in qua et eustrosina uirgo
in seculo proposito annos decem et migra-
uit. ^{ad dominum} iuxta filiam suam sepultus est.
dominus glorificans abbas eum omni
congregatione. Dies autem migrati-
onis eorum ad dominum. celebrantur in
eodem monasterio. usque in presentem diem.
glorificans dominum patrem et filium eius ihesum
christum. unacum sancto spiritu. cuius gloria in se-
cula seculorum. Amen.

Explicit uita sancte eustrosinae uirginis sub im-
pensatione castissime. quod est. ket. ix. h.

**INCIPIT NITAIACIUS
SCI INNOCENTII PAPIE**

CUM IN OMNIBUS ORBIBUS
TERRARUM MISERICORS & OMNIS
DISCIPOS SUOS SEGREGARET UT SCRIPTUM
EST APPECCATORIBUS & RURSUM AD PRE
DICANDAM EIUS GLORIAM EOS DISPERGE
RET INTER INCREDULAS GENTES IMPLE
TUM EST QUOD DICTUM EST PROPHETAM
MIXERUNT CORUSCATIONES TUAE OR
BIS TERRAE & UOX TONITRUI TUI IN
ROTA ID HUNC MUNDUM QUI PER
SUA UESTIGIA UOLUNTUR ET IMPLEN
TUR ANNI MULTI ET QUIDAM AB
ORIENTE & OCCIDENTE UENIENT &
RECUMBENT CUM ABRAHAM ISAAC
& IACOB IN REGNO DEI QUID ALIOS PRO
PASSIONEM ALIOS PRO CONFSSIONEM
ALIOS PRO GENERA LINGUARUM ALIOS
PROPHETIAM ALIOS PRO GRAM CURATI
ONUM UOS TESTES ESTE CONSTITUIT ET
UNICUIQUE Prouinciae UNICUIQUE RE
GIONI SIVE URBIS PROPRIOS DEDIT HA
BERE CUSTODES Sicut illi quidam
NA GENTIUM EST & PRINCEPS Prouin
CIAE URBIS ROMAE PETRUM AC PAU
LUM PRINCIPES APTELORUM AB ORIENTE
TANQUAM PRIMA HORA OPERARIOS

DONAUIT INUINEAM ITALIAE TUSCIAE
& CAMPANIAE IN SEBASTIA DONAUIT IO
HANNEM BAPTISTAM IACOBOS DUOS
MATHIAM & STEPHANUM IN IEROSO
LIMIS ANDREAM IN PACTAS Prouin
CIAM ACHAAE IOHANNEM IN EPHE
SUM Prouinciam ASIAE ET CAETEROS
APTELORUM DISCIPULOS DIUINI
UERBI SATORES & MINISTROS PRO SINGU
LAS CIUITATES ET REGIONES MISIT AGRIC
OLAS UT DICTUM EST IN UINEAM SUAM
ET ALIOS AD TESTIAM ALIOS AD SEXTAM
ALIOS AD NONAM UT UNDECIMAM HO
RAM EX DENARIO CONVENTIONIS ID
CORONA LOCAUIT UT PRO EORUM MERI
TA NON SOLUM ITALIA SED CUNCTUS
POLLERET ORBIS QUI OMNES ACCEPTU
RI SUNT ANCIPIRES GLADIOS IN MANI
BUS SUIIS AD FACIENDAM UINDICTAM
IN NATIONIBUS INCREPATIONES IN
POPULIS ET LIGENT REGES EORUM IN
COMPEDIBUS & NOBILES EORUM IN
UINCULIS FERREIS NUM OMS IAM
POENE URBES AD XPI FIDE PRO DICATI
ONEM AD MASTYRUM PUENISSENT &
DATA EORUM MIRACULA ET DOCTRI
NA UBIQUE RESONARENT SOLA CIUITAS NAR
NIENSIS NULLAM POCENITUS RECIPIEBAT

7
xpi gratiam predicantē. sed tanta idolorum
illic erat cultura. ut nullus ibi locus
uacuis repperiretur. quo non sacrifici
carent in templis tā ioui. Iano. her
culi. masti. saturno. ueneri. miner
uae. iunoni. fortunae. neptuno. ut
quodcūq. idolum nominat. illic pulu
labat cotidie. Sed haec incōmoda
interim reticentes. ut antiquā rem
gestā. occasionēq. pditionis p̄dictae
cauitatis nosse cupientib. n̄ negemus.
Quā Augustus caesar. ad peritiam olim bel
la pcederet. & de omnib. ciuitatib. se
cū adduceret exercitū. sola narnia
quae ante nequitiā nunciabatur.
Anequitiā dux nom. contempsit ire.
Qui dū se uidisset taliter contemptū.
et causa sibi urgeret ambulandi.
donauit eā genti carparū. quae tā
diu obsedit eā. usq. dū se intus ab ho
mine usq. ad pecus interficerent gla
dio. iurantes ita ut unus qui re
maneret. in suo incumbere gla
dio. ut ne unus quidē remansisset.
Intentes autē carpi. vastauerunt
om̄ia. & ciuitatē incendio consu
serunt. Reuestente uero caesare.
iam uictore cū multis spoliis. con

dolens huius ciuitatis. iussit restitui
ri parte malacianis. pontēq. ei
mitae magnitudinis insublimita
te fundauit. et triginta annis
expleuit. & suo signauit carmine
Caesar Augustus. de manibus narni
ensis patrono. et n̄ fallor nullius
punitiae hinc ut dicitur. assimilari
pons. A quaeductū ei amplius de ip̄
decim milib. intromisit. De q̄ nunc
tacendum ē. quae sit altitudo. quae
ue circuitiones. quot pontes. in qui
bus longitudinib. transforati mon
tis ibi statuā dedicauit. Qui locus
ipse in melio foro Augustus uocāt.
& de diuersis ciuitatibus congrega
tis ciuib. intromisit. et imposito
ei nomine Anarico flumine. q̄ de
narib. sculpti quasi uituli lapidei
egreditur. narnia in colonia. quia
om̄is quide alia regione ueniunt.
& habitant nobiscū. siue soli inco
lae uocantur. ideoq. narnia inco
lonia. Sileamus iā qd̄ nunc coepi
mus. & ad inchoationē primae ue
ritatis conuenit reuesti. Uisitabat
ipsa urbs narnia a multis sc̄is. Ascō
terentiano saepius. Ascō feliciano q̄m

plurimum uicibus q̄ multas ibi iniurias
p̄pessus e. ita ut in carceribus retruderet
nec nasci ualenti inuicem iudicium
nullū recipiebatur uerū salutis. Accidit
aū ut s̄s iuuenalis ex africa romā p̄ge
ret p̄br̄ aste medicus. & dū ad quandā
matronā philadelsiā nomine. quae
erat ex genere imperatoris puenisset. se
cit eū ingredi in domū suā. quae xp̄ia
uita^{etia} exercebat opuscula. & didicit
eū eē uirū s̄m; coepitq; ^{uirdo abea} exquirere in qua
urbe necē ep̄s. Et cū didicisset. q̄a narni
ensis ciuitas n̄ haberet ep̄m. misit ad eos
uiros prudentissimos. q̄ explorarent
si nea inuenirent fideles. Et dū repper
issent uiros nobiles ac mulieres. de a
nichinonē genere. habito consilio. sua
sit eis. ut postularent consecrari sibi e
p̄iscopū. Euntē parit̄ ad urbē romā.
petier̄ a pontifice. ut eis ordinandū do
naret iuuenalē ep̄m. q̄ dū cōdo fauen
te impletū ē. uener̄ in ciuitatē suā nar
niā. cū consecrato iuuenali ep̄o. Tunc
coepit s̄s iuuenalis clario sermone exhor
tare populū. ut conuerterent̄ ab ido
lis. & xp̄i efficerent̄ cultores. Et fac
to ibi oraculo in honore s̄i mastyr̄
ualentini ep̄i. q̄a iā mastyr̄ fuerat. ibi

de sacro sc̄a mysteria celebrabat. multa
mirabilia. multasq; uirtutes faciebat.
Accidit quadā die. dū iter ad oraculū su
pra nominatū faceret. qd̄ ad inferiore
postā in regione quae uocat̄ marcelli
nata constituerat. uenerat ad taurū de
reū. ubi templū erat liberi patris. Con
tinuo exiit de tēplo immolans. &
tenuit eū. et nitebat̄ ei de idolo thito
inos mittere. Pdux̄q; gladiū. et in
uersa gladii manica in os eius misit. q̄
strictis dentib; tenuit uirilit̄. et dū ad
se inuasor sacrilegus retrahere uoluit
gladiū. manu sua sibi illū intromisit
ingutturē. Et in cō gurgulione ce
pit s̄q̄m̄ pos cruentas euomere. et cla
mare. O cultor di uiui. libera me. Et
haec dicens expirauit. Uidentes. hoc
populi admirati sunt. et credider̄ &
bapt̄ati sunt. Eodē tēpore. q̄a pa
scha p̄ximū erat. uiri ac mulieres se
re duo milia. et matrona quaedā ibi
nomine uenancia cū filiis suis. nobi
li genere orta. et prima ciuitatis bap
t̄ata ē. quae & ministrabat ei de sa
cultatib; suis. habitatio ū s̄i uiri iu
uenalis. erat ad postā superiore. in
turri choherenti muro in uico. qui

7 10
uocat nouus: nam & lectus in q ipse dor-
miebat. usq. nunc constat in eadē turre.
Delatat & hoc miraculū referre. qd deus
tēporib; emittit. Contigit post qua-
dringentos annos pdicionis neqnae
ciuitatis. ut pgenes ipsa carporū. mix-
tiq. ligures armati ciues de regionibus
suis ad uastandas ciuitates pcessissent.
Quidū multas lā inuasissent regiones.
deuener in ualle. quae ē internarniā
& int amnes. quae nuncupatē tyra
suspecta. & ambax ciuitatū pdia ob-
sidebant. Et circūdantes ciuitatem
inter amnes coeper eā. et magnā ex
ea duxer pdā. necn et multitudinē
populi interfecer. Obsidentes uero
narniā. dū adhuc in corpore eet sēs
iuuenalis. quinto ordinationis suae
anno. in mensē quintile. q nunc iu-
lius. facta oratione cū suis dño fide-
lib; tales in circuitu muri uersiculos
psallit. Fiat dñe uia illorū tenebrae
et lubricū. & angls tuus psequat eos.
et ueniat illis laqueus quē ignoras.
& captio quā occultauer adphendat
eos. Et post psalmi istius finē. hanc
dedit uir sēs orationē. Os q uniuersas
gentes ad nihilū redigis. dā huic

uitati de interitu eorū. laetitia. ut cre-
dant q tu es dñs solus. q p nihilo habes
omnes gentes. pdnm nrm ihm xpm.
filiū tuū. q tecum uiuit in aeternū. & cū
spū scō. in scā scōrū. Et cū omnes respon-
dissent cū lacrimis. Am. subito medio
die intonuit de caelo dñs. et altissimi
dedit uoce suā. & misit sagittas suas.
et dissipauit eos. fulgura multiplica-
uit. et conturbauit eos. Et apparuer
in siccitate fontes aquarū. & reuelata
sunt fundamta orbis terrae. ab inere-
patione furoris dñi. Uere enim uer-
suli eodē die impleti sunt. Tanta
enim fuer tonitrua. et fulgura mican-
tia. ac turbine. ut amplius tria mi-
lia uiri cū armis suis. iuxta murū. An-
tiquū ad templū quocāt herculis. sub-
mersi. & nec apparuer. Et magnifica-
bat dñs in his operib; et liberata ē ciuitas.
Tunc sēs iuuenalis in dicto ieiunio. sa-
cro scā mysteria celebrabat. habebat
enim calicē ex metallo cristallino
factū. quē secū adduxerat. paruum
quidē. sed iustice pdarū. qdū tot
milia populi ad eū labia ppinarent.
nec refundebat. a ministro. sed crescebat
in eo scā libamina. Tunc omnes in stupo

re uersi mentis glorificabant dnm
qui talia pferri sibi iuuenale epm
ostendere dignatus e. Na & ipse ca
lix usq. hodie diligenti cura constat
et die natalis eius ministro pducit
catenulis aureis gemisq. ornatus eo
qd et ansulas habeat. Completis eni
septē annis sacru dno reddidit spm
& sepultus e ad postā superiore uia
flaminia miliario ab urbe roma
quingagesimo quinto sub die septi
mo idui augustae. Natalis u eius
celebratur quinto nonas maias q die
& crux dni imminente helena ma
tre imperatoris constantini p iuda
q nuncupat cirtacus in loco caluari
ae qe in ierosolimis inuenta e. Sed
& illud frs km non pter mitimus
nuntiantib; amplius quadraginta
uiris nauim suā eiusde scī uiri orati
omb; periculo iam pximā liberatā
Na & ipse scī iuuenalis reuult se in
uisione admonitū ut p nauigan
tibus exoraret: qd post exitus rei do
cuit. Nauigantibus ergo quasi trecen
tis uiris ex oriente contendentibus
ad postū cum multis opib; onerata
naue: et dū p tranquilla maria tu

ta uelificarent: subito die media nox
supuenit atra irruerant uenti inso
nuit pcella cū turbine mergebatur
nauis: ut iā nullam spem sibi uitae
credere ce seruata. Sed omis spes que
stus eorū in periculo labefiebat. Con
tinuo apparuit eis angelus dni in
effigie scī iuuenalis stans super aqua.
Qui uidentes deum clamauerunt di
centes: Si uir dies libera nos qui
extendens manus exorauit peis &
puenit nauis ad postū securitatis
optatū. Tunc sciscitatis ab eo quis eēt
& ille dixit eis: Ego sū iuuenalis ep̄ nar
niensis. Agite grās dō: quos libera
uit: et si me malueritis inquirere
ad postā superiore me inuenietis.
Et haec dicens abscessit ab oculis eorū:
qui admirantes ualde glorificabant
dñm. Et expletis actib; suis miser
ut supradictū e. quadraginta ui
ros prudentissimos cū magnis mu
nerib; Et cū ducentorū uia exten
deret usq. ad postū duorū dierū iti
nere ad narniā puenierunt. Quidū
introissent ciuitatē exquirebant ubi
maneret iuuenalis liberator eorū.
Et ut cognouer. quia iā obisset: uo

11
Auerunt uidere sepulchrum eius. Unus
ex eis nomine Aetius. quastanum tyru
agebat. cecidit sepulchro eius. conuenio
auomuit uenerium colericum. & sanus
recessit. Datis muneribus eius uiro ue
nerabili maximo epo. qui quadraginta
et tribus mensibus. Annis. cathedram ei
us possedit. rogauerunt ut ei basilicam
cum confessione construeret. quod &
factum est. Recondentes in abdito loco
sacrum corpus. et lapidibus ac auro. Ar
gentoq. constructa confessio constat. &
super eius uenerabile corpus carmine
signauerunt hoc modo.

Secreti locus intus in e. sciq. recessus. *Verum*
Quē dū summa pete. in uenalis morte d
Quosibi postobitu placuit dare corp
Incaute manib; scindens ne polli
Lidibus Augusti dno praestante sepulc
Die uero natalis eius. confessio ipsa tā ma
mora quam aurum ut argentum. ta
ti sudoris aqua distillat. ut cum spor
golis tergentes. in ampullis recondant
mixtoq. cum scō oleo. multis infirmis
depostatur. & dno cooperante sanantur
haec autem gesta iubente maximo epo
edita sunt. petentibus his. qui & uitam
& auctus ipsius. quiserunt.

f. Monasterij Augie dimitis 7.

//

Anno dñi Millesimoquadringentesimo
 septuagesimoquarto ponti-
 ficat' Sani p'ri et dñi Sueti
 p' quartu Anno quarto Mensis
 Septembris die Secunda aperissimè
 fuit Sarcofagus Sani corpus Sante
 Marce cum de sub P'ro Abbate
 Johanne p'huze p'ncipi Comiti
 alibi Mgro Gualtero p'ncipi
 Secundo Mgro Martino barone
 de Wassenburg de post Abbate
 Vo dulpho de Solbenperg Custode
 mo. Adulico stent' p'posito in
 sthmen Alberto de Kalsing de
 bastano Anver et alijs clericis
 regularibus et secularibus devote
 assistentibus, fuit ad instantia p'ri
 p'ri et dñi dñi Marce Nobilis
 Veneti Cardinalis et patuacore
 aquilegensi pro tunc in Germania
 sedis aplice Signi legat' qui
 p'sonaliter huc fuit. Et manifestè
 corpus dñi Marce non vidu
 quod in totus Clerus Augiensis
 Post Anno. m. cc. 92 corpus
 Sancti Marce manibus equitatu
 mit Secensim' p'ncipi Marce
 miliamis dux augere et Romæ
 noz rex cum p'ocibus suis
 assistente sibi W'ro p'ncipi Thoma
 ep' ista' doctore ep'iscopo
 Deinde Anno m. cc. 90 Anno
 p'ncipi in mense Augusti fuit
 clausus et verius ferebat
 affirmatus. Et Sane Sane
 in tota corpore mundis in
 et inuenerunt

INCIPIT VITA BENE-
DICTI RADI HERIMITAE ET MAR-

DICTURUS UENE-
rabilis uiri meginadi. here-

mitae et martiris passionem et obitu-
m. libet parumper reflectere sti-
lum. atq. quo tempore ostus. ubi.
& unde. quo uel cui traditus pri-
mum. ad discendas litteras. sub
quo abbate monachicam uitam
subiit seruandam. qualiter etiam
afraterna acie. singulare certam
heremi adiecit. breuiter praedibare.
Regrediar ergo ad singula. quae p-
posui reuoluenda plenius. Tempo-
ribus karoli gloriosissimi impe-
ratoris francorum. qui primus in
ter ipsos etiam caesaris nomen
accepit. Praedictus uir in alaman-
nia natus est in pago. quem ex
milla sulichi. sulich konue uocant
antiquitas. Parentes eius ex alaman-
nis fuerunt morum nobilitate
magis conspicui. quam diuitiis
perituri. Qui cum iam ad at-
tingisset aetatem. qua aptari po-
sit litterarum studiis. a patre du-

ctur ad insulam. quam ueteres sind-
loch. saugram uocare. a nomine ci-
uisdam. qui sindlach appel-
latus. primo in ea habitacula mo-
nachorum construxit. et eum primi-
num cum sociis ad habitandum illo
induxit. iussu petrahtoldi nobilissimi
alemaniorum. temporibus pippini
regis francorum. suoq. ex nomine
men inclidit insulae. Huc ergo pri-
mo praefatus a patre ductus commen-
datus uero p. omnia honestissimo
erlebaldo monacho. qui etiam praedi-
cto puerulo p. pagine carnalis affi-
nis erat. Is cum in fantulum bonae
indolis conspiceret. gratanter nu-
trendum suscepit. studiose do-
cuit. atq. eo usq. imbuendo p. duxit.
ut sanctarum scripturarum scientiam
infudisset. Nam puer a prima
aetate. iocos atq. errores. quibus
tenerior aetas implicari solet. uita
uit. atq. aetate mentem occupauit
s. scienda quae docuerat magis-
ter. Cum aut. uicesimum quin-
tum aetatis annum. ad diacon-
atus officium. et non

multum post ad presbiterii gra-
dum. faciente eodem suo magistro
sublimatus est. Tunc aut tunc tem-
poris. regnante ludouico caesare
filio karoli. in ipsa insula abba
nomine harto. uir ualde in doc-
trina et operibus bonis morumq.
nobilitate fulgens. quicquid basili-
ensis ecclesiae praesul extitit.
Ego aut actualis uitae nego-
tia respiciente. atq. ad contem-
platiuae uitae pulchritudine
se transferente. praefatus erbe-
baldus. cum licentia ludouici
caesaris. electus ab omnibus fra-
tribus praedictae insulae. et
fratribus praeficitur. atq. in ab-
batis officium substituitur. Qui
statim hac potestate suscepta.
iam sepe dictum uirum uene-
randum in egra dum suavit
regulae uigum suscipere. nor-
mamq. monachiae uitae sub-
ire tenendam. Consensit sa-
lubri consilio. pmissione fecit.
atq. omni intentione studium
pmissa seruari. Imp

tus semp ad obediendum. in
ieiunando strictus. in oratione
assiduis. in misericordiae ope-
ribus largus. et maxime in humi-
litate cunctis substratus. his
dum polletet moribus a praefato
abbate destinatur. ad cellula
quandam ad iam dictum mo-
nasterium pertinentem. sitam
iuxta lacum tunicum. quem
inter fluit lindemacus fluius
in ibidem scholae praeficitur
talem quo ipse ditatus erat
ad lucra dominica in plurimos
dispergeret. Aliquantum tem-
poris fluxerat eo in his detento.
quacdam die sumpsit secum non
nullos scolasticos quos nutrit
sat. et per dictum lacum trans na-
uigant. intrauit heremum que
ipsius lacu liton adiacet. et usq.
ad alpes penninas tendit. atq.
ad illam chama. causa pesca-
tionis. et loca heremi intuen-
da. perueniunt itaq. ad flu-
uium quendam qui in ipsa
dicuntur solitudine. Aliquantum

Ibiq; uir beatus ad piscandum
 occupat comites. ipse uero in cō
 sideratione solitudinis. solus
 secum spatiabatur. accensus e
 nim erat nimium amore solita
 nae sedis; Qua consideratione
 dum mentem diu pasceret. re
 dit ad socios. inuenitq; eos non
 parua praeda piscium onera
 tos. Quos taliter affatur; Gratas
 largitori. qui nos suis misericor
 diis ditauit donis; iam filii si
 placet. redeundum est. ppro
 prios inuisere lares; Regre dū
 tur. uillamq; deueniunt. non
 longe a litore sitam: Ibi cuius
 dam matronae hospitium in
 trantes. paululum quieuerunt.
 reficientes se cibo et potu; Vir
 autē dī praedictam matronā
 cernens dī timore plenam
 et ad obsequendum hospiti bus
 ppositissimam. ardorem sui a
 nimi occultum ei aperuit. his
 uerbis incipiens; O cara xpo
 femina. si uelles audire. secre
 tum cordis mei tibi manifest

tare. sed ante quam id agam.
 posco ut uerba mea atq; uolun
 tatem occultes. quo usq; cernas si
 possit opere compleri. quod cre
 do me deuota mente concepisse.
 Habitationem huius heremi. ultra
 omnia diuitias delector. Cuperemq;
 iam in ea collocare mansu uicula
 meam. ut familiaris precibus po
 tuissem uacare. si quempiam rep
 perirem. qui necessaria corporis
 mihi ministrare ob dī amorem
 uoluisset; Sed quia adhuc hoc
 solatio defraudor. posco ut enī
 occultan quo decipio. illa ad dō
 inspirata in crebro respondit.
 Secretum tuum nulli tenolen
 te reuelabo. noueris autē si in
 coepto p susterem. me necessa
 ria ppter dīm tibi ministratu
 ram. & quantum possum tuo
 uoto adiuturam. Ille pmissis
 rependens grās. repedant ad
 cellam unde digressus est.
 Ibiq; ieiuniis & orationibus
 continuis ad dō poposcit. ut qd
 de hoc negotio ei placuisset.

in suo animo confirmare dig-
naretur. Tandem confortat
diuina inspiratione. reliquit
cellam. scolamq; cui preerat.
reuisit hospitium suam explo-
rare uolens. utrum in sua p-
missione persistere uellet. annon.
Quam dum in p-bendo sibi in-
p-
missio solatio p durasse sen-
sisset. non longe ab ipsa uilla
in qua eadem femina comma-
nebat. in heremo sibi habitacu-
lum construxit. Atq; ibidem
ieiuniis & orationibus inde fes-
sus creaton seruauit. Necessa-
ria p-bente ei p dicta matrona.
nec nonz alius religiosus uiris.
Ibi dum p vii annos supni re-
gis militiam exegisset. multi-
tudinem populi ad se ueni-
entis ferre non ualens. Muta-
uit locum atq; ap dicti laci-
litore. quatuor milibus distan-
tem reppentanter montes pla-
nitiam accessu ualde diffici-
lem ibi adiuuantibus religio-
sis uiris. & maxima quadam

abbatissa heluiga nomine.
necessaria sui uoti construxit
habituacula. Atq; in eodem
loco qd reliquum erat uitae
p mansit. Semetipsum ma-
ximis macerans ieiuniis quan-
tum fragilitas humana p-
miserit. sine cessatione corauit;
Quae sibi a fidelibus uiris.
uel feminis mittebantur.
Cuncta ad se uenientibus sine
lemosynam erogauit; Acci-
dit aut inter haec. ut quadam
die eo orante. tanta multitu-
do daemonum circa illum
undiq; diffunderetur. ut nec
ipsam lucem diei hisdem te-
nebrae ministris obtene-
brantibus cernere posset; Qu-
cum eum minus terribilibus
& honore nimio fatigarent.
in oratione pstratus. in res pos-
cebat tunc omni studio se pio-
dno commendabat; Quod
cum diu ageretur. cernit abo-
riente lucem. quam lucem
secutus angelus usq; ad ipsu.

ubi in oratione prostratus iacebat. in medio malignorum spirituum puenit. Magnaque auctoritate agmum nefando precepit ut discederet. Nihilque temptatio nis & terroris ei ultra inferre auderent; Discedentibus itaque hostibus praedictus cum angelus amica biliter consolatus abscessit. atque ab ipso die utitur uenerabilis ferebat. nil terroris ultra a malignis spiritibus sustinuit. Accidit tunc postea ut quidam frater de praefato monasterio. cum uisitationis gratia adiret. quem benigne suscipiens cum sociis qui cum illo uenerant. cuncta quae hospites decebant. quantum possibilitas permisit benigne exhibuit. Cum uero iam tempus uespertinum uenisset. & sidera splendentia suaderent somnos. refecerunt sedulibus collationum colloquiis. ac post completionem uerunt dormitum. In loco separato frater qui adue

nerat. seorsum etiam ei comites. nec non et seorsum ipse uenerabilis uir in priuata mansuuetula. Paulolin igitur reficiens corpusculum. somno uiridi surgit atque ad suetas incubat pingil precibus. Praedictus etiam frater licet in strato quiesceret. pene insomnem diuit noctem. Dum autem curiosae huc atque illuc uerteret oculos. cernit puere in albis uestibus ab ipso oratorio loco per gradientem mure pulcritudinis. inter uisum est etatis septem annorum. ingrediturque ad iuram ipsam dei. et cum eo orante orabat. et diuersa cum eo loquebatur. Cuius collocutionis licet praedictus frater uocem audisset. sensum tamen eiusdem uocis non percipiebat. Qui etiam puer. ipso fratri plene uigilanti astitit. atque de quibusdam monuit. quae omnino frater ipse sibi interdicta esse. ne in palam proferret dicebat. Sup primo breuitati studens. multa quae de eo miranda plurimorum narratio cetera perdit. iam qualiter martyri palmam consequeret

pandam. Cum igitur in ipsa heremo. in
cesimum sextum annum ageret. ser-
uiens dno in ciuium abstinentia
cunctarum mundalium re. con-
guit eo inspirante qui serpentem
decepit intravit. et os eius pro plastos.
& de paradiso eiecit. duos homi-
nes causa eum occidendi cellam
illius ppetare. Qui cum uenisset
ad illam quandam in turci lacu
litore sitam. rogauerunt sibi
monstrari. que pars prima esset
ad eundem cellulam eius. Quod
cum eis monstratum esset. matu-
re post noctem surgentes. aggres-
si sunt monstratum sibi iter. a-
gitante qui eos impleuerat teter-
rimo spiritu. Qui tamen errone-
a recto tramite ducentis ad ipsam
cellam. tandem uexati quo uole-
bant puenire. maxima iam
parte die defluxa. Ipse solitis
orationibus incubans. missarum
deuote solemnia libabat crea-
tori. Prius autem quam in ipsam
cellam maligni intrassent. quor-
um unus uocabatur richardus. eratq;

gente alamannus. alter uero pe-
trus. qui renanoe natione. pcrea-
tus est. Pulli quos uir uenerandus
eodem in loco nutriterat. eos in
proxima uenire conspicientes.
quasi auulpe insequerentur. p
heremum distingerant. clamore
insolito & strepitu in anecho sil-
uam resultantem echo complentes.
ita ut etiam ipsi latrones hac
de re multum mirarentur. et
obstupescerent. atq; ad p digi-
gu hoc puenire pperuenis-
de cernerent iudicio. At
tam ac cepto non distracti.
aggreduntur cappellam in
qua uir di ut p dictum est ora-
tionibus dnm sibi placabat p-
fusis. Corpusq; domini cum ut
p sciens futuro ad uaticum ob-
litus sui puro corde ac deuota
mente suscep erat. Jamq; uir
di ut sensit ad ee pemptores suos.
n tam statim se eis p sentant.
sed modicum adhuc differet.
clausum ostium ipsius capelle
non aperuit in aliquantisper
ratione adhuc demoran po

14
tuisset. Strenue ergo orationē cō
pleū. capsas singulas reliquias.
manu suscipiens. et deosculas. com
mendabat agonem suum dñō.
et sic. quos reliquias complecte
batur uenerant. Hoc quia due
nerant maligni p̄foram quod
dam parietis. cum agentem in
spicebant. tamq; athleta. fortis dō
c̄ fortante pugnaturus egredit̄.
p̄sentiamq; suam non negat
occisoribus. Ac primum salu
tationis uerba ad eos p̄ferens.
post intulit. O socii. cur tam sero
uenistis. Quare non maturastis ue
nire ad audiendum paruitatis mer
missam. ut p̄ uobis communem
dñm deprecaret. Sed uel nunc in
trate. poscitur placabilem uo
bis fore dñm. et scōs ei. ac postea re
uertimini ad me. ut quod do
nante dō uobis benedictionis p̄
bere ualeam. in p̄t̄at p̄ ei amore.
Sic q; complete opus. ad quod a
gendum uenistis. Intrantes igit̄
tur oratoriu. non ad id ad qd̄
sua debantur intenti. sed ad ma

lum. ad quod uenerant p̄pe
trandum. Continuo regressum
ad eum. Quibus int̄ dñ. tuni
cam et cucullam suam dedit.
panem insup ac potum. ad
didit dicens. haec de manib;
meis p̄cipite. postquam uero
compleueritis ad quod agendu
uenistis. potestis horum que s̄
sunt. p̄ uos tollere quod cupitis.
Scio enim. quod ad occidendu
me intrastis. sed unum auobis
exposco beneficium. unum p̄ sen
tis uitae cursum. in me termi
natis. candelas quas inspicitis.
quas etiam ad hoc ipsum formam.
unam ad caput meum ardente.
& aliam ad pedes ponite. Et cito
postea. ab hoc loco discedite. ne
a sup ueniētib; qui me in st̄ate
solent constingamini. penas lu
tum sceleris uñ. Confestim igit̄
p̄dictus richardus. pollutis ma
nibus beatum uix̄ medium
comprehendit. ac tenaciter mā
ceratum corpusculum ieiunius.
brachis strinxit. sonioq; mina

caeteruissit utsem fuste pcuteret.
Qui cum eum cum feriendo circa la-
tus. et iuras debilitasset. scō exten-
dente palmas ad dñm. alter intui-
lit dicens. O segnis. cur eum inca-
pit non pcutis. ut plagam morta-
lem accipiat. Quam sit ut ardas
inferte. ego citissime illaturus sum.
Confestimq; fuste apphensio. ictu
librabat in caput uehementissi-
me. hoc modo uir scī plagatus.
semiuuus in terram corruit. cilli
continuo in eum irruentes. gut-
tur ei suffocant manibus. quo
usq; exhalasset spm. Egrediente
aut iam anima in ipso tractu
nouissime aspersionis. tante
suauitatis odor pgreddens.
totum cellule locum comple-
uerat. ac si omnium pie men-
torū odor amita. ibi diffusa fra-
glarent. Postea uero. nudauerunt
eum ueste. qua erat indutus. por-
tantes posuerunt in lectulum. quō
uir dī requiescere solebat. Nudo
subposuerunt filtrum. sup ponen-
tes etiam ei quedam stramenta

atque utiuuens uir dī rogauerat.
candelas sumpserunt. unam ponen-
tes ad caput. cum alia currebant
ad ipsam cappellam. lumen in-
de allatum. quod in eodem orato-
rio uigiter ardebat. repedantes ad
corpuseculum defuncti. in uenerūt
clare ardentem. quam posue-
rant. candelam extinctam. Tam-
tus aut eos continuo inuasit ter-
ror. ut nihil contingere de reb.
ad altaris officia pertinentibus au-
derent. Vestes ac stramenta que-
dam lectuli ei summentes. festine
repedabant. unde digressi sunt.
Eis aut inde fugientibus. coruiq;
more solito. ad famulum dī inuen-
tem uenire consueuerant. ac pben-
dam de manibus ei suscipere.
quasi unthicare cupientes ex-
tinctum. et sequebantur latrones.
uocibusq; grandissonis replebant
siluas. et quam proxime poterant.
capitibus corae aduolantes. pde-
bant ppetratum nefas. Non mul-
tum post ipsi maligni comprehen-
si sunt. et quod occulte ppetraue-

rant. pate factum est scelus. Nolen
te dō differi. peccati poenam quam
meruerant in occisione serui dī. et enī
iudicibus et populo apiano. subco
mitte adalberto. eos ad hoc decer
nentibus unū incensi sunt. Can
dela aut. quā ad caput unū dī po
suerant. & quę celitus accensa ē
ardebat usq; ad stramenta. que
sup posita fuerant defuncto.
corpuscule. Quorū etiam partē.
ipse ignis inuasit. et puenit usq;
ad membra defuncti. Quę dum
attingisset. sicut diuinitus accensa.
ita etiam nuda extinctus est. Illico
aut diffamatus de morte eius. qua
comperta. uenerabilis abba uual
dharus. & fratres sub ipso degen
tes. corpus unū dī ex ipsa heremo
auferentes. atq; monasterium
augiam deferentes. ibi digno sepe
lierunt honore. Passus est aut sc̄s
martyr. xii. k. feb. ab incarnatio
ne dñi. octingentesimo sexage
simo. iii. Regnante hludouico
rege in orientibus francis. anno
xxviii. Regni eius.

46
INCIPIT REVELATIO BEATI
STEPHANI PRO MARTIRII

DOMINO S̄CO ET
uenerabili hymesio ep̄o.
humilimus & omnium infi
mus. lucianus pbr. de mlla
ca fargamal de termino ie
rosolimitano. impō ihū ppe
tuam salutem. Reuelationem
quę mihi ostensa est. dignum
dū. utiāe pandere sc̄itati.
non iactantia quadam. sed ad
confirmationem audientium.
etia in ce mihi ostensum est.
dum quiescerem in basilica bap
tisterii mei instrati meo. die vi.
feb. illucescente. circa horam noc
tis tertiam. dum uigilarem adhuc.
tamquam in excessu mentis effre
tus. uidi unum actate senem. sta
tura p̄ce. uultu decore. p̄lixa
barba. uestitu candido. amictū
pallio. In cunus summitate erant
tamquam aureae cruceſ intextae.
& in manu tenebat uirgam au
ream. calciatus caligis. in sup
ficie deauratis. deambulante

coram me et tacentem; Et cum hoc
 uiderem. hesitans intra me metipsum
 dicebam; Quis putas est de deo. an ex
 aduersa parte? Nec enim oblitus fu-
 eram uerba ap[osto]li dicentis. Nam et
 ipse sitanas transfiguratus se in an-
 gelum lucis; Cum ergo uiderem
 eum deambulantem. cogitare coepi
 in corde meo & dicere; Si hic hom[ini]
 de deo est. tertia uice nomine meo
 me clamabit. Quod si semel me uo-
 citauerit. non ei dabo responsum.
 Qui nihil dubitans. dissimulata
 deambulatione uenit ad me. et
 uirga quam manu tenebat pulsans
 me. tertio nomine meo clamauit
 dicens. Luciane. Luciane. Luciane.
 Cum ego responderi. Quid est d[omi]n[us].
 dicit mihi. Surge et uade. dicitio VI
 hannu ep[iscop]o ierosolimitano; Usque
 quo clausi sumus. usque quo non
 aperis nobis. Maxime cum tuis
 temporibus reuelandi sumus.
 Aperi nobis uelocius in p[ro]p[ri]os hosti-
 aperiat d[omi]n[us] generi humano. ostium
 misericordiae suae. Instat enim tempus
 ut hic mundus intereat p[er] multi

tudine iniquitatum suarum. quas
 cotidie faciunt. Et ait; non solum
 mea causa sollicitus sum. sed
 p[ro] his qui mecum sunt; Digni enim
 sunt maximis honoribus collocari.
 quia locus in quo iacemus ualde
 despectus est; Cum haec igitur audis-
 sem. aio ad eum. Dicitis mihi d[omi]n[us].
 tu quis es. & qui sunt tecum. Et
 dicit mihi. Ego sum gamaliel.
 qui nutritiui paulum. & postea ap[osto]l[us]
 factus est; Qui autem iacet mecum.
 ipse est dominus stephanus. qui a iu-
 deis lapidatus est ierosolimam. et
 die noctuq[ue] iacuit in exapoli ci-
 uitatis. eum tibus cedas. iussu impio-
 sacerdotum ut abestus & a uibus
 deuotaretur. & tamen nec aues
 eum tangere p[ro]sumpserunt. Ego
 autem gamaliel cum scirem scita-
 tem uiri. et fidem & deuotionem
 eius. credens me partem in resur-
 rectione cum eo habere. nisi ad
 religiosos uiros et fideles. et uocau-
 eos ad me. Qui cum uenissent.
 dixi illis; Rogo uos scdm deu-
 tionem u[ost]ram et fidem. nullum

formidantes. ad qui escite consi-
 lus meis. et colligentes corpus beati
 stephani. deferte ad possessione
 meam. quae nomine meo appel-
 latur capharga mala. et deponite
 eum in monumentum nouum. et
 facite consueta solemnia p̄ dies
 quadraginta in ipsa possessio-
 ne. qđ̄ in uicesimo secdo lapide.
 et quocumq; in expensis solemnib;
 erogaueris. de meo praebere fa-
 ciam. Ille alius qui mecum ia-
 cet. ipse est nicodemus nepos n̄r̄
 qui nocte ad dñm saluatorem
 ueniebat. ut uerba ueritatis cog-
 nosceret. & baptismi grām p̄
 aquam et sp̄m sc̄m acciperet.
 Qui cum uerba dñi audisset. bap-
 tizatus ē. asc̄is apt̄is. petro & iohan-
 ne. Quo baptismate indignati
 sunt principes sacerdotum aduer-
 sus nicodemum. et cogitabant oc-
 cidere eum. sed p̄pter honorem
 meum. et iura consanguinitatis
 non fecerunt. Quam plagis eū
 multis afflicerent. sed in ioh̄m
 reuenerunt. et anathemam haue-
 runt.

disprentes omnem substantiam.
 Ego uero thume feci colligere. et ad
 possessionem meam deducere. p̄-
 cipiens dispensatori meo. ut quic-
 quid necessarium fuerit p̄staret.
 Quicum paulo iam sup̄uisset. dor-
 miuit in dño. Quem feci sepelire
 ad pedes beati stephani tamquā
 p̄ nomine confessoris. Ille uero
 totius ipse ē. abibon filius meus
 qui mecum pariter baptismate con-
 secutus ē. a supra dictis apt̄is. ince-
 sumum circiter agens annum. casto
 corpore. legis plenissimam habens
 scientiam. & nullam mulieris sci-
 ens maculam. sed semp̄ in templo
 dī uacans. cum paulo discipulo
 meo. Reverserat enim ad dñm in ma-
 culatus. iuxta quem positi sunt.
 de quibus supra locutus sum. cū
 quibus ego iaceo. Nam conuinx-
 it me anna. et p̄mogenitus filius
 meus selomas. quia noluerunt
 in xp̄o credere. recesserunt a nob̄.
 et in possessione sua materna se-
 puliti sunt. q̄ca ferremelia dī.
 quia indigni habiti sunt societate

intra. Quam circas. cum coegetis fo
dere inuenies locum uxor meae
apud uacuum. Cum autem inuenim.
Cum ego in illis interrogasse.
Inuenimus domum
Die mihi. In possessione
inuenies nos. Quae nunc
lingua. Traca dicitur. de langabria
sunt debathalia. quae interpretatur
possessio inuox dicitur. sive bellatorum.
Cum haec omnia dixisset. cecidit
ex oculis meis. Ego uero post hanc
uisionem surrexi de stratu meo.
& prostratus in orationem. rogaui
domini misericordiam et dixi. Domine ihesu
christe. si haec reuelatio sine uisio
ex uoluntate tua. spiritus autem inter
et tertio manifestetur mihi. ut
fiducialiter annuntiem reuelatio
nem seruatorum tuorum. Et coepi ex illa
die ieiunare. & ab omnibus meis
abstinere. & propter panem et sale
in escam non sumere. et aquam
bibere. sicut solemus in diebus qua
dragesime facere. In sequenti uero
sexta feria. uenit sanctus gamaliel de
nuo. in ipso habitu sicut prius

uenerat. Et in ipsa noctis hora. ad
huc me. nec ualde soporantem.
Et dicit mihi. Quare dissimulasti
domine. & non prorexi. et retulisti io
hanni episcopo. Numquid non uidet
quanta siccitas. & tribulatio in
toto mundo. et tu neglegenter agis.
Surge igitur et dicit illi. ut aperiat
nobis. & faciat locum orationis.
ut per nostram intercessionem misere
tur populo suo. Ego uero aio
ad eum. Non egi dissimulante
domine mi. dominum meum rogam
& dixi. Domine ihesu christe. si ex te. haec
uisio sine reuelatio. secundo et
tertio appareat mihi. Cum tunc dicit
ecce secunda uice uenisti. & laetificasti
me. Si tertio ueneris. percutis me
et exhilarabis. Cumque haec audis
set. de manu significauit dicens.
Ignosco. Ignosco. Ignosco. Cum
haec dixisset dicit mihi. Audi
propter audi. Ego respondi et dixi.
Loquere domine. quia audio. Et dicit
mihi. Quae ^{habet} sita in animo tuo
dicens. Si fuerit in inueniam lo
cum. ut in uno loco postos

om̄s inueniam? Quod si ita euene-
rit. quem admodum poterō dis-
cernere requinas singulorū? Hæc
ergo intra te metipsum cogitabas.
Cum ergo negare non potui. di-
xi. Verum; dñe. ita uolebam in a-
nimo meo om̄ia. & nihil te la-
tet; dic̄ mihi. Non sum̄ ut putas in
uno loco positi. s; unusquisq; n̄m
suum locum tenet. Anim ad-
ueste itaq; que dico tibi. & intende
animo. Et respiciens uidi illum ex-
tendente manus suas ad cae-
lum et orantem. Et statim deposuit
inde. iiii. calathos. Tres aureos.
& unum argenteum plenos rosas.
Et unus ex ipsis plenus erat croco.
Et unus ex ipsis calathis tribus
ualde rubentes rosas habebat
tamquam sanguis. quem et ad
dexteram meam posuit. Ali-
us uero duo pleni erant rosas albis.
In modum lili rosae erant. Et
quartus calathus crocum habe-
bat. cuius odor fraglabat. &
posuit illos in conspectu meo.
& dicit mihi. Vides hos cala-

18
thos. uero ad eum; etiam dñe. Isti
sunt loculi n̄ri in quibus iacem.
Et hæc rosae reliquae n̄rae sum.
Et sicut uides hunc calathum rosas
pulcherrimas habentem. ad dexte-
ram tuam posuit. ita cum ape-
rire coeperis. locum inuenies istius
sepulchri. Et introgressus. repper-
ies in dextera introitus parte locu-
lum. ipse; sc̄i stephani. Et ne du-
bitare uelis. quia ipse solus me-
ruit enobis martyrio coronari.
Ideo in orientali parte botae
id est aquilonis posuit; ipse; sc̄i
nicodemi neophiti. Alius uero
loculus. qui paululum eminen-
tius. ipse; meus et filii mei. quia
et nos neophiti fuimus. Et ego uero
uero ad eum. Rogo dominem.
quare non̄^{un} quisq; calathus ar-
genteus; & dic̄ mihi. Quō fili-
us meus castus. & immaculatus ex-
cessit de mundo. p̄p̄t̄ ea in simi-
litudine argenti mundissimi ap-
paruit. num quid non uides crocum.
qui in ipso suauißimos odores e-
mittit? Et cum hoc dixisset de

inno ex oculis meis euasunt. Cumq;
experge factus fui serm. grat
regno omnipotenti. et consue
uimus operari decti. usq;
ad ueritatem reuelationem. Inter
ea igitur septimana. eadem hora.
uenit supra dictus comminans.
et me buncis. Dicitq; mihi.
Quare usq; nunc dissimulasti. et
noluisti pgerere. et dicere iohanni
epo. que tibi dicta sunt et ostensa.
quam excusationem habebis apud
dm. aut quam ueniam. pro hoc e
temptu sperabis in die iudicij.
& non consideras quia multi
meliores te sunt in heremo sci
um. quos ptercuntes pte uolu
mus innotesci. Ideo te exa
lia in hac uilla uolumus esse sa
eculotem. ut pte manifestemur.
Et tu ad uerba eius contremuis
sem diu. Non fui negligens do
mine mi. sed p stolatus su ad
uentum tuum. Nunc uero sine
recta stinatione pgam. omnia que
mihi mandasti dicturus. Et tu
indignans aduersum me staret

uidebar mihi. quasi in altero
mentis excessu deuenissem iero
solimus. et quasi in conspectu sta
rem ep'i iohis. narrans ei omne
uisionem. a quo et uidebar audire
diutq; mihi. Si hec ita habent.
ut dicas kmē. et dñs tibi reuela
uit. hec temporibus nrīs. oportet
me tollere de possessione
illa bouem illum. maximum
aratorem. qui caro et aratro ap
tus. et dimittere tibi possessio
nem cum ceteris omnibus ad
que uiuio. Ut quid mihi posses
sio domine mi. si non habueram
bouem illum. p quem negatur
etaratur possessio. Et dicit mihi
ep's. Ita placuit kmē. quia ciui
tas nra uehiculis ministratur.
Et illum bouem maximum. car
rum minus habemus. quem tu
diceris in possessione tua ca
lan. Oportet namq; ut in ciui
tate celeberrima sit. quam in
parua possessione. Numquid
non tibi sufficiunt duo residui
bones. & unus uiculus. et ten

18
filia bouis maioris. ad exco-
lendam terram uehiculo tui. **V**
Cum hoc in excessu hoc = excessu
mentis audissem. statim expro-
factus benedixi dñm. et pro-
uinciam ad sc̄m iohannem
ep̄m. Cū illi qd̄ uideram e-
narrassem. reticui diuisione
bouis expectans qd̄ audirem
ab eo. Intellexeram enim qd̄
sc̄s stephanus. ipse eēt bos ma-
ior. et quia carni illi de qui-
bus dicebat. sc̄e eēt acetae
ipse eēt carrus maior. Et quia ha-
bebat sc̄s ep̄s iame petere sc̄i
stephani reliquias. ideo de di-
uisione bouis ep̄o dicere nolui.
Cumq; audisset ep̄s ioh̄es p̄ gau-
dio lacrimatus = & dixit. Bene-
dictus dñs dñs. filius dñi uiui.
Si haec iudicis h̄m̄e. ita iudisti.
et dñs tibi reuelauit. oportet te
inde transfere beatum stepha-
num primum martirem. et
archidiaconem xp̄i. qui primum
aduersum iudeos dominica
bella certauit. Cū dñm in sua

maiestate internis positus. in cae-
lis uidit stantem et tamquam
angelus. in contione hominū
apparuit. Cū haec dixisset
sc̄s iohannes dimisit me. Cūq;
uenissem in nullam. nisi p̄ con-
uentionis habitatores illae dilu-
culo consurgerent. et foderent
in aceruo. Eadem uero nocte
apparuit ipse gamalithel dom-
nus. cuiusdam monacho migetio
nomine. innocenti et simplici ui-
ro. ea similitudine qua mihi ap-
paruit. et dixit ad eum. Vade et
dic luciano pb̄ro. Vane laboras
in aceruo isto modo non sum
ibi s; tunc ibi positi sumus. cū
lamentarent nos sc̄dm consue-
tudinem antiquorū. p̄p̄t qd̄ acer-
uus in testimonio planctus fac-
tus = Sed quero nos in alia parte
in loco qui uocatur lingua syria-
ca dabathalia. qd̄ in p̄tatu
in greco. andro ontathalia.
qd̄ nos possumus dicere. pos-
sessio bonae uirg. Diluculo
is consurgens. inueni monachū

illum p̄dicantem omnib. fratribus
ymnis deinde dicitur cepi dicere.
Carnus ad acetuum illum. & fodiam
meo. Itē q̄dam dixerunt mihi.
Audi p̄mum. quid diē migeti
monachus. Tuocato migetio ex
qui sum ab eo qd̄ eet. Ille aut̄ uni
uersa signa que uideram in ga
malihelo dix̄ mihi. & quem ad
modum uideret contra austrū
agrum situm. et monumentum
in eo quasi neglectum. 2. ruinō
sum. Vbi tres lectos aureos stra
tos uidit. unum ex eis altio rem
aliis. In quo erant iacentes. un̄
senex 2 un̄ iuuenis. Et n̄ alius
lectis duobus erant singuli. et
respondit qui erat in excelso
lecto. 7. dixit. Vade et dicit luciano
p̄t̄bo. quō nos d̄m̄ loci huius sum̄.
Suis magnum iustum inuenire.
ipse ab orientali plaga a nobis
positus. Et h̄c audiens a mona
cho. glorificam̄ d̄m̄. quō inuen
tus. alius testis in reuelatione.
Hac aut̄ utinchi. ita euenerunt
et consona apparuerunt uniuersa

Statim igitur nuntiaui beato ep̄o.
At ille misit ad fr̄s suos ep̄os. qui
cum occurrissent uenerunt ad lo
cum. Quem cum iussisset fodere.
& pars t̄rae maxima fuisset. in
uenimus lapidem in quo erat
sculptum. Celihel naso am. ga
malihel abibon. hebraica qū
dem uerba. literis aut̄ grecis.
Interpretatio ū nominū h̄c.
Celihel stephanus d̄r. Naso am
ū nicodemus. Abiban filium
gamalibelis significat. Cum
aut̄ puenissemus deorsum in
uenimus locum sci stephani.
in parte orientis sicut anchorā
Statim tremotus factus. & tanta
suauitas in fraglantia odoris
ingressa. quanta nullus homi
num sentire meminit. ut p̄ma
remus nos in amoenitate para
dydi eē positos. Multitudo
namq; populi aderat nobiscū.
in̄ quos plurimi erant infirm̄.
uaris languoribus. et hora max
de odore suauitatis eī. septua
ginta. & in. animae sunt

curatae. Ab aliis fugati deemo-
 nes. alii ab strumis. & feruun-
 culis liberati. Alii a secretiore in-
 firmitate sanati. Alii a tercianis
 & quartanis. Alios febris reliquit.
 alios morbus regius. Alii a che-
 salargia curati ceteri gramo.
 Nonnulli in secreta occulto dolore
 liberati. & multas alias curatio-
 nis senserunt homines. quae se-
 numerare longum est. Ad eam
 enim tunc in illo tempore epi. lo-
 hannes ierosolimitanus. & eu-
 thomus sabastinae ciuitatis. et
 eleutherius hiericoninus cum
 omni clero suo. Citra iudaea
 mis. & iordanis aspportauerunt
 reliquias beati stephani. in sca-
 aecta syon. ubi & archidia-
 conus fuerat ordinatus. relin-
 quentes nobis de membris sci.
 paruos articulos. immo ma-
 ximas reliquias cum puluere
 ubi ei caro consumpta e. Ex his
 ergo reliquiis transmisi beati-
 tudini uestrae. Quod cum suscep-
 eritis orate pro exiguitate mea

ut dignus inueniat in conspectu
 dñi. adiutus beatissimi stephani
 & uestris orationibus. Memento itaque
 & meae exiguitatis. etiamquam
 in praesentem diligite. Dignus
 enim operarius mercede sua.
 Si enim nos uobis spiritalia semina-
 uimus. magnum si carnalia uestra
 metamus. Et qui seminat in be-
 nedictione. debenedictione
 metet uitam aeternam. In xpō
 ihū dñō nrō. cui ē cum dō patre
 & spū scō glā et imperium in secula
 seculorū amen. **INCIPIT DETRAHSITV SCI FINDAHI**

Cum dñs omnes electos suos quos ad uitam
 ante constitutionē mundi praedestinauit
 aeternā. diuersis huius mundi curis
 occupatos. ac uaria studia sectantes.
 ineffabili misericordia. ad perfectioris uitae
 instituta perducere. soleat modis quidem
 diuersis. ex purissimo tamen clementie
 suae fonte manantibus. nobis quoque
 haud absurde uisum est. memoria-
 bilis uisus. qui uestris imitabilia fecit
 exempla temporibus. predicabile
 uerbis compendiosis conscribere.
 mentionem. quatenus & nobis haec sepe

legitibus ex quibus habundantia ad
fectum suum afferant utilitatis. Vir
pragmaticus quidam nomine findan. ge
nere scottus. cuius primarie laci
nensis. quibus occasionibus ad profectio
nem uitae pueniret. quibus et temp
tationibus ac laboribus sit frequenter
contactus. hinc enarrare deo fauen
te conabimur. Predicti ergo uiri so
rorem gentiles qui nordmani uo
cantur. plurima scottiae insule
quae & bibernia dicitur. loca
uastantes. inter alias feminas
adduxere captiuam. Tunc pater
ipsius filio suo findano precepit
ut accepta pecunia sororem re
dimeret. & ad patrem reduceret.
qui sumptus secum comitibus pa
rter & interprete iussa patris. de
siderans. amoreque fraternum pio
corde conseruans. In eodem mox
itinere apaganus tentus. atque in
uincula coniectus. nec non &
naues ipsorumque proximo in litore
stabat est sine mora per ductus.
- In ipso uero die & nocte sequenti
catenis ligatus. sine cibo potuque

praeiussit. Mane uero northmannus
consilium inuentibus atque aliquibus
quibus mens sanior erat. & in te
dini adu instigata humanitas re
ferentibus. quod illuc uenientes
palius redimendis uitenere non
debuissent. inde hoc modo ipse
liberatus est. Igitur piissimus
dominus familiam suam adhuc in
laicali habitu constitutum. sciens
inter omnia postea sibi deuotissi
me seruiturum. iam tunc libera
re dignatus est de manibus hostium.
Vice quoque alia cum multitudo hostium
eorundem cum in quanda domum fugi
entem insequeret. & ipse post hostium
littaret. nemo ex illis ipsum reperire
poterat. quamuis circa ipsum huc il
lacque discurrent. Nec hoc silentium ar
bitramur qua occasione peregrina
tionem suscepit. & eam laudabiliter
adimplere conatus fuit. In eadem
punitia laginensium inter duos prin
cipes grandis orta est seditio. unius
ergo principis miles fuit. patris
findani predicti qui de contraria par
te hominem occidit. Quod audiens

princeps contrariae partis nimia
 succensus ira continuo domum pa-
 tris findani magno stipatus exer-
 citu. omnia illius ipsumq; ferro flam-
 maq; pditusus adiuit. Venientesq;
 noctu domum armis cinxerunt. ig-
 nemq; adtea iacentes. patre ip-
 sius findani. deignibus foras pgre-
 dientē uigulauerē. Findani uero
 malia domo manentē cum similit
 ignibus circumdedissent. et se pfori-
 bus uiriliter defendentē. apphende-
 re nequuerunt. sed ipse p methos
 ignes & hostes diuina uidelicet eu-
 gra ptegente. parum laesus elapsus
 est. fratres uo eius qui in eadē domo
 fuerat occiderunt. Inde igitur in-
 ter utramq; gentē magnae conetta-
 te sunt inimicitiae. inexorabilesq;
 discordiae. Sed post hanc longū
 temporis interuallum. interuentu
 quorundam fidelium. pecunia
 nonmodica. findano siusq; data.
 utraq; pars in pacem rediit. Codē
 uo anno hostes findani. timentes
 ne undie ta sup eos ueniret. & do-
 lor paternus in corde findani re-

uulseret. pariterq; cum extirpa-
 re uolentes. hoc modo dolos in cor-
 de meditati sunt. In toto consilio fin-
 dano pparauere conuuiua in locis
 mari contiguus. Ad quae findano
 inuitato nordmani uenientes. et de
 medio conuuiariū ipsum rapientes si-
 cuti. cum inimicis eius consiliari sunt.
 artissimis uinculis colligauerē & secū
 pariter abduxere. Iuxta moite ergo
 suā dominus eius nordmanus. quia
 necdum ad patriā suā redire cupi-
 erat aliquid uendidit. & mox ille
 testio. atq; ipse quasto. qui socius col-
 lectis patrum reuicere desiderans. Inimic
 secū cū alius in captiuitatē duxit. Cū
 ego media aequoris spatia nauigan-
 do transissent. ecce occurrerat. quae-
 dam classis eiusdem gentis. & unus
 dehis in nauē quae findanius erat as-
 cendens. interrogauit insulae quae
 litate. & qualiter ibi erga illos acci-
 disse. Impsa autē nauis erat quida
 nauis. ille qui hoc inquisiuit oc-
 cidit. Et continuo ab eo cognitus
 & simul interemptus est. Quod ip-
 sius socii uidentes. pugnae se ppa-

finis

rauerunt. et diuac naues acri est tami
ne diu dimicauerunt. His ita litigan
tibus findanus inuinculis constitutus.
domino suo erigens sese ac sociis auxi
lium ferre uolebat. Interuenientib.
autē ceterarum populis nauium.
et bellantibus ab inuice sequestrantibus.
tam modo nauis quae findanus inerat
absq. lesione recessit. Dominus er
go eius recordatus deuotionis qua
sibi etiā uinculatus subsidium fer
re uolebat. ac fidem talem remune
rari cupiens. mox eum uincu
lis absoluit. et bene sibi cum eo fu
turum eē pollicitus est. His ita ge
stis ad quāstā uenire gentē pieto
rum que orchades uocantur. Il
lis igitur de classi in terram descen
dentibus. et corpora reficientibus atq.
per insulas huc illucq. discurrentibus.
pariter euentū prosperum expectan
tibus. findanus & ipse licentia p
cepta. loca insulana coepit disc
tere. ac de salute sua atq. fuga an
xia mente cogitare. Ignotis igit
in locis saxium ingens repiciens. sub
illo se statim occulta recurauit.

crendunt.

quā rupē ^{ad} maris in crescens. sub
ire solebat. Quid igitur ageret.
quos se ueliret. ignorabat. Hinc cū
pontus urgebat. illinc hostium ti
mor circa eū discurrentiū. & sup
saxium quo latebat ambulantiū.
& undiq. illū ex nomine suo uo
cantiū. uehementer angebat.

Malens itaq. rabie ponti susterre quā
immanus hominū uniuersā belu
arum ferocitate exuperantiū in
cidere. spēs undarum mollibus.
de illo nocte sequenti in ipso loco
icunus pmanst. Crastina autē
hostibus in alia ipsius insulae par
te manentibus. recedenteq. maris
actu qui fores speluncae contin
gent. Interdū quoq. flatu uento
rū actus. fluctus ire compellebant
mantrū. findanus exurgens. tan
manibusq. pro loca dumosa metu
paganoq. repens. exitū diligentis
sime omnia plus trans inuenire cu
pichit. Putabat autē eē continuā
ab hominibus habitatam. Finem
uō insulae cernens. deprehendit una
parte magno mari cinctā alia si

nu haud modico circum datam; Itaq;
cuncta corporis firmitate destitu-
tus; nimiaq; ualitudine qua exum-
culis fama q; contraxerat obsesus.
aquis se credere non audebat. P-
tres itaq; dies continuos in sulam
pagans; exitumq; querens du-
plicato labore; herbis tantu mo-
do & aquis sustentatus ibi man-
sit; Ictia tandem luce cu monstra
maxima. immensa q; delphinu cor-
pora ppelitus ludere. uoluntariq;
conspicere; diuina puentus ele-
mentia. haec secum tacta mente
praetans; has imo. cum lacrimis
fudit de peccatore pces. Os qui haec
bruta animalia. et me hominem
creasti. quiq; illis mare puui. &
me tuis tuta figere domasti uesti-
gia; solita mihi pietate. in p-
sentia tribulatione succurre. Tibi dñe ab
haec hora corpus & anima meam
deuoueo. seruituram. & numqua
ad mundanas animum retorque-
bo. illecebras. te ppter. limina apo-
stolorum petam. & peregrinationem
suscipiens ad patriam nequaquam

21
sum reuersurus. Ictus uiribus tibi
deinceps famulabo: teq; sequens lu-
mina repositum flectere nolo. haec
igitur constantia fidei armatus.
omnibus uterat uestibus indutus.
immisit in aquas. Mira dicturus
sum: ita continuo diuina pietas
uestes eius rigidas fecit. uestis sus-
tentatus mergi nequuerat. & quasi
ipsarum natatione. ut sibi uideba-
tur. p-uidos fluctus illesus ue-
heretur ad rias. Ascendit igitur
altissima montiu cacumina si-
cubi uillas. uel tecta fumantia
cernere posses. exiguo herbaru
uictu. binos ~~meses~~ duxerat dies
Cum ergo testia: tuis illuxisset au-
rosa. ecce homines cernis uidit
ambulantes; Quos cum uidisset.
alacritate mentis exultans licet
ignotos adire non dubitauit. Tunc
illi susceptum cu aduicinae ciui-
tatis duxerunt episcopu. qui &
ipse in hibernia insula litteralib;
erat studis imbutus. & eius de-
linguae noticia satis eruditus.
Cum quo p- bienniu moratus. inul-

tis humanitatis atq; largitatis eius.
beneficus est usus. Ipse autem fundan^{us}. II.
pmissionis suae recordatus. collectis
sociis acceptaq; licentia sui episcopi.
galliarum partes paravit adire. Hinc
masim sede petens. postea franciam.
alamanniam. langobardiamq; pag
nos. proprio demum pedum labore
romam puenit. Inde reuersus quen
dam nobilem uirum malamanniam. III.
adit. Cum quo indericatu. iiii.
annis permansit p singulos abstinen
tiae uirtute pficiens. & noua ex
empla semp ostendens. Tunc se
mor eius in proprio monasterio. qd
rimouia uocatur. cum monachibus
i fecit. anno dominicae incarna
tionis. deccc. aetatis suae. I.
Vbi p quatuor singulos uirtutu
gradus ascendens. tandem maio
re pfectus amore succensus. in ar
tissimo loco se reclusit. & inaudi
ta corpus abstinentia pdomuit.
I. fundanus curecludi uoluit. &
mstantibus pibus. pro hoc domini
uoluntate scire laboraret. uox. III.
huiusmodi ad eum delapsa e.

iquit
licet tibi. post alios remeare.
Cum pmissu. abbatis sui quasta
parte panis in cottidianum uic
tum sibi in caeteris fratribus depu
tari uno anno. & altero maiorem
iam adgrediens. pastorem diui
dian & intercio terciam. quasta
sibi solu modo parte reseruata.
liberis pauperibus erogauit.
Plecti sternuis lapides uelatos. ad
huc inestis pausans. corpori oculte
subposuit. atq; paululu requieuit
donec cunctis quiescentibus. secreto
se in orationem dedisset. accidit
ut quadam nocte consuetudinaris
incumbere orationibus. demone
in similitudine hominis cuius clam
nate magnitudinis. ore aperto.
linguaq; amissa manibus expansis.
oculis minutis uideret. & cum
in petum in eum faceret uelle. facto
signo crucis euauit. ipse tamen
inaterentis manumalia coram alta
ri in modum crucis stans expectauit
officia. III.
Reclusus iam cum tanta fame eum
urgeret. ut pane totu & plus man

ducaret uellet. in natale sc̄i pa-
 trici. quae tunc forte aduene-
 rat. dñi sedulo rogauit. ut huius
 cmodi in gluuē ipsius interuen-
 tu auferret ase. qui mox post
 orationem & lacrimas quas in-
 comparabiliter etiā in leuibuf
 rebus fundere solebat. Tale
 oraculū autē p̄cepta lingua
 platim. Atach. christ. oculus.
 pasiacart mache. foma. feiltam.
 nachisel. teileptuchir. tard. clott.
 te ilco. ilfar hysel. & ex hoc aecla
 etatis uicium minime sensit.
 N. h̄c foris positus p̄iori anno quo
 claustrum erat ingressurus omni-
 bus noctib. stans in aecclā. in ora-
 tione p̄noctauit. Igitur p̄iori
 nocte ante quā sc̄i blasii reliquie
 illuc uenissent de roma. more
 solito in basilica orans. uidit su-
 bito corporalib. oculis columbā
 sup altare conseedisse. sensūq. in-
 de inemptam uolantē dispar-
 uisse. Crastina ergo sup ipsū alta-
 re easdem posuere reliquias. sup qd̄
 di famulo ante apparuit hec auis

astutissimā. ut in unum. & in unum
 N. foris positus. p̄cedenti quoq. tem-
 pore. cum simuliter noctu in tra ba-
 silicā solus existeret. & p̄redicte
 martiris suffragia. his uelut in
 ploraret dicens. sc̄e blasii. qui per-
 egrinus his locis sic & ego te cog-
 nosceris. p̄meis addim in te caele. pec-
 catis. Cū haec ingemmans lacrimis
 more suo uberrime fudisset. stans
 ante altare quo sc̄e posite fuerant
 reliquie. non inclinatus sed erectus.
 sed tamen ut referre solebat obtinuit
 paulisp. obtenebratis uoce auduit.
 huius cernochi. sedes tua in celo iam
 dimissis peccatis parata est. iterū
 in artissimo loco constitutus. de
 quo cū opositum fuerit. plenit
 explanare conabimur. Cū mane
 diei futuri reliquie sepe memo-
 rati martiris a eodem loco in u-
 emum saltū deportande fuissent.
 p̄fat famulus di magno desiderio.
 ut ipsius martiris reliquias p̄prus
 efferre humeris mereret. & in ian-
 dudum in eodem loco positus
 uoto se constrinxisset inde uim

VII

quam se exaratum. Virgatus dñs
Acidertu paupib; utant ppphe
tam reuident adimplet. ac fa
mulo deuotissim uota rata et con
cedens. eadem nocte insus est
sibi per uentrem fluminis. p quem
de p se manasterio exiit cū copiosa
no. in uentre transisse. Columbam
quoq; humeris suis in seclisse. et eā
a recuperib; humeris deportasse. De
inde alios petere. iterūq; sibi uo
lantem ad eē. Ceterum ostensione
loci ipsius in sauariensi mānasterio
adhuc degenti. & de hac pfectione
tam meditantī nobis ipse referens.
licet impulsus. ac pene coactus. hoc
etiam intimaū. Eadem uidelicet
loca aquis eē circumdata. & frequen
ti circuitu plures efficiētia insulas.
• VIII. In natale scē columbe. iterum tem
ptatione afflictus & in dubitatione
positus. si parua annonā que ad
uictum cotidianū sicut aliis mo
nachis. ipsi quoq; dabat pan
peribus. erogare debuisset. re
putabāenī secū ne sicib; aliorū
labore sibi oblatos pauperibus

erogasset. hinc dñm offenderet.
De hac igitur re dī uoluntate. p in
tercessionē scē columbe p cib; &
lacrimis requirebat; cui tale con
tinuo responsū uoce suauissima
diuinitas direxit; Lucendo. chach.
cuker. det. faden. math. det faden.
math. dochach;
• VIII. Primus quoq; dieb; quo poenale
locū. que in hoc mundo. p dī amo
re delegerat. uitate illū contigit.
gulę nimmū uicio temptatus est.
Nam usq; ad hora qua ceteri reficie
bantur. expectare nequaquā pote
rat. sed etiā donec euangeliū lege
retur. ac cibo abstinere nequiebat.
Qua suggestione uehementer afflictus.
& ultra quam ceteri potest erubescens.
ad solita confugit auxilia. In festiui
tate quippe scī aidani epī. audiuit
cū illius imploraret ad minucula hui
cemodi uocē; amne ilaoocus in maud
chi nulonge colonge celederemur.
non eferfas sruithiu. Qua uoce. statim
temptatio ipsa sedata est;
• Inclusus uero. tantā multitudinē spū
tuum immundorū. noctu conspexit.

utentia simul & arbores quas hrens
hinc & inde cingit implere uideren
tur. Cūq; diu horisonas; darent
uoces: scī unī p̄tib; disparuer; & ul
terius illi nusquā comparuer;

xi. Infestitate quippe scē brigide
uirginis. nonmodica pauperum
turbam. ut sibi. motis erat collegit
carnem totā quā habuit. iuxta
numerū aggregatorū. particula
tam incidi p̄cepit. hoc autē facto
ecce tanti pauperes in ad
erant. impiuse uener. Vir
uero beatus in aduentu eorū dō
grās agens pastuculas quas adnu
merū prius cōmeantiū parare ius
sit. in di largitate confisus. quinqu
iq; panes inter. v. milia uirorū. mul
tiplicauit distribui fecit. sed licet
numerus geminaret egenorum.
& nihil decarib; uel ab illo uel
a quo quā ^{ad} deretur. unicuiq; em̄
sua particula ex eadem carumcu
la inueniebatur.

xii. findanus patronus n̄r artissimo
loco inclusus. qui situs est ad septē
trionalē partē basilicē scē marie

gentilis di. & in n̄i. In p̄
xxii annos in comparabiliter et
pus p̄domit. Nam post p̄rie
supra dictorū annū. cū h̄c. in
tus erat. calore ignis n̄m. in
refectus. non pausant in d̄culo.
balnei lenitate deumant. cum
uigilus orationibusq; indefin
ter insistebat; pane uero post
primū annū ingressionis eius.
& post sedecim ab omnib; quae
mandi possunt. extra pisciculos
& hos paucissimos. se d̄no con
fortante abstinuit. alij p̄re
fati uiri sanctissimi iustites.
quae multis sciendo ueraciter
testibus sunt p̄ae notatae.
in alio miraculorum uolu
mine ex parte uidentur
fore cum cācula exaratae;

[Faint, mostly illegible text on a heavily stained and aged manuscript page. The text is arranged in horizontal lines across the page.]

[Faint, mostly illegible text on the right edge of the manuscript page, appearing to be bleed-through from the reverse side.]

INCIPIT PASSIO SCI GIGNATIUM AB I. K. L.

CUM TRAIANVS SVSCE-
 pisset romanoꝝ im-
 perium. Ignatius discipu-
 lus iohannis apti et euan-
 gelistae. uir in omibꝫ aposto-
 licus secundus post aptos fac-
 tus. qui post euodium susce-
 pit etiam antiochenoꝝ guber-
 nandam. quae olim a pesti-
 tibus. & persecutionibꝫ exagi-
 tabatur. Tamquam bonus guber-
 nator. om̄s infestationes suis orati-
 onibus repellebat. Et tunc usqꝫ
 assidua doctrina & labore spiritali.
 incumbentem tempestatem. sua
 uirtute auertebat. Timens ne ali-
 quem pusillanimum aut infir-
 mum amitteret. Deniqꝫ lactaba-
 tur de ecclesiae immobilitate.
 cum quiesceret paulolum a per-
 secutione. Considerabat autē
 apud semet ipsum. quod num-
 quam posset ad dilectionē xpi
 in pleno pertingere. neqꝫ perfe-
 ctum ordinem doctrine opti-
 nere. nisi per martyrii factam

confessionem. dno appropin-
 quare. Unde & paucisan-
 nis permanens in ecclesia. lu-
 cerna difusa singulorū cor-
 da in luminare. p̄ scripturā
 expositionē precibus. Hic ut
 meruit. Postea uero. nono
 anno regni traiani. reme-
 to de uictoria srtarum. & da-
 cum. & diuersarum gentium.
 Et putante quod posse suū
 imperium amittere. nisi xpi-
 anoꝝ pussum cultum.
 suis demonibus ad idolatria
 inclinaret uel compelleret.
 Cum ergo uniuersis gentibus
 persecutionē comminaret.
 omnis di cultores. aut sacri-
 ficare. aut eeste mori com-
 pellebat. Tunc igitur timens
 p̄ ecclā antiochenoꝝ fortis-
 simus xpi miles. ultro per-
 rexit ad traianum. Transe-
 unte in illo tempore pan-
 tiochenā & festinantem
 ad armeniā. & pathos. Cūqꝫ
 in facie regis traiani assitisset.
 traianus dixit. Quis est tu

caco doemone qui nra pre
cepta festinan transgredi.
& alius per suadesit male
pereant. Ignatius dixit.
Nemotheo forx cacodoemone
uoocat. Longe enim recedunt
seruus di demonia. scio qui
de qui molestus sum eis. p p
ca doemones uocasti. Confi
teor enim me xpm caelestem
regem habere. & dissoluo illo
rum consilia; Traianus dixit.
Et quis est theoforus. Ignatius
dixit. Qui xpm habet in pecto
re. Traianus dixit. Et nos non
tibi uidemur habere deos in
pectore. quos habemus auxili
atores contra hostes. Ignatius
dixit. Et daemonia gentium
deos existimas. errans. Unus est
enim ds. qui fecit caelum et
terram. mare & omnia que in
eis sunt. & unus vnigenitus.
xpe ihe filius eius. cuius amici
tiam acquisiui. Traianus dixit.
Crucifixum dicis a pontio pila
to. Ignatius dixit. Illum dico
qui crucifixus peccatum et in

uentorem eius. & illum qui non
iustificat idolorum seruitutem
& qui in corde suo hoc sapit. Traia
nus dixit. Tu ergo in te ipso xpm
gestas. Ignatius dixit. Vtique.
Scriptum est enim. Habitabo in
eis & inambulabo. Traianus dixit.
Ignatium censui dicentem. in ip
so contineri crucifixum. uinctu
amilitibus p duce ad magnam
urbem romam. ad escam bestis p
auocatione populi; hanc sententi
am. audiens scs martyr ignatius.
cum gaudio exclamauit dicens.
Gratias tibi ago dne. quo me perfe
cte honorasti in tua dilectione.
& dignum me fecisti cum ap to
tuo paulo uinculis ferreis alli
gari. Haec dicens. & cum letitia
suscipiens uincula. & orans pri
mo mecta. & eam cu lacrimis com
mendans dno. sicut aries magnus.
boni gregis dux. a ferocissimis sm
litibus. ducebatur. crudelissimis
manibus ad romam. bestis ad co
mestionem; Fuerunt autem eu
stodientes eu traiani persecutores.
numero decem. In mansueti q dem.

& bestiarum mores habentes. 7
 Et quāquam cottidie beneficiis a
 gerentur a tribus. sed nihil horum
 mitigabat eorum iracundiam.
 sed crudelibus oculis & manibus
 affligebant sc̄m. sicut et ipse me
 pistola testatur dicens. A siria
 usq; ad romam. cum bestiis de
 pugno. per terram & mare. uin
 ctus cum decem leo pardis. quod
 militaris custodia. quibus cum
 benefactum fuerit. peiores fiant.
 Tollentes ergo beatum ignatium.
 peruenierunt ad seleuciam. Unde
 & nauigare habuerunt. Et trespi
 cients sc̄s ignatius post multum
 laborem ad smirneorum ciuita
 tem. cum multo gaudio descen
 dens denaui. festinabat sc̄m poli
 carpum ep̄m smirneorum. co
 auditorem suum uidere. Euerunt
 autem ambo discipuli iohannis
 apti. ad quem cum adductus esset.
 spiritaliter ei communicans &
 congaudens. & uinculis eius coex
 ultans. Rogat eum adicere ad p
 positum suum. magis autem com
 muniter omnis ecclesia rogabat

cum per sem pol carpum ep̄m.
 & per seos pr̄bos. diaconos. Sed
 & om̄s ecclesie. asue festinabant
 ad eum ut participarentur de be
 nedictione eius spiritali. Maxi
 me autem & sc̄m pol carpum hor
 tabantur ut eum animaret. ut
 consummatus abestis. inuisibil
 mundo effectus. presentaretur
 optatibus xpi. Et exinde p̄ficien
 ces. troiae app̄pinquauit. Ad
 ductus autem neapolim per phi
 lippos. transit macedoniam pe
 dibus & ep̄rum quae est iuxta
 epidaurum secus mare. Atq;
 exinde nauim conscendens.
 nauigauit per adriam. Et eum
 inde ascenderet ad tyrannicum.
 & transiret insulas et ciuitates.
 ostensum est sc̄o potiolo. quod
 ipse transiturus esset. & obuiam
 ei exiens. festinabat sequi uesti
 gia eius. tamquam apostolipau
 li. & non potuit sequi. sp̄u nauis
 prorain eum bente. Et beati fi
 cans in eoloto fratrem suum in
 dilectione. ita nauigauit. De
 niq; una die. & ea nocte p̄spens

uentis usq; peruenierunt ad
urbem romanam. & nuntiauerunt
imperatori de aduentu eius.
Et cum sit imperator adducere eum
presente senatu. et dixit ei. Ignati.
ob quam causam rebellare fe-
cisti antiochenorum ciuitate.
et in hanc partem conuertisti
de pagano mo. ad christianitatem.
Ignatius dixit. utinam. o rex
et potuisssem sicuti et illos a-
uertere ab idolatria. & intro-
ducere ad dnm omnium et xpm.
& constituere tibi fortissimum
principatum. Traianus dixit.
Si uis mihi gratiam dare. & inter
meos amicos connumerari. de-
ponens hanc sententiam. sacri-
fica dno. & eris princeps sacer-
dotum magni di iouis. & mecum
regnabis. Ignatius dixit. Cas-
gratias oportet prestare que
non ledunt animam. non eas
que perducunt ad perpetua
damnationem. istas uero pmis-
siones quas pmittis dare mihi
lo dignas existimo. neq; dno
sacrifico. neq; iouem

quisit scio. neq; regnum huius
mundi attrahit me. Quideni-
pde mihi. sit totum mundum
luerer. & animam meam pdam.
Traianus dixit. Videbaris mihi
senatus esse. uel sapiens. & non
insulsus & ppter ea pmisissamea
ad nullas. Unde non solum in
oboediens es. sed ingratus. & nunc
consenties senatui. consulta &
sacrificas dno. Ignatius dixit.
Fac totum. o rex quod tibi ui-
detur. Ego autem dno. non sa-
crifico. Neq; ignis. neq; crux. neq;
ira bestiarum. neq; dissipatio
membrorum persuadent me se-
parari ad dno uero. Non enim p se-
culum diligo. sed eum qui p me
mortuus est xpm. & qui ad dno re-
suscitatus est. senator dixit.
Meus dno. ppter aliquam dispensa-
tionem mortuus est. & post tertia
diem resurrexit. Vri autem di
mortui sunt tanquam morta-
les. & non surrexerunt. Quod ma-
nifestum est quia iuppiter apud
cretam mortuus est. Asclepius
uero in ertherona monte. fulmi

ne percussus est. Venus autem in
paso. cum uenatore sepulta est.
hercules. igni consumptus est in iro.
Talibus igitur ultionibus digni
habiti sunt diuini. & malorum
factores. & hominum corruptores.
Noster autem xpc. & crucifixus
est. & mortuus est. Sed ostendit
suam uirtutem resurgens a mortuis.
& iniuriantes se sicut in uos ul
ciscens. Vni enim diuino do sen
tentiam acceperunt sicut operari
malitiae. Noster uero dñs ab homi
nibus nequissimis. qui non potu
erunt sufferre eius mandata. et
quibus omnia beneficia inpende
rat passus est. & ipsi ei ingrati exti
terunt. Traianus dixit. Ego mo
neo te ut declines mortem. & ad
uitam decurras. Ignatius dixit.
Bene dixisti. o rex. ut fugiam per
petuam mortem. & uitam sempi
ternam acquiram. Traianus dixit.
Quere quantae sunt mortes. Ignati
us dixit. Duae. Vna quidem tem
poralis. alia uero aeterna. Simi
liter etiam uitae duae sunt. Vna
quidem modica temporalis. alia

26
uero sempiterna. Traianus di
xit. Sacrifica dñs. ut tormen
ta declines. quod est aptum
tuae senectuti. Ignatius dixit.
Quibus dñs sacrificem. ex quibus
unus. id est mars. tredecim men
ses ppter adulterium in delicto
uinculis damnatus est. Alius
uero. qui si diuinitatem quaerit
ex masculo feminam fecerat. Na
& laomedonti muros aedificauit
& mercede priuatus est. qui homi
num et mulierum opera imitabat.
Non confunderis dicere eos male
ficos & corruptorum puerorum
adulteros. qui per maleficia in
draconem. & taurum. se ipsos
transfigurabant. non aliquid bo
ni. sed ut alienas nuptias adultera
rent. Quos te oportebat abicere.
non etiam adorare. Ecce quos de
precantur. uis mulieres. ad pu
dicitiam uobis conseruent. Tra
ianus dixit. Ego tecum reus
factus sum. qui tantos deos blas
phemas qui nihil te nocuerunt.
Ignatius dixit. Dixi tibi et olim.
quo paratus sum omnia tormenta.

& omnem mortem subire qui
festino addm. Traianus dixit.
Nisi penitentis sacrificaueris. lam
non tibi paream. Ignatius dixit.
Nec desidero ut mihi pareas. neq;
quod imperas faciam. Traianus
dixit. Filis plumbeis scapulas
aut contundite. Ignatius dixit.
Magis mihi exerta si in dno deside
rium. Traianus dixit. Ungulis
latera eius dilaniate. & lapidib;
asperis confricate. Ignatius di
xit. Magis magisq; sensus meus
atenditur addm. & de quibus
patior. uerbum non facio. Traia
nus dixit. Sacrificas. Nam ista
te presumptio non iuuabit. Igna
tius dixit. Quibus das. Forsitan
aegyptio iubes me sacrificare
boui aut hirci hibidi. aut si
miq; et aspidi uenenose. lupo.
et can. & crocodrillo. igni. aut
aque marine. aut platon. et
mercurio furi. Traianus dixit.
Dixi tibi quia ista multi loqua non
te iuuabunt. sed sacrificas si
uis salutem consequi. Ignatius
dixit. Dixi tibi. quia non sacrifico

neq; de cedo ab uno solo do. qui fecit
caelum & terram. mare & omnia
quae meis sunt. qui habet potestate
omnis carnis. Dm spirituum adoro.
& regem omnium sensibileum & in
tellegibileum. Traianus dixit. &
quite phibuit. si aliquid est. & il
lum dm colere & istos honorare
quos communiter omis confitemur.
Ignatius dixit. Natura & intelle
ctus quando fuerint munda
non communes sunt. ueritati.
mendacium. & luci tenebrae. &
dulci amaram. Quis enim non in
tellegat haec. aut que conuentio
xpo cum belial. aut que partiel
patio fideli. cum infideli. aut
qui consensus templo di cum
idolis. Traianus dixit. Expan
dite manus eius. & replete eas igni.
Ignatius dixit. Neq; ignis incen
sus. neq; bestiarum morsus. neq;
dissipatio membrorum. neq; con
fractio ossuum. neq; dilaniatio
totius corporis. neq; diaboli in
festatio. poterit me separare a ca
ritate di. Traianus dixit. papi
rum in oleo in fundite. & incen

27
dentes latera eius adurite. Ignatius dixit. Videris mihi. o rex ob
seruare. quia dñs qui in me est
uita est. qui et virtutem mihi pre
stat. & confortat animam meam
ut possim superare. tua tormen
ta. Traianus dixit. Ferreus tamen
es & turissimus. uel plumbeus. ut
tormenta sustineas. sed sacrificia
dus. ne hec patiaris. Ignatius dixit.
Non quasi non sentiens tormenta o
rex. sed spes dñi quae est in me futu
rorum bonorum releuat meos do
lores. Neq. ignis ardens. neq. aqua
bulliens. potest me extinguere di
lectionem dñi. Traianus dixit. Af
ferre ignem & aspergentes in pau
mento carbones stare facite ignati
um super eos. ut uel sic credat. &
mihi consentiat. ut dus sacrificet.
Ignatius dixit. Conbustio ignis tui.
commemorationem mihi facit ue
rissimus ignis. iste autem temporalis
nihil est. Traianus dixit. Arbitror
hoc maleficiorum esse quod sic
tormenta contempnit. & non ce
det nobis intantis quae a nobis p
tulit. Ignatius dixit. Qui ad aemo

nibus decedunt. tam quia ab apo
statis di. & idola execrant. quo
modo possunt esse malefici. edi
cito. Nos enim magis estis qui ido
la colitis. & talibus maledictio
nibus. sub iacetis. In iura lege po
situm est. ut maleficos uiuere non
permittam. neq. me aut. nec. f. aut
augures. sed et omnium illorum
qui talia opera gerunt. libros in
cendere consueuimus. quos et ui
dire execramur. Propter quod
ego non sum maleficius. sed uos qui
daemona adoratis. Traianus di
xit. Per deos iuro. o ignati. labora
bam tecum ut liberari posses. sed
iam tormentis te afficiam. donec
abiciaris preceptionibus nostris.
Ignatius dixit. Noli labore o rex.
sed si uis. igni me trade. aut gla
dio me concide. aut in mare me
mitte. aut bestis trade. ut credas
quia nihil horum est periculosum
ppter dñi dilectionem. Traianus
dixit. Quae est ista spes. quam
expectas. o ignati. p quo tanta
pateris. uel moreris. uel tormen
ta sustines. non habeo scire.

Ignatius dicit. Qui ignorat dñm
quiescit super omnia. & dñm nr̄m
Ihm xpm. & quae preparata sunt
p̄us hominibus bona. ipsi nesci
unt. quia ex ipso principium om
nium rationabilium. & in ratio
nabilium. Nos uero qui scientiā
habemus pietatis. quia cum ista ui
ta caruerimus. resurgentes. sempi
ternam uitam habebimus in xpo.
quae non amittitur. neq; succes
sionem habet. a qua decedit do
lor & tristitia. & gemitus. Xpiani
tatem enim iuridī. & unigeniti eius
filii. & secundum carnem conuer
sationem eius. etiam moyses con
sequenter. hanc conuersationem
predicans. nr̄am ueram religionē
esse ostendit. Quem enim nr̄m
cognouisti bellum meditari. &
non potius subiectos esse princi
pibus. Vbi non est periculosa
subiectio. sed tantum in amicitis.
pacifice omnibus reddentes de
bita. cui tributum. tributum.
cui timorem. timorem. cui
uectigal. uectigal. cui honore.
honorem; Festinantes nulli a

liquid debere. nisi tantum inui
cem diligere; Docti enim sumus
ad nō nr̄o. non solum pximum
diligere. sed et inimico bene face
re. & odientes amare. & orare p̄
inimicis & persecuentibus nos.
Quis enim p̄cepto tuo in xpianita
te non oboedim. Ex quo eē coe
pt. dicto. Aut aliquod nouum
contigit circa romanoꝝ imperiū.
aut non fostassis multoꝝ regnū.
ad unius deductum est principatū.
Et augustus pauius tuus. ex quo
dñs nr̄. & de uirgine natus est.
primo d̄s uerbum & homo. nobis
solum modo non omni seculo reg
nauit id est omnibus. quinquā
ginta annis. & septem mensibus.
Alius septem tenens romanorum im
perium. et monarchiam habuit.
quomodo nullus ante eum. Cui
omnes gentes subditae erant. &
primo non fuit commixtio gentiū.
& odium contra inuicem nondum
fuerat solutum nisi ex saluatoris
nr̄i aduentu. Senatus dixit. Utiq;
haec omnia sic habent. quomodo
dixisti ignati. Sed illud indigna

mus quia illam deorum nr̄orum
culturam dissoluit. Ignatius di-
xit. Et quod congruum est fecit.
Osplendidiſſima prudentia ſua.
que inrationabilia erant gentiū.
correxit romanorum imperium.
quod nr̄i ſermonis uirgam ferream
uocant. Sic & tyrannicos ſp̄s ne-
quitiæ. ab omnibus abegit. unū
& ſolum annuntians ſuper om̄a
dñm. Et hoc non ſolum. ſed amara
eorum ſeruitia immutauit. qui
fuerant ſanguibuli. & in miſe-
ricordes. qui ſic mortem liberis
nr̄is immittebant. Non quaſi
ingentibus. bellis uos contami-
nabant ſedegebant uos et mu-
lires ur̄as nudas ſpectari quem
admodum in captiuitate in
pompa. exhibentes. & communē
aerem immundicijs polluentes.
Interrogate ſerthas. ſi non homi-
dianę immolabant. omnino uos
negatis erubeſcentes. ſaturno im-
molatam fuiſſe uirginem. Greci
quoq; gloriantur in tali huma-
no ſacrificio a barbaris accipien-
tes hoc malum. Traianus dixit.

28
Perdunt ignari. quia expanſo tua
doctrinam. ſed tamen non laudo
religioſam. Ignatius dixit. Et quod
intellexiſti in uia ſc̄a religione.
Traianus dixit. Quia dum ſolem
non adoratis. neq; caelum. neq;
terram. neq; ſacramentum. que
om̄a nutrit. Ignatius dixit. Et
quis poterit adorare ſolem ſiſum
ſenſibilem. occidentem atq; ori-
entem. & iterum exigere percipien-
tem amiſſum calorem. uel ipſum
patientem. qui non poteſt muta-
re ſuum intellectum. aſtuten-
tia illius. qui ei imperat exple-
re ſuum curſum. Caelum quo-
modo eſt adorandum. quod nu-
bibus operitur. quod ſicut pellem
extendit opifex. & ſicut cameram
conſixit. et ſicut cupam locauit.
Lunam uero creſcentem atq; mi-
nuentem. & ſicut conſumptibile
& paſſionibus ſubiaccntem.
Sed ſi propterea eos oportet adorari.
quia ſplendidiſſam lucem habent.
ergo non eſt omnino uera ratio
ut adorarentur. quia ad lucen-
dum hominibus. & non adorandū.

29
non ad peiora. Nihil enim melius
pietate. Traianus dixit. Dorsum
eius unguis dilaniate. dicentes
ei. Consenti imperatori. & sacri-
fica diis. secundum decretum se-
natorum; Ignatius dixit. Ego
decretum dei timeo qui dixit.
non erunt tibi dii alii preter me.
& qui sacrificauerit diis alienis.
pariet. Senatum uero & regem in-
iqua monentem. non audio. non
enim accipies inquit lex persona
potentis. & noli esse multus in ma-
litia. Traianus dixit. aceto & sa-
le perfundite eius plagas. Ignatius
dixit. Omnia que mihi pro di con-
fessione acciderint. scio quia
merces bonorum mihi augetur.
Non enim sunt con digne passionis
huius temporis ad futuram glori-
am que reuelabitur in nobis. Traia-
nus dixit. Parce tibi iam homo &
adquiesce imperantibus tibi. Na
peiora tibi ad inueniam tormen-
ta. Ignatius dixit. Quid nos spe-
rabit acerrime dei. tribulatio. an
angustia. an persecutio. an fames.
an periculum. an gladius. Confido

enim. quia neque uita. neque mors.
poterit nos separare a pietate
confidentes in uirtute xpi. Tra-
ianus dixit. senatus. putat quia
potest me uincere ista toleran-
tia. Tolerabile enim animal
est homo. Ignatius dixit. Non
puto. sed credo. quia uici. & uincere
ut agnoscat. quantum sit impietatem
& impietatem. Traia-
nus dixit. Tollite eum. & impo-
nite ei ferrea uincula. & in ligno
pedes eius concludite. & custo-
dite eum in ima carceris. Et ne-
mo eum nec perforamen uideat.
& tribus diebus. ac tribus nocti-
bus. panem non comedat. neque
aquam bibat. & post triduum.
bestis traditus. sic uita careat;
Senatus dixit. & nos consentanei
sumus. eius sententie. omnes enim
nos iniuriauit cum imperatore non
consentens sacrificare diis. sed
esse se xpianum confirmans.
Ignatius dixit. Benedictus deus &
pater domini nostri ihesu xpi. qui multa
sua beniuolentia dignatus me
passionibus xpi communicare.

sen. utrum uerum dicitur eius esse.
ad eum p[ro]uenire. Tertio autem
die Traianus conuocans omnem
senatum episcopatum. iussit ue
ni ad amphitheatrum. & concur
re aduersus turba Romanorum.
audierunt enim quia ep[iscop]us scripsit.
ut se ad pugnam haberet. Et
sedens p[ro] tribunali. iussit adduci
semignatum. At ubi uidit. dixit.
Ego miror. quomodo uiuis
post tanta tormenta & famem.
Sed uel nunc consenti mihi ut ab
uicentibus malis libereris. et nos
tristitia amici libereris. Ignatius
dixit. uideris mihi figuram ha
bere humanam. mores autem
uulpis blandientis quidē cau
da. mala autem in animo cogi
tantis. humanitatis uerba con
fringens et uolens mihi sanum
esse. Audiam ergo cum iracun
dia quia non est mihi ratio mor
talis uitae. p[ro]pter u[er]um quem de
sidero. Nam ad eum. panis est
enim immortalis & poculum ui
tae aeternae. Omnipotentem
d[omi]n[u]m. ipsum colo & ad ipsum ex

tendo mentem. omnis ipsum & ad
ipsum extendo mentem meam &
despicio tua tormenta & gloria
tuam. Traianus dixit. quomodo superbus
est & contemptor. alligantes eum
duosque leones ad eum laxate. qui
nec reliquias eius dimittant. At ubi
dimissae sunt ad eum bestiae. uides
eas se. dixit ad populum. Vir Ro
mani. qui hoc certamen spectatis
non sine causa laborauit. non p[ro]pter
prauitatem h[uius] patior. sed p[ro]pter
pietatem. Triticum enim sum di
& dentibus bestiarum molar. ut pa
nis mundus efficiar. Hec audiens
Traianus. magna iracundia re
pletus est dicens. Grandis toleran
tia in x[rist]o credentium. quis gre
corum. aut barbarorum tanta
toleraret p[ro] d[omi]no suo. quanta iste
p[ro] illo in quem credidit patitur.
Ignatius dixit. Non humana uir
tute tanta tolerauit. sed sola lon
ganimitate & fide attrahente.
& adiutorio x[rist]i. Et haec illo di
cente accurrerunt ad eum duo
leones. & ex utraque parte super eum
incidentes. p[ro]focauerunt eum

tantummodo. et non tetigerunt car
nes eius ut reliquie eius iunctio essent
romanorum & magne urbi. in qua
petrus crucifixus est. paulus de
collatus. onesimus lapidatus.

Traianus uero surgens. admiratio
ne percussus. discessit. Uenerunt
autem ei scripta a plinio secundo
duce. permoto super multitudi
ne que facta fuerat martyrum
per fide interemptorum. in qui
bus nihil omnino sceleris depre
henderetur. admissum. aut ali
quid contrarium legibus gestum.
Propter hoc solum quod ante lu
cem surgentes. causa xpi diuini
nos canebant. Adultera uero
uel caetera huiusmodi crimina
abominabantur. & omnia age
bant legibus conuenientia. Tra
ianus uero his auditis. poenituit
de his. que in beato & scō ignatio
ingesserat. Erat enim ppugna
tor. caeterorum martyrum. & ta
le decretum pposuit. ut xpia
norum quidem genus non in
quireretur. si qui tamen incide
ret puniretur. Corpus autem scī

ignatio. ut ait cuiusdam uisus
tollerere. ad sepeliendum. & ue
taretur. Qui autem reus. & artem
fisi. qui cum eiusq. admittentibus
deduxerant. quibus secum con
clauerat. non dubitauerunt
tollere corpus eius. & deposue
runt illud ubi licebat congre
gari. & conlaudare dnm. & dnm
nrm ium xpm filium eius. in
spū scō. Per con summationem
uero scī epī & martyris. fecerunt
ei memoriam cum laude. Non
autem martyrium eius. etiam
hirceneus lugdunensis epī. et e
pistolaram eius meminit dicens.
Sicut quidam nrorum ait. p
pter martyrium secundum dnm
ad bestias damnatus. quo tri
ticum sum di. bestiarum denti
bus molar. ut panis mundus
inueniatur. Sed & polycarpus epī
smyrneorum meminit eius. phi
lippensibus scribens. ac dicens.
Rogo igitur uos omīs oboedien
tiae operam dare. & meditari
patientiam. quam occulta fi
de uidi stis. non solum in beatis

INCIPIT LASSIO SCĪ ANDEOLI
SUBDIAconi ET MAR
TYRIS QUOD EST
MALAS

xv. **S**CŌRUM MARTYRUM
gesta per ordinem ex
sequi. eorumq. trium
phos ueridico quidem sed pau
peri referare sermone. non tam
scriptori laboriosū. quam le
gentib. ueremur esse lacinio
sum; Et cum martyribus labor
non fuerit supplicia sustinen
do. timem. ne forte legentib.
id ipsum generet fastidiū recen
sendo; Haec id circo praemisi
mus quia beati andeoli marty
ris passionem. qui ob gloriam
caelestis regni. & nomen dñi
nri ihu xpi. animam suam ad
mortem. et corpus suum non
dubitauit ad supplicium tra
dere. per ordinem scribere atq.
ad posteror. fideli relatione
transmittere. dño adiuuante
curauimus; Non solum simpli
ci relatione pandentes. qđ uel
inquirente ab eodem inquis.

31
32
simo cael. v. t. uel. v. p. s. t. u. l. p. d.
usq. ad mortem remanente. ut dñm
confuente. dñm. v. g. t. u. m. p. t. o.
gnouimus; Sed. & per. u. m. u. l. u. s.
simul & causam defendendi pa
triā. similiter in. c. o. m. p. e. t. i. t. u. s.
adnectentes; Si ergo. f. b. d. o. l. a.
narrare nos aliquis. ferret.
gesta passionis. f. u. t. e. d. x. i. i. i.
sicuti nobis comp. e. s. t. i. s. u. r. t.
iam. p. f. e. r. e. m. u. s. ; Igitur. p. o. s. t. e. a.
quam gloriosus. h. i. r. e. n. e. u. s. e. p. i. s.
ac fidelissimus xpi. m. a. s. t. r. u. s.
consummatus migravit ad
caelum. medio fere noctis
tempore uultu terribili.
r. m. b. r. e. p. a. c. i. f. i. c. o. c. u. m. m. u. l. t. i.
tudinē m. a. s. t. r. u. m. a. d. s. e. m.
p. o. l. i. c. a. r. p. u. m. s. m. y. r. n. e. n. s. i. u. m.
ciuitatis e. p. m. a. q. u. o. d. o. c. t. u. s.
fuerat ueniens. ait ei. A. g. n. o. s. c. e.
f. i. l. i. u. m. q. u. e. m. e. r. u. d. i. s. t. i. p. a.
t. e. r. A. g. n. o. s. c. e. s. c. a. e. s. a. c. e. r. d. o. s.
h. i. r. e. n. e. u. m. t. i. b. i. f. u. i. s. s. e. m. i. n. i.
s. t. r. u. m. ; E. c. c. e. a. c. c. e. p. i. m. u. s. p.
m. i. s. s. i. o. n. e. m. q. u. a. m. n. o. b. i. s. p.
m. i. s. i. t. r. e. x. c. a. e. l. o. r. u. m. & t. e. r. r. a. e.
f. a. c. t. o. r. ; N. i. h. i. l. n. o. b. d. e. p. m. i. s. s. i.

one sua. fraudavit redemptor.
nostr. Nunc ergo iter. u
di uerba filii tui. et transmit
te. dicitur prbros. id est andochiu
et tyrsu diaconu.
illorum uerbis. praedicare.
quod est uirtutib. nosti et sa
pientia. quos oportet
magis in gloriam triu
phare. Sed quia in illis regio
nibus pauetas xpianorum
est. precepe ut baptismatis
gratiam populis praebeant.
Notum enim tibi sit scissim e pa
ter. quod gens illa. in spiran
te dno copiose desiderat ad
uam ueritatis uenire. ac de
serere idola. & seruire xpo.
Et cum haec scō suo sermone lo
cutus fuisset. & rediens. disces
sit ab eo. Mane autē facto.
scs polycarpus alloquitur
suos fratres. referens eis quae
uiderat. & ut felix aggredi
antur iter. hostatur simul
& monet. Tunc scs prbri. id
est andochius & benignus.
una cum tyrsu diacono haec

audientes. gaudio magno reple
ti sunt. & praeceptum xpi tam
magnum cum omni alacritate
susipientes. ire quo iuebant.
disponunt fiducialiter. A due
niente uero nocte. in uigiliis &
ymnis dno uacantes. & p tam
scā iussione gratias agentes.
luce facta. uale dicentes scis
fr̄ib. iter arripere parant. 7
Scs uero poli carpus. cum lacri
mis et gaudio deducens eos usq.
ad portū. ubi nauiculā ascensu
rierant. cū ipsis descendit. et
uale dicens eis. At illis. Angelus
dñi comitet uobis eū. sps scs sit
in uisceribus ur̄is. magna uos
gloria in caelis expectat. pus
simi fr̄s. Uos ergo uerbū dñi
p̄dicare gentib. aduentū xpi
adnuntiate. uidete ne in aliquo
mereamini. Multos enī habetis
adiutores. atq. intercessores. qui
pro uobis dñm interpellare non
cessant. Et haec dicens. dansq.
eis pacem. reuersus est. Ii uero
ascendentes nauiculam. diuino
fauente auxilio. In corsicā insulā

sunt delati, Statimq; tante tem-
pestatis affuerunt pcellae. ut
om̄s nauit̄e dicerent. se non solū
uisu. sed nec auditu. talia potu-
isse comperire; Tunc sc̄a inter
eos. collocutio. Forsitan non om-
nia quae addiuinum sunt ministe-
rium necessaria exhibemus. aut
qui in his locis uersantur. xp̄iani
manifestissime sunt; Tunc sc̄s tyr-
sus. taliter suos collegas alloqui-
tur. dicens; Sct̄issimi uiri. uace-
mus hac nocte orationi. et stude-
amus psallendo; Forsitan dñs xp̄s
reuelare dignabitur seruis suis.
qua causa tempestatis insidia
nobis uidetur eē contraria; Feceruntq;
ita. et in lucecente die.
paululum declinauerunt capi-
tasua ad somnum; Tunc sc̄o be-
nigno beatissimus hyreneus ap-
paruit. dicens ei; karissime
frater. in patria ad quam estis
directi. paucitas uidetur esse
episcoporum. nec facile inue-
nietis. qui uobis addiuinū mi-
nisterium debeat ordinare
solatium; Digna enim res est

33
ut uobiscum dicatis omne of-
ficium. ut non in a. ut dicitur
ciuitates. de curis corporibus ex-
ornent. sed in illis loca. de curis
praesentia possunt illuminari
Quia dies erunt. ut sepulchra
ura ualde honorem. in
& animae urae sepulchra
sol fulgere uideant. in
Sustinete ergo hic. et
andaeolus subdiaconus. in
subiugatur itinere. Si ergo
autem a somno beatissimus
nignus. quae uiderat. retulit
socus; Illi uero dñm glori-
cantes. atq; gaudentes. tribus
dieb; sustinuerunt; Testis uero
nocte. ueniens ad sem policar-
pum ep̄m beatissimus hyrene-
us. eo stemmate quo et antea.
dixit ad eum; Pater sc̄e. adhuc
nobis uidet. ut dirigas andeo-
lum subdiaconum post fr̄s
nr̄os. ut in unum iuncti. et si-
mul p̄gentes. eu angelista se
uideat in eis impleri numerus;
Mane autem facto. beatus poli-
carpus quae uiderat. sc̄o an

deolo nauis. hanc uident
ille. exultans et gaudens dicit.
ad sonu polycarpi. Inter bone.
nec ambuleris. Implere dñi ius
fuerit. sed quae tibi p̄cepta
sunt. ut pastor fiducia
ad implere. Uteū
ad xpi ueneris. non
meritis. sed et de
glorieris. hanc
andeolo dicente.
ascenderunt ad portu.
idem uon nauicula diui
parabat. Tunc sc̄s poli
carpi. talibus eum allocutus
est uerbis. Dices. Dulcissime fr̄.
ubi cumq. ieritis. uerbu dñi in
intrepide. & incessabiliter pre
dicare. aduentu xpi omnib.
annuntiate. O quam speciosi
pedes euangelizantium pace.
euangelizantium regni dñi. Vide
te ergo. ne uos longe itineris
frangat austeritas. ne ob regio
nu longinquitatem turbemi
ni. aut parentu desiderio ca
lescat cor ur̄m. non uos ulle
mine. aut iniquissimi caesaris

conturbet impietas. Sit in cor
dib. ur̄is beati pauli apti sermo.
quia non sunt con dignę passi
ones huius temporis. ad futura
glam. que reuelabit in nobis.
Et uale dicens cum lacrimis. di
xit ei. Paradysi gla perfrui mi
ni. et ante tribunal xpi repor
tantes fructu laboris ur̄i. Nos
ipse excipiat. et in illa felicium
iustorumq. regione. societ athle
tissuis. ubi lux permanet. et ui
ta regnat. ubi piorum fide bea
tam. deuultus sui presentia. splen
dor uiuae caritatis irradiat. ubi
alumni paradysi. et candida celi
turba concluditur. Et ascensus
beatus andeolus in nauiculam.
tertia die feliciter ad sc̄orum mar
tyrum affuit p̄sentiam. Qui pa
riter gaudentes. ac dño uota
soluentes. ascenderunt nauem.
pperare cupientes ad gallias. ubi
fuerant destinati. Gratia autē
dñi faciente. celeriter eos in mas
siliam unda maris aduexit. Egres
si igitur ad terram. habito consi
lio. ad lugdunensem pperant

urbem; Et tuenientes in urbem p̄
 dictam reppererunt sem̄ hacha
 nam p̄rbm̄ qui ob persecutio
 nis p̄cellam̄. Latenter incripta
 inter martyrum latebat sepul
 chra; Et eum eodem uerbum dñi
 meditantēs. atq; in spū sc̄o
 gaudentes. dñm̄ pariter pre
 cabantur. ut eorum dirigeret
 gressus; Et dum ibidem mora
 rentur. angelo dñi ammonen
 te. uisum est sc̄is fr̄ibus. ut bea
 tum andeolum ad carpentora
 tensē urbem. p̄dicationis
 gr̄a destinarent; Et eo dem ex
 communi consilio p̄ficiſcente.
 uale dicentes sibi ac flentes. ora
 uerunt sic; **R**espice dñe ih̄u
 xpe seruos tuos. in hoc loco pere
 grinos. et presta. ut quos nunc
 facis corporali absentia esse di
 uisos. in conspectu diui
 ne maiestatis tue. reportan
 tes fructus iusticie. tu facias
 adunatos; Tunc beatissimi
 martires andochius et benignus
 p̄rb̄. unā cum triso diacono.
 ad augustudunensem urbem

operantē sedimantē. et tunc me
 ra d̄ ap̄es uera fuerunt. q̄
 sta p̄t̄. uisum est. ut in manu
 ste declararet. Sed uero inde
 olus. ad urbem carpentora ten
 sem p̄pere. Estimans ac per
 agerem publicum iter. p̄
 usq; ad rhodanum flumen
 uenit. A biq; inuentus a
 atoribus. cum ipsi nati
 euectione usq; ad locum
 burgo giate uocatur. descen
 dit. ibiq; sustinuit. quia no
 ctis succedebat inducia. Ma
 ne autem uolens apprehendere
 uia. p̄ quam ad locū ubi desti
 nabat̄. posset accedere. sed nocte
 illa non cessauit hospites suos
 uerbo ueritatis imbuerē. et ad
 uentum dñi incessabiliter pre
 dicare; Mane autem facto.
 non solum incolae loci illius.
 sed et uicinia tota. fama sc̄a
 currente. cognoscentes quae
 ab eo salubriter dicebantur.
 ad audiendum dī hominem
 a uide concurrerant. ac uer
 bum ueritatis. ab eodem cum

omniav. d. ut. in. su. p. m. t. e. r.
dno. q. d. e. r. g. n. o. f. e. r. e. m. e. r. e.
p. m. t. e. r. d. u. c. t. u. r. Du.
h. a. c. c. a. t. u. m. i. n. q. u. i. s.
f. a. m. e. l. i. t. e. r. a. d. u. r. l. e. m. u. a. l. e. n. t. i.
f. a. m. p. p. o. r. a. n. s. a. d. i. t. i. n. e. o. d. e. m.
l. a. u. d. i. c. i. u. m. d. i. h. o. m. i.
i. n. s. u. b. l. i. m. i. n. u. m. c. o. n. u. e.
i. n. t. e. r. r. o. g. a. n. s. q. u. a. m.
i. b. i. d. e. m. t. a. m. d. e. u. o.
s. e. x. u. s. c. o. n. c. u. r. r. e. r. e. t.
c. o. g. n. o. u. i. t. b. e. a. t. u. m.
d. n. i. m. i. h. e. s. u. m. x. p. i. m. d. i.
p. a. t. r. i. f. i. l. i. u. m. v. o. c. e. p. u. b. l. i. c. a. p.
d. i. c. e. r. e. & a. d. u. e. n. t. u. m. e. i. u. s. i. n.
q. u. o. i. u. d. i. c. a. t. u. r. u. s. e. s. t. u. i. u. o. s. e. t.
m. o. r. t. u. o. s. o. m. n. i. b. a. n. n. u. n. t. i. a. r. e.
S. e. d. i. n. i. u. d. u. s. d. i. a. b. o. l. u. s. t. a. m. p. r. a. e.
c. l. a. r. a. m. x. p. i. l. u. c. e. r. n. a. m. e. x. t. i. n. g. u. e.
r. e. c. o. n. a. t. u. s. e. s. t. D. e. n. i. q. s. t. a. t. i. m.
h. o. c. u. e. r. b. o. a. u. d. i. t. o. i. r. a. c. u. m. d. a. e.
m. o. n. i. o. r. e. p. l. e. t. u. s. a. c. c. e. r. s. i. t. u. m.
t. u. m. a. d. s. e. a. d. d. u. e. i. p. r. a. e. c. e. p. t. i.
& c. u. m. o. m. n. i. m. u. l. t. i. t. u. d. i. n. e.
q. u. a. e. s. e. c. u. m. e. r. a. t. a. d. s. e. m. d. i.
i. n. t. e. r. f. i. c. i. e. n. d. u. m. f. e. s. t. i. n. u. s. a. d. u. e.
n. i. t. E. t. d. e. s. c. e. n. d. e. n. s. d. e. c. u. r. r. u.
s. u. o. a. p. p. r. e. h. e. n. d. i. t. l. a. p. i. d. e. m.

manu sua: tantaq; cum inua
sit furoris insania. ut ante ul
lam interrogationem. di ho
minem crudeliter in caput fe
rret. Quo facto. Statim ma
nus illius arefacta est. Tunc in
quissimus caesar. cum furore
ac dolore constrictus. dixit ad
eum; Dic mihi seductor. unde
es. aut qd est tibi nomen. uel
quare se ducis bene uiuentes.
et suades ad nescio quam sectam
perfidam declinare. Et cum
beatus andeolus studeret silen
tio. conuersus ille ad suos. dicit
eis; Credite mihi. quia magus
est iste; Nam ex quo de lapide
cum attigi. brachium meum
torqueri non cessat; Et aspici
es ad sem di. dicit ad ipsum. 7
Dic nobis maledicte. unde es.
vel que te huc causa
uenire fecit. S. e. s. u. e. r. o. a. n. d. e. o. l. u. s.
c. u. m. o. m. n. i. p. a. t. i. e. n. t. i. a. a. c. s. i. m.
p. l. i. c. i. t. a. t. e. r. e. s. p. o. n. d. i. t. D. e. p. a. r. t. i. b.
o. r. i. e. n. t. i. s. a. s. c. o. p. o. l. i. c. a. r. p. o. i. n.
i. s. t. a. m. p. u. i. n. c. i. a. m. c. u. m. d. o. m. i.
n. i. s. e. t. p. a. t. r. i. b. u. s. m. e. i. s. m. i. s. s. u. s. s. u. m.

34
ut uerbum dei gentibus predicemus. & aduentum ihu xpi ad dei nostri. ignorantibus annuntiemus. Ut recedentes miseri homines ab idolis manufactis. ac deserentes insanam culturam et imagines. in quibus diabolus ad perditiones adorari assolet. illum solum cognoscant esse deum. qui in caelis est. qui nobis omnibus spiritum uiuendi et animam contulit. Nomen uero meum si scire uis. an deolus uocor; Tunc cesar admirans ualde super ingentem patientiam eius. dixit ad eum; Ergo propter hoc tantum in istam puinciam uenisti. ut diis nostris contumeliam inferres. & sequentes te. tecum associares. Certe uel in regionibus istis. uana nescio que & superflua predicando. uita male finibi s; Sed audi consilium meum. dimitte hanc sectam. nuper a xpo nescio quo inuentam. qui istam predicando. crucifixus assertur. Tu uero si uis. primus poteris esse in palatio meo. et

locupletam te ac splendidam. si mihi conseris. faciam; Caeterum. si in his quae agis permanere uolueris. diuersis tormentis te faciam ultimam uitae tuae finire di. m. Et conuersus iniquissimus iudex. iterum dicit ei; Dic mihi. per quem quem colis. si est tibi adquisitus aurum. aut argentum. da mihi ista predicas. Sanctus andeolus respondit; Diuitiae meae non in auro. aut argento. sed in xpi gratia. & in eius regno consistunt; Tunc cesar. quasi blando sermone. dixit ei; Crede mihi. quia si uolueris deos nostros aduerti. et cum humilitate ipsis sacrificia offerre. ditio rem et honoratio rem. caeteris assistantibus te faciam; Nam di nostri misericordes sunt; Cum enim uiderint contemptores suos. ad se cum humilitate reuerti. statim omnes culpas eorum et excessus remittunt; Sed an deolus respondit; Ego in istam. non

aurum aut argentum. sala
nimis bonum ac diuitem
uon puerum. Quia ratio
nihilus est illi. quicq
lum. et terram. mare et omnia
quae in eis sunt. fecit. quam i
dola. muta. et surda. quae tu
colendo. piciendus es in igne
et in sanguinem. qui. para
tus est diabolo. et uobis qui
cum sunt ei; Infelicis si me
dicinum. si tu animam tua
colendo uanis res occidisti.
sed hunc simplicem populu
noli subuere. sed permitt
te cum ad uiam ueritatis ue
nire. Si uelles miser cogno
scere creatorem tuum. diui
tias istas quas per tempus ha
bes in aeternum poteras possi
dere; Sic enim pmisit dñs
et saluator noster. quia qd
cumq; dereliquerit homo
in hoc saeculo. et secutus eum
fuerit. cum uita aeterna cen
tuplum in futuro accipiet de
thesauris eius; Intellege in
felix. quia haec quae colis.

opera manuum hominum sunt;
Tu autem ordinatione hominū.
et subuersione facta. melius fa
ciebas. ut omnium elemento
rum factorem cognosceres. et
ad lumen de tenebris perueni
res. et non tot milia hominum.
tecum deduceres in perditio
nem; Nam diuitiae tuae quas
mihi pmittis. tecum erunt in
tenebras exteriores. ibi erit fle
tus. et stridor dentium; Tunc
iratus caesar. iussit eum in uer
sis manibus. ad trocleas exten
di. ita ut brachia illius ad di
rectam uiderentur reuerti
naturam. atq; spinosis ue
ctibus. eum crudeliter cedi
precepit; Sic uero. ut quin
quaginta fuisset ad instar
brachiorum ad terga illius
frangerentur; Ille ue
ro extensus. dum cedere
non cessabat dño grās
gere. dicens; Gloria &
laus tibi dñe ihu xpe. quia
iam in tua passionis. in
me misero et indigno. digna

35
ris ostendere. *Præta* rex glorie.
ut in his perseuerans. cum ui
ctrici corona ante maiestatem
tuam merear peruenire. *Sæ*
poli carpe magister meus. a
micius xpi. gemma splendida
laus et corona mea. ora pro me
seruo tuo. ut tolerantia robo
ratus. cum ueneris ante tribu
nal xpi. de tua doctrina et
de mea in xpo uictoria. debeas
cum gaudio triumphare;
Cum autem toti fuisset adtergu
ipsius fuissent confracti. *ca*
sar præcepit ministris suis. ut
decem subulas calidas. in corpo
re eius infigerent; Cumq; hoc
fuisset factum. ipse scs martyr
inlesus permansit. Laudans
& glorificans dnm. qui eum
custodiuit a poena. Tunc im
pissimus caesar non ferens
iniuriam. iussit afferri rotam.
& alligari scem andeolum. et
sub rota incendi flammam
subter eum. et oleum super
fundi præcepit. ut celerius
consumeretur; Scs andeolus

alligatus in rota. circum sol
ueretur. rota. conuulsit
totum corpus eius. Beatus
andeolus. respiciens in caeli.
dixit. Benedico te ds meus
qui in caelis es. gratias tibi a
go ds meus ihu xpe. ne me
derelinquas in hoc certami
ne. sed extende manum tu
am. et tange ignem hunc.
extingue eum. quia exur
git super me. nequando
super gaudeat. mihi triu
nus iste; Et hæc dicens. scs an
deolus. exiit ignis subito.
et interfecit animas idola co
lentium. numero. quingen
tas. sexaginta; Et erat scs an
deolus repausans sup rotam.
quasi super lectum stratum;
Erant autem angeli dñi. assi
stentes ei; Tunc impius simus
caesar. iussit eum deponi de
rota. & dixit ministris suis.
Soluite eum. et querite locum
squalidum atq; tenebrosum.
ubi nullum appareat lu
men. ibiq; eum recludite

diligenter. ne forte de p[er]p[et]uis
 aliquis colloquatur eum eo.
 & p[er]suadeat aliquos. ad suam
 animam perfidiam declinare.
 Iste unus de militib[us] ceretius
 nomine. dixit ad cesarem.
 O m[er]ite. est malia ripa fluuii.
 coeptum fieri templum in ui
 tissimo deo m[er]iti. & sub ip
 so cripta constructa. In qua
 suabet magnitudo tua. ap
 tissime poterit iste recludi.
 Caesar dixit. optimam rem dixi
 sti. Conuenit enim utilitati
 n[ost]rae. ut non in tanta consti
 patione populi maneat. ne
 uerbis suis ad superstitiosam
 sectam quam predicat. ali
 quos ingenioso persuadeat.
 Sed et nos dum inimicum deo
 rum nostrorum. ipsis uinctu
 presentare uideamur. gram
 eorum maximam possumus
 p[er]mereri. Lubente ergo cesare.
 ductus est homo d[omi]ni. et in cripta
 daemonibus dedita. im
 pie trusus. Uigilantib[us]
 uero ante criptam custodib[us]

medio fere noctis tempore.
 uiderunt intus lumen im
 mensum. et multitudinem scō
 rum. cum beato martyre col
 loquentem apertissime au
 dierunt. Hortabantur autem
 eum dicentes ei. Dulcissime fr[ater].
 forti animo esto. ne timeas.
 crastina enim die. accipies
 coronam martyrii. Suscipi
 et te uero ille. p[er] cuius nomine
 gloriosum certamen intrep
 de suscepisti. Securus ergo
 esto de p[er]missione d[omi]ni. quia
 stabis ante conspectum eius.
 & fulgebis in regno eius ut sol.
 & possidebis habitaculum. &
 perennes diuitias. quae nec
 oculus uidit. nec auris audiuit.
 nec in cor hominis ascendit.
 Recordare ergo d[omi]ni n[ost]ri man
 data. quia multa nos pati
 p[ro]pter iussione[m] suam praedi
 xit. sed qui perseuerauerit
 usq[ue] in finem. hic saluus erit.
 O rantes uero. ac discedere cu
 pientes. uale dicentes. dixe
 runt ad martyrem xpi.

Ita frater coeptum cursum per
 curras: ut te xpc in gloria martr
 ni & triumphali corona: intra
 portas paradisi excipiat: & se
 gubernante ad illum portum
 perducat: ubi naufragium
 nullum timetur: et ubi periculi
 tationis non inuentus est casus;
 Scs uero andeolus perfusus laeri
 mis: precabatur eos: dicens;
 Sustinete obsecro adhuc scs simi
 uiri: quia ex quo loqui ad me
 coepistis: et uulnera carnis sa
 nata sunt: & consolationis ma
 ximus datus est locus; Orate i
 taq; domini mei: ut mihi robur
 mentis accrescat: & sub sequenti
 bus exemplum dignum relin
 quitur: uocatis scs: & gentili
 bus si in me tolerantiam uiderit:
 credendi aperiatur aditus;
 Et his dictis: ymnium dno mo
 dulata suauitate canentes:
 discesserunt ab eo; haec quae
 in scripta gesta sunt: custodu
 relatione cognouimus; Mane
 autem facto: pducitur scs

Et dum horum fieret: & in odanum
 fluum transeundi stans
 super ripa fluminis: oeu
 lis eleuatus in aelum: mentis
 in conspectu dmi consternatus:
 orauit ad dnm: sic dicens:
 Dne ihu xpc: qui toto corde
 confiteor: & te auxiliu meo
 tra inimicum uertit: ut ex
 pecto: in hac die suscipe spiritum
 meum: et in hac ripa: iube requiescere
 puseulam meam; Tunc eu
 stodes comprehendentes
 eum: ad iniquissimum cae
 sareum in ulteriore ripam
 fluminis: ad uicium pre
 dictum: id est burgo gate:
 ubi phaec sola causa substi
 terat: perduxerunt;

At uero militibus tenentibus
 eum foris: ingressi senio res
 eorum ad tyrannum: re
 tulerunt ei omnia quae
 uiderant: et qualiter cum
 beato martyre: multitu

dinem seeyu. . .
colloquentem . . . caesar.
ad suos. . . accedente quan
totus . . . in mora . . . inter
ficiatur seductor iste; Nam
a iudicium fuerit quod au
distis. . . uel uidisse uos dici
tis. . . seditio sit in populo.
Adhuc uentur du nri. &
probile in post modum
nihil . . . est traditio nra;
Adhuc ergo ad campum.
. rupa fluminis.
. andeolum sibi of
ferre. Ille uero oratione ad
deum premissa disrupto q
tunc de quo post tergum
manus eius tenebantur liga
tie eleuans manum suam. si
gnaculo crucis. frontem suam
&pectus muniuit; Et cum
ante tyrannum cum omni
assistisset. . . stupefactus ille
in conspectu eius. . . intuens in
eum simul & admirans. dixit
ad eum stantes sibi; Con
siderate maleficum istum.
et uideate qua alacritate cor

poris. & laetitia mentis. in nra
assistit presentia; Non uobis
uidetur. quod adhuc usque
ad epulas. aut conuiuia deli
cuis affluentia consedisset.
Ecce ut intellegitur. uerba
nra ipsi omnino non no cue
runt. sed fortio rem ut uide
mus. in omni bus reddide
runt; Sed ut me ueritatem
comperire cognoscatis. aspi
cite et uideate. quam laeto con
siderat uultu; Per inuictissi
mos deos nostros. & nram iuro
potentiam. quia maleficus
est iste; Sed ut sentio. dico
uobis. quia si eum celerius
interfici non fecerimus. ue
reor. ne non solum nobis. sed
& patriae nre a li quod ma
lum immittat; Tali uero re
pletus tyrannus furore. di
xit ad beatum andeolum;
Dic nobis malecte. . . tantum
ad irritandum deorum
nrorum potentiam. uel
ad contemptum censurae
nrae. in istam puinciam ad

hilaritate

... Sed andeol
... Ego uero dixi
... cum p
... polycarpo
... ueritatem
... xpi
... prode
... igno
... prior
... hoc
... ad
... dnm
... qu
... gen
... ad
... del
... fieri
... crudel
... tam
... exple
... m
... ut
... uen
... fieri
... ind
... rep
... la
... glo

uenisti. Sed andeolus respon-
dit; Ego iam dixi tibi. quia
missus sum cum patribus meis
a scō polycarpo epō. in istam
prouinciam. ut uerbum dñi nr̄i
ih̄u. xpīi credentibus. & cunctis
ignorantibus predicemus;
De quibus etiam ignorantibus.
tu infelix prior esse cognosceris;
Tyrannus uero hoc audito ser-
mone. dixit ad eum; Perma-
gnam dñm martem. & perui-
ctorias illius. quia amplius
nec mihi nec gentibus predica-
bis; Tunc iussit ad similitudi-
nem gladii. deligno durissimo
ensem fieri. & in cruceis modum
caput eius crudeliter scindi;
Ministri uero. tam impiam
iussionem ex plentes. ita ca-
put eius in cruceis modum
contriuerunt. ut eliso inter-
ram cerebro. uiuens in xpo.
uitae faceret finem; Sic q̄
consummatus in dño. ac
gloriosum intrepidus com-
plens martirium. laudans
et benedicens. atq; glori-
fi-

37
cans dñi. cum magno gaudio
emisit animam. Ex animi
to uero iam corpore ueni
humato ad omnium expe-
ctationem. iussit unpuisti-
mus iudex. cateram in lapide
complumbari. ibiq; beati
martiris pedes. iam passio-
ne impleta. constringi. in
rhodanum flumen. ne aquo
cumq; xpianorum. bene
sepeliretur. sententiae suae sa-
tisfaciens. precipitari fecit;
Et stans super ripam fluminis.
cum corpus sem̄ ipso pre-
sente iactaretur in flumine.
quasi iam uictor. interfecto
insultans. dixit; Vade nunc.
sicut te facere p̄mittebas.
predica gentibus; Ex ipso
enim sermone. maxime ad
iracundiam impiissimus
caesar. contra dñm exci-
tatus fuerat. quia dixisset
ei. gentibus predicare ueni;
Peracto uero iam scelere. p̄-
grediente a uico ipso caesare.
occurrentes ei senatorum

plurimum interrogabant eum
hominem. Quod factum de
hominis illo. qui legem no
uam inuenerat. uenerat.
Iste uero quasi insultans.
relatione eius perbia tumens.
dixit eis. Gentibus praedi
catur eum diximus. Ex hoc
die dicto appellatum est
nomen loci illius. ubi corpus
ipsum in sepulchro sepultum est.
Ad haec adhuc hoc no
men loci. ab ipso die. &
dicitur. Cum uitem cor
pus sem. cum lapide in flumine
fuisse pietum. ita fluen
ta fluuii ipsius. gubernan
te dextera maiestatis. in ulte
riorem ripam recte pertran
sierunt. ut omnes ei crede
rent. non ob hoc ut lateret in
aqua demersum. sed loco ip
si ad no. fuisse transmissum.
Vnde uero famulante. per
ductum est corpus. atq. de
latum in aridam. quasi
dextris decem. & viii. anpa
ipsius rhodani fluminis;

Quinta igitur iam ad uenerat
dies. et corpus ubi nuntiū ia
ctatum ab aqua fuerat. in se
pultum iacebat; Cumq. hoc
factum incolae loci illius co
gnouissent. uenientes ad lo
cum. mirabantur ualde. in
hoc maxime stupentes. quod
neq. fera aliqua. neq. auis ul
la. corpus ipsum audebant
contingere; Et cum ad hoc
spectaculum. multitudo
hominum conuenisset. con
tigit quandam matronam
nomine tulliam per aggerem
publicum. eodem preterire
ad agrum suum. ubi tunc
temporis uillam coeperat ae
dibus exornare. uidendi illi
gratia pperantem. ad istum
aduenire locum; Et uidens
multitudinem hominum
circa corpus stantem. stare
iussit carpentum quo ue
hebatur. & ait famulis suis.
Ite quanto eius. et uidete. qua
ob causam hoc loco multitu
do conuenit hominum;

Sed et destantibus illis ad me
adducite. ut ipsis referenti-
bus. ueritatem cognoscere
possim; Tunc uenerunt ad
eam de multitudine illa. ut
poposcerat. uiri duo; Quos
cum illa. ob quam causam
ibidem conuenissent. inter-
rogaret. illi dixerunt; Pere-
grinus homo hic mortuus ia-
cet. interfectus a caesare. in ul-
teriore rhodani ripa; Iacta-
tus autem ipso iubente in aqua
etiam lapidem ad pedes suos li-
gatum habuisse cognouimus;
Sed catenae disruptae sunt. &
corpus unda ferente. in ista
iactatum est ripam; Nunc
uero admiramur ualde.
quod iacens corpusculum. ne-
que ferae. neque aues omnino
contingant; Sed & pastori-
bus referentibus. miraculum
aliud in loco isto. quam plu-
rimis demonstratur. Au-
diuntur enim a multis no-
cte. super eum uoces cantan-
tium; Caereos quoque arden-

tes circa ipsum. cum magna
claritate. quam plures se
sepius uidisse affirmant;
Et hoc nobis inter caetera ma-
ximum uidetur esse mira-
culum. cum hoc loco rapi-
dissime per saxum. fluiui
istius aqua uideatur deuolu-
qualiter corpus huc fuisset
delatum; Nunc uero omnes
uerentur publicum. uel
certe impiissimum caesa-
rem. et nullus est qui eum
lem cumque sepulturam ui-
deat praebere; Tunc matro-
na illa. euidentiusque acta
fuerant cognoscere cupiens.
dicit illis; Rogo uos filioli.
ueraciter mihi ut cognoui-
stis. dicite; Scire enim ut
cernitis uolo. pro qua culpa.
homo iste interfectus assera-
tur; Respondentes duo ui-
ri illi. dixerunt ei; Cognosce
dominam nos tibi ueritate
narrare; Xpm dnm esse
dicebat. & legem nouam.
quam xpiani habere di-

INCIPIT VITA
SCTI GENGOLFI
CONFESSORIS
ENERANDA
COMMORATIO.

Veritas beatissimi gangolfi egregii confessoris xpi. ad e litteris intimanda. quae licet omnibus pie uiuentibus sit uenerabilis & colenda. illis tam e p̄cipua deuotione amplectenda. quos p̄mores meus ueneratione dignissima reddit affectio. hic enī corpe e specialis patronus & certus p̄uisor. quos p̄tegit meritis. institutis. illustrat. Qui post priorū s̄corū uirtutes & exempla. multum seculi metis. ipsorū imitator existens. ueluti iubar splendissimum in orbe refulsit. & in seculari habitu constitutus. ad sp̄italis agonis tirocinium p̄perans. contra antiqui hostis temptata uirilit̄ decessauit. & post. tanquam miles emeritus. & diuina exercitatio

ne. & p̄fectio. p̄cedit. tor. & p̄m̄. p̄. rationis. & p̄. tu. possidet. lauream. felix uere gloriatus. cessu est. ut mundo non lapso. & plurimū ueritas exorbitam semita distitit. cederet. & x̄m̄ fundata actionis nobilitate p̄cheret. sublimi ergo eū aequalom ceteris possidet caelum. qui huc in terris positus. in inseparabiliter extitit social. **S**ed de isto nobis specialit̄ serm̄ agitur. cuius tota conuersatio bonorū operū speculum facta e mundo. Cui iuxta ap̄tm̄ uiuere x̄pc fuit. & mori luerū. & carne ut diximus in uicis detentus. animo semper in caelestib. uisabatur. dissolui cupiens. & eē cū x̄po. Qui q̄. secundū qd̄ iuxta diuin' p̄cipit. sp̄itale canticū intu

cor
atuse;
quae cre
ex metal
mostifica
designat; Et
ductili dō erit.
cum uicis &
enacifigit.
corpussui &
utp du
disciplinis
pernā possit
melodia. Tuba
caeleste conuer
ationē figuratit exprimit;
ornu quippe decarne nascit.
cā carnē excedens. carneam
mollitiā deserit. & inosse
am pficit firmitatē; Intuba
ergo cornea dō psallit. qui
incarne ambulans. nonsecun
dum carnē militat. qui ea
quae sursum sunt quaerit.
non quae sup terrā. Talis
huius scī conuersatio. talis
huius tota uita fuit. scā. inno
cua. celebs. gratiosa. fide

integra. spe robusta. carita
te diffusa. omni postremo bo
nitate conspicua. De qua quā
nihil ē qd̄ digne satis ualeat
dici. idcirco haec breuit̄ per
stringimus. & ueluti quas
dā conuersationis eius lineas
ducimus. quia qd̄ n̄ sine magno
cordis dolore dicimus. nusquā
eam scriptā reperire ualeamus.
Et quidē tanti uiri actus & mira
cula non dubitamus fuisse scri
pta. cēt quippe inhumanissi
mū. immo impiū. suppressi si
lentio. quae p̄ famulū suū ad
p̄fectū multorū d̄s operari digna
tus ē. s̄d̄ incandescēte contra
aecclesiā paganorū inmanis
sima persecutione. a deo ut
plurib. uel fugientib. uel in
nece accumbentibus. maxima
raritas sup cēt xpianorum
& ut n̄ poeta dicit. uacabat
tunc temporis potentib. op
primere. prioribus rapere. pri
uatis perdere. miseris flere;
Et hoc modo sicut & aliorū mul
torum scorum. sic etiā uita

beati huius de quo loquimur
gangolfi perditu[m] iniri contigit.
du unusquisq[ue] cogitabat magis.
qualit[er] uita[m] mosti iamq[ue] im-
minenti eximeret: qua[m] incusto
dicendis p[re]ferendisq[ue] libris opera
daret. Atq[ue] ideo quae in prime-
ua aetate gesserit: quas diabo-
li temptationes p[er]tulerit: haud
plenit[er] scimus; Sed quaedam ad
nos p[er]succeedentiu[m] relatione.
fidei narratione contigit ema-
nasse. De quib[us] omnib[us] quasi
quoddam breue corpusculum
colligentes: quae de se[n]cto nob[is] co[m]-
pta sunt: ipsius adiuti p[re]cibus
conabimur explicare.

¶ Ir itaq[ue] d[omi]ni gangolfus: alto pa-
rentum germine: & superbi
sanguinis nobilitate burgun-
dia extitit oriundus.
& disciplinis xp[ist]iani dog-
matis a parentib[us] ad prime-
ruditus e[st]; Qui puerulus adhuc
& p[re]clara indolis forma orna-
tus assuescebat crebris inter ee-
pioru[m] conuentib[us]; & fauos diui-
ni eloqui[um] ab eor[um] ore suscipiens.

40
Et licet saeculari ut
tus: scripturas tam
clesiasticae: sicut
ter epotabat pectore
ebatur p[er]fecto d[omi]ni
culto iudicio: nequa
p[er]fectionis postmod[um]
beatissimo uito: e[st] ita
reuerendus inuultu: ad
in alloquio: prudens in op[er]e
facundus in ore: uniuersa
moru[m] p[re]clarus honestate.
Lud[ic]ra nihil ominis in re-
ligioso[rum] spectacula: ueluti ba-
ratri p[ro]funda respiciens: obsec-
nas uitare studebat iuueniu[m]
confabulationes: quae ani-
mi puritate solent suis ille-
cebris deturpare. Atq[ue] euan-
gelic[ae] admonitionis non sur-
dus auditor: serpentinae pru-
dentiam astutiae retinens: 2
columbinae simplicitatis

surrectione . spretis ia sceli acti
 bus . abiurataq . mundi gloria
 piscationi insudat .² matheum
 uero p electione sua . numqua
 m thetoni negociis resedisse .
 Aliud e enim sicut beatus gre
 gorius dicit . uictum p piscati
 onem quaerere . Aliud thelo
 ni lucrum augere . Ita & hic
 beatissimus ac do dilectus gen
 golfus ceteris institutu insigni
 is ornatus . ne ociositate tor
 peret . quia ocium uirtutes ener
 uat . & uitas alimenta mini
 strat . & ociositas inimica e
 anime . ne desidia seignis red
 deret . causa exercitationis . lu
 strata feraru circuire . & casant
 canu sagacitate capere . aut
 cassium nodis nitebat .² in retire .
Eatempestate regnu francoye
 pippinus strenue gubernabat .
 cui hic scs uir militari officio
 conuinctus inseruiebat ; Qui
 pippinus ante qua regalibus .
 insigniret fascibus . maior do
 mus ideo cognominabat . quia
 qui palatio adheerebat .² & p

consilia . . .
 regni gubernabat . . .
 strabant ; . . .
 hunc de quo . . .
 golfum . int for . . .
 exercitus sui dep . . .
 erat acer animo . . .
 bus . strenuus in . . .
 militari exercitio . . .
 simus . Cuius . . .
 tefact insignis . . .
 quae hodie . . .
 eius in honore . . .
 cata . qua sacratissima . . .
 lustrat p sentia . ubi habent
 reposita . galea . lorica . gla
 us ei & brachialia ; Qui licet
 exterius taliu uideret haber
 armorum munimina . inter
 us tamen refulgebant inuictis
 sima arma ; Fidei scilicet ga
 lea . iustitiae torax . inexpugna
 bili acuitatis clipeus . gladi
 usq . ubi di . qui mentis illius
 secreta . mira ac penetrabili acie
 aciendo illustrauerat ;

Quodam itaq . temp . peracta

14
expeditione in eadem terram.
eum patris regredi temptaret.
Accidit in itinere pro loca que
genitricis nomine vocant. quia
genitricis nomine dicitur in ista
parte anime densata.
et in ista parte morosa. Cumq.
de ista parte abire dicitur
genitricis nomine dicitur. ut gen
trix dicitur. & equorum
genitricis nomine dicitur solita releua
tionem adueniendam fon
tibus dicitur utq. perspicuas
genitricis nomine dicitur. Quilocus opta
tionem genitricis nomine dicitur uisus est.
genitricis nomine dicitur quam animalibus suis.
genitricis nomine dicitur erant etiam ibi herbarum
gramina. Cumq. ut cibos cape
rent una consedisent. homun
cio in cuius hanc gerebant pre
diolo aduenit. eumq. beatus uir
ut erat plenus caritate ad con
uescendum inuitauit. Dehinc
inter prandendum athleta di gen
gulfus nouum hospitem alloqui
tur. quatenus fonte super cuius
insederant marginibus. taxato
precio sibi met uenderet. hanc

ille audiens coepit eum tacite im
dere. non considerans puritatem
innocentiae eius. sed pro stoliditate
ista ab eo dicta arbitrabatur. Coe
pitq. intrare communitate utru
q. sibi cedere. & quantitate pro
eum posse retinere. & quia trans
mutari de loco ad locum non po
terat fonte dereliquo possidere.
Non enim animaduertebat ille
cupidus possessor fontis. infamu
lo dei uisitate illa resurgere.
qua dominus apostolis. immo propter
fidelibus. ceteris promisit inquit.
Amen dico uobis. qui cumque dixerit
huic monti. tollere & mittere
in mare. & non inhesitauerit
in corde suo. sed crediderit quod
cumque dixerit fiet ei. Quid
plura. centum solidorum quan
titate. uenditori fontis beatis
simus dari iussit. Peractis
interim omnibus. quae ad refici
endum necessaria erant. ascen
sis equis coeptum iter capere stu
duit. Transmissa uia in inter
capedine. ad suae proprietatis de
uenit habitacula constituta

Iniquentio prebet laud
tam beneficiis.

Hic ita decus est mulier p fata
vitiis suis conubio reuincula
antiqui huiusmodi suasu. qui
per se sua acua fraude se
dux maligna? amore cuius
deuicta illecta. nefaria co
muni se maculare n est
negotia. hic au n clericus e
cognominand. s apostata pfi
dit iniqua. iustitiae &
atque di obediendo deuiat
n. vniuersi di talia committe
re puidio dux mente obsti
nata. Ex primo hoc clanculo
e gatu. dehinc p multoꝝ
ora uulgatu. adhuius de quo
loquimur sci postremo perue
nit auditu. At ubi ad aures
sentatis ei huiusce iniquitatis
platu est eulogiu. diuersos
coepit cogitatus ancipiti uer
sare animo. Sapius enim cor
di inherbant. neca diutius
uiuere sineret. necrebro in hui
uolutabri ceno deuoluta. de
cus nobilitatis eius graui de

honestaret infamiae turpitudi
ne. Sin autem mosti addiceret
homicidii reus effectus. pteritae
uitae suae innocetia. alieni
secleris neuo commacularet. n
immemoy scripturae quae ait.
— Mibi uindicta. ego retribuā
dicit dñs. — his itaq. hui
cemodi cogitationu tumultu
b. defatigatus. iudicio di hoc
reseruandu censuit ee. quinihil
multu reliquit. nisi quod pae
nitentiae remedio deletu fue
rit. Quadam igit die. fidelibus
suis diuersis obsequioꝝ functi
onibus implicitis. cu sola con
iuge cuiusdam p di sui fines
lustrando aggressus e circuire.
At ubi ad quendam peruentu est
fontē aquae. eandem muliere
talibus studiis uocibus compel
lare. Multa inquit o conuice
de te noxia atq. dictu horrida.
circum quaq. p cuncta uilgan
tur compita. quae tuissunt
natalibus contraria. & igno
ratur. utru uera sint an falsa.
Tunc illa more muliebri. sa

argumentis multimodis asseuera-
re. acunctis detrahi iniuste.
& nunquam infecta esse contagio
pollutionis mittet. Tum ille.
O inquit prudentia quā nulla
latent occulta. certa dabit de-
negatae rei ostentationis signa.
Ecce fons in ppatulo positus. que
non ultero modū algidū reddit
algor frigidus. nec feruentem
nimium facit calor feruidus.
I mmitte igitur manū. & lapil-
lum sine cunctatione. abstra-
he inimo eius positū. D's uero
qui absconditorū ē cognitor.
qui scit omnia ante quā fiant.
sintae ut asseris. nullā patietur
ut sufferas calūniam. Sin autē
falsitatis nebula tua manet
obuelata sententia. diu tuā
nō pmittet latere sine iudi-
cio nequicia. Illa uiri dī uer-
ba meritis deputans sicut &
ecēt sine ambiguitate manū
in cere in aqua non ē cuncta-
ta. Mox q. ut lapillū tinges
manum ad se retraxit. statim
manifesta dī uirtute uideres

omne reuoluit. hinc
quanti dabo uideat. uigil-
retro credere. ut in casum
tate dignam ponderare
nem cerneret nudata. eum
O qui cumq. ista mecum
tende. quantum hinc
a supernis distans. uigil-
I lle fide plenus. eum
dicio potestatiq. committit
I lla uanitati subiacet. eum
indo minima potestati
cuncta conspiciat. potestati
psumptionis & mendacis
sui luit. Cerneret illa p
stupore quodā modo om-
nib. membris obriguisset
& manifesta dī ostentatio
dephensa. nihil aliud qua
imminente sibi interitum
ad esse suspicabatur. Tum
ille. Optaueram inquit si fi-
dem debitam seruasses. & in
lege dī ambulasses. omnia tecū
seli discrimina perferre.
q. uecumq. prospera. quacū-
q. aduersa contigissent
collata tecum robore susti-

... simul extant. ...
... simul delectantur. ...
... simul in scelere. ...
... non in morte
... sed nullo
... interire manib;
... in hominis pote
... sed in illius
... tranquillitate iudicat
... re reseruanda
... Etsi quidem
... poenitentiae
... ab illo con
... Sim autē his
... terminu non impo
... cum auctore tuae
... peruersitatis diabolo. gehen
... malibus cremaberis incendis;
Iud deniq. quod tibi indote
sponsu ac iure dedi. ut uue
re possis habeto. nam de te
tero numquā meo fruēris
aspectu. Dictorū itaq. sine
faciens conuocatis suis. ascen
sisq. uehiculis. p̄ dia p̄ cul
posita in aualensi territorio
petit. pietatis & miāe ope
ribus uacans. nullūq. a soli

ta bonitate tempus uacuum
p̄termittens;

Mulier interim illa infelix sibi
concessam abeato uiro possessio
nē adiens. iam quasi libera u
tens potestate. cum illo detestan
do clerico infanda perpetrare
luxuriae scelera non omisit;
Ugentes itaq. neforte zelo iracun
diae succensus beatus gangol
fus. repentino ambos intentu
necaret. omni conamine coepe
runt comminisci. ut quō quo
modo ei necem inferrent;

Tunc ille clericus furia mentis
agitatus. ad o. alienus. & dia
boli uas effectus. loca quibus
idem famulus dī immorabatur.
omnis more impatiens effe
rata mente aggredi nititur;

Et quia optime secreta illius
domicilia nouerat. nullumq.
erat abditum. quod cognitio
ni eius n̄ pateret. latenter stu
duit operiri tempus. quō fa
malorū decere obsequia
ut gressum inuenire quuis
set. ut ei clanculo mortem in

ferens liber aufugeret. Quod
ita contigit; Nam ut tempus
aptum sacrilegi atq. facino
ris sui uidit. cubiculū eius
ingressus. gladium qd̄ capi
ti illius contiguū erat ar
ripuit. eoq. uaginato. utra
put dormientis amputaret.
dum manum in alto librauit.
athleta dī expergefactus de
lecto profilire uoluit. Et
licet ceruicem scī appetere
maluisset. tamen aliud acci
dit. quia dum uir beatus
ictum ferentis in partem decli
nare studuit. mucronis sum
mitas in coxam eius delapsa.
graue uulnus inflixit. At
ille profanus nihil moratus.
perpetrato facinore. gladiū
manu p̄iciens. concitus ne de
prehenderetur exiit. & pre
peti cursu sonipede ascen
dens. perniter aufugit;
Gangolfus itaq. dī famulus.
aliquod diebus postea sup
uixit. moxq. ut ultimum si
bi iam iamq. imminere ui

44
tae. *...* *...* *...*
suum. *...* *...* *...*
sanguinis. *...* *...* *...*
niuit. *...* *...* *...*
liter p̄sentat. *...* *...* *...*
felici etiā dudum. *...* *...* *...*
transitu migrante. *...* *...* *...*
tuncq. ut uere fati. *...* *...* *...*
sint et uere. *...* *...* *...*
tus mundi tenebris. *...* *...* *...*
claritate uestitus. *...* *...* *...*
sistit uultu omnipot. *...* *...* *...*
dī. accipiens. *...* *...* *...*
stolam candidam. *...* *...* *...*
dico incorruptione. *...* *...* *...*
defectiuam beatitudinem.
P̄restolatur autē stolam da
plicem. cum resumpto infi
ne mundi corpore. carnis
simul & animae gaudebit
immostalitate. Duę uero
ayntē eius uuillegossa. atq.
uulletrudis. quae constitu
tae in loco possessionis eius
superiōs nominato uarenas.
seimoniae atq. castitatis stu
diis inseruiebant. cō p̄to be
ati uiri obitu sumptis secu

clericorum videlicet atq;
admirati in huiusmodi appa-
ratu frequenter comitan-
tibus. Quibus non modi-
ca pietas. ubi posi-
tus eius corpus exani-
matus. rursus maturo uerum-
tate. inde lenitum cum stau-
entibus accersit. cū
quorundam innocuum
ad prefatum locum
curvatis coruscantibus de-
portatum est. Sepultusq; e-
st in suis di ancillis in sua
ipsius basilica in honore prin-
cipis apolorum petri dedica-
ta. quas gemina in diuersu-
dispescerat affectio. quā
miū quidem illi laetandum
esse nouerant. sibi dolen-
dum; Illius congaudendum
glorificationi. suae ingemi-
scendum desolationi; Cir-
ca quem locum scilicet di ante
quam uita decederet. tanta
se beniuolentia & largitate
pfudit. ut eum summa di-
lectione semper incoletet.

& omne prediorum suorum
possessionem inibi delegant.
ut necessarios redditus habere
possent. qui ibi deseruirent.
Et quia nefas erat. mundanis
tenebris lucernam obnubilari
sperare. & ipsa perse uer-
tas ciuitatem super monte
positam non abscondi presta-
ta est. ad communem utili-
tatem omnium. atq; profe-
ctum placuit diuinæ po-
tentiae. hunc sem suum uir-
tutu exhibitione cunctis
innotescere. ac diuulgari. ut
quæ apud se glorificauerat
in celo. apud homines magni-
ficaret in mundo.

Qualis interea scilicet persecuto-
res ultio subsecuta sit. non
est incongruum huic narra-
tioni inserere; Prefatus nam-
q; clericus quæ diximus.
post perpetratum facinus fugam
arripuisse. ad illam dō odibi-
lem mulierem. conuito per-
uolauit discursu. quasi
maximum nuntiaturus

gaudium de admissi sceleris
contagione: nesciens sibi re-
pentinum interitum immine-
re. Nam postquam tripudi-
o ineptae laetitiae sibi met-
applauserunt: ut uentrem
purgaret: secessum petiit la-
trinarum. Moxq. ut diuer-
sorum petiit naturae debi-
tum persolvere: ad instar
iudae pditoris: & arii here-
siarchis: quorum alter huma-
nitatem xpi extinguere:
alter inseparabilem trinitatis
unitatem nisus est diuidere.
diffusasunt uiscera eius: &
sicut uacuis sensu: sic taci-
us quoq. uentris remansit.
Sicq. infelix negato sibi spacio
penitendi: in cloacam descen-
dit inferni.
Illa uero impudens femina:
cui subiacerit poenae: non
est huic pagine licet sit hor-
ridum dictu incongruum
inserere. Nam di famuloui
am uniuersae carnis ingres-
so: per loca quibus corporis

45
sacri debebatur: & haec mul-
ta ineffabilis de precis lar-
giebatur: per totum mundum
populis beneficiis. Cum
adhuius exoptata munera
largiflua dona: non parua
• plebis conuenientia
osa frequentia: carumq.
q. diffundebantur: &
orum eius insignia: In
una ex illis quae pro
mulieri uidebantur: &
lari puellas: per totum
addominam: sic intulit
D omni gangolphi corpus in
tro tumulandum sepulchri
maxima impertitur cunctis
gaudia sanitatis. At illa
furali amentia debachata:
sic ait. Sic operatus uirtu-
tes gangolfus: quomodo a-
nus meus. Statim uerbaec **U**
uox nefanda: ab ore exiit:
a parte obstrusa corporis
obscenus sonus pdiit. Illu-
diem quo haec acta sunt:
mos xpianus feriam. vi.
uocitare consuevit. Tali

diutinae uetustatis consenu-
erunt. aut tempore infeli-
citatibus. monasterius & aecele-
sus depopulatis. rebusq. om-
nibus profligatis & perditis.
illa nihilominus. ad nihilū
deuenerunt. quippe homi-
nibus quāqua uersum fugi-
entibus. & sibi tantum suae
q. uitae consulentibus. nullā
q. de cuncto diendis archiuis
curam habentibus. Dicat ita-
q. qui uolet nulla eius inui-
ta exuisse miracula. dū
sciat eum iam innotuum in-
numera fecisse. & facere
cotti die miraculorum signa.
S enim qui ab aeterno sua sa-
pientia cuncta p̄ordinat.
eaq. ex archano diuini con-
siliū. locis temporibusq. pro-
lata uisibiliter manifestat.
acceptissimum sibi famulū
eo potissimum tempore mi-
raculis uoluit illustrare.
quando superato omnium
temptationum luctamine.
falsus esset iustum exultare.

46
inde laudat. sermo. multa
timeretur. dante. nam
breuiter diximus. yuua
moria sc̄ssimi. confessoris
dñi gangolphi. inu. sum
arbitrantes tantū. ut
uiuum silentii modū
tegi. & non ad p̄f. ut
atq. utilitatem. o. h. q.
p̄cūuentiam. p̄cūuentiam
ad laudem. & gl̄briam. h. q.
m̄e lucis. & uiae. uentū
& uitae. di. & dñi. n̄i. in u.
xpi. qui cum patre. dō. &
spū sc̄o. uiuit. & regnat. &
benedicitur. in omni. gente.
loco. & tempore. in u. &
per infinita. saecula. saecu-
lorum. Amen.
**EXPLICIT VITA
SC̄I AC BENE TISSI
MI GANGOLFI
ALMI CONFISSO
RIS.**
N̄t̄ sc̄i gangolphi.
iii. id. maias.

BATA DI GENIUM QUITOR
humani generis perquam deser
uis libera lueiq; sumus filii.

fac tuū nob filium pia p̄ce p
uicium: q̄m grauit̄ offendim̄
iunite redde quiesumus.
n tibi laus altissime quoniat
et exurgit̄ sit honor ineffa
bili patri sc̄oq; flamine. Amen

O MARIA decus hominū regis
aeterni solū septē colūnis edi
ta domus asapientia.

Tinos uenturo iudici cōmenda
p̄ce supplicet tuis intentos
laudib; mitis cernat ac placid.
Sic tibi t.

MARIA templū dñi di maier
et hominis tunc uere uirgo uir
ginū cum peperisti filium.
D anob hunc infertudo mentis
gestare gremio extua carne
gentis nostris regnet insensib;.

Sic tibi laus. Amen

SINGULARIS femina sola uir
go puerpera preclara uita
lanua quacaeli patenti astra.

Tinos culpax nexib; sacris
pariliq; pli pneumate sc̄o sit utriq; uniceo q̄errature dñi uniuise regnat

47v

absolue p̄ce: tua p̄mites me
na adcaeli transfer p̄mia.

Sic tibi laus.

MARIA uirgo regia dauid stirpe
p̄genita nonā paterna nobilis
quam dignitate sobolis.

Tinos auulsos ueteri cōplana
nouo germine. p̄te sit genus
hominū regale sacerdotium.

Sic tibi. Amen

Virga deiesse generata stirpe uirgo
tuifloris genitrix p̄ennis sume p
litas tibi symphonias sc̄a maria.

Tecanat primū chorū angelorū solis
aurota maris atq; stellā que poli po
tas reserare clausas p̄meruisti.

Concinant uates p̄ceresq; bis sex
q̄d sacro sc̄e thalamo puelle iugū
uerbo caro. terra celo his parantur

Martyrū cet̄ necesse purpurat̄ te melo
dis canat ordinatis morte quānat
penetrauit alit mucro doloris.

P̄sonant r̄minū t̄ c̄stuentū ordines
uotis iubilationis sic dñm celi q̄a
credidisti que gemuisti. Inparent̄

nati sine c̄ugali solus antiquū
muliebri dānū uirgines alme uideoq;
sc̄e laude rependant. Laus dō patri

meū Amen

RI CINEM VITAE

QUOD ORDINIUMQ. VIRTU-
 tum beati Uuinni
 baldi xpi confesso-
 ris atq. abbatis ordinare.
 & differere me libet. Felice
 lingua opace mentis igna-
 uia sic p̄pedita. tamen ali-
 qua de eius uite conuersa-
 uone intimando. p̄ migras
 paginarū tramites. pandere
 & explanare conamur. Et
 qui nup̄ aliqua p̄ ordinem
 glomerando de gestis vene-
 randi viri uullibaldi epi
 composuimus. nunc ad alias
 fr̄is sui gloriose uite colloq̄is
 p̄perando pedem inante pas-
 sim p̄tendendo gradiamur.
 Non audacia p̄prium confidens
 uirium. q̄d de istis tanti viri
 uirtutū sublimitatib; disputare
 aliquid inciperē. sed q̄a xpo
 cooperante. & sermone confir-
 mante. p̄pensius differere vo-
 lum. Qualiter infamiae pueri
 tue. euolutis annorū currie

Amicorū & p̄p̄inorum celestis
 usq; p̄p̄inorum. Et tam ille fire-
 nuus. & p̄p̄inorum. & p̄p̄inorum
 etulibus. In certiorum laetitia.
 illecebrofisc. & p̄p̄inorum. & p̄p̄inorum
 tuis. magna. & p̄p̄inorum. & p̄p̄inorum
 mentia. & p̄p̄inorum. & p̄p̄inorum
 Ad celsior. & p̄p̄inorum. & p̄p̄inorum
 ritorū. & p̄p̄inorum. & p̄p̄inorum
 perabas. & p̄p̄inorum. & p̄p̄inorum
 ritate. & p̄p̄inorum. & p̄p̄inorum
 illustitib; bonis. & p̄p̄inorum. & p̄p̄inorum
 pollendo. proficendo. & p̄p̄inorum. & p̄p̄inorum
 tem uite. p̄p̄inorum. & p̄p̄inorum

Cumq; illustre ille celeberrimusq; xp̄icola. vnde p̄p̄inorum
 etate tā grande uis. facie
 coras. fide robustus. & p̄p̄inorum
 Ad minculo. fr̄isq; exortatio
 ne Amicorū & p̄p̄inorum
 suorū carnaliū affectū post
 ponens. p̄p̄inorum. & p̄p̄inorum
 re dicitatis patriā cū nouerca
 fr̄m sororūq; suorū clientela
 contemnens. ignotas peregrini-
 nationis preda; pbare. p̄p̄inorum

tempus deficeret. & prius ge-
 lida aura horride hiemis in-
 gruenter egelauerunt. Ante
 qua Alma apti petri adire
 speculariq; meruerunt basilicā.
 Et tunc pgentes p uasta gallie
 rura & pspatiosa italie tel-
 lure usq; ad urbem que uo-
 catur luca. Et sicut alibi in alius
 scriptis asseruimus. Patre suum e-
 grotante. & iam semiuuuum optu-
 lerunt illuc. & sic predistinauit
 di puidencia uitā finiuit illic.
 & terra tumultatur. ibiq; requi-
 escit ad sem priscianū. Cumq;
 cēsum p campestria campium
 in cēsta. p densa saltuum solitaria.
 p concaua uallium. p enormia col-
 lium cacumina. contra inmensa
 Alpium ardua. Atq; nebula niua
 ta rupium saxa desudantes scan-
 dere conabantur. Et ptinus pas-
 sebantes sup alpium iuga. usq;
 dū idonei ampla militum in-
 trare terminos. Nec longum
 postea qd illi cum comitatu con-
 tribulum ac collegum coctu

da...
 ter...
 tu...
 basili...
 remissioem...
 tentem...
 trocimo...
 obtinerent...
 Agilis. & adhuc...
 potente...
 os erat...
 gatis...
 di seruitio...
 Et sic sollester salu...
 entia adorsus...
 ut ille sacre lectionis...
 fidue inherendo. summi...
 no se subdiderit exer...
 perni roris gra irrigat...
 lneo la tunc frugiferu florere
 cepit iustitiam. Et sic nos la pris
 in alius paginis voluminu pscripta
 pandimus. sic & nunc iterato rea-
 ptulam. Magna correptus est
 ille corporis infirmitate. quia
 sicut illic fore solet egruis estans
 teporibus. qd magna febriu fatiga

is dignitate Inter om̄s habebatur
tribulum collegas. Et ambo parit̄
pendebant In prudente illius pecto
re. Amoris suauitas mansuetudo & Ze
lo rectitudinis robustus. Cumq;
transactis tēporum Interuallis. &
vii. Annorū curriculis. mens illius
heri Agilis In ardesceret. saxonicam
lterū pprie natiuitatis terrā visita
re. ob hoc p̄cipue. vt si illum De sua
genealogia. Ad sacra diuini serui
tutis militia exostari. atq; secum
ducere potuisset. Tunc namq; cito
secundū suę uoluntatis arbitria
ppriam hereditatis patriā visita
do Intrauit. Statū namq; cū gau
dio magno susceptus est Ab amicis.
Ipse aut̄ diligenter Incipiebat Al
loquendo & docendo fr̄s & sorores.
& alios de suo genere ppinquos
exostari & persuadere. vt In recto
tineris tramite ambulando. de
solida ueritatis uia pedem retra
hendo non deuiarent. Sed de laben
tis mundi huius limine Ad angustā
paradyssi postā. pastam & asperā
agonithetarū uiam scandere tē

is dignitate Inter om̄s habebatur
tribulum collegas. Et ambo parit̄
pendebant In prudente illius pecto
re. Amoris suauitas mansuetudo & Ze
lo rectitudinis robustus. Cumq;
transactis tēporum Interuallis. &
vii. Annorū curriculis. mens illius
heri Agilis In ardesceret. saxonicam
lterū pprie natiuitatis terrā visita
re. ob hoc p̄cipue. vt si illum De sua
genealogia. Ad sacra diuini serui
tutis militia exostari. atq; secum
ducere potuisset. Tunc namq; cito
secundū suę uoluntatis arbitria
ppriam hereditatis patriā visita
do Intrauit. Statū namq; cū gau
dio magno susceptus est Ab amicis.
Ipse aut̄ diligenter Incipiebat Al
loquendo & docendo fr̄s & sorores.
& alios de suo genere ppinquos
exostari & persuadere. vt In recto
tineris tramite ambulando. de
solida ueritatis uia pedem retra
hendo non deuiarent. Sed de laben
tis mundi huius limine Ad angustā
paradyssi postā. pastam & asperā
agonithetarū uiam scandere tē

Sic ergo ad mon
gendo ppinquos
meos ac domos p
monq; mentes mult
bas negotiorum car
ne Infirmos form
puer. Tunc lterā lice
lterā cū consilio Amcor
uorū subdidit fr̄e
lterā p̄ter s̄i p̄dri
rabit p̄fida. Post h
electus ille xpi. t̄l
nec rome Ad s̄i p̄dri
uenit. & illic aliqu
expedire temporum
de curā speciosus gra
cui pudicā continent
uolter ducendo cor
lterā spiritualis uite disc
lterā uite superna
mg. fides ille atq; feli
lterā s̄i p̄dri. p̄dri
lterā s̄i p̄dri. p̄dri
lterā s̄i p̄dri. p̄dri
lterā s̄i p̄dri. p̄dri
lterā s̄i p̄dri. p̄dri
lterā s̄i p̄dri. p̄dri
lterā s̄i p̄dri. p̄dri

50
lo magno susceptus fuerat honore.
magnisq; ab illo ditatus erat donq;
dignitatib; in illa regione. Inpos-
sitionib; atq; in aliis pecuniarū
opulentis. Nec longū postea qd
ille Almi di cultor. canonice
institutionis sacramta renovans.
multosq; potentiv; ac diutum.
sed & alios inferioris gradus iniuste
copulationis coniugio linctos. & nihil
omni fornicatione pollutos. variisq;
paganorū prestigis. quantum po-
tuit a pravitate morū phibuit.
Similiter nāq; & alios superioris
gradus diuitis. ac seculari digni-
tate platis potentib; nūquā adv-
lando cedebat ne uspiā oleum
peccatoris impingueret & caput ei.
Sed tanto quis inductus elatus.
magna nimicitate tumidus. tanto
austerior & rigidior n̄parendo.
sed severus zelando. iura rectitu-
dinis exercere non formidavit.
quia scriptū est. Qui potentis
gradu accipit. & veritate loqui
pavescit. grave crimen incurrit.
Omnib; equalit̄ potentib; & pau-

51
Tunc sacer di famulatus saluberrime
lone duce. In illa regione
notat nor d' filise p'pna habita-
tionis habebat locū. In
pore que ille veniebat manu-
mentis conamine cotidie de-
dabat. ut illos quos sub sua po-
testate habebat. & sermones
audire voluerunt & e-
terant ad meliora puel-
sed scdm euangeli voce vbi
ctum ē. Intrantes in domū salu-
tate eā. & si quide domū fuerit
digna. pax v'ra erit sup eam.
Si aut n̄ fuerit. pax v'ra ad uos
revertetur. sic & ille in multis
terrarū locis pdicando introiit.
ut si quis in ea dignus fuisset & acci-
pere sementē sermonis euangelici

... ac
...
... priorē
... cellurē.
... ceptus ē a scō
... ad urbē que
... eniebat. & ibi
... secula
... multo ma
... vitæ
... amore pro
... studio in
... mul
... dignobiles
... quos ille p̄ salu
... p̄ diuinā eterni amo
... onitionē. Aliis diuersa
... dogmata & euangeli
... nectaris melliflua pandebat
... mysteria. Aliis q̄q; qui archa
... na dī p̄ ingeniū minime p̄ cipe
... re poterat. sic fragilib; & cirna
... lib; lac. & leuora ciborū. id est
... plana & cōmuniā uerba dicebat.
Quia scriptū est. P̄ qualitate mōx
... diuersa debet esse exortatio do

ctorū. Quosdā ergo increpatio
dura. quosdā exortatio blanda
corrigit. & tam magna discretio
nis moderatio in illo existebat
cōtra delinquentes. ut rigorem
correctionis ore p̄ferret peccan
tib; sed p̄ pietatis cōpassionē clem
tiāq; custodiret in corde. omnib;
omnī factus ē. ut om̄s lucrifaceret
dō. In ille uir dī uenerandus
atq; p̄fectus magnā abstinenti
æ tolerantia cum innocua cog
dit cogitatione absconsa tenebat.
qua sic uidebatur ut lateret. et sic
in operatione cōpleuit cooptam.
ut nulli p̄t fore possit nisi soli
sup̄ni iudicis contemplationē.
Cui oculis om̄a nuda & apta si
nota claruerat. Sed mente hu
milis & dō deuotus. numquā de bo
norū operū dignitate elatus. nec
iactantia excollebatur humana.
Nec laude l̄x̄batur labendo.
Nec reprehensione prauorū impul
sus aggrabatur inira. nisi quan
do p̄uiciosa p̄teruorū opera ex
ecrando emendare non potuit.

tunc Zelando. Irascendo. contra
puerſas peccatorū prauitates
exarſit. Et ſic dignus didaſcalus
Zelū rectitudinis gerebat Inco
de. ſic ſemp in facie peccatorib;
oſtendebat In opere. & ſemp In
una ſolidatus ſententia mentē
edomando. efficacit̄ p̄durauit;

De uino & ſcarū dapib; multa fa
ri n̄ eſt opus vobis enarrare. q̄a
niſi ſic ab infirmitate cogebatur
corporis. tā parū vim potū uti
ſolebat. ut iā pene non bibendo
ſed potius p̄bando. maiorē patie
bat̄ guſtando cōtinentiā. quā omni
no nihil recipere. Tandē quippe
mens ei magna ſollicitudinis cu
ra In corde eius uerſando cogita
re cepit. An ſp̄iā quidē locū men
ti ſue aptū Inueſtigare poſſit.
vbi ſatam euangelici ſermonis
plaboris ſui exercitiū vſq; ad
meſſe p̄ferre. manipuloſq; poſta
re. & In horreū cōgregare potuiſſet;
Tū ille de urbe magoncia prom
ptus ac paratus p̄ficuſci coepit. &
ideo potuſſimū. quia vim vbeſtas

di
ſa & u
q̄d dr̄
ep̄m vull
diſputantes
tes. ut uoti
Atq; Imple
ſtremie p̄g
illū locū
Atq; illū
repererunt
ſcō ſuo cō
monaſteriu
ſiū corpū
Nec mora fuit p̄ hęc q̄d
tē ſue piē
feſſoris cla
uſq; tunc
ſed clara
Statū nāq;
dī Agonitheta cū conſultu &
cōſilio ep̄i emebat agrū illum
qui nominat̄ heidenheim. In p̄
priā poſſeſſionē ſibi. & aliam

ducere usq; ad felice uitæ sine
exitu xpo cooperante decreuit.
& sic patrando pficiebat. Demq;
dū belliger atq; beatus barilion
terrā sualaueldorū Inhabitare
cepisset & plurima paganeæ pra
uitatis p̄stigia offendit. Nā mul
tos diabolica fraude deceptos
idolatriā colentes. Alios auspicia
obseruantes. Alios diuinationes
demonū sequentes. Alios Incan
tationū friuola facientes. Alios
meromantia c̄scientiā polluen
tes. sed & alia multa que nunc
plongū est enumerare. que po
pularie & publice p̄nciosè obmir
gabatur. P̄nefas & nihil omnis Ali
os qui iniuste copulationis c̄ui
gio c̄iuncti c̄tra legē dñi uitia
liter uiuebatur. polluti fornica
li spurciti. N̄nulli etiā qui cū
suis p̄p̄ris p̄p̄inguis & cognatis.
& cū p̄pria fr̄is uxore In c̄iugi
ū nupti fueratur. Insuper etiā qd̄
his p̄cis erat qd̄ multi qui sa
cerdotali ordinatione p̄br̄u
& sacro Altari deservire debu

ducere usq; ad felice uitæ sine
exitu xpo cooperante decreuit.
& sic patrando pficiebat. Demq;
dū belliger atq; beatus barilion
terrā sualaueldorū Inhabitare
cepisset & plurima paganeæ pra
uitatis p̄stigia offendit. Nā mul
tos diabolica fraude deceptos
idolatriā colentes. Alios auspicia
obseruantes. Alios diuinationes
demonū sequentes. Alios Incan
tationū friuola facientes. Alios
meromantia c̄scientiā polluen
tes. sed & alia multa que nunc
plongū est enumerare. que po
pularie & publice p̄nciosè obmir
gabatur. P̄nefas & nihil omnis Ali
os qui iniuste copulationis c̄ui
gio c̄iuncti c̄tra legē dñi uitia
liter uiuebatur. polluti fornica
li spurciti. N̄nulli etiā qui cū
suis p̄p̄ris p̄p̄inguis & cognatis.
& cū p̄pria fr̄is uxore In c̄iugi
ū nupti fueratur. Insuper etiā qd̄
his p̄cis erat qd̄ multi qui sa
cerdotali ordinatione p̄br̄u
& sacro Altari deservire debu

erant. Inmunditiae & fornicati
oni magis quā diuinae seruitu
tis sollestis subditi & refrena
ti fuerant. Alios quoq; laicorum
& clericorū ecubinas iniuste co
pulationis sociāte cōtaminatos.
Istis omnib; ipse cōtra dicendo. eosq;
Increpando diseparauit ab in
mice. & eū magna laboris instan
tia die noctuq; cestando cōtra
Indefessos diaboli cooperatores
cōflictum habebat. Et licet lu
gubre. tam discidiū & diuotiv
m̄ illos faciebat qui iniuste co
pulabant. Alii etiā qui ista sa
cilegia sectabantur magna
dementationis causā cōtra illū
fremendo insidias illi tendebat.
Sepe nāq; ad occidendū. & sepe
ad comburendū. totiesq; p̄ ma
leficia sua insidiabantur illi.
Sed vir dī nec minis malignorū
terrebat. nec falsis adulation
ib; mente mutabatur. sed semp
cōstas & fide robustus. n̄ desit dñi
docere plebe a paganica prauita
te cūcti. Sic nāq; longe lateq;

52
p̄ populū officia dogmata seru
ando. r̄ parant. dno populū
dequidant. Et in omni sua iust
mā om̄i voce. prudentia. Ap
p̄hendit. p̄ peccatis. p̄ zelam
rectitudinis. cōmagore correpti
onis. Arguendo erudiebat. sua
dendo sedauit. Astuta serpen
tis arripuit. qui cōtra. Atrocis
sitane insidias sentofidei. cō
rica iustitie. lancea. cōtū
gladio lenimorū. cōp̄
tie. v̄v̄usq; utatū. cōtra
mille nocentis diaboli. dno
noctuq; cestando. dno
Simplicitate q̄q; colube sic tra
ebatur. ut ille qui prius celo
rigoris ardebat. p̄ca clemen
lent̄ relaxando mitialiter
demulcebat. scdm̄ scripturā
que dicit. scdm̄ qualitātē Audi
entū formari debet sermo do
ctoris. Sic nāq; faciendo & mul
tis cōpassione fuit proximus.
& in necessitate pat̄. & p̄ blandū
sue pietatis affectū ad rectā
uā veritatis dirigendo ducebat

quia scriptum est. Nō diligenter
audiat qui nō diligitur. Et
ceterū. Diligenter audiat qui
diligitur. Cūq. venerandus
xpi vernacula de Anolnan
m̄ virtutib. p̄ficiendo. p̄pe
tando pede in ante ad superi
ora graduū celsus celsiusq.
cēdendo. stat̄ illustre ille
dignitatis populi pedagogus
sacerdotis de Apium examen
tribuit potesta
tate & nuditate
infirmatione. cū diuinis
sue secularib. vitæ alimentis
victum Alendo pascebat. Et sub
magna industria doctrinarū.
Alloquendo exhortando cater
utim ad aluearia cōgregavit
vitæ eterne. & n̄ sicut mercen
nariis. sed sic pastor p̄fectus acris
luporū morsib. circueundo ob
stabat. & intra ouiles xpi
gregis caulas cōuocando atq. eru
diendo introducebat. O ineffa
bilis p̄dicas cōditoris. qui sup
longa locorū stadia. sup gelidos

lquarū latices de occidentali
occasus plaga ad orientalem
ostū solis. suo gregi gubernato
rem. suoq. populo pastore p̄
distinguit. qui populū sibi com
missū sub peritia pastoralis cu
re paulatim vt p̄uuis p̄cerū
pat̄ ad nemorosa uitæ eterne
arua p̄uendo p̄ducebat. Deniq.
p̄ hæc cū sacer ille atq. p̄fectus
dī famulus magisteriali digni
tati indoli subditis. sed etiam
Aliis quos euicino cognatos aut
domesticos habebat p̄e esset.
& omnib. sic supra diximus sacra
paginarū pabula pandens. Ita
ut raro aut nūquā modulatio
diuine laudis in ipso cessasset. quin
cū aut in psalmis. aut in lectio
nibus aut in doctrinarū studiis
differendo. siue manducando.
siue bibendo. siue aliud agendo.
sēp sacra oracula in suo pectore
p̄manente claruerunt. Et sic
clara celæ regna p̄asta & celes
tissima celestis uitæ calle omnib. ape
riendo patefecit. Post hæc itaq.

transactis aliquot temporibus &
Annorum curriculis. cum veneran-
dus ille atque beatus vir vinnibal-
dus magna arreptus esset corpo-
ris infirmitate & egritudo cor-
poris magis magisque membra
inualesceret. non solum tunc sed etiam
olim a primo iuuentutis flore. per
multa Annorum curricula valde
contractos atque retentos habebat
corporis artus. Et iam tunc tribus
Annorum intervallis ante quam de
mundo pergeret. tam infirmus tamque
inbecillus exstitit ut nequaquam
alio pergere potuisset nisi iuxta
proximas villulas que iuxta erant
sitae & una vice pergeret in franciam
ad megingoium. & cum venisset ad
fuldam ubi sanctus bonifacius requiescit.
statim commovebat illum infirmitas eius.
& ibi iacebat in infirmitate tres
ebdomadas ita ut etiam obitus sui
die imminere estimaret. Post tres
autem ebdomadas cum aluit de infir-
mitate & inde pergerat. venitque
ad ulla quandam ibique mansit
vna ebdomada. quia adhuc non

poterat inde perire. quod eum
eo citius ad illam periret.
Ut autem inde periret.
bem que vocatur vinteburth.
& ibi alloquebatur episcopum megingo-
ium. mansitque cum eo tres dies.
rum remeavit ad propria. Tunc
namque sanctus vir. cupiebat ire ad
nasterium sancti benedicti ut ibi
ne vite sue expectaret.
autem nuntios ad ipsum ad illam
ad omnem egregationem ad
militem adoras ut illi
perstare cum eis vitam suam
perducere. Illi vero sancti
magna laetitate permittentes
se annuere petitioni eius. & in
humilitate postulaverunt eum ut illic
dignaretur venire. Tunc vene-
randus vir studiosè paravit se
ut illuc transiret. Cumque ista
in corde suo cogitaret. Misit &
vocavit fratrem suum sed & alios
sapientes viros qui illi in fami-
liaritate & indiuino amore
confidens fuerat. & exposuit illis
occultas cogitationes cordis

sed et secundum scripturam in ore dixit
ad unum restitui statim. Omne uer-
bum. Tunc ipsi eorum infirmitatis
eius opponentes ei dixerunt.
Nobis uidetur melius fuisse propter
infirmitatem et imbecillitatem cor-
poris ut incepta mansione per-
mitteret et optaret filios quos domino
concesserat non habere. sed sicut
ad unum restitui eos pueri et ad
unum restitui celestis.
Cuiusmodi coronatus iustitiam
per unum restitui ad unum restitui per
unum restitui. Sic quod illi con-
uenit ad unum restitui remanebant.
Cuiusmodi hoc non fuit longum
quod ille uenerandus fuit. tam ual-
de infirmus fuit quod iam ecclesiam
adire non poterat. sed in una latera
caminate eius iussit altare conpo-
nere. Et tibi quando pro infirmitate
poterat sacra missarum solemniter
celebrauit. Qui prius quando egritudo
illo non fuerat impedimentum
aut raro aut numquam dies transiit
quando missam non faceret. Tunc
itaque cumque lassata iam corporis

membra quas ille ipse persecretam
morum mostificatione sepe ad instar
martyrio affligere solebat. In ieiunio
in oratione. in uigilia pro noctas
preestumque in uoluptatum reductatio-
ne. et malis plerisque occasionibus
quarum omnium solus deus est. cogni-
tor iam affecta ac constricta prope
mostem manifestabant. Tu tandem
cum dominus seruum suum de seculi huius
solicitudinibus et de temporalis ui-
tae huius laboribus ad eterne retri-
butionis mercede producere subleua-
reque uolebat. Fratrem suum uenire
rogabat ad eum. Cumque ille episcopus
noster uicili baldus. m. vi. fr. primo
mane die ueniebat et intro ibit.
Et sic illum diem nouissimum pariter
in hoc seculo perducens comorabant.
Tunc quippe dum ille prope mostem
instare uiderat dixit. Filioli mei
et fratres omnia uestra prudentes. Cum
prudencia propter agite. Vitam uestram
et mores uestris ad dei uoluntatem com-
ponite. Caritate uestram inter uos
et fidem rectam atque catholicam in
omnibus seruate. Monasterialis

54
uitae discipline quem ostendi
mus et docuimus uos. et dō pmi
sistis in omnib. seruare pperate.
Regularis uitae constitutionem
et oboedientiae uinculum quē
mihī pmisistis. et ego uos ligatos
habebā. illo uos absoluo. & recte
institutionis formā qua uos dō
subdidistis. illo uos non absoluo.
nec meum est uobis laxare. Sed
omnimodo p uobis uires suffi
ciant. dō reddite. Omnium uerbo
rum et factum quas in mea oboedi
entia aut neglexistis aut obliuio
ne tradidistis. indulgentiā me
accipite. Et quicquid uobis p me
contrariū accidisset. in uerbo aut
in facto. aut in aliqua causa remis
sionē nobis omnium tribu ite. Et
dō comendatos in pace redimini.
et mihī p̄dīstinatū iter ad per
gendum de hoc seculo. Cum licen
tia et conciliatione concedite.
quia nunc est p̄pe etiā imminet
dies exitus mei. Quod anima mea
de ergastulo corporis ad remu
nerationē multarū et laborū re
que p̄pia patris p̄sidia sicut

ipse mihī concedere dignetur.
debet p̄mitti. Et sic salubris
& sobrius uerbo. salū in omni
triste & luctu uicium fr̄ mult
tudine in pace compellatur. Et
sursum eleuatis in eadē
ad superiora intuentis. et
manus tuas dñe comendat p̄
meum. Et sic sedens
lo sēm exalabat ip̄m
tollemes eū. leniuerunt. p̄
uerum adfectum. et totum
etē cum p̄satis. et yam. et an
ticis dñm laudabant. Et dū
nis munerū oblationibus
demundo transit. et comitabāt.
& dñō comendabant. Et mane
facto ponebant illū in sarcofago
nouo & sepelierunt eū in ecclesia.
Illa sarcofago in qua posuerunt
illū. Multos annos ante quam
demundo migrauerat fuerat ex
cisa. et sic stetit intus et exspecta
uerat die exitus sui. Ille uir uene
randus xpi confessor die obitus
sui ante quā demundo p̄geret.
ille ipse p̄seuit. et p̄dixit in
moribus. Et quomodo illum

Nimi.

55

Sacerdotale in summo dicitur
ad hoc omni die in ecclesia acce
dit unum de illis in antoniale
diebus in diebus sub hinc post
refectum. X. in die. Et tunc erat
illud in motu et tunc et fuit abbas
et regem parnos.

Congregatioque conscripta et ex bre
uitate in archidiacono beati v. in
diebus in confessoris qd a foro
et abbas venerandis
et familiaritatem
et amicitia comanent fuerant.
et ab eis qui in discipulatu
et ministerio subditi fuerant
relatione didicerant. Istas quas
nunc capitulum atq. disputa
remus oculis nris vidimus. et alia
in multis temporibus facta reperim
mirabilia. Que magna di dispensa
tione facta dñs p sua gram et
merita xpi confessoris compa
tuere hominibus q. pparare digna
tus est. Post qua ille sem corpus
eius. vii diebus in terra tumatus ha
bebatur cotidie discipulus ei prbr
que ipse erudiendo docebat atq.
inbutum in presbiteratu consecra

re fecit gradu. Ille & alius prbr cu
tota septimana illa cotidie p
ailis iures sufficiebant missaru
solemnia celebrando cantare non
desinebant. Cumq. una die val
de diluculo unus intravit in eccliam
missa facere ianuam aperuit. Et ei
to ut intrauit tam magna et tam
miranda suauissimi odoris neetor
obuia illo quando aperuit ianuam
ueniebat. Et p tota eccliam quasi
fumi uapor calidus consparge
batur. Qd cum ille repperiebat
statim exiit foras uidere aliquem
hominem qui cum eo testes ad se for
fuisset f. de causa. Tunc
ille pgreiens foras vidit ibi homi
nes stantes et indicauit illis. Et illi
intrauites non potuerant cognosce
re neq. flagitare nec ullus nisi ipse
solus. Sed et sepe accedebat in ipsa
ecclesia ubi corpus iacebat sci con
fessoris xpi. quod lumen. qd intus
sine manibus hominis ardere coe
pit. Similiter et alio tempore ene
nerat quod una de sua parentela
sui auunculi filia que plusquam
duos annos magna dolore con

hinc unum...
die post...
ecclesiam...
omnium...
Post haec
re...
ad ipso monasterio
quod de illo
illius qui ibi ppe
situm est. uenit
sua molare gra
Cuiq; illa
monasterio alius
molans farina
monachorum illic ppe habitan
faciens expec
quando locum haberet.
Cum ille abiret. ille ambulabat
molabit. Postquam illa mo
laret esuriebat. Tulit de farina
domini sui et fecit sibi panem et
manducauit. Quod cum fecerit
timens tremere cepit qui modi
um domini sui dempsimpleni
nonerat. Et surauit de farina
monachorum & repleuit modi
um quod prius dempsit.
Post qua illa molauit duos
modium que unus facie

bat intra molam. Nihil exi
uit foras nisi paruum aliquid.
Cumq; illa sic molans magnū
temporis indutium. usq; dum
omne granum quod habuit mo
latum fuit et nihil uenit foras.
Tunc illa timida et tremefacta
gemere cepit qui nescit quid
euenerat. Et statim indicauit
molario quid acciderat. tunc
illi consiliantes inter se quid fecis
sent pno uultu in terram pstraue
runt se & orabant dnm scm q; xpi
confesorem Vunnebal dum. ut
sue bonitatis clementia illis adiu
uare dignetur. Et confitens post
ea peccatum quam gesserat oratio
nis effectum petitionumq; patrum
tam optinere meruerunt. Et
postea statim exiit farina secun
dam consuetudinem. Ideo non
est dubium. quod ille uir uene
randus pietate conditoris sui q;
scitatis potentia facinora que pri
us uiuendo ab hominauerat in
peruersis. Tunc coronatus in cae
lestibus uetauerat in uuis pra
ue ageribus.

Eniguitur transacto temporum in
ditio et annorum curriculo.

Cumq; iam dñs iustitiam suę pietatis
meritaq; sui confessoris claruere
pandereq; p curabat. Cum autem
geminata et triplicata sps sci gratia
pclarus atq; perspicuus aurora lu
cis osti cum sole prumperet dies.

Conceptione iohanne baptismatis
et nihil ominis equi perante die
rum seu noctuum mensura. quod
equi noctuum uocatur. Quod denuo

in anno primum crescente die et
secundo decrecente die solet fieri.

Sed et sci vurnnebaldis xpi confes
soris atq; abbatis integritatis osten
sio. quem per piam et uenerandam
omnipotentis predistinationem
clara et conpesta cunctis patula
pandebat. Cum autē predictus ille
inlustrandus atq; inelitus equino
ctui dies per utreos camporum pla
nitus oriendo inluxisset. Intrauit
ep̄s in ecclesiam cum diaconibus suis
vnoq; p̄bro. statimq; illi tegmen
tugurii sci uenerandiq; viri qđ
olim per xvi. annorum spatia ex
ceptis xiii. ebdomadibus intellur

coepit... foderunt
statim... uelabant
ere naves... uerum. In frustra...
nares uelabant. nec...
quae intus celata...
limo. confestim cum...
re ceperunt. ep̄s...
& illi duo...
alter sacerdos...
et alter...
fessoris...
req; ceperunt...
tes ad intro uent...
illa repperient...
sam aperiebant. et...
p̄speta. om̄aq; tuta...
ta conparuerunt. Tunc illi...
plo illū mouentes de sepulchro suis
manibus letantes et gaudentes
uoti campi. Leuiter de terra leuaue
runt toto corpore integrū omnib;
membris munitū. ita ut nec capil
lus decapite eius minuitur. Ille ep̄s
om̄a hec sustinendo foras mane
bat. Quia multū ambiguitate ti
midus. in cęsta futurorum fata

... tam longe inter
... tam
... nullis ho
... concederetur.
... tristitia tristi
... quia ille dñs
... lazarum quadri
... dum resurge
... ille nunc soli
... uirgine
... seruabat.
... tu putri
... terra
... et sine fine co
... Dunc illo elciato
... cum suo clero in ecclesiam.
... illius diei hora completa
... testia. Ep̄s n̄r uir libal
... sacerdotale uestiebatur in
... dumento. ut sacra missarum sol
... lemnia fidelis. firtimum falan
... gis canendo celebraret. nec longū
... fuit. celebratis missarum solempni
... tatibus. Illum posticum qui fabri
... catus atq. paratus in orientale te
... nebatur plaga. Illum dedicando
... almus orationum exercitationib.

xpo commendando sem dño con
secrauit templum. Non omnis illa
ecclesia adhuc edita subtiliter in
sublime erigebatur. sed unus post
eus in orientale plaga preppero po
nebatur. Ut illic almus altissimi
anthletus condirectus in crypto.
Postea ep̄s et cuncta cum illo sacra
pium senatus. et nihil ominus alu
ciuum cunctos. intrantes tumultua
bant. et uisione letabant. Quod sem
xpi confessorem uisibiliter coram
populo publice platum p̄spicere.
meruerunt. intrauerunt suppliciter
et sem subsidia rogabant suoq. sena
tis suffragios uos commendauerunt
animas. Ecce omnibus patens & nul
lo erat latitatus. Sed omnibus ad uiden
dum seu ad palpandum paratus.
Corpore integro crine firmato. eum
nunc orate intertessore atq. patro
num. Quem olim habuistis doctore
atq. dispensatorem. Intellegite et al
mum honorate. uirgine baldum.
sem et cum dō ueneratum. Tunc ille
uenerandus atq. populi pius specula
tor intrauit et sem salutauit. Signu
atq. pacis p̄prio porrigebat fratre.

Osculando et gratulando dñm glorifi-
cando osculabat fr̄em ipse ep̄s et soror
eius. quę post obitum beati uiri mona-
sterium seruando habebat. Sed et alie
amice eius atq; iuniores quos ille
erudiendo cebat. Om̄s illum oscu-
labant obantesq; compellabant.
Tunc illi extollentes leuauerunt illū
corpus et posuerunt eū noua
et postabant ad monumentum nouo.
Cumq; sursum leuatus fuerat in excel-
so. p̄br̄i atq; diaconi seu monachi.
tumultuantes circa tumbam. Et
qui non poterat ad eum contingere
conabatur. ut saltim unam manu ad
eū porrigendo pueniret. Cumq; illi
psallentes celestia modulantes posta-
bant eū ad sepulchru. Omnis plebs
comitantes c̄n̄ielesabant. qui con-
sonantis canentium uocib; qui iocun-
dis iuuenum iubilationib; qui suauis
sc̄orum sempiternis modulationib;
Carrule concinnando crepitabant.
E ligantes dargentē clamabant.
multis uocibus quasi uno ore psallen-
tes glorificabant dñm. Tunc omnis
plebs cum magno honore ambulan-
tes postabant sc̄m Vurnnebal dum

7
Cumq; missi
lemnia celebr
uenerabiliter
gratias agebat
nibaldo. et
ne erant
gebant. et
ma
fere hora q
sc̄s ad sepul.
ueniebat illic
tota arida
ueniebat et sedebat.
sc̄i confesores xpi. Subno
saucia eius membra crepitare
coeperunt et reuixere. et sic pau-
latim gelida atq; seminaca eius
astos calebant. atq; morbo fun-
ditus exclusa. statim pristina
restituta erat illa sanctas. Et
sic illa salua facta in illo loco
reuixis astubus et sauo corpore
sacrum uelamen assumpsit.
Alio quoq; tempore euenit quod

accipere mereatis. Iste dudum erat
externus atq; ignotus. et nunc est
cives in caelestibus. iste pridem iam
peregrinus. et nunc est. cum scis ce-
licolis. cuius membra in terra te-
net tumba. sps ethereas in aethera e-
uectus abiit. Aurea p̄mia eterne
uite sine fine p̄frans. letus ille
nunc longa p̄eua sine fine gau-
det in gl̄a. Ista qui legat intellegat
et non ambigat consideret et
credet. qui sarcofago solida et in
integra stat in ecclesia que iam
olim ante quā de seculo migraret
facta fuerat. Et nunc deo gratias
ago cuius nempe imperio nutata
fundantur tota ethera terre-
stria. equorea. infernal.ambu-
lantes. uolantes. natantes. reptan-
tes. rite que laudant late falan-
ges clara cuius miracula cotti-
die cunctis coruscant in cosmo.
cuius est honor et potestas et impe-
rium. in secula seculorū. amen.

INCIPIT PROLOGVS.

Unde et nunc est. cum scis ce-
licolis. cuius membra in terra te-
net tumba. sps ethereas in aethera e-
uectus abiit. Aurea p̄mia eterne
uite sine fine p̄frans. letus ille
nunc longa p̄eua sine fine gau-
det in gl̄a. Ista qui legat intellegat
et non ambigat consideret et
credet. qui sarcofago solida et in
integra stat in ecclesia que iam
olim ante quā de seculo migraret
facta fuerat. Et nunc deo gratias
ago cuius nempe imperio nutata
fundantur tota ethera terre-
stria. equorea. infernal.ambu-
lantes. uolantes. natantes. reptan-
tes. rite que laudant late falan-
ges clara cuius miracula cotti-
die cunctis coruscant in cosmo.
cuius est honor et potestas et impe-
rium. in secula seculorū. amen.

Quos pastoralis
pius p̄cerū pe-
prbos aliosq;
ganter dia-
militie mon-
pulari h̄d̄
studiosis
melior. per
patu. et
utegregius
nus sua industria
diligenter quodā modo ut
pprios mulcendo fouendo. p̄
solebat. Istitis omnib. istic subsistere
legis moderamine manentibus.
Ego indigna saxonica degente
istie uementiū nouissima et n̄
solū annis sed etia morib. et de il-
lorū cōparatione contribulū
meorū quasi omuncula. Ego q̄
dem uobis religiosis ac catholicis
uiris celestis bibliothecę ministris
obutilitate memorię pauca per

non etiā uisitū signa: quas dñs p hu
mani generis salute se humiliando
discendendo in humani corporis as
sumptione diuine roboratus potente
priuilegio p stare atq; p ficere digna
tus ē in hoc mundo. Suisq; oculis ue
nerandi uiri iur libaldi corporali
cognita suisq; plantis p omia palpan
do penetrandoq; uisibilitē cōparuerit
hec omia intimando p stringimus.
Et non solū signa quę nobis p euangeli
grām cęsta demonstrant ille uidebat.
Sed etiā ipsa terrarū loca ubi dñs nr
nascendo. patiendog. ac resurgendo
nobis aparuit. & nihil omnia aliap
digiorū uisitūq; uestigia quas dñs
in ista orbe terrarū depingere dissa
maretq; dignatus est. Ille p ficax
nrōrū pedagogus omniū omātrans
meando fide robustus fata fortuna
tus p cactē pagrans omia uisitando
repperiebat atq; uidebat. Unde nunc
cęste ut ita dicā mihi uidet esse. p tēnū
qd ista omia muta tenacitatis silentio
apilatis labus humana taceat lingua.
Quas dñs suo seruo p p p r i o corporis
labore p uisionēq; oculorū ostenden
do in nrīs temporib; reuelare dignatus
est. Ista non apocri forū uenia cęta

non etiā uisitū signa: quas dñs p hu
mani generis salute se humiliando
discendendo in humani corporis as
sumptione diuine roboratus potente
priuilegio p stare atq; p ficere digna
tus ē in hoc mundo. Suisq; oculis ue
nerandi uiri iur libaldi corporali
cognita suisq; plantis p omia palpan
do penetrandoq; uisibilitē cōparuerit
hec omia intimando p stringimus.
Et non solū signa quę nobis p euangeli
grām cęsta demonstrant ille uidebat.
Sed etiā ipsa terrarū loca ubi dñs nr
nascendo. patiendog. ac resurgendo
nobis aparuit. & nihil omnia aliap
digiorū uisitūq; uestigia quas dñs
in ista orbe terrarū depingere dissa
maretq; dignatus est. Ille p ficax
nrōrū pedagogus omniū omātrans
meando fide robustus fata fortuna
tus p cactē pagrans omia uisitando
repperiebat atq; uidebat. Unde nunc
cęste ut ita dicā mihi uidet esse. p tēnū
qd ista omia muta tenacitatis silentio
apilatis labus humana taceat lingua.
Quas dñs suo seruo p p p r i o corporis
labore p uisionēq; oculorū ostenden
do in nrīs temporib; reuelare dignatus
est. Ista non apocri forū uenia cęta

59
tica dissectione relata esse cognoscamus
Sed sicut illo ipso uidente et nobis refe-
rente de consilio dictatione audire et
nihilominus scribere destinauimus.
duobus diaconibus testibus mecumq.
audientibus. VIII. Kt. IULII. pridie ante
solsticia martii die. istas esse literarum
apices non ideo ego idiota disputare in
choo. quod de uere sagacitatis industria
me aliquid desiderare estimatis. Sciquid
bene non nouerim ego multos uirorum
quos dominus deus nosterq. artister multum prestanti-
ores non solum uirili sexui sed et etiam
dignitate diuine conditionis mini-
stero preferre dignatus est. Multo me-
lius diuine legis eruditione et nihil-
ominus indagacione sollempni cura pe-
tiores disponere et discereq. posso. Sed
qui me indignam tamen de illorum ge-
nealogi stirpe. alium de pagatam
foste de extremis ramorum cauliculis
me fore noueram. De tantis talisq. ui-
rorum beatitudinibus uenerabilisq. ui-
te eorum non solum in actibus. sed et in-
tinentibus uariis multisq. mira-
culorum magnitudinibus profecte
perficientium aliquid memorie dignum
lectoris legendi manibus imponere

g...
m...
baldus l...
arripientis pra...
asperaq. fortia...
Spissa prauertu...
peccatoru sp...
teptus titu...
temeritatu...
perneq. sagacit...
tus instanti...
uit qui sacri...
pastoralisq. con...
pclarusq. xpi...
Ista omnia palhascam...
sulcato tramite nigra...
uestigia scripta. Vra car...
scientia presentata contra omne...
mulatorum uituperationes di gra...
uraq. p omnia ptectionis parma...
C nihilominus placita ure comen...
damus pceptione ut in omnibus...
leta laudamus nos liberante dona...
tribuentem dnm

Parvulus ille cuiusdam
nobilitatis et opulentiae
familiae in Italia
urbem in Italia
sub
alnaprioru
seruendo
lectando inhere
ut cordiu. & in
mox ditatem. Ast
tunc pces su. et
tate inti
huius con
decre
texere. Cum il
infantie
delectabilis
adolationb.
parentu circa illu magna
affectu diurna q. solli
cuidinis p uidentia cura gentiu
confortus atq. enutritus ad trienni
um usq. puenit. Transactis itaq.
tunc trib. annoru curricula. Cuiq.
paruus ille seu delicatus fragili
cuius infantiali sexui tenera corpo
ris adhuc gerebat astus. Subito e
uenit ut illu trienniu graue cor
poris opprimebat egritudo. Lan

taq. arreptus e corporis molestia
ut exigua membrorum stringebant
compagia. Et iuxta in eo pmanens
flat uicinum minabat uitae
exitum. Cumq. istud cernebant
pater et mater. editum suum egro
tantem iamq. usq. pene semine
cem. Timidi et extasi nouaq. men
tis mesticia ualde retenti. angere ce
perunt. qd sobole suu sibi genitu
recente lue lassatu sicialeq. discrimi
ne eximpulso morte in certu fore
uiderunt. Et illu que prius de pri
mordialis infantie cunabulis ab
lactatu atq. confortu usq. ad trien
niu nutriebant. Illisq. superflue
et herede habere obtulerunt. u. quasi
exanime seu extinctu glebaq. co
opestu dolere timebant. Sed omps
ds mundi fabricator celi terreq.
limator seruu suu infante et ad
huc inoletum exilisq. membrorum
compagib. tenerum hominibusq.
incertu illum de corporis argastu
lo adhuc educere nolebat. Sed
ut multis postea porberm sua
norma neophitis patula pan
deret uitae p. mia. Sed ad pri

stina nunc redeamus iterū p̄fati
viri infantia. Cūq; parentes ei magna
mentis excessu suspensi. et demer
ta filii sui euasione ambiguos. Su
mentes filii sui obtuler̄ illū corā
dominicā scām cruce saluatoris.
quasi cū mose. saxanice gentis.
qd̄ in nullis nobiliū bonorūq; ho
minū pedib; non ecclā sed scē cru
cis signū dno clicatū. cū magno
honore almū in alto erectū. ad
comodā diuturni orationis sedu
litate habere solent. Illic ponen
tes illū corā cruce. dnm dnm omni
um plasmatorē illis consularē.

Sospitēq; suū seruare natū suis ui
uitib; obnixē flagitabant. Sicq;
intentissimis illorū p̄cib; se uicē
reddere spo ponebant dno. Ut
si pristina illius infanti restitū
ta foret sanitas. Ex templo illū
subsacere ordinis primordio ton
surā accipere subcenobialis uite
disciplina subdiuinae legis mo
deramine militando xpi famu
latu subiecisse illū p̄miserunt.
Statimq; postquā illi uota uoue
runt uerba consumauer̄. Filiiq;

suū in caelestis regni incipit dnm
regis uocant. et consuetudine
q; dnm dnm dnm dnm dnm
quod dnm dnm dnm dnm dnm
puerū q; dnm dnm dnm dnm dnm

CDEPNERITIA N VILLI BOT
cumq; in infantia ad quinque
fanta ad quinque annos
ueniens ad incoantem
lis germinabat super
gultus. Occidit p̄
uotū desiderū
rabant. At
tocius amantem
carnalium q; p̄
filio ad sacre cenobii
strumenta p̄ parte
festinabant. Confestim
uenerando fidelisimoq;
thodredo commendabant su
puidencia cū ad cenobia ducere
omniaq; prudenter de sua cau
sa dispensare disponereq; roga
bant. Cumq; p̄rexer̄ et illū du
cebant ad monasteriū que uocat
uualdheim. Venerandoq; abba
illius monasterii qui uocatur
eguuald offerebant. Ast illum

sub iudicio iuris. immo enim
sed obediendo discipulum suo
subdiderunt imperio. statimq.
ab abba monasterii sedm regu
laritate discipulo a sua clarue
ritate. ita conuictione sua ut eu
m in filio sine licentia hoc
flagrabat cupitinus
contentio frim simul
licentiam suam
omnia fore
ceptumq. illum
con
Post
puer
perfectus sacris
studus imbutus atq.
sacris diuitici carminis
pugnans solleste mentis intenti
one pagrans sed etiam alios di
uine legis a gios graphioy ar
mariolas indagando siue legen
do peaciter ille sensu sophirus
mente moderatus indagabat. Et
tamen non adhuc plurimoru actate
annoru grandeuus. sed sicut diui
na semp superne pietatis clem
tia agere solet. Ut secdm poeticam

pphetay uatinio. Ex ore infanti
um ceu lactantium p ficere sibi
solet laudem. Deinde itaq. cumq.
in eo iam simul annorum etas m
tisq. sagittas diuine dispensatio
nis moderamine pululare ceperat.
Et multo magis in eo ia tam diuina
spis sci gratia qua corporis magni
tudo creuerat. aut membrorum
ualtudo totusq. iam ille indi amo
re conuersus magna mentis durt
na meditationis tractando mona
stiale moderationis instrumenta
monachalisq. uite monarchia inab
ditu mentis quietudine die noctuq.
sollicite uoluitabat. Quomodo illo
se inter copularet casta monachoy
clientelo. aut qualiter illo fau
stis inter fore possit familiaris uite
disciplinis cumq. ista sedule in
tus intra mentis uolubilitate
uoluan tractare cepit. qualiter
ista cogitatio depmereri pferriq. po
terit in effectum. ut caduca cuncta
cosmi. ^{isti} contemneret siue derelinqueret
quearet. Et non solu temporales ter
renaru diuitias. sed et patria et pa
rentes atq. p pinguos deserere. per

grinationisq. temptare telluram.
cognatas externas & requirete ru-
ras cumq. aliquanto temporum
intercapidine transacto. Ille iam
infantiles eius oblectationis ludi-
cras & parentiales incentiuorum
lasciuas inlecebrosas lubrice eta-
tis peculantias. p. inde fessa atq.
ineffabilem diuine dispensationis
gram ad lanugine & pubestatis
adolescentia puenit. Maxi-
aq. in contubernio frim. p. obedi-
entiam affectum. p. mansuetudine
munificentiam in illum puoca-
bat. Ita ut amore & honore in-
ter omnes habebatur illos. sicq.
diutius diuine sollicitudinis cu-
ra elugubris litterarum studiis
in herendo die noctuq. eatenus
uigore & rectitudinis rigore
mente edomaret & dedie in diem
ad meliora celestis militie instru-
menta pficiet.

Postquam ille adolescens xpi.
uernaculus sicut supra dixim.
ignotas pegrinationis uias p. ba-
re uolebat. atq. externas termi-
narum telluras adire specularerq.

obtabat. ita in amittit. in
maris discrimina re decreuit. re
equores flatumq. ille ista cordi
sui clandestina egressus occu-
ta carnale suo reuelauit. p. at-
Ast illum obnoxius fl. p. at-
p. eibus ut uotum. p. at-
tatis desiderio p. gendit. p. at-
seu consensu p. bati. p. at-
transire licentia daret. p. at-
p. geret pater eius p. at-
illu adit. p. at-
uite conuersio. p. at-
A seculi uoluptatibus. p. at-
atemporalis uite. p. at-
p. spens suggererent. p. at-
lebat. In illos optulam. p. at-
recte constitutionis forma. p. at-
celestis milicie tirocinio diuina
inchoare seruitium. p. p. mag. d. se-
rere patria et patulas secu peregrin-
nationis p. quirete rursus rogabat.
Et sic illu primitus blandis oraculo-
ru studiis alloquendo inuitabat.
Vt comitatu filioru eius fugiens e-
gregius adiret petri aptoru princi-
pis psagia. tunc ille ad primitus
illo postulante petru negauerat.

transitum excusando. ut conu-
qis et libertatis. inleuitam par-
tate. et fragilitate. illos orbare
et abent. sed delinquere. inhone-
stas. et crudelis esse. respondit
tunc. et belliger. xpi miles. osta-
tio. oculis magnisq. p̄cum
p̄. duratibus. p̄. aspernas. rigi-
ditate. documenta. metu
et timore. abiurabat. Et totiens
p̄. sione. eterne. sponsioni
p̄. p̄. ut paradisi. et
p̄. mulcendo. illu. in
p̄. omnia. omnib. modis.
p̄. sequendo. ad sue. uo-
p̄. consensu. animu. puo-
p̄. curatus. est. Et tum. tandē
p̄. di. auxilio. petens. &
p̄. inualescebat. uoluntas.
sicut. ille. suus. pat̄. et. frat̄. Num-
nibaldu. adoptatam. et. ostata.
se. inchoasse. metam. pollicebant.
Post. hec. itaq. cumq. temporū
inter. uallo. et. annorū. uergen-
curriculo. estatis. iam. immine-
ret. tempus. Pater. suus. et. frater.
celeps. p̄. distinctū. et. adoptatū.
inchoauerunt. iter. et. congrua.

adstatis tempore p̄mpti ac parati
sumpturis secum uiteq. stipendius
cū collegū cetū comitantes ad lo-
ci uenerunt. destinataq. p̄. scodi-
citur uocabulo. hamel. camutha.
iuxta illa. merimonio. que. dicit̄.
ham. uuib. et. non. multo. transacto
temporis. intercapedine. et. nau-
gio. parata. nauis. ille. cū. classis
suoq. nauclerio. nauulo. impenso.
Circio. flante. ponte. pollente. Re-
migis. crepitantis. classis. claman-
tibus. celocem. ascenderunt. Cūq.
transmeatis. maritimis. fluctuum.
formidibus. periculosisq. pela-
gu. pressuris. uastum. p̄. quor. ci-
tato. celocis. cursu. p̄. pens. uentis.
uelata. naue. tūti. arida. uider̄.
terrā. et. statim. obantes. de. naue.
ascenderunt. & illic. castrauerunt.
et. tentoria. fixerunt. in. ripa. flumi-
nis. que. nunc. uatur. sigone. iuxta.
urbe. que. uocatur. rotum. ibi. sunt.
merimonia. Et. illic. aliquantos.
dierū. curriculis. requiescentes. ite-
rū. p̄. gere. ceperunt. Et. multa.
scōrum. illic. oratoria. que. illis. in.
cō. modū. fuerunt. orando. petiuer̄.

Postquam ille inlustre clarisq;
xpi crucicota magna mentis
intentione et cordis contem-
platione ad superna intemise
vitae speculatione pperabat.
Et ad sublimioris rigidioris vitae
virtutibus anhelando iam non
planam sed arctam austerioris
vitae viam per monachalis
vitae normam inhiando de-
siderabat. Et maiore iam
tunc peregrinationis ignoran-
tiam adire optabat quam illa
fuit in qua tunc stare inde-
batur. Tunc ille strenuus
consilio amicorum contribulūq;
licentia flagitata. Ut sua opi-
tulatione orationum illum
sequi dignentur rogabat. &
ut tutis itinens cursibus dele-
tabilia atq; obtabilia cuncta
tis hierusalem moenia per-
agere speculariq; p illorum
pia precum subsidia possi-
biliter poterit. Cumq; trans-
actis dominice paschalis
solemnitatibus agilis exer-

Postquam ille inlustre clarisq;
xpi crucicota magna mentis
intentione et cordis contem-
platione ad superna intemise
vitae speculatione pperabat.
Et ad sublimioris rigidioris vitae
virtutibus anhelando iam non
planam sed arctam austerioris
vitae viam per monachalis
vitae normam inhiando de-
siderabat. Et maiore iam
tunc peregrinationis ignoran-
tiam adire optabat quam illa
fuit in qua tunc stare inde-
batur. Tunc ille strenuus
consilio amicorum contribulūq;
licentia flagitata. Ut sua opi-
tulatione orationum illum
sequi dignentur rogabat. &
ut tutis itinens cursibus dele-
tabilia atq; obtabilia cuncta
tis hierusalem moenia per-
agere speculariq; p illorum
pia precum subsidia possi-
biliter poterit. Cumq; trans-
actis dominice paschalis
solemnitatibus agilis exer-

citus leuauit se cum duobus
suis focus & pergere coeperunt
Cumq; perrexerunt ^{issent} et uenerunt
usq; ad urbē dateratinā inopien
te. et ibi manebant duos dies.
Et inde pergentes uenerunt ad
urbē gauam illa stat in litore
maris. Et ibi tunc ascenderunt
in nauem transsretauerunt ad na
bulam et illic relicta nauē in
qua pgebant. stabant ibi duas
ebdomadas; iste euitates sunt
romanorum. in bene uentis sunt
sed tamen romanis sunt subdite.
Statimq; sicut diuina solet pie
tas incessanter agere. Ut uo
tua uernacula ^{ori} desideria suox
implere pperat. Nauem illi
de aegypto inuenerunt. & illic
intro ascenderunt nauigauerunt
in terram galabrie; ad urbem
reggia. Et ibi manentes duos
dies. leuauerunt se. et uenerunt
in insulam siciliam que ē in ur
be chatiniensia ubi requiescit
corpus scē agatē uirginis. et
ibi ē mons ethna. ^{in quo} que et quan
do euenit p aliquibus reb;

et uenerunt
illuc tunc
inde
taculo
tunc
ultr
mari
ubi
et inde
urbē chatinā
et inde ambula
locum. ubi sudauerunt
quiescunt. Et inde ambulauit
ad scē iohanne euangelistam
in loco specioso secus effesum.
& inde ambulauerunt clau
milia secus mare. ad uillā ma
gnam. que uocatur sigila. Ibi
erant unū diem. & petito pane
ibi. ibant ad fontē unum in
media uilla. Et sedentes sibi sup
marginē. tinguebant panem

64
culatores et illos estimabant
& captiuos eos ducebant ad quen-
dam senem diuitem. ut uideret
& agnosceret unde essent. At
ille senex interrogauit illos
unde essent. aut quali finge-
rentur legatione. Tunc illi
respondentes. ab exordio to-
tam intimauerunt ei tunc
ris sui causam. Et ille senex re-
spondens ait. Frequenter huc
uenientes uidi homines de illa
terre partibus. istos contribules.
non querunt mala. sed legem eorum
adimplere cupiunt. Tum illi
inde pergentes uenerunt ad pa-
latium. ut ^{inter}rogarent illis uiam
^{que ducit} transire ad ierusalem. Cumque
illuc ueniebant. statim ille. per-
ses dixit quod speculatores fuis-
sent. et precepit illos in carcere
trudi. usque ad illud tempus quo
reperiret a rege. quid fecisset
de illorum causa. Cumque illi fu-
issent in carcere. confestim
^{intro} omnipotenti dei dispen-
satione. qui pius ubique
suos. ^{inter} reba & tor

65
pauca. et de rebus uenialibus.
uiderent. quicquid menti illorum
aptum foret. Illi ciues urbium
curiosi iugiter illuc uenire
consueuerant illos speculari.
qui iuuenes & decori. et uestiu
ornatu induti erant bene.
Tunc illis in carcere commoran-
tibus. unus homo de hispanis

ubi dñs
 est paulus. & his dixit ad illud
 S. aule saule qd me psequeris. et
 reliqua. Et illic orantes am-
 bulabant in galilea in illum
 locum. ubi gabriel primum
 uenit ad scām mariā. et dixit
 h. aue maria. et reliq. Ibi ē nunc
 ecclesia idest nabareth. Illam
 ecclesiam xpiani homines sepe
 comparabant a paganis &
 sarracenis. quia illi uolebant
 eā destruere. Et ibi dñs com-
 mendantes. ambulauer inde.
 et ueniebant in uillā chanaan.
 ubi dñs aquā in uinum conuer-
 tit. Illic ē ecclesia magna. et in eadē
^{ecclesia sup}
 illa in altare una de sex hydri-
 is. quas dñs iusserat implere
 aqua. et in uinum uerse sunt.
 Et de illo communicauerunt
 uinum. Vnū die fuerunt illic.
 Et inde pgentes uenerunt ad
 montē thabor. ubi dñs trans-
 figuratus ē. Ibi est nunc mona-
 steriū monachorū. & ecclesia dño
 consecrata et moy si et heliae.
 Et illi ciues nominant illum
 locū age mons. Illic orabant.

et...
 ubi...
 inter...
 ambu...
 triu...
 font...
 unco...
 dom...
 que...
 sic p...
 en...
 com...
 ad...
 dñs...
 ab...
 g...
 nes...
 ibi...
 pgentes...
 erant...
 nunc...
 illo...
 nocte...
 baim...
 curant...
 in grege...
 xpianor...
 bant...
 bant...
 bant...

69
erant imagines epox qui erant
ibi in synodo. Et ille uullibaldus
pgebat illic a constantinopoli
ut uideret quomodo esset facta
illa ecclesia. et iterum remeant ad
constantinopolim. & post duos
annos nauigauerunt inde cum
nuntius papae & caesaris in insu
la sicilia. ad urbem siracusam.
Et inde uenit ad urbem catenam.
& inde uenit ad regiam ciuitatem
in calabria. Et inde nauigauerunt
ad insulam uulcanam. ibi est infernus
theoderici. Cumq. illuc ueniret.
ascendebant de nauis ut uiderent
qualis esset infernus. Statimq.
uullibaldus curiosus uolens ui
dere qualis esset intus infernus ille.
uolebat ascendere in montis ca
cumen. ubi infernus subtererat.
et non poterat. quia fauillae
de tetro usq. ad marginem ascen
dentes glomeratae illic iacebant.
& ad instar niuis quando de ce
lo niualis candiditas niualesq.
cadentes cateruae. de dreis ethe
ris in artibus. artibus coaceruare so
let. ita fauillae coaceruatae in

70
statimq. uolens ui
dere qualis esset
infernus ille. uole
bat ascendere in
montis cacumen.
ubi infernus sub
tererat. et non po
terat. quia fauilla
e de tetro usq. ad
marginem ascend
entes glomeratae
illic iacebant. &
ad instar niuis
quando de celo
niualis candiditas
niualesq. cadentes
cateruae. de dreis
et heris in artibus.
artibus coaceruare
solet. ita fauilla
e coaceruatae in
statimq. uolens ui
dere qualis esset
infernus ille. uole
bat ascendere in
montis cacumen.
ubi infernus sub
tererat. et non po
terat. quia fauilla
e de tetro usq. ad
marginem ascend
entes glomeratae
illic iacebant. &
ad instar niuis
quando de celo
niualis candiditas
niualesq. cadentes
cateruae. de dreis
et heris in artibus.
artibus coaceruare
solet. ita fauilla
e coaceruatae in

70
tentis di auxilio illorum
neculo. quos sup longe
stadia et super vastas bargin
uas. in redemptione anime
& in opem presentis uitae re
quirebat. omnimodo p ut fieri
possit. obseruare conabatur

Ct non solum ipse. sed alios cum
ipso in ueneranda regularis in
tae uestigia p̄cundo p̄ducebat.

Post haec itaq. unus pbr. qui ex
hispania ueniens ad sem benedi
ctum ibi manebat. licentiam ro
gab. ab abbate petronace ad
romam p̄gere. Statimq. ille li
centia postulata. rogabat
uulibaldum ut cum eo perge
ret. & illum duceret ad sem
petrum. & ille petitionib. eius
consensum p̄mittebat. Cumq.
illi p̄gentes ad romam uenerunt.

ilico basilicam sci petri in
trantes. sacra caelestis clancu
lari postulauerunt presidia.
illiusq. se commendabant p̄cum
patrocinio. Tunc ille sacer apo
stolicae sedis pontifex gregoris
tertius in uenerando uiro uul

Statimq. ille agili
glorioso genitum & beatus uir
sapientis sermonum in indistincta
humiliter edisserenda seriem
sui timeris ex ordine inuicem
quali modo multas migrando
mundi istius mexuit mansio
nes. & quomodo alium altis
sunt ^{& caelestis} aetheru plasmatore aduen
tus in locum in bethleem ado
rando. op̄e postulando. iustran

72
hac uir eius dixit. nimis stultus
uidetur ee. qui non credit illum
uerum ee dm. qui semi uiuum
reducit. et reuocat ad uitam.
que iam mors preoccupatum
damnat. Tunc egressa lucina
introdux gloriosissimum anti
mum presbiteru. et sisinnium
diaconum. Et cum ingressi fu
issent fecit eis ad ponit ut
sederent ubi ia cebat pi
nianus. Sci uiri dixerunt.
Non nos ad resedendum uenimus.
sed agere ut curesis. Dicit eis pi
nianus. Facite posco. ut ab his
abstrahar doloribus. Dicit ei
beatus antimus. Nulla adsint
hic saecularium medicorum
adiuuamina. nisi sola operatio
uirtutis xpi.

Pinianus dixit. Uris orationib.
confisus sum. succurrat mihi di
clementia. ut possim per uos cre
dere. ut ipse liberator sit clemens
ds omnium creator omps. Dicit
ei ses. antimus. Cor tuum prepa
ra ut credas quae tibi dixerō.
et si credideris saluus eris. Dicit

epinianus. Ego nisi integra
mente uoluisse credere non
uos. arcessiri fecissem. Dicit ei
beatus antimus. Aufesta et
audi et percipe. uiribus uerba
mea. et crede uideam amantem
terre qui fecit caelum et terram
et omnia quae in eis sunt. Tu
ds uerbu ex ore uiruntis p
pu ut. quod uerbu
celi et spu oriturus omnia uir
tus eoru. A quo
sunt
quae
si in thesauros abyssu. De uo
inquem te oportet credere.
qui unus est pater qui eruen
aut ex corde uerbum bonu
filius qui est uerbum quod
eructu aut pater. a quo fac
ta sunt omnia quae sunt. sps
ses. a quo uniuersa animant
Omnium aut creaturaru ds tri
nus et unus. homine finxit
et inspirauit in eu spiraculu
uitae. Cui legem posuit. qua
si seruasset uita cum sequere
tur aeterna. Sed cum lucifer

superbiendo. ceelo lapsus suscipio.
nem posuit. ut plignu uerita
gustam. scientiam haberet bo
ni mali. unde factum est ut
degenit in mostem. Idcirco
hoc uerbum p quod facta sunt
omnia quod est filius di digna
est carne suscipere. N. ascen
do ex uirginali utero qui ihe
uocatus habent in se uirtu
tem. te qd patris omnipo
tentis. gloria temptamenta
diuinitate exiit. rans.
puent usq. ad lignu. rans.
ut lignum p uariationis. ligno
passionis excluderet. & uitam
qua homo p dederat. moriendo
p peccatoribus repararet. hic er
go tertia die resurgens. amon
tus. et cunctis suis discipulis
p quadraginta dies se mani
festans. dedit eis potestatem
hanc ut in eius nomine expel
lerent demonia ab homini
bus. & languentibus manus
inponentes. salute eis resti
tuerent. Omnes etiam dolo
res infirmitatesq. curarent

sed et ipsos mortuos suscitarent.
Post haec regressus cum eis admon
te. aperti sunt caeli sup eum.
et uidentibus illis ascendit
in caelum. Stupentibus aut
discipulis. apparuerunt an
geli. qui & dixerunt eis. Uiri
galilei quid statis aspicientes
in caelum. hic ihe xpe filius di.
Sic uenit. et sic uenturus est sicut ui
distis eum euntem in caelum.
In ipsius ergo nomine manum
tibi inponimus credentes qd
impleat pmissum suum.
Tunc p manibus expandens ma
nus suas iacens in lectulo dixit.
Xpe quem numquam sciuimus qui
sis nisi modo ex ore istorum qui
te sciunt. Ante quam fiam
xpianus confiteor et credo
quia tu mihi restitues sanita
tem. quam dicunt omnes
medici merecuperare non pos
se. Tunc pstrauerunt se in
facies suas scilicet antimus pbr
& sifinnius diaconus orantes
unanimes. Dum deo funde
rent preces. subito fulgor

splendens apparuit. et per dimidia
fere horam permanens. paulatim
abcessit. Surgentes autem ab orati
one. dixerunt ad pinianum. Exur
ge quia uisitauit te xpe filius di
ci credidisti. Et statim erexit se
et sedit super lectum suum in quo iace
bat. Descendens ad eos et stans su
pra pedes suos. moueri se cepit to
tus in colomus. et uoce clarissima
dicere. Uerus es tuus xpe qui me
desperatu salutem integerrime resti
tisti. Tunc uocauerunt etiam eos
qui cum ipsis in carcere fuerant.
id est maximu. bassu. fauuum. dio
cleianum. et florentiu. et simul
orantes. docuerunt pinianum &
lucina eius coniugem sermone ueri
tatis. ac per septem dies instruentes eos
omne misterium. baptizauerunt
ipsu pinianu. et lucina coniugem
eius. et omnes qui pertinebant ad fa
milia hereditatis eorum. in nomine
patris & filii et sps sci. Administra
tio autem post recuperata sanitate.
per unum annum fuit. In quo spatio
omnes xpianos fecit dimitti. sed et
decus togas tolli. et ad se adduci

73
fecit. Quibus omnibus secundum doctrinam sei
antim et se si firmu pedes lauit. et
osculabit manus eorum. et conferens
eis sumptus. datusque uehementis ad pro
pria fecit remeare gratulantes.
Post haec ueniens ad uicem pinianu.
fama de eo paulatim dicebat. pin
ianus hic secum xpianos adducit.
Et quia multi erant. et similes
nam esse non possunt. in multis
mansione. per uicem suam. pinianu
pauca. sicut ubi latissime pos
sidebat. iuxta uicem suam. omnia
te dedit. praedia sistimio. dioceno.
et florentio quia habebant. De
plurimos. et quibus uacabant. de
et in xpi laudibus. sine molestia. a
liqua conuersantes. pauperes
hoc ordine ad palma martirup
uenierunt. Erat ibi conuentus eorum
qui sacrificantes. semel in trien
nio dicebant sibi dari responsa.
Hi dum conuenissent. et solita im
pietate secleratis sacrificia exer
cerent. dicunt talia accepisse
responsa. quod si non sacrifica
rent. susimius. dioclerianus. et
florentius illi dare solita re

sponsa non possem. Tunc facti a popu-
lo uolentes cum deridant contem-
pnerent. lapidibus interfecit sunt.
et sub ipsis lapidibus moerui derelic-
ti sunt. In quo loco post abscissum
populum aliam xpiani mundicie
sunt locuti. et ubi fecit di martires
percuterunt. In quo loco orationes
et precationes multas fecit. usque in p-
resente tempore. In nomine uirginiana
et alibi. In quo loco orationes et pre-
cationes multas fecit. In quo loco
oraciones et precationes multas fecit.
Contigit aut ut dicitur in libro de
idolo suo ru-
thet sacrificarent. ipse qui uictor
erat sacrificantium. a diabolo cor-
ruptus fuerat. omnes qui ei occurris-
sent. gladio acerbaret. Cumq-
omnes fugerent. nuntiatum est bea-
to antimo pbro quod multos occi-
disset. Furens a diabolo et p-
curre-
ret quicunq- ei occurrere potuisset.
Qui orans et commendans sedo
occurrit ei. et dixit. In nomine
dni mei ihu xpi. sta unctus sea-
tenis spiritualibus. Et percipiens gla-
dium quem ad interfectionem
hominum assumpsit. ad hanc

uocem stetit fixus. Statimq- tenuit eu-
ses antimus et duxit ad habitaculum
suum ieiunans et orationibus uacans.
intra dies tres ita eum sanum resti-
tuit. et xpianum fecit. Qui cum uxore
sua et filius dno ihu xpo credidit.
etia et multos alios conuertit fecit et
credere. In tanto ut locum ipsum silua-
ni securibus cederet. et ara eius sub-
uerteret reddens ei hanc uicem. qd
et tale demonum inmisit. p quod
homines innoxios iugularet.

Tunc transeunte p consule prisco. po-
puli crudeles tenuerunt illum di-
centes ei. Per antimum auersa sunt
omnia simulacra. et omnis lucus
incensus. Tunc priscus consul ius-
sit eum teneri. et ad sacrificandu
compelli. Sed cum contempneret
minas et seditiones eorum et ligauer-
et saxu et in tiberim eu iactauerunt.
Sed angelus dni apparuit ei in tiberi.
disruptit uinculum eius. et reuoca-
uit eu in cella oratorii sui. Mane
aut facta. uidentes gentiles xpianis
more solito uenientes ad eum. coe-
perunt insultantes dicere. Ne ad
sem antimum urm infundo tibe

nis ibi dimersus iacet. Xpiani dicebant
 Nos autem xpi seruu sanu uidim. et be
 nedix nos more solito incolomis.
 et nulla macula est in eo. Tunc dice
 re interse coeperunt. Nos eum ppe
 des traxim. nullu q. membru eius sanu
 dereliquim. & manibus nrif saxum
 collo eius ligantes. precipitauim in tibe
 rim in media unda. quomodo isti
 adfirmant eu uiuere. Et ingressi sin
 gillatim adtendebant eum sanum
 populo pdicant. Tunc pene oms qui
 eu iactauerant in media tiberis. ad
 uolutis genibus ei poenitentia agen
 tes baptizati sunt. Reuertente aut
 prisco facta est de illo accusatio talis
 quod non solu non potuissent occide
 re eu. sed oms qui eu occidere cona
 ti sunt. ad fidem dni conuertisset.
 Tunc priscus iussit eum adduci ad
 se quem p triduum in uinculis in
 terrib. agens. cum nulla possit
 ratione ad hoc pducere ut idolis im
 molaret. fecit ei caput abscidi.
 Cuius corpus tulerunt populi qui p
 eu conuersi fuerant in suo oratorio
 ubi orare consueuerat. posuerunt
 in uia salaria. miliario ab urbe ro

ma xxviii. tertio saeculo. In
 quo loco exuberant orationes eius
 ad salute omnia ex xpo credentiu
 Cui honor & gloria regna seculor am
 Maximu aut coepit uictoria. dicitur
 erat amicus antium incho. dicitur
 Tunc prisco consili. et dicitur
 misericordia xpi. dicitur
 quod antium occidit. dicitur
 mus eius. dicitur
 ad se. dicitur
 dicitur
 u phibere. dicitur. Quis est maxi
 mus. dicitur. dicitur. mea
 impedire. et constanter. dicitur
 abire. Cui prisco consili. dicitur
 Tunc qui uictoria. dicitur. p
 pu & fici. p uinciales oms. dicitur
 cultura recedere. Dicitur ei maximi.
 Utina et tu ipse ab eorx cultura re
 cederes. et tuo te restitueres creato
 ri. Tunc indignatus priscus iussit
 eu fastibus cedi & ad sacrificandu
 compelli. Sed indi nomine pma
 nens fixus. et ipse caput cesuse.
 Xpiani aut creptum corpus eius.
 positu e in uia salaria miliario ab
 urbe roma xxx. in eodem loco

longe lateq. crebresceret. me-
nens ipse nepopularis fauor
maculae sibi rugam infigeret.
cepit meditari. qualiter no-
tas et propinquos relinque-
ret. peteretq. longe se posita
terras ubi obscurus fama. et
uili genere posset haberi.
quo liberius diuinis cultibus
vacare ualeret. De liberatio-
ne itaq. secedendi peracta.
collectis sociis in quorum men-
tibus idem feruor dilectio-
nis ardebat. ad uicinam sco-
tiae britanniam peruenit.
Quam non longa nauigatio-
ne pteriens galliam attigit.
Qua permeata in prouinciam
germaniae deuenit. quae
ab incolis terrae ipsius ori-
entalis franciae uocitatur.
Ibiq. inopido quod uiribi-
burgeorum lingua dicitur.
latina uero lingua uirorū
interpretari castellum po-
test. moram se facturū dispo-
suit. Non uertus incredu-
le gentis feritatem. eo quod

longe lateq. crebresceret. me-
nens ipse nepopularis fauor
maculae sibi rugam infigeret.
cepit meditari. qualiter no-
tas et propinquos relinque-
ret. peteretq. longe se posita
terras ubi obscurus fama. et
uili genere posset haberi.
quo liberius diuinis cultibus
vacare ualeret. De liberatio-
ne itaq. secedendi peracta.
collectis sociis in quorum men-
tibus idem feruor dilectio-
nis ardebat. ad uicinam sco-
tiae britanniam peruenit.
Quam non longa nauigatio-
ne pteriens galliam attigit.
Qua permeata in prouinciam
germaniae deuenit. quae
ab incolis terrae ipsius ori-
entalis franciae uocitatur.
Ibiq. inopido quod uiribi-
burgeorum lingua dicitur.
latina uero lingua uirorū
interpretari castellum po-
test. moram se facturū dispo-
suit. Non uertus incredu-
le gentis feritatem. eo quod

impudat coronam
nortri. Seditam
non interim abbe
dicit romani se po
staret. Quae
romanam sedem
xpianae religionis
delectantur pte hanc
pore. Ibrma siquid
lim pelagiana fodat
yresi. apostolicaq.
damnata. quae nisi
iudicio solui non po
cteo uirissimus con
nate apostolice sedis.
q. ministri. ut ubi sem
diuini uerbi gemlibi
st liceret. studio deu
ns expectat. Tubca
cui romane ecclesie ce
pontifex. humanis di
q. litteris pollens. por
officio congruus. in ord
del ecclesiasticis rebus
tar uolens. Quia dicit
prefati in captatis nex
illegita. do qd retulet
de caritatis amore in pe

... datus sibi munieribus mi
... executionis. Atque
... factum est. ut accepto p
... nefandi operis. perueni
... adnotum femineae cru
... delitatis. Solebat namq. bea
... tissimus krlianus. master.
... post parvam dormitionem
... necessitatis. ad studium uigi
... lare p. pens. orationis. Qua
... dam uero nocte. cum leues
... somnos carperet. ita ut nec
... dormiret integre. nec uigi
... lare aperte. apparuit ei uir
... habitu formaq. pulcherrimus
... qui diceret. Amice krliane
... surge. nolote diutius labora
... re. uno dum taxat. certami
... ne tangeris. et sic uigilet u
... etor mecum epus. His dictis
... abcessit. Et uigilans autem
... egregius uir. intellogens di
... uinam sibi ad esse. uisitatio
... nem. conuocatis fratribus in
... quit. Etsi. uigilemus. cito
... aderit dñs. et pulsabit ianu
... am. Cauendum ergo. est.
... nenos somno torpentes inue

... dat sibi munieribus mi
... executionis. Atque
... factum est. ut accepto p
... nefandi operis. perueni
... adnotum femineae cru
... delitatis. Solebat namq. bea
... tissimus krlianus. master.
... post parvam dormitionem
... necessitatis. ad studium uigi
... lare p. pens. orationis. Qua
... dam uero nocte. cum leues
... somnos carperet. ita ut nec
... dormiret integre. nec uigi
... lare aperte. apparuit ei uir
... habitu formaq. pulcherrimus
... qui diceret. Amice krliane
... surge. nolote diutius labora
... re. uno dum taxat. certami
... ne tangeris. et sic uigilet u
... etor mecum epus. His dictis
... abcessit. Et uigilans autem
... egregius uir. intellogens di
... uinam sibi ad esse. uisitatio
... nem. conuocatis fratribus in
... quit. Etsi. uigilemus. cito
... aderit dñs. et pulsabit ianu
... am. Cauendum ergo. est.
... nenos somno torpentes inue

... ad dñm oleum
... dñm ten pñs est.
... defectu. tunc m
... quacere. quom
... potestis inuenire
... circa medium noc
... rationibus uicantibus
... miferis fructus gladiis
... magis orabant pñs
... quos cum fieri uir uir
... esset ut. Amica. ad
... uenisset. implebitis
... consumabimus cur
... si dicitis interfecit sunt
... tunc mandati. nequis
... re possit. quid factum
... stimenta. quoc. quom
... bus diuina officia pe
... hant. facti. libri cum
... simul defossa sunt. ne
... modicum necis corum
... perendi possit. sed clam
... esse putarentur. car
... solus peregrinationis. i
... eam in nobis quacda mu
... et nomine burgunda. q
... principio pñsationis. o
... seis adheferat uir. habet

80
pruisse dentibus lamans. ap
senti migrauit in aeternam
poenam. De talibus quippe
scriptum est. duplici contri
tione conterere eos dñe. Al
ter uero mortis scorum in
biem uersus. gladio semet
appetit. effusisq. uisceribus
tormenta presentis tempo
ris. ad aeterna peruenit.
Quis geilana tibi cernenti ta
lia sensus tunc erat. infelix
cruciatibus aucta furebas.
Non multo post et ipsa belua
de qua loquimur demonibus
arsenta. quanta poterat uo
ce clamabat. Iuste torque
or quae scis uiris tortores
adhibui. recte crucior quae
cruciatibus parauit. Acriter in
stas kyrliane. ignem accen
dis colomanne. fomenta mi
nistras tot manne. sufficiat
uobis uicisse. nimias uas ul
ciscimini iniurias. A calice
kyrlane diceris. sed ualde a
mata mihi pocula infundis.
His dictis miserabiliter uexa

81
batur. ita ut animum uix
set. Tandem cum maximo
cruciatu ad cruciatum de
bilo paratum peruenit. Sed
nonnulli implerent. quod ue
ritas inuenerunt. inquit.
dñs non facit. maledicta e
lectorum. fuit. et manna
ad se die. uos. et p
entia habebit. in ista. et
men die. uobis. per
facit. maledicta. et
his ita. et. et. et. et.
tum. a prop. et. et. et.
cupit. et. et. et.
principatu. de. et. et.
tos. aff. et. et. et. et.
bulibus. tanta. et. et.
uix. aliqua. et. et. et.
dignitas. in. et. et. et.
cia. manserit. et. et. et.
puenerint. utrum. et. et.
rectam. seruabam. ab. et. et.
deuiant. talia. passisunt.
an. quia. ipsi. post. obitum.
scorum. mastyrū. a. et. et.
ueritatis. recesserant. uindi
ctam. hanc. ad. sibi. pertu

factum quod tunc mogoncie
vicerat ecclesie adiens. . .
quanta sibi fecerit de me-
ritis beati kyliani socioru
q. eius diligenti narratione p
sequeretur. Erat aut idem
atalogus fama et morib; non
ignobilis. ideo q. non solum
seco uir bonifacio. ueru etiam
omnib; recta fateri uidebat.
Seco itaq; tempore. uestigabat
archiepiscopus uenerabilissimus
qualiter opidum ubi scoru
supera. posita erant. episco-
pali dignitate sublimaret.
Et quia ad finem huius ope-
ris tendimus. hic terminu
narrationis ponamus. . .
Qualiter autem uenerabilis
burchardus pontifex publi-
citus episcopalem sedem se-
dem uirziburg. primus
promeruit. et quomodo mar-
tyrum corpora de loco ubi
indecenter posita fuerant
sustulerit. inuita ipsius p
ut poterimus manifestare
curabimus. . .

factum quod tunc mogoncie
vicerat ecclesie adiens. . .
quanta sibi fecerit de me-
ritis beati kyliani socioru
q. eius diligenti narratione p
sequeretur. Erat aut idem
atalogus fama et morib; non
ignobilis. ideo q. non solum
seco uir bonifacio. ueru etiam
omnib; recta fateri uidebat.
Seco itaq; tempore. uestigabat
archiepiscopus uenerabilissimus
qualiter opidum ubi scoru
supera. posita erant. episco-
pali dignitate sublimaret.
Et quia ad finem huius ope-
ris tendimus. hic terminu
narrationis ponamus. . .
Qualiter autem uenerabilis
burchardus pontifex publi-
citus episcopalem sedem se-
dem uirziburg. primus
promeruit. et quomodo mar-
tyrum corpora de loco ubi
indecenter posita fuerant
sustulerit. inuita ipsius p
ut poterimus manifestare
curabimus. . .

illudem ex gloriam
no ihu xpi. qui
pore et spu sco un
pore ds. per mfr
secula saeculoru

EXPLICIT VI
PASSI
LIANI

INCIPIT VI
BURCHARDI
CONFESSOR

ad laudem et gloriam dñi
n̄r̄i ih̄u xp̄i . qui cum
patre et sp̄u sc̄o uiuit &
regnat d̄s . per infinita
saecula saeculorū . amen .

ExPLICIT VITA
LASSIO S̄CI
KYLIANI . ET SO
CIOR V M̄TIVS .

Incipit uita

ab

INCIPIT VITA
SCI BURCHAR
DI CONFESSORIS

Tunc quid itaq̄ dicimus
recte fatemur . et dicitur quod
q̄ p̄fari nondubitamur .
quando sic sc̄orum fraternitas
iungitur ut omnia
in omnibus xp̄e habentur .
et q̄ concordia membrorū
conexio capiti copulatur

regis qui tunc franciae regi-
men dispensabat romā pe-
tuit predicto burcardo co-
mite. Prae erat autem tunc
romanae ecclesiae hacharias
summus pontifex dominico
ouili aptissimus summi pon-
tificatus insulae non incon-
gruus. Hic amplo sinu ca-
ritatis viros ex germaniae
partibus aduenientes romā
colligere solitus erat uolens
nouellae plantationis infide-
xpi gentes dicere ad expe-
tionem loci ubi pastor eccle-
siarum doctorq. gentium
humanis corporibus habeban-
tur. Cui tamen cum magon-
tini archi p̄sulis innotuis-
set aduentus. p̄meditari
coepit siquid cum tanto ui-
ro dignum dō cooperari ua-
leret. Audiuerat enim iā
dudum sc̄itatis eius famam
longe lateq. uulgatam. Ve-
runtamen. cum ad hoc per-
uentum esset. ut mutuis
colloquiis post sibi datos

84
amplius tractantur. acce-
pit romanus pontifex pet-
contari. quoru dicit adhuc
germanorum fides. et huius-
modi munus. et huius-
utrimque gentis. et huius-
etuditionis. et huius-
tinquibilibus. et huius-
respectus. et huius-
tistes bonitas. et huius-
nibus. et huius-
taerat. et huius-
rentiam. et huius-
et huius-
nencia. et huius-
unt. et huius-
dō celi suae. et huius-
pali. et huius-
romanus pontifex. et huius-
contari. et huius-
officio. et huius-
dicens non iudibus. et huius-
ere. et huius-
apli. et huius-
episcopio. et huius-
quibus. et huius-
tas. et huius-
posset. et huius-
inopia. et huius-
asserens. et huius-
epi

tectionis quaiantor caelesti
 aulae defensus e ne asatana
 uel utriticu cribretur. Ha
 dictis arripuerunt iter ad se
 des pprias remeantes. Quo p
 acto indiuisis laudib. & spi
 ritualibus canticis tandem uter
 q. p̄sul uirzburgense opidu
 peruenit. quib. inibi habitan
 tuu & exuicinis locis occur
 tens multitudo hominu copi
 osa suplicibus clamabat uoci
 bus dicens. uenite patres. ue
 nite serui dī. excelsi. uenite
 liberatores animaru nrarum.
 auctentate diuini uerbi semi
 na abeato krliano olim nob
 monstrata quo uomere sermo
 nu urorum exculta tellura
 nrarum mentium dignos fer
 re queat fructus puentuum.
 Quib. auditis uterq. p̄sulum p̄
 gaudio lacrimas fudisse memo
 ratur. Tandem egregius ar
 chi p̄sul bonifacius inquit.
 felix eris uirzburg. & inter
 germaniae non ignobiles ur
 bes. & quam uis temporibus

quarundam curru. postre
 ma habent tam. ex. man
 corribus mater. n. n.
 non habent. n. n. n.
 uatit. n. n. n. n. n.
 ribus. n. n. n. n. n.
 disputat. n. n. n. n. n.
 pontificat. n. n. n. n. n.
 pentu. n. n. n. n. n.
 peruenit. n. n. n. n. n.
 etate. n. n. n. n. n.
 fens. n. n. n. n. n.
 peract. n. n. n. n. n.
 p̄sul. n. n. n. n. n.
 uenit. n. n. n. n. n.
 dut. n. n. n. n. n.
 pit. n. n. n. n. n.
 missat. n. n. n. n. n.
 do. n. n. n. n. n.
 perni. n. n. n. n. n.
 cum. n. n. n. n. n.
 Erat enim mitis eloquio
 uultu clarus. uigiliis atq.
 orationibus elemosinis q.
 quantum facultas suppe
 tebat deditus aetate uergens
 in senium. ita ut in omnib;
 pontificali officio uideretur

paupertatem peregrinationemq.
 p̄ di amore delegerat. Uniuersis
 rite pactis. erat enim uenatione
 industris. una die more solito ue
 natum iuit cum suis. Sed d̄s qui
 caelum terramq. fecit ex nihilo.
 generisq. humani p̄ salute in
 carne apparuit. eum in uenan
 do ē adeptus. Lassati uerom
 lites uenationi imponentes fi
 nem. eum absentem p̄ concaua
 uallium & p̄ abrupta montiū
 circumspecte quaerebant. cum
 nusquam locus eius inuentiom̄
 apparuisset. merore p̄culsi in
 sua rediebant. Miles autem p̄
 notatus mundialem p̄ mansu
 rae possessionem postponens.
 haec apud se euoluit mente sub
 tacita. Quid meroris. quid ad
 uersitatis caducarum rerum.
 me potest ex sp̄italibus separa
 re diuitis. Iuxta apostolum.
 quis nos separabit a caritate xpi.
 cum hactenus fuerim nego
 tus saeculi huius. & opib. tem
 poralibus exaltatus. haec

et hinc similia tractante. acci
 dit eum quondam si diuina
 adire. d̄s qui p̄fectam
 & contra d̄s qui p̄fectam
 tem. uidit inter se conflictū
 fortiter exercuisse. mirabile
 dictū. d̄s qui etiam leonem
 unguibus arripente. inq.
 inextinguibilem. uolente.
 studuit illum inuicem
 pariterque uolente. ut
 trahere. Cum hoc uidisset
 inuicem pariterque. loco.
 non erat ante. p̄fectam
 paulo distulit accedens. ut
 p̄baret. ut eum. Ad
 leo sensit se imbecillitatem
 se. nec posse resistere
 p̄ ualentis. in altum se in
 gens pede distensio more
 onalis ingeniositatis inuit
 p̄libato uiro sibi subleuatum
 celeriter uenire. Ille e contra
 haut diutius talem contro
 uersiam p̄pessus. non solum
 humani sed etiam bruti ani
 malis compassionem habens.

herbarum uictum. Leo itaque
cum pacifice p̄secutus est usq̄
deserti loci ad introitum. relictoq̄
eo siluas reuisit
Tertio demum succedentium an
norum labente curriculo. iam
rerum conditor omnium uo
luit cum atanto labore quiesce
re. & sui uitam in exemplum
aliis demonstrare. ut posita
sup candelabrum lucerna cla
resceret. quatinus uniuersis qui
in domo sunt luceret. p̄dicti
latibulum reliquit specus. ut
foret caeteris forma salutis
Nihil quippe animo inerat stu
diosius. nihil iocundius. quam
regularis distractionis uitam
alicubi sollerter aggredi. in
eaq̄ finetenuis conuersari
Confestim menti eius incidit
consilium ierosolymā adire.
seseq̄ p̄dictae uoluntatis com
potem efficere. Eo autem illic
pueniente. non multis trans
actis diebus. factus ē notus pio
ac gloriosissim̄ patriarchae.

herbarum uictum. Leo itaque
cum pacifice p̄secutus est usq̄
deserti loci ad introitum. relictoq̄
eo siluas reuisit
Tertio demum succedentium an
norum labente curriculo. iam
rerum conditor omnium uo
luit cum atanto labore quiesce
re. & sui uitam in exemplum
aliis demonstrare. ut posita
sup candelabrum lucerna cla
resceret. quatinus uniuersis qui
in domo sunt luceret. p̄dicti
latibulum reliquit specus. ut
foret caeteris forma salutis
Nihil quippe animo inerat stu
diosius. nihil iocundius. quam
regularis distractionis uitam
alicubi sollerter aggredi. in
eaq̄ finetenuis conuersari
Confestim menti eius incidit
consilium ierosolymā adire.
seseq̄ p̄dictae uoluntatis com
potem efficere. Eo autem illic
pueniente. non multis trans
actis diebus. factus ē notus pio
ac gloriosissim̄ patriarchae.

cuius se patrociniis committit
 ei q. omnia sua enucleans. sub
 eius tuitione comam radendo. ha
 bitumq. laicalem in monachicom
 mutando. cum uitae moribus ef
 fectus est monachus. Dehinc ho
 noris magnitudine dō fauente sus
 fultus. tantaq. familiaritate apud
 eundem patrem est usus. ut reli
 quos submouendo. ipsum specia
 lissime decreuisset suorum scere
 torum conscium fore. qui dum
 polleret coram eo mira diligen
 tia. cuidam monasterio loco in eo
 dem carenti rectore fecit eum p̄
 esse. & quantum erat uelle ad coti
 dianum obsonium illic dō militan
 tum ei subministrabat. Quin eti
 am multo magis gestiens ei satis
 facere. unam de h̄dris in qua
 xpc se primum coram discipu
 lis suis manifestauit aquae pal
 lorem in uini conuertendo ru
 borem cōmittebat quam nē
 oaugia intuo sinu habes col
 locatam. Cumq. totius con
 solationem spei. in ualentis

perit. theodorus in uigore pen
 uat. accidit ut quidam ep̄s
 monasterium furtive inuade
 runt inuolunt. predictumq. uas
 furati sunt. Scie autem reco
 dationis uir id reperiens. gra
 uiter contristatus. diu in
 tissime postulabat. ut se de
 fraudatum uas esse declarare
 tur. Et ubi uiderat. inuenit
 esse inuentum. laudem huius
 ceteri cogit. aduocato
 sicum disponens. inde dicit
 re. plentiaq. duntaxat. in
 rem nolle praesentare. de
 nuente. in uenire ad locum
 ubi perditae rei praesentet.
 inuentionem. Maximaq. pa
 triarcham cum deuotionis
 causa aggrediens. acriter in
 miscendo. ei coepit ei dicere.
 commissum uas furto subla
 tum fuisse. rogans illum sibi li
 centiam accomodare. ut
 in quacumq. parte terrae
 hoc inueniret. inibi mortem
 expectaret. Quibus auditis

ille tam mirae celsitudinis am-
plius obstupescit. non solum
ablatione uisum nec non et
am absentia beati homi-
nis. cupientem sedule p-
ficiendi non sponte abire
permisit. exoptans cum cae-
litus prospera profectus
Inde pedem referens. dō
securus in manu dispo-
nenti. quoddam castellum
quoddam in monte habere
retulit. quod in monte
populorum uisum. genti
saxonicorum esse suba-
ditum esse comperit. Cum
autem in superius narra-
tionis textus habet bruto
rum animalium percunderet
litigium. uni mortis confini-
um inferendo. & alteri uitae
respectum p̄bendo. quid eti-
am modo suum aliud fuisset
agere. nisi consilium ex seae ecc-
lesiae sinu percatis. uitae ad-
miniculum p̄bere. Tunc simi-

lando pauperis formam. in
p̄dictum uenit castellū. iuxta
latus uasculum uino plenum
occulte ferens. in periculosis
dī p̄curatione gressibus muni-
tus. uinculatis se iungere tem-
ptabat. sed xpi gratia cūenit
custodibus in lucifugae noctis
tempore caenulam ineunti-
bus. ipsoq. more pauperis pau-
peratis suae eulogium p̄feren-
te. ut uino concessi. facti eēt
somnia capti. Uir beatus hoc
agnito. caelum aspiciens. sicq.
dī omnipotentis clementia
ensem exuens. uincula sub pure
retentorum amputauit. ea-
demq. uia cum illis d̄m lau-
dando p̄metata rediit. fugaq.
lapsus. coepto itinere se cele-
riter indulxit.

Commodum autem duco. ut
ad id redeam. unde digres-
sus sum. de p̄dicto uase sermo-
nem habere. ueluti cuiusdam
relati comperi. hoc est quali-
ter p̄ciosissimi p̄ci margi-

que uita d̄ v̄dina

one idem pfatus ut
deuocetate pene omnia
circumit loca. Cum iam
aditum hoc est augienfe
monasterium deueniret.
itaq; mane prima orationis
causa ante ecclesie ianuam
peidit. ac obnixis omnipo
tentis di clementiam preci
bus implorabat. ut cito potu
isset inuenire p quo tandem
coepit laborasse. Cumque
orandi oportunitatem per
ageret. quidam ex nris patri
bus uicribertus & luthar
dius scilicet claustrum egres
si eum stantem uidentes.
his uerbis compellare coepe
runt. Aue pater. hospes sa
lutaris. Quibus ab oris nras
adisti sedes. cuiusue negotii
gratia. Adhac ille Domini
inquit. quam libenter mei
molestiam itineris p totum
uobis denudarem. si xpo dis
pensante aliquod consolati
onis mihi potuisset inferre.

Illi uero tale sibi exhibuerunt
responsum. Siquid tibi incom
moditatis sit dicito. fortassis
etiam aliquod inexponendo
erit pfuturum tuo nego
tio. Compellatus tam ami
ca allocutione. rem p ordi
nem eis enucleauit. Quid
plus dicendum. Introdu
xerunt eum basilicam seae
ac intemeratae di genitricis
mariae. Ut uenit ad altare
sci ianuarii beneuentanae ci
uitatis epi. statim uisa re iocum
dissimus effectus. sonora uoce
fertur pelamasse. Ecce hydria
hydria dñi nri ihu xpi. quae
aqua referta eius benedictio
ne unum ppinauit. Et aliis
citius p̄cucurrit. eamq; ample
xatus ē. ac tantae uisionis gau
dia extrahabant lacrimas. eiq;
seae congregationis fraternita
ti inferebant. sicq; actum est.
ut a cunctis loci illius patrib;
quasi filius in dño carissimus.
a minoris autem aetatis fratri

Adrianus barba q̄ t̄p̄o p̄dica longo Est. Indagauit loca pluzima cum pagauit

una uoce dixerunt 'Credimus in xpm.
cui credidit beatus secundus. Tunc alla-
ta aqua. baptizauit eos. & confirmatos
in fide scilicet trinitatis dimisit in pace.
Erant enim uiri. xii. Piscator quidam
nomine maurus. du quadam die piscari
oni insisteret per tiberim. inuenit corpus
sui secundi iuxta ripam fluminis sine mo-
la. statimque apprehendens recondit sub ar-
bore. Haec opinio diuulgata fuisse
eudossiae. uenit cum suis. & tulit corpus
beati secundi. & transtulit eum sepeliri
cum aromatibus in praedio suo in urbe
iulia. quae et augubia est dicta in pace.
ubi florent orationes beati secundi. nunc
et semper. & incuncta saecula scilicet. Amen.
Compleuit autem martyrium suum
sub die kalendas iunias. in qua die ma-
gna eius habetur festiuitas. praestan-
te domino nostro ihesu christo. qui cum patre
& spiritu sancto uiuit & gloratur deus in
saecula saeculorum. Amen.
EXPLICIT PASSIO S. SECUNDI
DI. MART. Y. KONIGSBERG.

una uoce dixerunt 'Credimus in xpm.
cui credidit beatus secundus. Tunc alla-
ta aqua. baptizauit eos. & confirmatos
in fide scilicet trinitatis dimisit in pace.
Erant enim uiri. xii. Piscator quidam
nomine maurus. du quadam die piscari
oni insisteret per tiberim. inuenit corpus
sui secundi iuxta ripam fluminis sine mo-
la. statimque apprehendens recondit sub ar-
bore. Haec opinio diuulgata fuisse
eudossiae. uenit cum suis. & tulit corpus
beati secundi. & transtulit eum sepeliri
cum aromatibus in praedio suo in urbe
iulia. quae et augubia est dicta in pace.
ubi florent orationes beati secundi. nunc
et semper. & incuncta saecula scilicet. Amen.
Compleuit autem martyrium suum
sub die kalendas iunias. in qua die ma-
gna eius habetur festiuitas. praestan-
te domino nostro ihesu christo. qui cum patre
& spiritu sancto uiuit & gloratur deus in
saecula saeculorum. Amen.

EXPLICIT PASSIO S. SECUNDI
DI. MART. Y. KONIGSBERG.

... SINGULA GENE
... beati mauri
... Quam
... diuina per
... cuius nom
... inter
... uos
... h
... gan. & h
... r. M
... g
... rep
... Tunc
... coll
... xpo
... d
... dom
... ego
... o
... sol
... fac
... c
... om
... m
... m
... ut

Ibi equites illos iuxta posta sedentes.
qui ad eum missi fuerant repperit.
Illi nouo timore perculsi. officia
salutationis exsoluunt. dicentes.
Probatissime di serue. saluum te
uenisse gaudemus. Et statim ad
presidem pergunt. dicentes. quod
non est magus ille. nec perditus.
nec deceptor. sed iustus cultor est
xpi. Quibus ait preses. grandi ut
uideo pecunia. uos ille corruptus
ut defensores habeat. pro quos
debuerat exhiberi. Responderunt
equites. Nulla nos ille pecunia
corruptus. Audiuimus sane in
uocantem eum ihum xpm. quem
imploratum. opem ferre inspexi
mus. statim ferre. & singula que
ueniebant. nec mora. quin ad ge
nua uoluerunt. Quo documento
& tunc inspeximus. et tibi nunc
preses optime nuntiamus. quod
non est magus iste. sed iustus.
Permitte denique ut ad tribunal
accedat. & probare poteris oculo
ris tuis. ueritate nos impulsos
fuisse non preda. Quo in
troduco. iudex ait.

Iudex ait. quomodo possis
magus esse. si iustus es. non
dixit. Quomodo possis magus
peccator. si iustus es. si iustus
sum. quare regnat in celis. in omni
ne pelagi & terre. si iustus es. in
tum. illius inuocatum. quomodo
facit cuncta que iudex ait. Quomodo
dixit. Quomodo possis magus
illa curabit. Quomodo possis
hinc uisus. Quomodo possis
magus. Quomodo possis magus
sum. si iustus es. si iustus es.
reor posse. Quomodo possis
quam. Quomodo possis magus.
Laceratur. Quomodo possis
infirmum. Quomodo possis
ma dno. Quomodo possis
nulla. Quomodo possis magus.
Cruciatu te. Quomodo possis
astis. Quomodo possis magus.
poteris. Quomodo possis magus.
Respondit. Quomodo possis magus.
cos. Quomodo possis magus.
non solum. Quomodo possis magus.
punire. Quomodo possis magus.
timeo. Quomodo possis magus.
si magus. Quomodo possis magus.

tormenta sensisti; Mammal cae-
lum intuens. sic locutus est; Gra-
tias ago omnipotenti dō. quia ut
te sedentem nemo uexauit. ita nec
me hęc laesere supplicia; Praefes
iratus. carnificib; ait; Intima eius
membra torquete; Mammal intre-
pidus. celum intuebatur. & ecce
de caelo uox lapsa ē; Fortiter resis-
te. nec te ulla res commoueat. cui
semel est concessa uictoria; Statimq;
aliquantos fratres inuasit gaudii.
alii uero qui non audierant. adhuc
in merore durabant; Sed cum ui-
deret trahi se. uel cogi sese ad ma-
iora supplicia. animum paratus
intendit; lubet carinam instru-
i militari manu. et operiri oset
ardores. ut ne fauilla quidem ex his
qui in eo arserint. relinquatur;
Quidam magno instruitur appa-
ratu. & diuturno ardore succendit.
recipi cum extremis carceris iussit
angustis; Ubi quadraginta alios
mammal. qui in diuersis criminib;
accusabant. inuenit. statim flexis
genib; orauit. sic inuocans xpm;
O si parentum nostrorum peccatorē

96
mammal. sic uide dignum. nec
relinquas. quibus uelut seruis
tu. statim illi quibus seruis. et
stupere perterriti. uel uelut ad
m. eius. et uel cum in terra. gae-
mammal. quid potissimum uelut
diserunt. et statim. et statim. et
nihilum. sunt. et statim. et
gia. et statim. et statim. et
sufficit. et statim. et statim. et
seu. et statim. et statim. et
penitent. et statim. et statim. et
ait. et statim. et statim. et
mammal. et statim. et statim. et
quem. et statim. et statim. et
lis. ille. et statim. et statim. et
cipiens. et statim. et statim. et
ta. quos. et statim. et statim. et
custodia. et statim. et statim. et
medium. et statim. et statim. et
referatis. et statim. et statim. et
us. et statim. et statim. et
ut omnes. et statim. et statim. et
rent. et statim. et statim. et
carceris. et statim. et statim. et
mam. et statim. et statim. et
hiberet. et statim. et statim. et
Si uis. et statim. et statim. et

98
uita conceditur; Uiuere illius bene-
ficio. cui parabat interitum. Dis-
festur itaq; non aufestur a poena.
ut nec passio martyris. nec occasi-
o impio possit deesse peccandi;
Qui tunc numerant. peremptorū
multitudine. Tacentib; uarie
eadauerum molib; putride gle-
be collectae sunt sanie; ad gra-
dus singulos. frustra pendebarit;
auilla ceruicibus capita. & alie-
ne truncis apposite manus. ac
uix ulli agnoscende parentes ef-
figies; Ad instar fluminis. sui
sanguis decurrebant. purpure-
us solum humor obtexerat. non
tam ambulabatur. quam nata-
batur in sanguine; Nec tam hec
formido. uel poena. atrocissimi
iudicis summisit insaniam. Quid
omnes passi sint. quod effuge-
rit ipse. non respicit. Quasi in-
festus rebus. discriminis totius
ignarus. citari mammam iubet;
Et tuocis pristinae memor. poena
illi. nisi dñm negaret. intentat;
Cui mammas respondit; Sacri
lege. dissimulatoꝝ insane.

98
pasticeps demonum. sed lege im-
petorum. seruanda. temptare non
poterit. Credo aut. in epō de mo-
qua omnes uos impiol. & dicit
fulentax. & diuini uoluntate
manubim; Redde illi dicit. in
re contemnant. dñm uolum. & dicit
ospitant. quol. in uis fabra. for-
mauerit. quol. bene aut. in faxis
seul. pferit. & aut. in dolo. uis lignos.
adducta. septim. cure. construat.
runt. & dicit. in. & dicit. in. habito.
eru. dicit. in. ex. p. dicit. in. hunc. dicit.
ris. & dicit. in. & dicit. in. manu.
mas. & dicit. in. p. dicit. in. facien.
dum. dum. modo. & dicit. in. notum.
getur; & dicit. in. in. & dicit. in.
ferare. pastori. & dicit. in. in. &
illum. dicit. in. in. in. in. in. in. in.
nem. spem. sue. p. dicit. in. in. in.
toriae; Cui. mammas. & dicit. in. in.
pre. uano. & dicit. in. uernati.
aliene. & dicit. in. p. dicit. in. taudi.
aboli. patere. festina; Tunc
laxato. leone. in. arena. media.
constitutus. hilari. caelum.
aspiciens. & dicit. in. laudem. dicens.
sine. mora. timere. a. leone. coe.

Na harius autem primum per annos
conjunctionis suae. Na harius autem primum
insipientia & intellectu. multis annis glo
rificabitur. Et reuersus.
multas. Et conuersus. in gratiam
africanus. cum perpetua & fili
is suis. prandit prandium mag
num. Postquam uero impletus est
annus. exiit affricano & per
petuae. dies prandii illius. Na
harius autem memor. ingredies.
ait matri suae. Nosti mater. quo
modo fuerit ^{dies} magni prandii. pa
ter meus immemor est illius. & que
locutus est in aure mea. Na harius
tibi dabo mysterium religionis
meae. & seruabis illud in saecu
la. et nominabitur filius affri
cani gloriosus. docens religionem
meam rome. Admirata mater
eius. ait. det tibi deus melius mys
terium. fidei petri. per quem bap
tizata sum ego. in nomine in
corrupti et inuisibilis dei. Et re
spondit naharius. Rex est. in
quo baptizata es tu mater. que
respondit ei. ingredere citius
fili. ad nuntia die bonum patri
tuo. Instantia enim meliora ha
bebis tempora. interrogandi et
docendi. Matutans uero nahari
us. uenit ad patrem suum.

Na harius autem primum per annos
conjunctionis suae. Na harius autem primum
insipientia & intellectu. multis annis glo
rificabitur. Et reuersus.
multas. Et conuersus. in gratiam
africanus. cum perpetua & fili
is suis. prandit prandium mag
num. Postquam uero impletus est
annus. exiit affricano & per
petuae. dies prandii illius. Na
harius autem memor. ingredies.
ait matri suae. Nosti mater. quo
modo fuerit ^{dies} magni prandii. pa
ter meus immemor est illius. & que
locutus est in aure mea. Na harius
tibi dabo mysterium religionis
meae. & seruabis illud in saecu
la. et nominabitur filius affri
cani gloriosus. docens religionem
meam rome. Admirata mater
eius. ait. det tibi deus melius mys
terium. fidei petri. per quem bap
tizata sum ego. in nomine in
corrupti et inuisibilis dei. Et re
spondit naharius. Rex est. in
quo baptizata es tu mater. que
respondit ei. ingredere citius
fili. ad nuntia die bonum patri
tuo. Instantia enim meliora ha
bebis tempora. interrogandi et
docendi. Matutans uero nahari
us. uenit ad patrem suum.

100
Et fame enim grande incumbente
uersans. & inanis in abscondito
templorum. odians & abhominans
idola. obcludens oculos suos. &
non respiciens super sacrificantes
dus. custodiens aures suas. ne
audiret colentes demones. et discipu-
ter conseruabat eum; Post annos
autem decem. cum incidere sic
custoditus prudentia dei. factus est
per totam romam in ore omnium.
& rumore exorto. tumultus mag-
nus erat. debere eum tradi prin-
cipi urbis rome. At naharius
iunioribus pueris rome. Diuini
non pascunt uos; Sed est deus omnium.
qui pascit omnes; Et propter hoc. uo-
lebant eum apud principem rome
occidere; Tunc accedens naharius
ad successorem petri apostoli epis-
copum. linum nomine. qui fuit
episcopus romae annis xii. ait
ei. Da mihi in domino signaculum.
quod dedit beatus petrus matri
mee. & sic perficiscat in nomine
domini nostri ihesu christi ex urbe roma
ad alienas partes; Beatus autem
episcopus baptizans eum dimisit.
Audientes uero parentes eius.

101
Et ingressus in ciuitate. in
dens spiritu. & in ciuitate
tia quam in ciuitate
sans aut in ciuitate
annose in ciuitate
ciuitate ualde. de ciuitate
longo tempore plingit as eu-
tates. colere deum qui est in caelis.
& filium eius in seculo spiritu adora-
re. & baptizare in nomine pa-
tris et filii & spiritus sancti. faciens ele-
mosinas de bonis suis. & glori-
ficans creatorem suum iniusti

Is ubi ad vestibulum gloriose
est monasterii di ducatu de
latus. demore a saeculo dis
cedere cupientium. rogare
coepit. ut sub eiusdem mo
nasterii culmine. ad habita
dum reciperetur. Deuoc
rat enim se monachicae con
uersationi; presul uero mo
nasterii illius. uel diuersi ha
bitatores. continuatum sper
nebant rogantem. Siue per
seuerantiae eius instantiam
cupientes cognoscere. siue
etiam regulae incontamin
tum uigorem circa conuer
tentis custodire. Quam
men illi susceptionem deneg
abant. tanto amplius ille
precando. et coram genibus
se proluendo insistebat. U
identes igitur perseuerantis
eius constantiam. et experi
mentum accipientes. erum
narum eius. quibus fuerat
profundus tot diebus afflic
tus. annuerunt petitioni
eius quae a uide poposcerat.

[Faint, mostly illegible text on the right page, possibly bleed-through or a second column of text.]

111,

aduersus sequentum canum ra-
biem expetiuit. nisi cellulam ma-
riani. Inquam ingressus restitit.
licet morsibus urgeretur. Maria-
nus uero latrantium canum tu-
multus comperiens. indagatio-
nis merito. derelictis bubus. ad
suam iter direxit diuersorum.
Cui dum approinquasset. eorum
eminus feram indomabilem
suo habitaculo consistentem. uide-
uit di. crucis signaculo pectus
suis consuetum manibus baculi
eleuans. feruentium canum feroci-
tatem increpauit. Tunc canes pre-
dam incolorem relinquentes. lo-
ca de quibus discesserant perierunt.
In mitissima quoque sus. pariter
tubente beatissimo mariano
secessit intrepida. O uere singu-
re beatitudinis munus. O sum-
me gratiae auxiliare remedia
diuinitus inspiratum. cuius &
mutorum canum rabies nupta pla-
catur. et feruentium ferarum tu-
culenta ferocitas demollitur.
O boediunt homines. obaudiunt
canes. pari etiam quod est. ad

ac defatigati. xpo pcurante. in
cellulam sunt circa solis occasu
tuerentissimi uiri reperti. Quos
cum aspexisset uir di. suo in
cumbentes tugurio. xpo gra
tias agens. de morte clementum
uirorum. ad suam cellulam de
uocauit. Illi uero facinoris sui
non in memores. tremuerunt
hanc clamantis sequi. et hos
piao succedere inuitantis. Qui
ad uiam. uenite inquit ui
uere repidi. Nefacti pudeat.
non uos. sed di operata est
ut uiam uobis gentib.
qualis et quan
potentis di maie
introducens eos in cellu
cibos pastorales exhibuit.
ramis nemoru interque
immorabatur. ad requies
sublime tentorium
degarantissime praeparauit. et
utin omnibus xpi omni po
tentis praeepta seruasset. de
tractis caligis. pedes eorum
lamps abluit. O uere ines
xpi doctrina. quae sic

... peccati in serm
... nulli dixerunt posse
... uir beatissime
... sermonat. et imp
... dum ad uer
... munitatis
... aduersus rationa
... plaudis ad miser
... a. et sic ut
... mirabili res
... qui psecutoribus uer
... expulsi sunt
... copia dicitur
... cibis. sicut
... malo bonum. de
... reddidit. et
... quod scriptum est. De
... inimicos uros. benedicit
... qui uos oderunt. Reuert
... am. ad in festum fu
... quam in laudibus dni
... pualam causam
... poenitentia in
... illa semet ipsos redargu
... seruum dni esse maria
... unanimes confitei.
... humilitate
... cum terroris purua

115
sent. ilico stupelacti. loco ubi
gus inhaeserunt; Erat autem
in eodem uico uir facinorosus
suis pro actibus compeclit.
Cumq; urgueret turba subse
quens baiulos pergere. et illi
nullatenus potuissent. cogit
uit frequens populus. ubi
sei uiri corpus restitit.
ipsi loco dignitatem
li praebuisset. Mirum de
nomirum. qui tu
ris centenariam habebat. po
tem dicentes. Absolu
qui tenetur uinclis
quoniam reuerentiam
corpus absolutio nem
gitans. eloco discedere nequ
quam uoluit. Quibus ille
Vellem et ego uotis scissimis
responderet. si in me
suetum. sed ille autem tor
Comitem habeo. et sine ipsi
us uoluntate quemquam
absoluere non audeo. Ad
huc illo loquente. de pedi
bus rei. uinclorum ligamen
ta comminuuntur. et collo

regna te dno nro ihu x^o Cui est
honor et gla in ista seculorum amen
Explicit Vita Scti mariani

IN NOMINE DNI. IN CUIUS
MARTYRIUM SCILICET
FEMINE. QVAE PASSA
EST SUB DIOCLETIANO
IMPERATORE. A CONSV
LE AVTE PRISCO. QVE
XVI. KAL. OCTOBRIS.

IN EUROPA ERAT
CONGREGATIO MA
gna xpianorum. calcedone.
Priscus au pconsul. amicum
habebat impiissimum. ap
pellianu nomine. sophista
gentilium. Quiq. assiduus erat
do marti. Hic appellianus accu
sator fuit xpianorum. Opti
me uiroru. et eloquentissime
incognitione pconsul. notu
fit dignationi tuae de magno
deo Marte. quod omnes pariter
in uictissimi regis decreto.
sacrificium reddimus ma
gno deo Marti. Et placuit
hic sermo pconsuli prisco.
ad subuersionem animaru
perditorum. Unde et edi
ctum scribens terribile
in locis publicis. et festiuis.

proposuit ita designant.

Quia et calcedonenses. om
nibus nobis notum fit. ut
purificemus nos in diebus
octo. ut decretum regis cu
stodientes. immolemus ma
gno deo Marti. Siquis aut
neglegens. aut alterius se
ctae cultor inuentus fuerit.
tormentis pessimis punia
tur. Est autem signum
hoc sacrificii nri. ut quacum
que hora tuba per sonuerit.
omnes simul ad templum
Marti conuenientes. ala
criter sacrificemus. rep
tantes nobis magnum
deum Martem. Venit au
appellianus. curiose agens
per singulos dies et horas.
quae ad cultum demonu
peruenerit. Ergo tubici
nator quidem. lucius
sam uocem dedit. colli
gens omnes. qui uanam
spem sequebantur.
Erant autem et quidam
habebant in animo.

in domo una. in superiora
inclusi. et mittabant oratio
nibus. **A**sidua autem ad
illos erat euphemia filia
philosopi senatoris. cuius
mater theodora. **A**scende
bat autem di cultrix. cui
cicabat elemosynam. expe
ctans de caelo mercedem
super uenturam sibi.
Appellianus autem discipu
lus diaboli. dixit ad pro
consulem. **S**unt hic uiri
aliqui. qui se in superio
ra domus incluserunt.
qui nec imperatoris decre
to. nec tuae potestatis prae
cepto. obedire uolunt. quod
si tuis fuerit concessum. mul
ta auerentur a sacrificio dei
manibus. et adhaerebunt illis.
et dispergem. iridentes
sacrificia nostra. **H**oc au
dito proconsul. iussit eos
adduci. **Q**ui cum adduce
rentur. media eorum erat
euphemia. gratissimum
habens uultum. habitu.

puerca supra omnes qui e
rant cum ea. illuminans
continentia et pudicitia sua.
facies uidentum.

Cumque uenissent et stetit
sent ante tribunal. dicit
ad eos proconsul. **O**bedite
omnes pariter decreto
imperatoris. et immolate
magno deo masti. **I**lli
autem omnes simul cum
sca euphemia. sicut ab
uno ore dixerunt.

Notum tibi sit proconsul.
quod nos seruiemus magno
deo. et perpetuo regi. qui se
det in caelis. et christo eius.
qui patris uoluntate ex
tendit caelos. & firmavit
terram. et cuncta consti
tuit. **I**llum nos adoramus.
et illi sacrificium bene pla
citum nos ipsos offerimus.
Priscus autem proconsul.
hoc audito. dixit ad
eos. **M**isereor unicuique
urum. et differo postionem.
habens cogitationis men.

excedam. et abstant
me. unus carique un
quis. **O**bedite. **I**gnor
procurator. et sacrificii deo
in frum. exquib
quis potentes esse amec.
quis regis. nec non
ceterum uobis principia
ceteris. **A**udientes au
tibus fortissimi illi.
ceterum tristitia
ad sui ad scientiam
ceterum habentes secum
ceterum et magram. et in
ceterum euphemiam.
ceterum angelico. et dixit
ceterum. **N**os proconsul.
ceterum si sumus excelsi. et
ceterum ad illam fide.
ceterum nos tradidit in ue
ceterum et consequamur. p
ceterum rationem ipsius quam
ceterum. **E**uge bone serue
ceterum. quia super pauca
ceterum fidelis. super multa
ceterum constituam. **S**ed nec tu
ceterum proconsul. quod
ceterum cui creditur admin

tem excelsam. et substantiam
formae unius cuiusque ur̄m
diligens. O boedite igitur
imperatori. et sacrificiis deo-
rum fruimini. ex quibus
magni poteritis esse amici.
et cognati regis. nec non
et datum uobis principatū
adquiritis. Audientes au-
tem haec fostissimi illi.
reformauerunt tristitia
uultus sui ad scientiam
diuinam. habentes secum
mediam et magnam. et tan-
ctam illam euphemiam.
in choro angelico. et dixere-
runt. Nos o pro consul.
serui dī sumus excelsi. et
festinamus ad illam fide.
quam nobis tradidit in ue-
niri. ut consequamur p-
missionem ipsius quam
dixit. Euge bone serue
et fidelis. quia super pauca
fuiſti fidelis. super multa
te constituam. Sed nec tu
ignoras pro consul. quod
omnis cui creditur admini-

stratio. festinat se ipsam
probabilem exhibere illi.
quibus credit principatus
potestatem. ut a maiora
possit et meliora praemia
peruenire. Si ergo corrupti-
biles cum sint homines.
et corruptibilibus seruier-
tes. temporales. et mutabiles.
quaerunt honores. quanto
magis nos incorrupte et
aeterno dō. fidem exhibe-
re debemus. et conscientia
puram. ut merito postule-
mus pmissionem incorru-
ptibilem et sempiternam.
quae arripī nullomodo po-
test. Fac itaq. quod tibi
placet. nos autem parati
sumus. p caelesti scientia
nosmet ipsos morti trade-
re. et recipere thesauros
repositos ab omnipotenti
dō. Priscus autē p consul
haec audiens. immutauit
faciem suam. et singulos
eorum iussit tormentis
puniri. Cumque torque-

tem habebat diabolici erro-
ris. dixit ad pconsulem.
Exeruciatos hos tormentis
transmitte ad regem. Et
placuit hic sermo pconsuli.
et omnibus qui cum eo erant.
et iussit mitti eos in carere.
donec inquit transmittam
illos. Erant autem numero
xl. & viii. cum quibus erat
sca euphemia. Et cum duce-
rentur in carcerem. uenit
quasi lupus in gregem. et arri-
putt magnam et beatam eu-
phemiam. aestimant. hinc qd
sicut ipse infirmus et inuiri-
lis erat. infirmum uas inue-
niret. Illa aut diligens xpm.
et axpo dilecta. gaudio reple-
ta. extendit oculos ad cae-
lum. et dixit. A diuina me xpi
spes mea ihu. sustentatio mea
ne pereat a te dne. Priscus au
haec audiens. dixit ad illam.
Honora te metipsam ut gene-
ris tui nobilitatem. uel no-
titiā non amittas. Sed et
sic corrupta es uerbis ut mu-

178
lieri. tenetere et sacrificia
deo macti. Illa autem
as. et cetera trix bona ait.
Non in natura corporis. sed
in modo certaminis est. sed in
iustate sps infirmus. sub
stantiae confortatur. sed
nec sensus deest. in forti-
certamine. Igitur corpore
quidem mulier. sensu aut
uirili adsum. et parata
sum p atrium meorum. p
missionem implere. Tunc
priscus. p consul. inquit. quoc-
amuliere uinceretur. nullum
argumentum rotarum. in
ri et super medianam. in
imponi. ut extensa. et
ta. cito redderet spm. illa
illa autem rotis imposta. p
ceterarium sibi impositum. in
gnaculum xpi. et ait.
Omnibus quantas diffidit. ue-
nas. ut iniquus uertatit pri-
scus sedeat operarius diabo-
li. astes exquirens diabolicas.
et mysteria fallacis patris
sui perficiens. Inimice. ma-

lesice. dolose. non tangit me
bra mea. argumentum arti
um tuarum. habens autem
xpm auxiliantem mihi. et
pero permaiora. et fortiora
tormenta. sustentatione
certaminis omnibus appro
bavi. Dicente autem illa
haec. corrigebant ministri
rotas. et per singula mem
bra confringebatur corpus
eius. Sensu autem animi
convalescebat. et benedicens
dm dicebat.

Cratia. et lux veritatis. in
extinguibile lumen. qui
si domum veritatis obtines.
non despicis invocantes
te in veritate. saluator
meus respice in me mise
ram ancillam tuam. et
eripe me auoragine in
iusti huius. et ab impissi
mo diabolo. et a terrori
bus prisci. haec autem
cum dixisset. confestim
angelus de caelo descendit.
et confregit argumentum

rotarum. et dissoluit mini
stros. ita ut fierent paraly
tici. et immutatae sunt
facies eorum. Cestatrix aut
bona. exiit sine macula. ita
ut uideretur hilari vultu
coram omnibus.

Dixit autem proconsul. iurans
per imperatoris. et deorum
propitiationem. quod nisi
sacrificaueris deo masti. igni
te concremabo. et non pote
rit tibi iuuare. quem putas
te colere dm;

Dixit autem euphemia.
ignem mihi minaris. quod
modicum uidetur. et con
festim extinguetur. sed non
ita sum desolata uirtute.
ut terrores tuos timeam.
Per sacra piorum. qui pro
xpo in carcere. agone ma
gno cecidantur. non timeo.
habens saluatorem xpm.
sed conculcabo tyrannicos
tuos terrores.

Exterritus autem procon
sul. succendi iussit forna

ita ut fieret percussio
de latitudo ignis. et ab
ab aliis ministris in
uocatis. Stetit autem be
na illa hilari vultu. me
pro corpore. et ait.
credenti et dicit. quoniam ex
alio libetis. et humilia. p
pro in celo et in terra.
per glorificam angelis. et
alio archangelis.
Tunc exegit cuncta.
libetis bonitatis tuae.
quia tu misisti angelum
ad me. peros in carcerem.
et dispersisti flammam ignis.
et non extinguitur ter
rores. non nunc auxilium
in tuum. eripe me de
ore leui. et a laqueo ue
stris. et a terroribus p
uocatis.
Non enim tuum glorio
sum est terribile.
cum haec dixisset. ius
sit provinciali ministris.
praecertam eam mitti
in ignem.

cem. ita ut fieret percubitus
xl. v. latitudo ignis. et addu
ci scām ab aliis ministris im
perauit. Stetit autem be
ata illa hilari uultu. inte
gro corpore. et ait.

Benedictus es dñe. qui in ex
celsis habitas. et humilia p
spicis in caelo et in terra.
quem glorificant angeli. et
adorant archangeli.

Te inuoco exigua et misera.
in stadus bonitatis tuae.
quia tu misisti angelum
ad tres pueros in caminum.
et diu persisti flammam ignis.
et tyranni exunxisti ter
rores. mitte nunc auxili
um tuum. et eripe me de
ore leonis. et a laqueo ue
nantis. et a terroribus p
consulis.

Nomen enim tuum glorio
sum est et terribile.

Cumque haec dixisset. ius
sit proconsul ministris.
praecinctam eam mitti
in ignem.

119
Ministri autem praecincti
illam tenebant.

Una uero ex ministris ne
mine soltenei habens cul
trum ad eum uenit. et
dixit ei. lube me o pro
consul de hoc ferro inter
fici. impossibile est mihi
super sanctam istam uer
re manus.

Uideo enim ante oculos
meos exercitum candida
tum expectantium illam.

Uictor autem minister.
soluens honam suam. ait.

Oro te proconsul. solue
me a necessitate ista.
graue est enim mihi ma
nus iniecere.

Uideo enim oculis. in ore
fornacis flantes uiros.
qui dispergunt ignem
spectantes sanctam con
seruare istam imma
culatam.

Proconsul autem. iussit
quidem hos custodire.

et alios assiltere.

Veni autem caesarius
quidam. et barbarus no-
mine. apprehendens be-
atam martyrem. pro-
iecit super ignem.

Confestimq. exceperunt
eam ministri detatis.
unici filii dī. lucidi
angeli. pacis angeli. et
disperserunt flammā
ignis. Cumque igne
combustus fuisset cae-
sarius. stabat in medio
fornacis sancta et bea-
ta eufemia. quasi in
platea honesta. regem
dñi conspiciens. et expan-
sis manibus. ait.

Benedictus es dñe dī pa-
tram nostrorum. qui
in memor es malorum
hominum. et non despexi-
sti ancillam tuam.
sed extendisti oculum
detatis tuae. et semitas
pietatis tuae direxisti.
et expulisti tempestates

iniquitatis. Qui iustitiam
tuam florere in me feci-
sti. qui intellectu sancti
sp̄s tui. tenebrosum ser-
pentem segregasti. qui re-
cto aspectu ueri lumi-
nis. dñi ihu xpi. ador-
nas eos qui in te sperant.

O a mihi in conspectu
tuo. dignam cum cesta
mine mereri partem.
cum eis qui in ueritate
cursum suum consum-
mauerunt.

Cum autem haec dixis-
set. exiit de fornace.
commendans ministros
regi omnium saeculorū
xpo. Posuit autem il-
lam in carcerem procon-
sul dicens.

Usque in crastino sit in
custodia. et cogitabo
quem admodum perdam
illam. et abire mirificans
dñm. **C**ratulabuntur au-
tem et fortissimi milites
xpi. in castamine beatae

libris eufemiae. cui
dicitur. O si quis benedi-
cat in saecula. da me
in tuam offerri tibi
scriptum. et conuincere
et compatribus. qui eu-
angelio detatam nomi-
ni tu confessi sunt.
Iste sedens proconsul
ille adduci solentem.
ceterum. et dicit ad
eum. in uolante dñi.
Iste autem responderunt
eum. Non pro uolente se
dicitur. et tenebris in
te. quem tu colis. pro
tempore seruantes. per
dicitur. apud dñm ue-
rum spem nostram.
et dicitur. autem per
eufemiam. eufemiam.
illuminari tenebras no-
stras. qui potens est
et debere eam. quae
cum fuerat. cautione.
quae in eandem inimicū
ueritatis fuerat adseri-
pta. et transcribere nos

120
martyris euphemiae. et di-
cebant. O si quies benedi-
ctus in saecula. da ancil-
lam tuam offerri tibi
sacrificium. et connume-
rari cum patribus. qui eu-
desiderio deitatem nomi-
nis tui confessi sunt.

Adhuc sedens proconsul
iussit adduci softenen-
et uictorem. et dicit ad
eos. Immolate dnf.

Illi autem responderunt
ei. Nos o proconsul. se-
ducti a tenebroso inimico.
quem tu colis. pro
tempore seruientes. per-
didimus apud dm ue-
rum spem nostram.
credimus autem per
cestatricem euphemia.
illuminari tenebras no-
stras. quia potens est
ds delere eam. quae
contra fuerat cautione.
quae secundum inimicu
ueritatis fuerat adscri-
pta. et conscribere nos

in factorum libro.

120
Fac igitur celeriter
patris tui opera. et as-
sice nos tormentis.
quia non subiacemus
uesaniae tuae. nec
edicto regis. nec im-
mundo. et fallaci deo
tuo.

Quo audito proconsul
iussit exercere. et mae-
ti arfos. ut cum bellis
pugnarent.

Missi sunt ambo in
mulum. et dixerunt.

Ita dne omnipotens.
castus et mundus ds.
qui timore tuo cuncta
constituisti. qui
bilisti fundum maris.
qui solidasti terram.
qui segregasti tene-
bras a luce. qui dra-
conem occidisti. et
soluisti dolorem mor-
tis a cogitatione ra-
pacis. eripe nos ab
homicida. et da nobis

cum pace. immaculata
animam et corpus pos
sidere.

Confessum uox facta est
de caelis dicens.

Caudiui orationem ue
stram. **C**ommendan
tes semetipsos do. im
maculati tradiderunt
signas.

Confessum autem procon
sul. surrexit et abiit
in pretorium.

A xpiani coronatos
sepelierunt eos. in loco
uenerabili.

Mane autem cum factu
fuisse. processit pro
consul audire beata
euphemiam.

Ida autem egredieba
tur de carcere. sicut
bona iuuenula xpi.
cantando uoce secura
dicebat. **C**antabo ti
bi dne canticum no
uum super terram
hanc. clarificabo te.

psalmum dicam inter
gentes. nomen tuum glo
rificans. et psalmum
dicens etymnum.

Uent ante tribunal.
et dicit ad eam procon
sul. **Q**uam diu amens
eris. et te ipsam perdis.

Magnus enim deus. cui
imperator sacrificat.
propicius erit tibi si
adoraueris eum.

Obaudi ergo et sacrificat.
ut uiuent demonstreris
mater.

Illa autem cum risu re
spondit. **U**ere insipi
ens et sine intellectu uo
cabor. si uicestis et despe
ratis. et his qui natura
non sunt diu paruero.
et doemonis mutis. et
surdis. obaudiero.

Improbe et inconstans.
et aueritate xpi aliene.
astrictus autem laqueo
serpentis. festinas si
cut ipse est. hoc astari.

inextinguibilis.
heres fieri. et
qui in ueritate con
fessus. tecum ducere.
ego. quia
firmamentu.
indeficiente.
iterum pro
quatuor lap
et angu
machinas
substitu
mens.
adducere la
ab argumet
carnes eius.
autem hoc
imponi
ligam
Ingressa autem
flectens ge
sacramentis ora
dicens.
deprecor dne ds me
tibi inclino ge
cordis mei.
tuum conspectu
conterro me ipsam.

et ignis inextinguibilis.
et abyssi. heres fieri. et
eos qui in ueritate con
uersantur. tecum ducere.
Sed non ita ego. quia
xpi habeo firmamentū.
uirtutem indeficientē.
Iussit ergo iterum pro
consul. quatuor lapi
des afferrī. et in angu
lis eorum machinas
et argumenta substitui.
ut mitteretur in eis.
ut cum adducerentur la
pides. ab argumentis
conterentur carnes eius.
Perfectum est autem hoc
opus. et iussit imponi
eam in lapidibus liga
tam. Ingressa autem
in lapidibus. flectens ge
nua cum lacrimis ora
bat dicens.
Te deprecor dñe dñs me
us. tibi inclino ge
nua cordis mei.
An te tuum conspectū.
contero me ipsam.

121
lacrimas meas coram
te effundo. dorsum
meum preparo in fla
gella. et faciem meam
non auerti. a confusione
sputorum.

Nomen tuum sequor.
amorem tuum requiro.
miserere mei ancillae
 tuae. nec concedat pes
simo huic. aduersum
me malignari. ut impe
diat mentem meam.
sed munda me. detra
hens a me omnem mac
culam. omnemque for
diciam. et mirifica me
in ueritate tua.

Non me contingat
constans cum uile ar
gumentum. ut per de
fensionem tuam glo
rificetur nomen tuum
in saecula.

Haec cum dixisset. incli
nauit genua. et mini
stri quidem fatigaban
tur. trahentes argumen

us lapides.

Cumque traherentur
commouit. sunt. ita
ut fierent puluis.

Illam autem iacebat si-
cut aqua. immacu-
lata. coram deo.

Eiusdem autem pro con-
sul. et quicumque eram.
integram corpore etc.
stantem. Iterum uis-
sit. effodiri foueam.
et impleri aqua multa.
et bestias carnifices mi-
ti in medio eius. ut ob-
uidentes bestiae. deuo-
tarent eam.

Illam autem cum sciret
hoc factum ante prae-
ceptum pro consulas.
currenti. euitans in ob-
scuritate. Primum qui-
dem abiecta putredi-
tis sordibus. et in conue-
niente diffidentia.
ornata autem et com-
posita. ad sensibilem
et deificam conuersati-

onem. ita ait.

desperate. et omni falla-
cia plene. minister sata-
nae prisce. iuste enim
tibi nomen hoc afflictum
est. Serratores enim tibi
caelestes praeparantur.
quite susceptum torque-
ant. quoniam irritasti
dominum qui tibi tribuit ui-
tam. et ueritatis testes.
& castae deitatis christi
milites. iniurus afflixisti.
Et cum haec dixisset.
illa signans se de-
xtra leuaque. inuocans
dominum suum christum dicens.

Lumen meum christe. me-
cum ingredi. sicut
ingressus es cum danihe-
le in lacum leonum.
et cum iona in mare. et
proiecit se in aquam.

Et occurrentes bestiae
uniuersae. postabant
eam super aquam. sicut
nutrix proprium infan-
tem. seruentem timore

Uident autem pro
consul. quia magna si-
gnificatio. dixit ad ap-
ostolum.
haec. ait. quod
ad uiam.
ait. quoniam
optaret. eua-
ngelium. uenerunt om-
nes. Pro consulas autem
Proprietaria et
sua. priscus uis-
it. accos lapides. cu-
m impaumentis si-
militate. et modica ter-
ra. utilla ex-
proprio ueniens ad
incurrens imp-
retur. sicut
inleus infouea-
autem nesciente.
est et hoc argu-
et cum factum
uenit euphemia.
toli etolari uultu.
passa. nihil
laesa. Et cum ami-
compelleretur.

di. U idens autem pro
consul. quia magna si
gna fiunt. dixit ad ap
pellianum.

Quaerunt haec. aut quis
est qui ei adiuuat.

Appellianus ait. quoniam
doemones optinet. et ma
gicis suis ueneficat om
nia. Proconsul autem
dixit. Pro patientia et
pietate sua. priscus ius
sit. acutos lapides. cū
gladius in paurimento fi
gi obscure. et modica ter
ra cooperiri. ut illa ex
inproviso ueniens ad
locum. incurrere in ip
sis moreretur. sicut
aper in scius in fouea.
Illa autem nesciente.
factum est et hoc argu
mentum. et cum factum
fuisset. uenit euphemia.
nobili et hilaris uultu.
et tanta passa. nihil
est laesa. Et cum ami
nistis compelleretur.

rapti. et ab angelis.
et transposita. et in
alium locum. et
ministri autem. et
rerunt. margab. et
operis sui. et modica
sunt. N. perit. aut
of suam sancta. et phe
mia. et dixit. et ita
Benedictus es dñe. qui
cognoscis corda. et
sacramenta pietati con
tines. qui praebes the
sauros caelestes inde
praedatos. qui extendi
sti terram et solidasti.
qui uerbo tuo fecisti
cuncta per xpm. qui
lucem oriri fecisti. qui
tua uoluntate unicum
filium tuum misisti
de caelo. ut soluat dolo
res. et constringat im
manem principem. qui
adstas militibus tuis.
his qui pro tuo nomine
cestant. et confirmas pie
tatis fidem. adiutor esto.

ducis de grege mugiente.
et delibas diabolo. & non
intellegis quia meliore
tibi occidis. simili tibi
insensato. non ob audio
igitur amarum sermonem
tuum. sed festina et fac
quod uis. Quaero ergo
per tua argumentosa tor
menta. introire in stadi
um sempiternum. ubi pa
ter est. ubi angelorum
princeps est. ubi perfe
ctus agonitheta est. ubi
magister ueritatis est
xps. qui fouet eos. qui p
illo cecidit.

Tunc iratus proconsul.
iussit eam uirgis caedi.
et dicebat ei. sacrificia
dus. Quae cum caederetur.
dicebat. non me tangunt
uirgae tuae. uulneratus es
iniquae. dissolutus es. et non
habes substantiam malicie
tuae. excaecatus es acircu
stantibus tenebris satanae.
Nicta est tyrannica tua

123
uultus. superata est in
quitas tua. Tunc indi
gnatus appellianus cum
proconsule. iussit ferras seu
tas. et sagittas fieri. et
ferrari membra eius per
partes. et ponere in sagittis.
ut fierent tanquam peluis.
Factum est et hoc argumen
tum. Et aduenient in
ta cufema. posita est
subter ferras. et ferrae
confractae sunt. et sagitta
gines extinctae sunt.
& nihil potuit eam no
cere. Erant autem angeli cum
ea. Videns autem proconsul.
et appellianus. quia miles
dei cufema uincit p susten
tatione. facto consilio
ut perderent eam. iusserunt
harenam agi. et induerunt
ancillam dei in stadium.
Illa autem cum steteret in me
dio dixit. Notus es deus his
qui te inuocant. suscipe
animam meam. sicut susce
pisti patris nostri abraham.

sacrificiū. sic et humili-
tate mee suscepit spm. Cui
haec dixisset. signavit se.
cunctis autē nomib. Et
exierat quatuor leones. et
aduenientes. oscula aerum
uictoria eius. simul et
bestiae. Ut autē compleretur
testamēt. eius martyriū.
currens una ex bestis. mo-
mordit ea. luore tamen
nullū fecit ei. Cuius facta
e. de caelis. Ascende euse-
mia. et ita in loco seo. reci-
pe palma tuā. cursū con-
sumasti. Cuius uox haec fa-
cta fuisse. sonus factus e.
ita ut comoueret omnis lo-
cus ille. et tremaret omnis.
Sed et autē eusemia. ait. Det ne-
quissimo huic p. consuli.
sedm cor eius. et congrega-
re eius seruis tuis ds. Cuius
haec dixisset. reddidit spm.
Cuius autē mater eius et pater
philophron. assūperunt cor-
pus eius. et curatū ex more.
sepelierunt in locū no. autē. qua-

si mille passus acuitate cal-
cedonensium. Consul autē desti-
nauit eos quierant in carcere
seos ad regē. datis literis. ut
quod placeret ei disponderet
de eis. precipiens questionarius
in pace et libertate eos priuā
custodire. Inciderat enī in
tedio ingenta. et torquebat.
Completū est autē martyriū
scae eusemiae. in gladi. et
in memoria glae. ita ut co-
gnita sit cōmemoratio scē
et beatae eusemiae. et uene-
rabilis confessionis ei. et cer-
tamini quod factū est men-
se septembri. x. vi. et octo-
bris. habente dies prisco
p. consule. europē. Omnis er-
go qui p. nomine ihu. scē
martyriū complet. glori-
ficem. dñm patre. et dñm
ihm xpm. cū spu scō. ut p. eib.
scae martyris inueniamur
partē habere cū illa in scē
setoyx. Amen.
EXPPLICIT PASSIO. SCAE
EUSEMIAE VIRGINIS.

INCIPIT DE MIRACULIS BEATI LIONIS PAPAE

Tercia die post sepulturam facta sunt duomira-
cula adtumulu beati LIONIS PAPAE. uidelicet
duo homines q'dam ante ianuam principis aploz
iacuerant contracta p' meritū ei abier' erecti
& hoc tota pene ciuitas nouit. quia eos contrac-
tos antea uidit. Mulier quedā spacio quindeci
annoz languens & contracta iacens in grabato
meo die adtumulu deuota ē. & quia fidei
credidit. sana & erecta illinc redit. Et hanc
similiter cuilib; nota est. Altera mulier
de lactania stephania nomine. uxor peccati
demoniu habens adtumulu uenit ubi
sanguine euomens & uoluitans se tris in
gros carbones oro reddidit. cum quib; &
demonium ab se esse & illa laudans
dm̄ sensu recepto redit. In lactania
maiore adtumulu ipsius lampas diuino
igne accensa ē. nec hoc semel ad hū est sed
bis & tercio. & hoc uidit quia illa die con-
fluxit ad aedētam beati petri tota roma-
na multitudo. In merula regione que-
dam mulier rogata nomine habens doe-
monium ab ipsa infanta audita mira-
culis adtumulu uenit. ubi iacens in mun-
dos sp̄s rē reddidit. uidelicet murē triuicapa
habentē. sodo ranunculū tercio lactā. quart-
to ranam. quinto scrabonē. & post multā ef-
fusionē sanguinis sanitati restituta ē. Multi
testes n̄ auditu sed uisu cognoscentes hoc
testantur. Mulier quedā stephania noē ha-
bitans transiberim longo tempore doemo-
nio uexata. audita fama beati corporis uenit
& arde. ates carbones duos cū multo sangui-
ne euomuit. quo facto sanitati restituta ē

mente recepta. uisa ē ab omnib; abire libe-
rata. In regione arenula quida habitauit io-
hannes noē. qui neruis contractis manu habuit
arida. nihil facien' operis abierit. hinc
ueniens ad sepulchru. extensi & mobile repar-
tauit manu. Homo quida de longanqui partib;
ferro ligat' ante tumultu stetit. & diuini
orationi inuincens commissa sua deflebat.
diuina pietas p' meritū serui sui ferrū in soli-
do truncabit. Scimonialis quedā familia fer-
ro ligata ad loculu accessit. & eodē m̄ soluta
ferro benedicens dm̄ qui mirabilis ē. in se
suis ad propria recessit. In una die restituta sunt
sanitati duo iuuenes. unū habens in dextera ad-
aure dextra & manu arida curoto lactere.
quē mat' nomine maria uxor iohis orbiana
deflexit scapulis adportauit. sed duplo lacte
miraculo. gaudentē cū filio redit. & hic ē notus
omnib; apud sem angelū habitantib; Alii uero
ab infamia officio ambarū manu priuati
sanitati restituti. suarū manu uerū laborib;
Multi astantib; loqueli recepti. quida matris
noē uido. ortus decata mala. Puer quida
noē petri officii recep' unū dextra. Puer
quida de regione colosco. habens dextrā ma-
nū arida curoto lactere & pede. quē mat'
stephania noē deflexit adtumulu ipsū depor-
tauit. sanitati restituti ē. multi astantib; & ui-
dentib; Homo quida benedictū noē fleu-
mator. habitans in regione septemual. ulet pib;
plenus. auditi miraculis adtumulu uenit. ubiq;
p' meritū beati pontificis sanū factū ē. ita ut
nec signū cicatricū in carne ei appareret.
Quida uir manus noē ortus de palla mo. habi-
tans transiberi doemonio uexatū

in crucis impatulo suspensus corpore ligno
Vixisti totius crimina mundi
Leptis obstrusum celesti lumine sensum
Intra mure soluens retinacula linguae
Inspirata comitetur & actio p[ro]p[ri]a
Quod d[omi]ni coeptu[m] tu fac fore rite pacem
Namq[ue] te p[ro]prio reboans in sanguine laudo
Quae annis agnellus fudisti carne tenellus
In mibi d[omi]ni strauenisti ueste retincta
In fine subsidio calcasti torcular ullo
Sed clavis munites solu te linquere genes
In pie sicut ouis passus cruciamina mias
In de morte potens sorti uirtute resurgens
In h[uius] saluator mibi tu succurre redemptor
Cuius anastasis confringens uncula mortis
Contulit optate longissima gaudia uite.

Anno d[omi]ni cetero octagesimo quinto Impator Romanor[um] fidelit[er] & p[er]petu[us] ille augustus
suo Sierphid[us] Auguste dicit ad filiu[m] suu[m] Maximilianus Serenissimu[m]
illu[m] d[omi]nu[m] sic dicit p[ro] ducem petos Constantia attingit ibi q[ue] p[ro]p[ri]o usq[ue] h[ic] die
tunc fuis castro manit. Die aut[em] 2^a q[ue] fuit vnde[m] m[en]s Augusti eius
ad venerabili mosteriu[m] Augemauois clam omib[us] Angensib[us] vela parant de mane
hora octava milia classe stipata q[ue] nobiliu[m] militu[m] de venit. Cui[us] aduentu[m] cepto
ab[er]at & m[en]s imp[er]at n[on] sat p[ro]m[en]ti quor[um] decess. Cesarea maiestate susce
p[er]tinet. Nilomin[us] p[ro]p[ri]o ei obuia p[ro]bat & d[omi]nu[m] & n[on] illos sac
dotes secum & es h[ic] duros albis & castis ceterisq[ue] ornant[ur] omib[us]q[ue] statu[m] d[omi]ni
cu[m] reliquis crucib[us] & q[ue] d[omi]ni p[ro]p[ri]o omib[us] capis resonant[ur] usq[ue] ad p[er]tina[m] su
m[en]s & passio[m] ex p[ro]p[ri]o cetero ubi salutata p[ro]p[ri]a cruce susce[pt]a atq[ue] d[omi]ni h
cetero & quis & d[omi]ni d[omi]ni d[omi]ni cetero usq[ue] ad publicu[m] officiu[m] p[ro]p[ri]o
quis d[omi]ni Impator[is] usq[ue] r[ati]o p[ro]p[ri]o & desinat p[ro]p[ri]a quis cu[m] suis stratis & reu[er]s[us]

humanum ab antiqui hostis potesta
te redemptum est. tuis me pater non
vose precatibus commendes ut
qui tuo ceterorumq. rogatu fr̄m.
onus inportabile pingenti oli
medio citate suscepi. unis optu
lationibus subleuare curetis. neq. em
quicquam denegare fas erat pio
rum iussis. iuxta illud. meliore
oboedientia quam uictima. Neq.
uos quoq. lapsanti opē leuamini
subtrahere debetis. Itaq. licet sen
su impar. tamen saluatori debi
tor inunctum opus exordiar.
Quidem dignius. siue salubrius
ēē potest. quam ipsius laudi
bus immorari. eiusq. p̄coma
mente. linguaq. frequenter

124
incolate. cuius passionem
p̄catorum. cuore suo vulnerata
lanam. Quidam olim illo ty
pico r̄f̄iḡuratum est. agnoscat
sicut ille in temporis asperione
peculiarum quendam di. p̄m
lum deus. ueris latrone. h̄o
rancu. n̄a nol. quor. ab hostib.
incurione. solua. sum. in. ḡm̄
undi redimeret. uer. i. h̄o. ḡm̄.
de quo dicit apl̄. cetera p̄cator
nri immolant. est. xpi. d̄m̄.
etiam memorabile lignum. in
quo p̄ciosa filii d̄m̄. membra pen
debant. & sic eius gloria in
crucifixi p̄catorum simul est. com
memoranda. lingua. q. d̄m̄. p̄cator
bule. nri filii. ac redemptio.
confitit. & p̄cator. cetera.
dea. uum orbem p̄catorum
triumpho in. uer. h̄o. ḡm̄.
greco sermone. CIA. P. C. C. C.
extit. eo qd. p̄cator. ne. restaurata
sunt. uniuersa. Nec tamen. h̄o.
d̄m̄. p̄cator. du. s. m̄. p̄cator.
naturas abnegemus. quibus
per humanitate passibilis. p̄cator.

KAROLI GLORIOSISSIMI IMPERA

TOIS. AZAN RUMI AN RUMI
praefectus urbis hierusalem. audiens
de virtutibus multisq. miraculis & in
comparabilibus eiusdem karoli proce
lus. ingenti coepit desiderio coartari
qua occasione fieri possit. ut tanti viri
faciem presto cernere. eiusq. delecta
bili affatu perfrui. & cum eo foedus
amicitiae componere ualeat. Cuius
fuit itaq. romam legatis. leoni uiro
apostolico suum pate facit deside
rium. simulq. postulat quatenus
per ipsius effectum optata princei

pit. officio. de se. sacrificari. conuenit
pauca. ut. compertum. simul. de
m. h. of. annuunt. detur. & ipse. diu
et. h. of. annuunt. detur. & ipse. diu
meritum. & h. of. annuunt. detur. & ipse. diu
sem. sese. illi. oblatum. et. ita. pro
sum. ut. nec. ipse. nec. ante. cessores
eius. t. le. quid. unquam. adquirere
potuissent. et. de. transmarinis. par
tibus. nihil. facile. intrancorum
aliquando. fines. deuenisset. p
fatus. ergo. p. o. r. f. e. x. h. u. s. n. u. m. t. u. s.
ad. aquas. grani. palatii. festinans. di
rectus. ubi. eo. tempore. augustus
commoratus. est. p. o. r. f. e. x. h. u. s. n. u. m. t. u. s.
fecti. urbis. iustitiam. retulit. et
ut. ipse. postulacionem. illius. ex
plere. dignaretur. sine. iustissime
deprecatus. est. Augustus. uero
huiusmodi. legationem. parui
pendens. probulo. habuit. & ob
uiam. a. h. a. n. r. f. r. o. t. o. n. e. g. l. e. x. t. o.

Danistes autem compertis sp
tam. ab. augusto. petitionem. eius
dem. a. h. a. n. i. n. d. o. l. u. m. et. ab. is. n. e. r. u. m.
missis. ad. ipsum. destinatis. tabu
fertur. ei. demandasse. Si. n. e. r. u. m.

ent ipse est. plurimum et totus cariturus
nir mundus. curuatum porthem
celeberrimus. distamari. unum. et
sina res. exigeret. periculo. ut. et
p. d. et. totum. in. cessu. post. ipsum.
p. d. et. d. et. nam. magnifici. thesauri.
de. uer. debuerat. H. ist. and. em.
et. non. ab. M. cept. r. ger. cel. ius. am.
no. comm. otus. corn. i. pedem. cele.
uere. conscendens. roma. p. fectus. e.

Prelatus quoque ahan urbis p
fectus de ciuitate dauia ad oceanum
inchoa augusto iter arripens.
et. i. q. thesaurum. p. ciosissimum.
supra. cor. m. e. r. d. otatum. de. portans.
u. q. ad. insulam. que. corsica. nomi.
nata. dicitur. ubi. grauissimo.
lan. q. et. de. i. t. u. s. ceptum. desi.
derabile. ite. p. fectus. non. ualebat.
I. aq. rom. an. g. r. t. u. s. e. x. p. o. s. i. t. a. in.
f. i. r. m. i. t. a. t. u. s. i. t. e. c. a. u. s. a. r. o. g. a. t. i. m. p. e.
r. a. t. o. r. e. m. u. t. a. d. e. i. m. p. e. d. i. c. t. a. m. i. n. s. u.
l. a. m. u. e. n. i. r. e. n. o. n. d. e. l. i. g. n. e. t. u. r. s. p. o. n.
d. e. n. t. e. i. l. l. a. m. d. e. c. e. n. t. i. s. s. i. m. i. s. m. u. n. e.
r. i. b. u. s. & o. m. n. e. s. t. h. e. s. a. u. r. o. s. p. p. o. n.
d. e. r. a. n. t. u. s. h. o. n. o. r. a. t. u. r. u. m. A. u.
g. u. s. t. u. s. u. e. r. o. m. a. r. i. s. p. e. r. i. c. u. l. u. m

pmetuens. utsemper solebat inquis
re formidolosus. consiliarios. fide
lesq. suos conuocat. et quaerit que
de omnibus illo dirigere debeat.
Nullumq. reperiens ceterorum. ad
illud iter ee paratum. einhardum
clericum in omnibus quae illi in
iunxisset ministeris. sibi semp
aptissimum. decernit illuc esse
destinandum. Ille quoq. nihilomni
mensum pelagus sicut frequen
ter consueuerat perhorrescens. ti
lia iubenti obicere phibeur.
Mente me pterram ad quoscumq.
uelis totius orbis fines. etiamsi ex
teras uolueris adgentes. et ego iussu
tuum fiducialiter adimplebo. Pe
riculosas quippe et incertas aquaru
uias attemptare formido. Rege igitur
estuante. ut legatum aliquem possit
inuenire. ceteris uero pnciosum
iter excusantibus. triduum ita p
actum est.

Duo sane de primoribus regis erant.
uualdo scilicet & hunfridus. equi
bus hunfridus eo tempore totam
hystriam tenebat. At uualdo au

126
giensis monasterii abba fuerat. Cuius
etiam pontificatum papiae urbis. ne
non episcopatum basilienfis ciuitatis.
prioribus defunctis pontificibus. re
interi adpeurandum commisit. de
nec negotia quae instant ad mar
ginem pducerentur. Erat enim
uirtutibus clarus. regioq. ualde fa
miliaris. adeo ut illum suum fieri con
fessorem eligeret. Cuius etiam pau
lo latius mentionem inferius post
pauca facturi sumus. modo quae
coepimus psequenda sunt.
Tertio demum die clauso. cum iam
orbita solis in occasum cursu uol
lubili flecteretur. & hespero tun
lante noctis tempus instaret. idem
non nosus uualdo hunfridum in
terceteras confabulationes. mul
tis coepit suasionibus adhortari.
ut legationem imperatoris susci
piens. ad p̄fatum Alan urbis p̄
fectum. in p̄dictam insulam p̄
ferret. Cernis ne inquiens. do
minum nr̄m animo consterna
tum. eo quod uoluntate suam
explere nequeat. & quia idem

127
Alan suum. non. non. non. non.
ese p̄fecto. tunc. tunc. tunc. tunc.
nr̄ facultatem. non. non. non. non.
etiam. tunc. tunc. tunc. tunc.
mure. ualeat. tunc. tunc. tunc. tunc.
dus dure accipiens. non. non. non. non.
qui facere cohort. non. non. non. non.
tenus agere uellet. non. non. non. non.
ait ire disponit. ego tecum. non. non. non. non.
bitanter p̄ficeret. Non. non. non. non.
igitur obnoxius p̄ficeret. non. non. non. non.
dem assensum p̄fuit. non. non. non. non.
& uia se aggressurus p̄ficeret. non. non. non. non.
Lacus ergo factus uualdo. non. non. non. non.
su et p̄missione. non. non. non. non.
matutinalis. non. non. non. non.
p̄ficeret. non. non. non. non.
ingredi concessit. non. non. non. non.
sermonibus. non. non. non. non.
merorem. non. non. non. non.
mi paratum. non. non. non. non.
re debeat. non. non. non. non.
nem hunfridi. non. non. non. non.
res. Ille de gratia. non. non. non. non.
uertere ait ad hospicium. non. non. non. non.
& illucescente die. ad me. non. non. non. non.
uenne. Interea dum uualdo.

illa dona honorabilia. cunctoq; orbi
optatissima. et haec est illa gaza sa-
croscā. supraq; omnes p̄ciositates
dignissima. que decorata in aula
gloriosissimo imperatori karolo
delata est. Ampulla una ex lapi-
de onichino. de saluatoris sangui-
ne plena. Crucicula una ex auro
& gemmulis fabre facta. continens
cruorem xpi. per quatuor partes
inclusum. et in medio portu-
culam ligni dñi. hanc eandem
cruciculam o bone ihu tuis modo
augiensibus ad tutelam & sola-
tium nr̄i mittere dignatus es.
sit tibi xpe. gloria lausq;. Spinea
corona. que caput amabile
demptoris nr̄i complexa est.
Vnus de clavīs. qui delectabiles
xpi articulos configebant. De
ligno quoq; dñi. in quo p̄ciosa
xpi membra pendeabant. De
sepulchro dñi. quod saluifero
xpi corpusculo consecratum ē.
P̄ter diuersa etiam unguenta
siue pigmenta. cum ceteris quoq;
muneribus uariis. quibus augi

128
Istis festiue donatus est.
Aceptis enim uero donis legati mi-
nistros. trigentim gratulabantur. con-
scendentes. & magnifici thesauri
quemcumq; habebam. suffragio
ut redimus de huius p̄petua
nauigantes remigio. in loco qui
ad monasterium beate anastasiae
uocatur. quem serunt ee in si-
cilia. tutissima nauis applicere.
Vbi hunfridus uualdopem ad
obseruandam summo cum ho-
nore. tanti thesauri sermone
relinquens. ipse ad imperato-
rem. qui eo tempore apud ra-
uennam urbem legatos suos p̄-
stolando manserat. p̄uenit
commissis sibi legationis rui-
nem exponens. et successu-
tun. ab omnemq; gestis rei
uentum ordinatum enucle-
ans. & ubi uualdorem cum sa-
cratissimo thesauro reliquisset
insinuans. Nec mora. ipse au-
gustus ineffabili gauisus tripu-
dio. unā suis cum primoribus.
& uniuersa populi phalange.

gratissima optuone collata. cum ceteris pe-
titionibus suis. id solum ante ponens.
ut apud augustum. p. privilegio
frum augiensium sibi commissorum
elaborare conaretur. optatissimo
effectu. quatenus idem coenobium
non solum privilegio. sed etiam
territoris & pecunia copiosa
contradita gubernaret impetra-
re promeruit.

Nihilominus quoque et de supra-
dictorum dispositione locorum.
id est de p. sultu papiae urbis et
episcopatu basiliensis ciuitatis.
suae uoluntatis effectum. ab im-
peratore consecutus est. impe-
trans ab eo. quatenus suum utriusque
loco pontificem constituisset. et
in super plurima gubernationis
suae adminicula. quasi uerus di-
cola p. buisset.

Demum famosissima uirtutum illius
p. b. itas. illud quoque de eo nullate-
nus silere p. mittit. quod post
aliquantum temporis rector
monasterii s. maritris xpi dy-
onisi. ab imperatore p. lectus est.

129
eo quod p. su. reliquos fratre. sumum
apud eum familiaritatis locum. un-
tam paulo superentur dictum est.
obtinere metuisset. Nihilominus
caue uitae regulam. admodum uel
fortam. fratresque seculis p. oia
quam spiritibus uitae seculis
inueniens. nimio diuini ferre-
tis zelo succensus. ad rectitudinem
normam. multum rebelles con-
uertere conatus est. De quo uis
conductis secum militibus arm-
tis. capitulum illorum ceu fr-
ingressus. insolentia tumultuosa
num. quasi repugnando p. do-
muisset. Quorum tamen salua-
tioni. superna frenis gra. aet
post tremum ita conuulsi. in
non solum assidue coheretio-
nis documento. uerum etiam
p. uio placitae certae rationis ex-
emplo. ad regulam uel uel e qua
deseruerant disciplina reuoca-
ret. Sicque ex discipulis tantibus
modestos oboedientiae seclatio-
res commutaret. Quorum beatis-
simum. cuius memoriale eodem

in loco nunquam obsolebit cuius
nomen quousque uolubilis instat
mundus celeberrimum haberi non
cessabit. Tunc namque amoris affe-
ctu eum dilexisse. tamque magnam
carissimo patri honore exhibuisse
memorantur. ut eo carnis erga tu-
lum deferentem. lumine ad se-
pulebram eius. quod in quadam
absidula in summo narratur. assi-
due interdum nocturne coruscare
fecissent. Quod ipsum etiam
hocque a uicioribus moderni-
temporis ob eius amorem inde-
sineret. obseruari prohibetur.
Hunusmodi uero annosa iam gra-
te grauitate. et de seculari bra-
mio percipiendis minus cupi-
dul. tabet suam feruit postu-
lationem moderari. Quis senior
inquit. quia ego iam serui.
de futura uita cogitandum
est. et de temporali honore mi-
nime curandum. Idcirco nihil
aliud mercedis desidero. illam
tantummodo cruciculam. qua
xpi sanguis inclusus habetur.

humiliter roganti pro primo do-
nare non graueris. At ille huius
modi petitionem primitus mo-
leste accipiens. obimplendam
tamen ut decebat regis promis-
sionem. quod posset tribuere
non dedignatur.

Ille etenim uoti sui tandem
compos effectus. et desideran-
tissima tanti thesauri adqui-
sitione perditus. constructo
monasterio in loco cui uocabu-
lum est skennines. Nam eo
tempore reciam curiensem
tenebat. in laudem uidelicet
di. et honorem crucis et sangui-
nis xpi. simulque ob remedium
sepe dicti imperatoris karoli.
partemque ob mercedem suam ipsius
animae consequendam. sacra-
tissimam cruciculam in templo
di honorabiliter. ut dignum
erat collocauit. Collectaque
inibi scimonialium cateruula.
preciosissimas reliquias. assiduis
laudibus. quo adiuuaret cele-
brari fecit. Ipso uero temporali

uita decedente. adalbertus filius et
eandem cruciculam. cum ceteris
quoque rebus patris hereditare coepit.
Libet modo obuenerationem do-
minici sanguinis eternis. memo-
rabile quoddam miraculum eo
tempore declaratum. huius opu-
sculo interserere. Denique adalber-
to paternas res hereditario iure
iudicium est possidente. con-
tigit. ut ruodpuit quidam no-
mine. Ludouici imperatoris
uassallus. dolosa circumuentione
ne apud seniores suum impe-
traret. ut reciam curiensem in
proprietatem sibi contraderet.
pulsusque adalberto possessione
illius sibi usurparet. Ille uero
cunctis rebus a patre relictis.
spoliatus quasi nudus euadens.
sola tantum crucicula arrepta.
ad fratrem quittunc tempo-
ris hystriam tenebat confu-
gens. ipsius tandem auxilio.
collecta uirorum multitudine.
ruodpuit inuadit. illis for-
te diebus apud uillam ciurris

130
commorantem. Cluibus in mens-
is quod facultatem cum eo congre-
diendi non haberet. dum foras uil-
lam deuenisset. a quodam canalle
quante se capistro ducebatur. qui
nigri coloris et terribatur. genu-
pulsus. confestim equo eum in-
debat depositus. mox in ipso
campo supra elypeum reclina-
tus. funeris officio tetanamer. ex-
pleto. presentia uita miserabiliter de-
cessit. Quinno solice sanguine.
lignoque scae crucis. quod mini-
me dubitandum est. adalberto
qui ipsam cruciculam secum more
soltio deportabat. uictoriam de
hoste conferentibus. cuius cor-
pus adalbertus miseratione fle-
xus. ipse cum suis feretrum perse-
cutus. in quodam monasterio qui
lintonia nominatur. sepulture
tradidit. Reuertitur tandem
hereditatem suam. nec prorsus
potestatem usque ad debitas fructus
detinebat.

Post hunc quoque filius eius odalbertus
paternarum rerum adeptus.

uero diem suorum curruile
ad monasterium insulanense
beatissimae uirginis mariae
contaduntur ueniens. **Q**uan
tum ignara supernae dispensa
tionis fuerit. quid agendum
super hac re dispensam habuisset.

Nunc ergo tunc ueniens de patria
Qualit. almissa tandem uenisset in auiam.

Cum quae discedit clamunere miti.
Cumque interea p. h. e. l. a. m. m. a. t. r. o.
nam monasterium augente
orationis causa in fine. in uel
ad reuerentissimum locum qui
in i. a. c. h. a. n. o. c. t. a. m. u. e. n. i. t. e.
debetur. Cumque iam in uilla
m. u. n. i. c. i. p. a. t. a.
p. x. i. m. a. n. m. o. n. a. s. t. e. r. i. o. m. a. n. s. i.
onen habuisset. clericus eius
candem cruciculam ignorante
domina sua secum deportans.
interrogat ubi esse collocare
debeat. Illa nimium admirans.
cur se non uidente hanc defer
re presumere incusat. Orale
ignorantiam. multorum in
u. a. p. p. o. n. e. u. i. t. **O** grande mira

culum. insulanis habitatoribus
omnino celebrandum. Non in
credibile est huiusmodi signum
idecirco te o. x. p. e. fieri uoluisse.
quatenus per istius occasionem
obliuionis. non solum augien
tium. uerum etiam uniuersae
patriae saluti. p. p. e. t. u. i. u. m.
tui nominis ob honorem consulere.

Hinc ubi multiplicis serm. p. conia laudat.
Magnifico famulos p. c. i. o. q. s. a. n. g. u. i. n. s. e. p. t. o.
X p. e. c. o. r. o. n. a. s. t. i. m. i. s. e. r. a. t. p. i. g. n. o. r. e. t. a. b. i.

Veniens igitur ad coenobium
ipsa clam comitante crucicu
la. honorifice suscepta est. ap
taque mansione p. s. t. i. t. a. fratres
etiam quidam administrum
illius deputati sunt. Itaque ad
uesperam dum iam p. p. e. c. e. t.
ut noctuago phoebe currum
terris inclarescere uideretur.
iubet accensam lucernam ante
cruciculam poni. p. d. i. c. t. i. s. e. r.
go fratribus descinate quae
sit p. c. o. m. a. n. t. i. b. u. s. illa nimis
rei ueritatem eclari cupiens.
simulat aliquas scorum ee

reliquas: quas secum ob saluatio-
nem sui uel domi uel itinere
semper habere consuescat. Ad eo
inquam desiderabilis thesauri
cognitionem omnibus clande-
stinam fore fixa mente dispo-
situm habebat. ut nec suo friodal-
nico nomine tunc eiusdem mo-
nasterii portatio. qui sibi fa-
milior eē debuerat pandere
uoluisset. Illis uero nominatum
sibi causam exprimere instan-
tissime rogantibus. tandē
obnixis deuicta p̄cibus ab-
sconditum manifestat secretū.
I dem fr̄s gratulabundi demū
effectū. coeperunt eam cohor-
tari. quatenus talem scimo-
niam in aliqua sinat basilica
nocte illa collocari. Quape-
nitus reuente. atq; in ase
uel uno momento sequestra-
ri debeat consentire nolen-
te. Non oportet inquit
p̄ciosissimam sc̄itatem ex-
tra ecclesiam manere. sed
condecet eam in templum

clm deportari ubi min no uilio-
re loco. digniori seruetur. ha-
nore. Itaq; instansimo frum
rogatu. simulq; aliamum in-
teruentu uassallorum flexa
tandem negatum p̄bet assen-
sum. Et quibus scilicet uassallis
uult uocabulo tangolus obex-
plendum huiusmodi postulatio-
nis effectum strenuus. ut est
cacissimus fautor. existebat. Et
o nimum felitem. qui ob hoc op-
tissimum postea remedium
consecutus est. Quod modo
omissum. suo loco explicandi
reseruaio. Assumptio demum
delectabili thesauro laetabundi
fr̄s abscedunt. atq; in domo bea-
tissimae uirginis mariae uene-
rabiliter reponemus. optabi-
lem rem auidas ceuroū frum
effundunt in aures.
Quo comperio. in explicabili
gaudio tripudiantes. mox il-
lucescente die. clumiam con-
surgit ros cis aurora quadri-
gis. aquam pelui infusa ipsa

infatigabiliter exhibituros.

Quorum petitionem illa molestissi-
me accipiens. et animum huc illuc
uersans. tandem huiusmodi di-
cta obiecit memoratur. Quo-
modo inquam hanc rem ab-
sente seniore meo aggredi p-
sumam. Nimirum sine illius
iussu uel consilio. uris p-
caibus consentire non audeo. Preterea
mecum iam olim quasi sacramen-
to stricta deliberaui. ne unquam
me uiuente huiusmodi p-
ciosi-
tatem extra meam potestatem
auferri pauar. taliq. ac tanto
solamine me adhuc in carne
positam omnimodis orbari
non sinam. sed de curso nouissi-
mae horae circulo. beatae mariae
uirgini me incunctanter con-
tradictam deuoni. His dictis.
assumpta crucicula laetissima
discessit. sed uniuersitatem frum-
tristissimam relinquens.

Tutam o i h v clemens miserabile dictu
lugubres animos dederas hilarescere letos
Mestimāq. modis mutastu gaudia uersis.

135
Cumq. ad mansionem in uilla eri-
chinga sibi paratam. ad locum
tur zacharia superius dictu uen-
uisset. suis hominibus post
comestionem ad hostium qua-
p-
gentibus. ipsa dormit uent-
dum iam maxima pars noctis
transacta est. coepit lassitudi-
bus membris grauiet. et suare
sudore totum p-
corpus sua-
tim p-
fluente. quasi feruen-
tissima aqua fuisset p-
fusa.

Quaesibi mortis periculum im-
nere p-
metuens. uocatis homi-
nibus. doloris sui molestiam
replicat. Et quibus zougolfus
cuius supra fecimus mentione.
una cum ceteris tale merenti
responsum dedisse prohibetur.

Dominam inquam. frum-
hoc huiusmodi. egredere
fatigari arbitramur. quia
spreta uenerabilium frum-
postulatione. tot xpi sena-
toribus conturbatus abisti.

Illa demum infirmitatis
causam euidenter recogno-

semper inter eandem crucicula
ad monasterium sub celerrime
deferri. Illis uero nocturni tu-
neris difficultatem excusan-
tibus. ac per hoc inducias usque
mane deposcentibus. nequa-
quam ante uenturae diei luce
uidentis expectabo. Accelera-
te inquam ac meis doloribus
compassi. futurum cras mini-
me experietis. sed uotum mi-
serae festinantius explere ni-
timini. Senserat enim into-
lerabili torquente angustia.
sua in hac re perpetrandam diu-
tius uacillaret. mortis impetu
se se nullatenus euasuram. At
postquam illud efficere. fixo
atque immoto secum animo
disposuit. in officium dictu-
m. in incredibili restituta est
ospitatu. a deo ut eosdem sta-
tim missos. cruciculam ad
monasterium deportantes.
nudatis plantis. neque enim
pruinam terris recens illa
ipsam phorrebatur. usque foras

curtem prosequeretur.
Mane itaque diluculo. dum fugat
auricomas lampas tytania
stellas. legati coenobium ad-
uenientes. thesaurum preciosum
insupra dicta beati chilian
cappella reponunt. Sicque
factum est ut quahora prece-
den- ti die asportabatur. eodem
etiam momento quod miraculo
dignum est die sequenti re-
portaretur. Cuidam ergo de
fratribus semotim uocato.
primitus amicabile de sua do-
mina eulogium deferentes.
inopinam simul cruciculam
ostendunt. exponentes ei
qualiter dominae suae in uia
accidisset. et quomodo gaia
sacro sciam ualidis angoribus
coartata retransmisit. explanan-
tes totumque ordinatum rei euentum
enucleantes. **I**dem frater primu-
m obinsperatam rem obstupefa-
ctus. sed mox uisa re iocundis-
simus effectus odalrico sicut
ab ipsis rogatus fuerat. accer-

cruciculam reponen-
de seipsum alii fratri
pariter desidero in-
care curant. Quomodo
plurima consolatione re-
mota. admodum gaudi sum.
sine mora congre-
gatione pedales ad predicta
pergredimur. Ele-
gatum in phali signo.
plustram
sicque illud mem-
merat. uirginis
omnibus insularis per-
colleat. cu letitia et
aduerentes. accen-
tiam peccetiam lumina
panisq. resonantibus.
idem laudamus. sono-
re decantant. Finitis
concentibus. predicu-
signum saluteru-
posuit super alta-
mariae sempurg-
pforonum os
est. fratres somni-
latione pforonum.

134
suo. cui cruciculam respicientem.
ille deinde idipsū alius fratri-
bus impatienti desiderio in-
sinuare curauit. Qui omnes
amplissima consolatione re-
pleti. ultra modū gauisi sum.
uniuersiq; sine mora congre-
gau. nudi pedales ad p̄dictā
cappellā p̄grediumur. Ele-
uatoq; triumphali signo.
totū incircutu plustrant
monasteriū. sicq; illud mem-
plum intemeratę uirginis
marie omnib; insularis per-
gyrū collectis cū letitia et
laudibus aduectantes. accen-
sistotam p̄ ecclesiam lumina-
rib; campanisq; resonantib;.
Ymnu Ied̄m laudamus. sono-
ra uoce decantant. Finis
tandem concentibus. p̄dictus
odalricus signum saluiferū
assumens. posuit super alta-
re sc̄e marie semp uirgi-
nis. sicut p̄ sororis nummos
rogatus est. fratrib; somni
subdeuotione p̄sto astantib;

illud respicientis. Et in inter-
dentis mensurę comitib; in
insubsequentiis gaudii iocundi-
tatem conuersa est. Deinde
statuerunt in illum deinceps
diē quosignū admirabile in
augiam deuenisset. non solu
ipsi. uerum etiam illoru po-
steri dignis laudibus ritu per-
petuo solemne quot annis
celebrare deberent. Quin etiam
quod tempore p̄ciosissimum
decus insulā aduenisset. hoc
est anno incarnationis d̄ni.
nongentesimo. uicesimo quin-
to. vii. id̄ nouemb; notari
curauerunt. Et hanc quoq;
supputatione ne unquam
obliuioni tradatur. sed in per-
petuū memorialiter habeat.
in libro regule sue ubi etiam
ceterę sc̄orum solemnitates
annotatę continentur con-
scribi fecerunt.

Igitur miraculū quoddam
magnificū. eodē mox die
declaratū. nequaquā silen-

no pretereundum suspicamus.

Quia tougolfus quem supra p
hilannus p fatis matronae uis
illius quendam habuit filiu
qui ab ipis cunabulis a deo me
ritum erit debilitatus. ut a
decem uel eo amplius annis
claudicando. terra pedibus
propius attingere non ualens.
reus gressu uisibus fundi
uis caruisset. hic etenim tan
to tempore clericus iacens.
ipso die quo preciosissima
gemmula ad insulanensem
cepit illic ultra duratura
diuina. consolidatus mise
ratione diuinitatis. & arti
culis imbecilibus ad in te
gru roborans. desiderantis
simam adaptus e sanitate. Quis
itaq; eiusdem tougolphi meri
tum in filii sanatione clare
scere non uideat. Quis su
pra dictum e agillimus er
ga domina sua interuenitor
existebat. quatenus famu
lorum xpi postulationem

nullatenus abnegando. fulgidis
simum margaritum ad monaste
rium condonare dignaretur.
Pater uero domum reuersus.
tantam miraculi excellencia
in filium perpetrata nanciscens.
& quia die supra dicto idem
signu uenerit comperens.
post aliquod tempus ad coe
nobium ueniens. rem magni
ficentissimam fratribus p palauit.
Quomodo deo gratias rependen
tes. sospitatem filii. patris me
ritis ascripserunt.

Quate condigna ualea sustollere doxa
O cruor alme pui mana Nec corpore xpi
Fulgeat ut plane uirtus tua se pubiq;
Sanant sacris miseris tua gutta fluentis.
Postquam p dicta diuinitatis se
pe nominata crucicula ad mo
nasterium. magna sub deuoti
one retransmisit. ipsa ad p
fatum locum hirtacha pro
sperrimo itinere pfecta est.
Quaecum illuc itura ia dispo
situm habuisset. ut de ipso
loco altera uia domum re

debetur causa terroris supra
... in communi
... mater arca
... quouenerat ad
... repedaret. Uenerit
... supra dictam beati
... appellam. pmissa
... salutem adprime
... conueniant ac deinde
... quae sibi suis culpis
... accidisset inu
... sicut et superius
... remanet. Et his ex
... summo corpore terra
... se rem ee
... scilicet illius pecc
... nec non et aduersum
... rem optatissima postu
... obstinenter denegasset
... se fieri prestans. Aqu
... demum remissione
... repentari de
... suis manibus reue
... in quada capella
... uirginis marie suspen
... perpetua inter
... contractu

uera deberet. causa terroris supra
scripti nimium commonitanti
latenus p̄termittere ausa est. quoniam
eodem tramite quouenerat. ad
coenobium repedaret. Ueniens
igitur insupra dictam beati
chiliani cappellam. p̄missa
oratione. salutauit adprime
fr̄s qui conuenerant. ac deinde
uniuersa. quae sibi suis culpis
exigentibus accidissent inuia.
p̄ordinem sicut et superius
replicata sunt recitauit. Et his ex
positis summissa corpore terra
tenus puoluitur. sese ream eē.
& contra d̄m sc̄osq̄ illius p̄caci
ter egisse. nec non et aduersum
fr̄s. quib. rem optatissimā postu
lanibus obstinaciter denegasset.
culpabilem se fieri p̄testans. A qui
bus p̄cepta demum remissione.
sc̄am cruciculam representari de
poscit. Quam suis manibus reue
renter assumens. in quadā capsella
beatissime uirginis marie suspen
sam. tandem p̄petualiter in tem
plo d̄ni habendam contradidit.

135
Simulq̄ fratrum generalitatem hu
millima precatur. quatenus se suūq̄
seniorem uia charitatis sacris illorū
orationibus commendari debere
p̄meretur. p̄mittent se libentissi
mum illis deinceps totius deuotio
nis obsequium p̄bituram. Qui pe
titioni ipsius annuentes. assiduas
totius temporis p̄cessu orationes
pollicebantur. Illademum gratia
bunda nimis effecta. creberimā
moleo uel cera seu ceteris ad con
cinnanda luminaria rebus ad min
cula sese quot annis ad templum
d̄ni. ob honorem sc̄ae crucis et san
guinis xpi oblationem deuouit.
Quod ipsum quoq̄ singulis p̄ter mo
dum annis fidelissima deuotione
compleuit. Quida scilicet. t̄m iu
uenturus adhuc flore uernanti.
huius sacrausissimi curam minist
ri committens. hic etenim ui
semp erat diuinę laudis & obse
quele strenuus augmentator. in
iunctū sibi gratanter officium susci
piens. secula totius conaminis exhi
bitione p̄egit. q̄d in sequentibus ple

Nulli ex partibus
His omnibus ita consentiens illa
se ad altissimum deo et salutariter cru-
ci atq; saluberrimo xpi sanguini
omnibus se totum commendans fra-
tribus tandem ita dicens grati
labur et discidium ex propriaci
inexplicabili gaudio remeavit
in domum deitinere reuersa
peteris ualidius senior il-
lius de crucicula ubi sit p con-
ter & cognoscens quia secum
eam minime attulisset animo
commotus conjugem uehemen-
ter incusit. Illa totum gestae
rei euentum ex ordine pandens
qualiter sibi inter p gendum
contigisset exponit et quanto
terrore quantaq; deprimente
angustia eandem cruciculā mo-
nachis importune flagrantibus
ad monasterium contra didisset
ad postremū ita concludens.
Uerissime inquit fateor quia
nisi ipsum uenerabile signum
ad coenobiū sub omni festinan-
tia delegasse uehementissimo

ingrauescente dolore mortis in-
cunctanter periculum incurris-
sem uenture diei exortū nullo
modo uiuens p stoluta. Quib.
auditus uir eius admiratus ē ualde.
& furore instuporem uerso. com-
motio animi compestitur. Tan-
demq; p huiusmodi facto diui-
nam collaudans potentiam.
dignissimas dno & scis eius retu-
lit grates. Ipse quoq; ad mona-
sterium postmodum ueniens.
supra dictam eiusde cruciculae
donationem sua denuo astipu-
latione confirmauit. & frūm
orationibus sicut rogauerat
commendatus. ac non modica
abeis consolatione releuatus.
Laetissimus abscessit. his mo-
do ad calcem p ductis. ea quae
paulo superius de p dicto fra-
tre coepimus psequamur.

T H I C I B I T P A S S I O
S C I V I C T O R I S I T C O R O N A T

IN DIEBUS ANTONINI
PAGANI REGIS FACTA
e persecutio christianorum. sub
basilio comite Aegypti Ale
xandriae. Erat quidam miles
Aedicia nomine uictor. christi
anus et timens domini. Cui sebasti
anus comes dixit. Litterae mihi
uenerunt a domino meo impera
tore Antonino iubente. ut christi
ani sacrificent. qui autem non
sacrificauerint. in magna da
mnatione erunt. Ergo uictor
sacrificauit. ne periret anima
sua. Uictor dixit. Ego miles
sum magni regis ihu christi in
mortalis di. propter hoc non de
deo mortali regi. quo regnum
eius non est stabile. Regnum
autem ihu christi non corrumpi
tur nec finitur. sed perseque
rat in aeternum. Et qui perseque
rit in eo. hereditabit in a
eterna. Sabastianus comes
dixit. Uictor & nunc ad
regnum nostrum peruenit. Uictor
dixit. In eius castris militabam

136
ipsum. concurrebam. sed in corde
meo dominus deus solus regnauit. in obsequi
um eius. propter hoc notum me
deus. Cuius in me uocasti
re. sed etiam in perdit. in a. in
a. in me non habita. in a. in
solus deus. qui potest corpus & in
ma mea liberare. ipse potest omni
regnum dissoluit. ipse gloria & potest
in secula. Am. Sabastianus comes
Uideo eloquentia tua. multam sapie
tia habere. Uictor dixit. Ipe hoc
benigne torquor. quo plus confiteor
quia dignatus est deus pro testimonio
suo prestare torquenti & in ipse ipse
uenire regis aeterni. Sabastianus
comes dixit. Lator est mediocris
quo sic ex te loqueris. Uictor dixit.
Hoc est dignum tali gratia. sed gratia christi
ad hoc me perduxit. ipse autem quidam
reus. comite sapientia & repletionem
bona de diuitis suis. quomodo
agricola. qui operatur terram & pro
ducit ea ad fructum. sic & sapientia
reus di. eos qui sperant in me. digni
& non propter inimicum superue
nire eos. sed propter me. eos uenire ad

rum. habitandi concederetur fa-
 cultas. Cum uero illi petita de-
 negare noluisse. cum consensu
 firm. sicut petiuit libenti animo
 concessit. Et locus ualde specio-
 sus. anro monasterio segregatus.
 ultra lacum iacens. inter aquilo-
 narem & occidentalem plagam.
 spacio duorum milium. in quo
 erant piscatorum domus. nulliq.
 alii aptus cultui; hunc coepit
 excolere. domos aedificare. nec
 non eccliam ad honore diuine de-
 loeo construere. nomini s. sui
 uocabulum eidem cellule impone-
 re. uocari eam. ratoltescella.
 quae nunc usq. comparat; qua
 cum ultimodis decoraret orna-
 mentis. omnib. q. iuxta suae
 mentis affectu rite patrat. ad
 episcopalem sedem unde ue-
 nerat reuersus est. Contigit
 ut quidam die idem eps cum ui-
 ro quodam de uentia ueniente.
 foedus pepigisset. Cumq. mag-
 nae dilectionis amore constri-
 cti. indissolubile uinculum ea-

ritatis inter se confirmarent.
 coeperunt familiariter. allocutio-
 ne. non uia serere uerba. utrimq.
 foederantes. ut in quocunq.
 re alter alterius similes. ut. ou-
 nicommodum. ut p. p. ma. illor.
 p. p. esse firmis. Cum
 haec diuissim. in re. i. a. ta-
 rent. data p. p. ma. p. p. ma.
 am. eccliam confirmarent. in-
 terrogare. coeperunt. p. p. ma.
 uterq. eor. potuisset. p. p. ma.
 uel. p. p. ma. p. p. ma. p. p. ma.
 Tunc episcopus dicit. p. p. ma.
 ad. monitionem. p. p. ma.
 Si mentis. p. p. ma. p. p. ma.
 re implere. p. p. ma. p. p. ma.
 habeo. libenter. p. p. ma. p. p. ma.
 Ille uero eorum. p. p. ma. p. p. ma.
 responsione. Si. p. p. ma. p. p. ma.
 possibilitas non obtinisset.
 quid. quid. ad. suae. uoluntatis.
 affectum. facere. potuisset. ma-
 le. modo. p. p. ma. p. p. ma.
 Tunc. p. p. ma. p. p. ma. p. p. ma.
 responsione. Atq. subit. p. p. ma.
 ait. habeo. igitur. in. cellam

Dunt
uenerit

8. 2. nu.

In aliam partem post bellum
quo est ecclesia ad hunc locum
translata. Sed non ante
acceptum illud est. quod tribus
confirmavit testimoniis. hoc
est subtestatione iuramenti. &
iudicio ferventis aquae. et calidi
ferri; Et alter ante quam corpus
sui marci reliquisset. subtestifica-
tione iurandi constrinxit eun-
dem episcopum. ut quoadiuviueret.
nomen sancti martiris nulli manife-
staret; Tunc episcopus ratoldus accepto
corpore sancti marci. nimio repletus
gaudio. domum reversus est. Postea
venerabiliter accepto eodem cor-
pore. nec non reliquias sancti theoponti.
quos in char-
uissio adquirebat. laetus nam
transiit ad patriam. Corpore
vero beati marci collocavit in
augiensi insula. scilicet senesium
& theopontum in cella sua.
Anno incarnationis domini octingen-
tesimo tricesimo. Regnante
ludouico imperatore anno
septimo decimo. mandando
corpore eius ab alexandria trans-

it ei preciosissimum corpus beati
m. rei euangelistae. Sed non ante
acceptum illud est. quod tribus
confirmavit testimoniis. hoc
est subtestatione iuramenti. &
iudicio ferventis aquae. et calidi
ferri; Et alter ante quam corpus
sui marci reliquisset. subtestifica-
tione iurandi constrinxit eun-
dem episcopum. ut quoadiuviueret.
nomen sancti martiris nulli manife-
staret; Tunc episcopus ratoldus accepto
corpore sancti marci. nimio repletus
gaudio. domum reversus est. Postea
venerabiliter accepto eodem cor-
pore. nec non reliquias sancti theoponti.
quos in char-
uissio adquirebat. laetus nam
transiit ad patriam. Corpore
vero beati marci collocavit in
augiensi insula. scilicet senesium
& theopontum in cella sua.
Anno incarnationis domini octingen-
tesimo tricesimo. Regnante
ludouico imperatore anno
septimo decimo. mandando
corpore eius ab alexandria trans-

nam fuisse ignora
m. dicitur in se ha
dicitur? Tunc episcopus
fuerit. mutuo non
laerit enim. valente
rio. quia ualentis p
est obierit nobis indu
quodam potentis di
est quod eiusdem mon
m. s. q. m. conuentu
them susceperunt. &
episcopus mariae in una ab
omni honore collocauerunt
ita etiam natalis eius celebra
tione etiam eodem nomine
estus parisiis p. p. non
no corpore eius est. que
et al. i. v. q. uam eius
est iustitia celebrarent
nomen in die natalis
et tunc miracula. Et
corpore illius tunc lat
fuerit. redamit ad ex
episcopus signa. Corrigi
et al. in innotat
est. q. d. m. p. n. t. a
m. h. o. r. d. h. u. c. i. g. n.

transactis. in te ipso sentis. quam
 periculosum tibi sit iussionem
 meam nolle implere; Tunc uene-
 rabilis artister pauore pester-
 ritus. ilico surrexit. uisionisq[ue]
 suae rationem. per ordinem
 abbati nuntiauit; Statimq[ue]
 corporis molestia correptus.
 infra paucos dies migravit ad
 xpm; Abbas uero audiens admi-
 rabatur. p[er]tante uisionis legatio-
 ne. coepit itaq[ue] cogitare quid de
 huiusmodi uisione debuisset fi-
 cere; Tunc assumptis spiritalib[us]
 patribus. quor[um] tunc ibi copio-
 sa fuit multitudo; facta oratio-
 ne. a pestoq[ue] sepulchro. ita inue-
 nit sicut ei eps intimauit; Qui
 tollens reliquias sei. mast[er]is. di-
 ligenter inuoluit eas in pallio-
 lo. & omnib[us] postis monasterii
 obseratis. posuit eas diluendo con-
 tra ostium solis. atq[ue] in ipso calo-
 re caute refouendo. collocauit
 in nouo scrinio. statuitq[ue] in eius-
 dem altaris eminentiori loco.
 tamen adhuc celata nominis

eius notitia. Nonnullis temp[or]ibus.
 ac notingo ep[iscop]o constantiensis
 eccl[esi]ae sed in p[ro]p[ri]e. co[m]per-
 fr[is] quor[um] di[m]em[en]ta tetigit
 inter se conquirent. quam ob
 causam nomen sei. mast[er]is
 tam diu occultaretur. facta
 coadunatione. rogabant pa-
 trem monasterii. ut aderet
 ep[iscop]o. quatenus an festinatione
 dataq[ue] licentia. festo die
 ris indie natalis sei. festo
 celebrari. ne ueniret
 suscipi. ut ita
 fuerat p[ro]f[er]re
 igitur a t[em]p[or]e
 a fr[at]rib[us] quib[us]d[am] enarrauit;
 Tunc ep[iscop]us audiens. in omni
 rebus sua uoluntati satagere
 spondit; postea uero in
 synodo iussit publice p[ro]p[ri]e
 quod sei. marcus euang[eli]sta
 in augiensis monasterio exuo-
 taliter requiescat. Et mox
 in illo loco. uex[is] et
 tam p[ro]p[ri]e etiam sicut

manu retrudit me iussit. longi-
 us discedere. Cum illum inter-
 rogarem quis esset. & quare me
 sic repelleret. respondit greca
 locutione & dixit. ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹ ¹³⁰⁰ ¹³⁰¹ ¹³⁰² ¹³⁰³ ¹³⁰⁴ ¹³⁰⁵ ¹³⁰⁶ ¹³⁰⁷ ¹³⁰⁸ ¹³⁰⁹ ¹³¹⁰ ¹³¹¹ ¹³¹² ¹³¹³ ¹³¹⁴ ¹³¹⁵ ¹³¹⁶ ¹³¹⁷ ¹³¹⁸ ¹³¹⁹ ¹³²⁰ ¹³²¹ ¹³²² ¹³²³ ¹³²⁴ ¹³²⁵ ¹³²⁶ ¹³²⁷ ¹³²⁸ ¹³²⁹ ¹³³⁰ ¹³³¹ ¹³³² ¹³³³ ¹³³⁴ ¹³³⁵ ¹³³⁶ ¹³³⁷ ¹³³⁸ ¹³³⁹ ¹³⁴⁰ ¹³⁴¹ ¹³⁴² ¹³⁴³ ¹³⁴⁴ ¹³⁴⁵ ¹³⁴⁶ ¹³⁴⁷ ¹³⁴⁸ ¹³⁴⁹ ¹³⁵⁰ ¹³⁵¹ ¹³⁵² ¹³⁵³ ¹³⁵⁴ ¹³⁵⁵ ¹³⁵⁶ ¹³⁵⁷ ¹³⁵⁸ ¹³⁵⁹ ¹³⁶⁰ ¹³⁶¹ ¹³⁶² ¹³⁶³ ¹³⁶⁴ ¹³⁶⁵ ¹³⁶⁶ ¹³⁶⁷ ¹³⁶⁸ ¹³⁶⁹ ¹³⁷⁰ ¹³⁷¹ ¹³⁷² ¹³⁷³ ¹³⁷⁴ ¹³⁷⁵ ¹³⁷⁶ ¹³⁷⁷ ¹³⁷⁸ ¹³⁷⁹ ¹³⁸⁰ ¹³⁸¹ ¹³⁸² ¹³⁸³ ¹³⁸⁴ ¹³⁸⁵ ¹³⁸⁶ ¹³⁸⁷ ¹³⁸⁸ ¹³⁸⁹ ¹³⁹⁰ ¹³⁹¹ ¹³⁹² ¹³⁹³ ¹³⁹⁴ ¹³⁹⁵ ¹³⁹⁶ ¹³⁹⁷ ¹³⁹⁸ ¹³⁹⁹ ¹⁴⁰⁰ ¹⁴⁰¹ ¹⁴⁰² ¹⁴⁰³ ¹⁴⁰⁴ ¹⁴⁰⁵ ¹⁴⁰⁶ ¹⁴⁰⁷ ¹⁴⁰⁸ ¹⁴⁰⁹ ¹⁴¹⁰ ¹⁴¹¹ ¹⁴¹² ¹⁴¹³ <

...ATA DE GENITRIX VIRGO
MARIA templum di qm aula
regis aeterni factarum sps sci
Tuirga derubec esse macedru
inlibano mterpressus in monu
fren uirosa puerpera magro
iacob que singulari priuilegio
merito sicut nescis in hominib
comparem na nichil hominis
& angelicam superat dignitatem
Cui nouo & mauduo miraculo da
tu est in uerbum quodam sic
cula ds genuit fieret filius
& homo quem in fine scilicet
genuisti acru atq pfecti esse
Secundum unde nata scilicet p
ds & homo in emmanuel
gloriosa puerpera in qua
repperit secunda uirgini
Quasie ex mementum in se
Hinc pntisti in illibare
sere integritas crederet
unde in forma claustrae signa
centu uiolaret. Libi sps sci
res obuiant. nra ipse
in uirgini uero in uerba p
mne lobolus scilicet susse uirunt.

ac potentia creatoris. Deo
pontificem nosset in corporis
su quamana cruce in poci manu
sacrificiu obtulu. In lux orient
tagla hierosale. in lacu uel in
dec manat in uobilitas ppli xpian
regina mundi. scala caeli thronu
tania paradisi. audi preces paup
ne despicias gemitu miseroru. In
ne uota nra atq suspiria cōspici
nri redemptoris. in qua nris cō
dant manus. pte locū apud aur
diuinae obtineant pietatis. de se p
cra relaxa sermone. Cric lapsos sol
expeditos. Pte succidant uerba &
gemma uirgo. pudent stonfo
omnium uirtutu. Placa pētib uich
cem quem singulari puerperio genu
u saluatore. ut qre fiet e partu cep
humilitatis nrae. pte quoq nos e
fortes efficiat diuinitas suae.
Quae a patre & spū scō.

In adi uirtus

hoc mundum conuincit. Et sic in dicitur con
 flatio. apparet ut deus et homo in carne nra ac
 uita et gloria. Et sic dicitur. Dne me
 uisum. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 qua. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 sed dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 deo. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 per angelos. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 ad passionem. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 pignus. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 pulis. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 eandem. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 igitur. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 angeli. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 et interea. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 uis. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
Pacem meam relinquo uobis. Pacem
 meam do uobis. Post resurrectionem
 uero. ante quam ad patrem. cum nrae
 carnis. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 dio. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 bis. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 ta. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 eis. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 quorum. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
Non paruum. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 fr. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 ut. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 at. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 trib. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 p. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 x. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 per. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 filium. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 intellegere. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 p. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 uero. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.

ipse uero dicitur di filius iudeis requi
 situs quis esset dicit. Ego. principium
 qui & loquor uobis. Per x. duplicem
 consonantem. spm scm quom in iplo
 a patre & filio pcedit. a quo p unitatem
 substantiae numquam. Et sic dicitur.
 fiat pax. ad p. mundum. et sic dicitur.
 gatur. ut ds pater. inuisibilis. et sic dicitur.
 lis per filium. intellegatur. Et sic dicitur.
 filius loquit. in carne. et sic dicitur.
 unum sumus. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 neditur. ut pax. et sic dicitur. Et sic dicitur.
 tres sunt persone. pater. et sic dicitur. Et sic dicitur.
Quorum. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 in sca. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 enim. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 no. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 pleatur. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 substantia. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 ut pater & filius. et sic dicitur. Et sic dicitur.
Hanc pacem. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 que. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 diaboli. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 fieri. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 qm. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 pti. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 uit. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 e. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 psalmista. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 bonum. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
Quibus. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 sufficit. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 nisi. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 p. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 inquit. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
Hanc. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 ce. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 mer. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 ut. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.
 ni. et sic dicitur. Et sic dicitur. Et sic dicitur.

XVIII. De corruptione effere gentium ungarum secundum quod uero dicitur antea ecclesie ostensum est. & quod eadem gens ciuitatem augustinam obsideret. & quam modeste sancti dei se infra ciuitatem habere. & fusuorumque curam ad dominum orando ageret. donec omnipotentis dei delectera puictoriosissimum orationem imperator eandem gentem superaret. & populum christianum liberaret.

XX. De eo quod sancti dei ammoneretur in uisione ut ex clauis sancte ad r. r. apaganis con cremata student reparare.

XVI. De hortulano auro dei sanato.

XVII. De ualio uirum dei romam prexit. ubi & caput sancti abundi marie adquisiuit.

XVIII. De ualio loca sancta uisitando ad cellam sancti augustiniani peruenit. ubi a seruo dei eberhardo benigne susceptus. & propheta in habitu auduit quod non amplius se uideret in hac uita uisuri.

XVIII. De eo quod reliquiis quas in aguntensi uico & in augustinensi monasterio adquisiuit. & in augusta attulit & in oratorio sancti dei matricis eius in modis & psalmodis in mense collocauit.

XXV. De polio in ephra a seculo uero conse

cratum multi infirmis restitutum sunt sanitati. & quam celeritate per effectum suam eiusdem sancti liquoris. ipse etiam consecutus est donum sospitatis.

XXVI. Quam diligenti cura psul ueneranda ab infesta gente liberatus. suam curam gesserit.

XXVII. Quo in uindicta uisionis in aquarum nimis eleuatum comitante secum in mecrato. ipse licet pertransit uelut in

XXVIII. Qualiter in clauibus per gratiam dei liberat in aulicis & in balneis.

XXIX. Qualiter roma per gentem flammam periculo sa mundum in rebus sumis in sua dala cum in colomitate.

XXX. Qualiter quaedam sancti monialis forma in ephra se in terra in yperomane ad in hoc in diuitia in firmata. sed a diuino dei de luce tanlico est sanata.

XXXI. Quod quodam tempore ad seruo dum per gentem. quendam pauperem obuium habuit cui denarium in nomine christi donari precepit quod accepto abiit. & per merita sancti uiri non post multum temporis sanari meruit.

XXXII. Quod uir dei seculum relinquere cupiens monasticam religionis habitum sumpsit. & cum consensu ottonis augusti eundem

clerico adalberoni suę sororis filio.
curā totius epatus cōmisit. & qđ ob
hoc ambo adhuc nodū sunt uocati. &
qđ ibi sup hac re determinatū sit.
& qualiter idē adalbero. sub itanea
morte defunctus sit. eodē anno.

XXII.
Qualiter eius studio abbatia utenbura
dicta libertatis p̄uilegio sit donata.

XXIII.
Qđ qđā die scō dī it̄ agenti qđā astitit.
qui ebuonradi constantiensis ep̄i obi
tum. annuntiavit qđ tam uerū n̄
ēē uir dī p̄ sp̄m cognoū. XXXIIII.

Qđ uir disciens temp̄ resolutionis suę
tam instare. quanto tēns festinabat
augustā ciuitatē ingredi. ut ibi pos
sit sine uite suę p̄stolari. XXXV.

Qđ de scriptis in ep̄ata suo reb; tertiam
partē adhuc scūntē. iussit p̄bris &
pauperib; dare. nec n̄ cetera que ha
buit curā se afferri p̄cepit. ac int̄ cle
ros & pauperes diuisit. XXXVI.

Qđ in infirmitate positus. sepius in ex
tasi captus ē. & int̄ dū p̄ sp̄m plurima
uidit. de quib; pauca qui cū eo erant
narrāū unde & uerimhero fulden
si abbati quedā p̄ dixit. XXXVII.

Qualiter conquestus sit qđ nepoti suo

adalberoni sedm p̄pam uolunta
tē intantū consensit. XXXVIII.

Qualiter diuina reuelat̄ ammonit̄ sc̄s
dī in matritā sc̄i iohann̄ bapt̄ bismis
sarū solēna celebrant. XXXVIII.

Qđ in uiḡ aplorū petri & pauli. de hoc
mundo se migraturū & sperant. XL.

De transitu beati uiri. & qđ dī ex an
mi eius corpore tanta odorifluan
tas exiret. ut eunctorū nases & pec
tora p̄funderet. & qualiter ei corpus
sacratissimū in ecclā sc̄e afr̄ m̄
ris honorifice ē sepultū. LI.

CAPITULA. INCIPIT
VITA S̄C̄I DALRICI CONFES
SORIS X̄PI. GREGIUS X̄PI CONFES
SOR DALRICVS. XXXIIII.

mannorū profapia & tunc oriun
dus. Cui parentes. sup̄ alant̄
acti herburga. ambo quidē se
hanc dignitatē clariorē. & uisū sed
fide atq; diuina religione multo
riores fuerunt atq; nat̄. de re
talifacante. p̄lis fecerunt. & ci
uinit̄ ditati. mox eandē
u adalendū ut mēsi. & uerunt
uerunt nutriti. uerunt ipsa nat̄.

uitatis p̄mordia cęlestia n̄ defu
ere auspicia. Nam licet blandonu
triret affectu. feda tām macies.
quędā apparebat inuultu. Qua ex
causa dū nimium tristef eius efficeren
tur parentes. ac mangusti fillorū
pectoribus curę uersarent ingentē
quidā hospes peregrinus officio ele
ricus sedm̄ qđ illorū ostium semper
uiatori patuit benigne ab ipsissuf
cipit. per aliqd̄ temporis spacium
humane tractat. Dum interim qđdā
die hora refectiois residens p̄dictū
infantulū. non dū x̄. eb̄ dies abor
tu ad plēnū habentem. audiū inter
uagitus uocē emittentē. Ex qua pui
lus futurorū. tale edidit oraculum.
si in qđ iste infans celeris fuerit ab
non poterit eē saluus. Cūq;
semel ac sedō ammoniti. minus tan
ti p̄conis dieta uellent exeq;. tercia
demū die. cū p̄dictū ac sepe dicendū
infantulū. adhibita aure p̄sensissē.
adhuc infirmiore em̄. hanc p̄sagā corā
omib; intulit uocē. Sciatis p̄ certo qđ
in continuo alacte fuerit suspensus
hanc nocte erit mortuus. At uero

si eo quo dixi ordine morti subtraet
fuerit. magnus in futurū corā dño e
rit. Huius p̄phetię mysteria qualit̄
sint adimpleta. non n̄r̄i stili eget officio
designari. qđ tam assidue ad eius sepul
chrū coruscantibus miraculis potē p
bari. Tandē qđ amor alacte. eo qđ cor
pore animo in admirationē om̄ium ita
proficere. ac circum quaq; manentib;
tantū de suo pro uectu gaudiū confer
re. ut id qđ de isaac eiusq; patre abra
ham scriptum est. Creuit qđ puer ab
lactatus ē. fecit qđ abrahā grande ē
uiuum in die ablactationis sue n̄ in con
grue ei qđq; possit persone aptari. Me
rito tantus patriarcha in ablactatione
filii quē ex p̄missione adō suscep. gran
de ē uiuum fecit. Merito pat̄ cęlestis
scē matris aet̄ae filius in istius ablac
tatione. ē uiuum fecit grande. in
uitans eos huius uocē. Comedite
amici & bibite. Inebriamini k̄m. Sic
itaq; mysteriorū dī dispensator futu
rus. iā solido cibo op̄ habebat cōforta
ri. ut in m̄sa altaris xp̄i uelut ad cę
leste conuiuū quandoq; cōsistens. pos
sit in tempore suo tritici mensurā

151
dare ē seruis suis. Incipiebat enim
tunc int̄ oculos modeste ēuer
sari. timorem dī habere. honorem
parentibus deferre. lāciuiā declina
re. ac inquantū possibile tali adhuc
erat actati. in corporis motu. gestu.
incessu foris ostendere. qualis habet
formabat intus in mente.

UIDES HUIUS PVERI PAREN
tes tantā dī graciā in eo fulgere. cō
mendauer̄ eum in monasteriū sc̄i
balli fr̄ib; religiosis. ut eorū magis
terio tam seculariū literarū studi
is. quā celestibus instrueret̄ disci
plinis. Ibi int̄ egregios regularis
discipline magistros. dulces theorie
carpebat cotidie fructus. cū uer
ba que in sacris eod diebus legebat.
more in opera ūtebat. Iam sūmita
tē illius iacob scale uirtutū gra
dibus ascendendo tangebat. iam
a saluatore audierat. uade uende
omnia que habes. & da pauperib;
& ueni sequere me. & iā tē mona
chicę ēuerfationis habitū sump
sisset. nō diuina reuelatione am
monitus desisset.

152
Erat tē temporis in eodē monas
terio quedā ancilla p̄ xp̄i nomine
inclusa. uerberata nuncupata. Que
die noctuq; ieiunio orationib; sac
uigiis uacans. castū in arce. ex
toris sui dño p̄parabat templum.
in quo gratū creatori omnium. me
taū semper holocaustū dicebat.
psalmista. In me sunt d̄suota tua.
que reddam laudationis tibi. aut
sēs adolescens. dū sui d̄siderii se
cretum panderet. Iam non adō
querēdā statuit. ac triū dierum
inducias super hoc postulauit.
Posteridie uero sp̄u instructa diu
no huiusmodi usa ē responsio. In
quit uir religiose diuine est
uoluntatis. ut hoc in loco detine
aris. Sed est in plaga orientali lo
cus. ubi quidā flumen duas diuidit
regiones. in quo de iudente. ep̄ico
palis. a. dignitatis debet ēscen
dere. Et licet multa tā a paganis
quā a malis xp̄ianis s̄spas suris
ad. tam in eo co. s̄sus. aut
sent. d̄. e. e. go. i. e. m. u. d. u. s. o. p. e.
rabis. uniusa. dies. cū psalmista. In

dō faciemus uirtutē. & ipse admi-
hilum deducet inimicos nros. Hec
auditu percipiens. ac mte pertrac-
tans. quib; dā qui sibi familiari ami-
citie causa adherabant. secreto
pandebat. Et ut interī silentio
tegerent ammonerat. Ipse uero
per diūsos sacrorū librorū campos.
ecce prudentissima apēs floressen-
tentiarum carpens. ac in pectoris
sua alucario recēdens. sūma coepit
openiti. ut sp̄italia potuisset mel-
la ēficere. quę post modū in p̄ptos
illū deceret eructuare. illud p̄
clamans psalente. Quā dulcia fau-
cib; meis eloquia tua dñe. sup̄ mel
& fauum ori meo. Et qđ de p̄ dica-
torib; dī. Memoria habundantē
suauitatis tuę eructabunt. Dehinc
ad unguē instruet eū om̄ium fra-
trū conuentia. ronecū. ad p̄pa.

PARTEES VERO DE FIVS PRO
uextu nimium gaudentes. ac dō gr̄as
agentes. iterū cōmendant eū ad al-
beroni augustensis ecclae p̄suli ue-
nerando. viro fidei dote ac uite
merito multis p̄ferendo quatenus

reuerendę illius p̄sentie ingitē assis-
tens. uelut in quodā disciplinę spe-
culo ēspiceret. si qđ in p̄suis morib;
adhuc corrigi deberet. Quē ut pre-
dictus dī pontifex fide firmū spe-
robustū. caritate radicātū & fun-
datum. om̄iq. morū p̄bitate de-
corātū agnouit. familiarī illū sibi as-
seuit. eiusq. domi forisq. in om̄ib;
uti ēsilis coep. quatenus ei pruden-
tia toti ep̄at̄ disponerent̄ negotia.

Ltā publica quā priuata
libuit interī uiri dī animo romā
p̄gere. ap̄toꝝ limina uisitare. ut se
suaq. om̄ia ip̄soꝝ alioꝝq. p̄cib; scōrū
possit attentius cōmendare. Quo cū
uenisset. & ab ap̄ticę sedis p̄sule no-
mine marino. ap̄ dñm & homines mag-
nifico & glorioso. officiose susceptus.
ac requisit̄ qđ ēēt. aut unde uenisset.
respondit se ex alamannorū stirpe
p̄genitū. atq. ad alberoni augusten-
sis ecclae fuisse clericū. Adhęc ap̄ticę.
Hec dure in qđ fili suscipias quę dico. qđ
idē de quo retulisti tuus pontifex ad-
albero. nā migrāū de hoc scto. ac dī
ordinatione dispensante. oportet

153

te huius regiminis curā suscipere.
Et ille pprie ē seius infirmitatis. immo
n̄ immemor illius mandati. q̄nto
magnus ē humiliatē in om̄ib; iu
dicauit se ipsū indignū fore. ut tan
ti honoris pondus p̄ otuisset subire.
Tunc p̄p̄ diuino sp̄u replet̄ ait. Sine
delitescendo sub̄ fugis q̄ minus in hac
pacis ac tranquillitatis tempore
ceterae nauis gubernes. uēiet dies. in q̄
nullo m̄ statuta dī p̄tere ualebis.
uerū etiā inter multiplices ac flue
tuagas uariū laboris meroris anxi
ctatis undas. regendam suscipies. ac
dō p̄sule ad lit̄ placidē q̄etis. ac simi
miū fessus p̄erduces. His auditis ad
metatū p̄erexit. atq; in sacra orati
onū libamina tā se quā defuncti se
nioris animā cū lacrimis dō ac sc̄is a
plis eius cōmendaū. sicq; postera die
nesciente papa latent̄ discessit. Et iā
in hoc dñe ac actionis exēplū sequens.
quo sc̄s ioh̄n̄ euanḡ refert. quia eū
uoluerit eū rapere. & regem cōsti
tuere. statim fugit.

Sed mox ut bonę memorię adal
bero ex hac uita migraū. hiltine a

in episcopatū successit. Quo p̄ xv
annorū curricula ex hac luce
subtracto. uolens dñs hoc qd̄ de
seruo suo d̄dalrico per ora suoꝝ
fidelium antea p̄ dixit adimplere.
to ei clerici ac ppli uoto munū cōcur
rente. & henrici regis uoluntate
in idip̄sū consentiente. idē uir dī
sc̄s. in cathedrā episcopale hac in
urbe est sublimatus.

Ad cetero uero tantę dignitatis
honore qualis quantusue extite
rit. nulli sermo ad integrū explere
ualebit. Totus erat semper in
oratione. totus in lectione. & ma
xime ad tendens. quib; uirtutum
ornamentis aptis describat cōm de
coratū eē debere. ubi sic ait. Opor
tet eū cōm. sobriū. castū eē. sic dī
dispensatorē. n̄ supbū. n̄ iracundū.
n̄ uimolentū. n̄ p̄cussorē. n̄ turpis
lucris cupidū. sed hospitalem. benignū.
sobriū. iustū. sem̄ermentem. a
p̄lectentē cū quis e d̄m doctrinam
ē fidelē sermonē. ut potuisset. ex
hortari insana doctrina. & eos qui
contra dicunt arguere. Harū duarū

uirtutū ita uicaria utebat̄ suc-
cessione. ut nisi inuitabili alicui
necessitatis articulo int̄cedente.
nullū temp̄ transire sineret ociosū.
quominus aut orationi infisteret.
aut lectioni operā daret. Sicq. pe-
ne diu adoptatis rachel āplexib;
uteret̄. nisi hac int̄positione int̄m-
atante sedulitatis dulcedine sus-
penderet̄. Suberant ei curę maxi-
mę de reparēdis eccl̄e muris de-
re edificandis domorū ac ipsius ci-
uitatis edificandis. que sub antecessorū
suoꝝ temporibus aut nimia uetusta-
te dilapsa. aut igne fuerant cōsum-
pta. Sed & familia maxima ex par-
te apaganis occisa. & pars que re-
manserat. egestate nimīū erat af-
flicta. Int̄ hac uenerabilis herosue-
lit ante & retro oculatus. coep̄ cau-
tam int̄intentione circūspicere.
puidā om̄ium curā gerere. ac sapi-
entius cōsilio. materialib; quidem
ac edificandis prudentes ac idoneos.
magistros p̄fecit. Ipse uero quasi
sapiens architectus cū ap̄to xp̄m
fundamētū posuit. Sup̄ quo edifica-

uit aurū. argentū. lapides p̄ciosos.
& cetera huiusmodi. ut sc̄arum
animarū edificatio p̄ ei p̄dicationē
ēstructa cresceret in templam
sc̄m in dño. Et quoscūq. ad tēle
edificiū uerbo & exemplo p̄para-
bat. cetera humanitatis officia. p̄ut
illi facultas subpetebat. p̄bere n̄
desinebat. Non solū his qui p̄sentes
aderant. manum m̄iæ porrigen-
do. uerū etiā eis qui egritudine p̄-
uenti. t̄ carcerib; inclusi longe ab-
erant ministrando. Nullitaq. aua-
rus om̄ib; extitit largus. ita ut il-
lud beati iob possit dicere. Bene-
dictio perituri sup̄ me ueniebat.
& cor uiduę cōsolat̄ sū. & paulop̄.
Oculus fui cecus. & pes claudus. pat̄ erā
pauperū. Et iterū. flebā q̄ndam
sup̄ eū qui afflic̄t̄ erat. & cōpatebat̄
anima mea pauperi. Unde in re-
fectione cottidiana. semp̄ eius
mensa cara sibi int̄erat pauperū
turba. quā & uictu p̄ant. & indu-
mentis uestium. se ipsū uero nimia
maceratione castigauit. ita ut car-
nem non manducaret. & intrin-

causa extitit qua p̄dictus pon
tifex ad iurū dī mittere debu
isset. Atque cū legatus ipsius fue
risset inuenit illū sacro altari
adstantē. ac salutarē hostiam
dño immolantē. Quo pacto uni
cū audiū. atq; absolutū redire
ad dominū suū p̄misit. Cūq; re
uersus int̄rogaret. cur tā diu
moraret. respondit q̄a iurū dī
tā diu expectasset. donec ter
missarū sollempnia p̄egisset. At
ille ipsū uerbū ab illius ore arri
piens. missarū inquit. sollempnia
celebrauit. tunc quasi subriden
do int̄tulit. Et uere nullus illo sa
turius adm̄sā altaris hodie ac
cessit. Sed utrū nā ioco an serio
hoc p̄tulerit tam uerū fuit
q̄d̄ dixit. Cibaū nāq; dñs illū pane
uitae & intellectus. & aq̄ sapi
entiae salutaris potabit illū. Ita
ut recte possit cū psalmista p̄ela
mare & dicere. fructaū cor meū
uerbū bonū. fr̄ iterū. fr̄ poculum
uā inebrians quā p̄clarus ē.

Vox psalmodie tā iugis illi ore

dulciter resonabat. ut n̄ solū ipse. s;
& illi qui cā soliti erant secū puram
intentione cantare. tantā cordis
munditiā exca ēciperent. ut que
dā exreuelatione diuina occulta
cognoscerent. quę aliis manifes
tarent. Unde exēpli causa quędā
subt̄ notabo quatinus uera esse cō
p̄bent quę dico. *v. m. q.*

Quodā tēpore cū artifices et elae
criptā in mebr̄ reparare uellent.
erat q̄dā clericus. nomine rambert̄.
sc̄i uiri obsequio dedit. Hic q̄dā die
in excessu m̄tis effect̄ uidebat̄ sibi
cū domino ep̄o solito more psalmos
canere. nec n̄ adalbero n̄ q̄ndā
ut sup̄ dixim̄ pontificē. ad aq̄lona
lē eidē cripte plagā sacerdotalib;
indutū uestib; p̄p̄e ad sistere. sibi q;
q̄ ad se ueniat innuere. At ille m̄te
p̄cussus ac int̄ uiuū & mortuū qd
ageret dubius ac anceps tandem
inuuentem pauens figit obtut̄ ue
lut scissitans qd̄ eēt facturū. Tunc
ep̄s ut qd̄ ait sic in me oculos figis.
Cui ille respondens dixit. ecce dominū
m̄s adalbero ep̄s ad celebrandum

diuinū mysteriū parat adstat me
 ad se uocat. Cui ep̄s festina inq̄duc
 nire. cuiusq̄ iussis in om̄ib; obediē.
 Qui mox ut p̄p̄us accessit. hacc ab eo au
 diū. Rampte die domino tuo q̄amag
 nā ad n̄o mercedē habebit p̄oratio
 nib; ac elemosinis q̄ p̄ me fidelit̄ ex
 hibuit. & hoc sibi sit insigniū. Qd̄ ego
 & fortunat̄ in p̄xima caena d̄m̄ ece
 dente d̄o sacro s̄m̄ chrisma cū illo s̄c̄i
 ficabim̄. insup̄ edificatio istiuscripte
 ruct citissime. Ipse aut̄ p̄p̄t hoc ab
 incepto n̄ desistat opere. quin illud
 firmiorib; studeat fundam̄tis stabi
 lire. s̄s̄q̄q̄ ammonere cū tato. q̄a ora
 tiones q̄ sua sponte se facturos p̄ me
 sponder̄ neq̄ quā sic p̄miserant im
 plexer̄. & nisi hoc studuerint em̄da
 re seiant se hoc p̄ hoc in c̄spectu d̄ni
 rationē reddituros eē. Ep̄o aut̄ acur
 te regia reuertente nā tunc tēpo
 risibi morabat̄ ita descripta ē t̄gis
 se repperit. sicuti p̄ uisionē ramb̄to
 ostensū fuit. Tunc ille impacient̄ mo
 re n̄ antea a labore cessaū q̄a om̄ia
 In meliore statū reparaū
 Iterū alia uice cū p̄ dicit̄ rāber̄ iux

ta more in oppido uuaringa cū
 s̄o uiro psalmodiā detantaret
 coep̄ terrore nimio ē cuti. acre
 flexis oculis d̄o dignū antistitē
 intueri. Ad q̄ r̄q̄sit̄ qd̄ nā sibi eēt. Re
 spondit seniore suū adalberonē
 eo d̄ q̄ ante ornatu paratū uide
 re. sibi q̄ p̄cipere. ut illi sacri alta
 ris mysteriū celebranti adstiat
 soliteq̄ seruitutis officiū impendat.
 Uere impleta ē p̄phetia que d̄icit̄ cū
 s̄o s̄s̄eris. & cū uiro innocente in
 nocens eris.
Nec p̄tertundū puto q̄ sit̄ celestis
 signi uisione ipsū etiā d̄ns uoluerit
 mirificare. Hā in ipsa sollēni die
 s̄i pasche multa firm̄ catua ad
 stante. dū s̄s̄ sacerdos diuina ce
 lebraret mysteria. dextera que
 dā apparuit sup̄na. que cū ipsi
 dextera diuina s̄c̄ificaū sacram̄ta.
 Expletis uero missarū sollēnis q̄
 dā henric̄ p̄br. q̄ eo die canta
 toris officiū agens. tanto in̄ fuit
 miraculo. sequens ep̄m usq̄. in eu
 biculū ad ei p̄cedes eeciē. at p̄p̄
 sentia populariū p̄sonarū stand

uisionē minus caute explanauit.
Cui uir dī. & dius inquit tibi cēt
tacere. quā talia in aures uulgi p
ferre. Mox ille rubore p̄fusuf
exiit. & in uestibulo cubiculi resi
dens tantas lacrimas emisit. ut ex
illarū suffusione. cogere t̄ lucis
huius dispendia sustinere. Vir autē
dī memor suę fragilitatis. caue
bat fauorē humane laudis. ne ca
deret in p̄cipitiū elationis. semper
grās agens dō sup̄ inenarrabiliē
dono. Et sic de sc̄is scriptū ē. Ibunt
de uirtute. uelut celeste animal
ante faciē suā gradiebāt. ut eom̄
te ēscenderet. q̄cū impet̄ sp̄s du
ceret. **H**is uirtutū gradib; ad al
ta p̄ficiens. q̄dā nocte que ante
cedebat diē sēm quē diē indulgen
tiæ tēna dñi xp̄iana religio uo
care ēsueuit. uox quedā beato sic
ant̄ inuisu & DALRIC EP̄E. sc̄ias te hos
pites suscepturū ēē. Ex p̄ gefactus.
eo c̄p̄ secū admirando tractare q̄
uā illi hospites potuissent ēē. Non
p̄uigat manus sopor ille. q̄ solet ali
loquens hominū uita illudere. Ita

lis poti q̄ u sponsa se diē in amoris
cancio ob dormire. Ego inq̄t dor
mio. & cor meū uigilat. Talis ḡ somni
dū uir dī frueret̄ q̄c̄te. iterū uocē in
hęc uerba meruit audire. Oratio
nē tuę & demosine & dalrice dō sunt
accepte q̄ binis antecessorib; tuis for
tunato uidelicet atq; adalberoni
te cōmendaū. ut tibi hodie & p̄ hinc
sacra m̄steria celebrāti adsistant.
& ca tecū benedicant. Mane autē fac
to hora q̄ inclit̄ m̄steria arches̄ diui
na sacramta celebraū. q̄b; dā t̄tiā q̄
ad uidentū digni erant cernentib;
dextera dñi deuuo apparuit. que
cū sc̄o ep̄o signū crucis imponendo
eadē sc̄eraū. Idē ipsi cū ad p̄cipiendā
sacrā cōmunionē ad sēm altare acce
derent. & sc̄s illos huius secreti ēsc̄ios
ēē p̄ sp̄m n̄ ignoraret. q̄ndo panē eis
dominicū porrexit̄ ori singulorū di
gitū sup̄ posuit. ut p̄ hoc intellege
rent. qd̄ uisa minime diuulgare
deberent. Qui b̄ etiā ex p̄lecto sac̄ry of
ficio ad se uocatis. reuelati sibi in noc
te p̄terita m̄sterii ordinē exposu
it. & p̄ t̄ hoc q̄m qd̄ ipsi uiderant.

122

alicui dicerent. donec ille mane-
ret in carne in die sub inmina-
tione presentis uite. *pm*

Alio uero tempore dum iterum sub cuius-
dam noctis silentio membra quiescenti commen-
daret. scilicet infra martiri facie pul-
chra. ueste decora. tunica succine-
ta apparuit. ei que dixit. Surge et seque-
re me. Et statim eduxit illum in caput que-
dam nomine fluminis sibi de-
currentis Lechfeld dicitur. ubi semper petrum
apostolorum principem. uelut in sinu odali col-
loquio sedentem inuenit. cum magna
episcoporum. aliorumque sanctorum multitudine. et
quod solus in carne uideret. et tunc primum re-
uelante sibi gratia diuina cognosce-
re coepit. ibi in aliis tractabant
sicut olim in apocalypsi sancti iohannis audi-
ta est uox animarum de suis in inferno
ribus. unde dicta ex petentium. ita tunc
clamor ortus est sanctorum. de arnolfo du-
ce noricorum adhuc uiuente. obde-
structionem ecclesiarum. atque monaste-
riorum. quorum res distribuit in beneficia
laicorum. Qua propter dictante omnium sen-
tentia. daturus est poena. Proferbantur
in medium etiam enses duo. unus quoddem

cum capulo aliter aut absque capite. De quibus
principis apostolorum ait ad beatum uirum.
Die regis henrici. ensis absque capite.
significat illum quod sine unctioe reg-
nat in populo. At aliter capulat illum quod
pro sacre benedictionis ordinatione
diuinitus fuerit coronatus. sicut in scripturis
in filio predicta dei martiris sanctissima
monstratum illi adhuc loca in quibus
otto rex pro ea castra posuit et ge-
nerale colloquium cum suis habens.
Berengerum regem longobardorum
cum multis aliis presentatum in suum
suscepit dominium. Pro die etiam esse
re gentis hungariorum in ruptio-
nem. durissimamque cum nostris congrega-
tionem. nec non et loca certaminum
et licet cum magno suo detrimen-
to. tamen uictorie triumphum promissit.
populo christiano. Ob beatum uirum. celestis
uisionem dignum in talibus etiam sanctis
apostolis petro uidelicet et paulo esse
rendum. quorum aliter in interuento celitus di-
missio electionem gentium per uisionem
didicit. Aliter uero siue in corpore
siue extra corpus usque ad eum cae-
lum raptum se asserit. ubi et aliter

dī audiū. iste uero sēs & in ostensi
one dextere sacre sup altare.
& in hac uisione & p̄ modū in alius
ut ante exitū nr̄i sermonis satis
patebit. & archana dī uidit & au
diū. & saluationē n̄ tantū suę gen
tis. sed multos p̄ptos cognouit. Hęc
n̄ passim tē uulgi aurib; se manit
iactando diuulgauit. sed paucis q̄s
ad hoc dignos dux secreto mani
festauit. Ipse uero sentiens se tanto
diuine gr̄e dono p̄uentū n̄ se eri
gebat in altū. si om̄ia referbat ad
illū aq̄ acceperat. quicqd̄ boni habe
bat. t̄ ipse eē poterat. dicens eū ap̄to.
gratia dī sū id qd̄ sū. *xxviii*

Coep̄ ḡ cōmissi sibi gregis curā age
re talentū sibi creditū n̄ sudario
illigatū terre cōmendare. si ut bo
nus uerbi dī dispensator ad usuram
accomōdare. Vnde suę dioceses
terminos sepius lustrauit. ac congre
gatis corā se clericis & laicis p̄ uigili
studuit cura inuestigare. In primis
q̄ lit ipsi eccl̄iarū p̄bri eū suis minis
tris uiuerent. utrū p̄ptim recte ac
sedm̄ cat̄olicā doctrinā docerent

ac qd̄ p̄dicabant ore. opere im
plerent. ne forte alius p̄dicantes
ipsi rep̄bi efficerent. & ob hoc a suis
auditorib; contēnerent. Deinde
discutebat silaci corū doctrine
obcedirent s̄ in d̄nicis dieb; & alius
sc̄orū sollēnitatib; ab opere in hie
to uacarent. si eccl̄iarū limina ea
q̄ deberent deuotione frequen
tarent. aut decimas recte darent.
multaq; id genus. His ita inuestigatis.
quęq; erant rata & bene ordinata
laudaū & c̄firmaū. quę ū alit̄. cor
rē & em̄daū. Simoñacā heresim
quasi q̄ndā p̄noxiosā pestē de uitan
dā eē admonuit. asserens p̄petuac
tradendos penę q̄ heresi huic neq̄ssi
mę studerent animos inclināre.

Vnde numquā p̄clericorū ordinati
one t̄ eccl̄iarū c̄secratione q̄ppiam
muneris accepit. sed sic in sacri chris
matis unctione p̄ impositionē ma
nus sp̄m̄ paracl̄itū ḡatis dedit. ita
& ista c̄cessit. sciens a d̄no p̄ceptū. Gra
tis accepistis gratis date. H̄si forte
ipsi eccl̄iarū fundatores aliqd̄ p̄ bo
na uoluntate offerrent. & hoc il

lum p̄grarū actione suscipere
 rogarent. Ius uero legitimū S. ē
 MARIÆ semp uirginis familie ab
 antecessorib; suis antiq̄t̄ ēcessū. Sta
 tuit inuolabilit̄ ēseruandū. Hec
 quēquā sub sua potestate degen
 tiū. ledi p̄misit ob p̄ssione p̄positoꝝ
 s̄ ita int̄ suos om̄ia ad q̄uitatis ac
 iusticie normā p̄spicant̄ cor̄re
 ut nullū alteri aliquid inferre si
 neret. qd̄ ipse sibi nollet fieri. iux
 ta illud p̄ceptū. Quod tibi non uis.
 alio ne feceris. Et dñs in euangelio.
 Quēcūq; uultis ut uob̄ faciant
 homines. eadē & uos facite illis. Cū
 his & huius modi uirtutū gradibus
 sēm uirū semp ad altiora c̄scendere.
 om̄iū bonoꝝ inuidus cerneret diabo
 lus. qualicūq; potuit arte coepit
 satagere. ut ei animū t̄ quantūcūq;
 possit impedire. *xx*

Accidit igit̄ tunc temporis. ut int̄
 Liutolfū ottonis magni imp̄ris qui
 Alamannoz genti p̄reerat. & ei pa
 trūū henricū noricorū ducē ori
 ret̄ his odiūq; p̄ instigationē sata
 ne & ex malignoꝝ hominū suasio

ne. Quos cū imperator ad e cordiā
 minime reuocare potuisset. fr̄i ad
 iutorio c̄tra filiū fuit. Tunc qd̄ā ar
 nolfus comes palatinus arnolphi q̄n
 dā ducis filiū c̄titit. cuius fidei p̄dict̄
 dux henricus totā baioariā cū ipsa
 metropoli radispona cōm̄dauit.
 a c̄nsaxoniā ad imperatorē se c̄tu
 lit. Ibi morā faciente. ille uelut p̄
 fidus transfuga se cū ipsa ciuitate
 & multitudine p̄p̄li. Liutolfi sube
 git potestate. Hæc cū sc̄o pontifici
 cōp̄ta fuissent relictā militū custo
 dia in ciuitate augusta in noricoꝝ
 regionē p̄pere c̄tendit. ubi tunc
 imperatorē cū exercitu c̄sistere au
 diuit. Pr̄efatus ū tyrannus augustā
 adit. ac reb; circūq; direptis. q̄b; dā
 ep̄i militib; captis. p̄da onustus. &
 qd̄ uerius ē peccati pondere p̄gra
 uat̄ in baioariā ē reuersus. interim
 ū ipsū dī famulū p̄ quā a regia ser
 uitate reuersū. in castello qd̄ man
 tachinga d̄r. obsidere n̄ timuit. Sed
 n̄ cessit ei p̄ sperū. qd̄ talia p̄sup̄sit
 c̄tra dī seruū. Hā paruo
 dierū spacio. a comite adalbro

comperit

acēpi fratre tictbaldo ab obsidi
one. cū detrimento suoz. coactus
ē secedere. & cū debita resper
susēfusione in patriā redire.
& iā ibidē capto eiusdē frē he
rimanno. S. & fortissimus pug
nator ad alpr. uelut alē macha
beus p̄ ecclā dī acrit̄ dimicando
cecidit in eodē bello. ut ueracit̄
credendū. p̄ mortalitatis dispen
diū. transiens ad immortalita
tis compendiū. Cuius corpus
sēs d̄ dalricus augustā deferens.
in ecclā scē marie semp̄ uirginis
ēdidit. sp̄m ū p̄ sacre immolati
onis hostiā dño cōmendauit.
Ex hoc tantus om̄ium m̄tes timor
inuasit ut nullus d̄ reb; ecclie
scē marie semp̄ uirginis a dauḡ
ptinentib; aliqd̄ usurpare p̄
sumeret. quia nullus eoz. q̄ an
tea inde aliqd̄ iniuste abstuler̄.
t̄ in sēm dī deliquer̄. in puniē
uasit. nisi q̄ p̄ dignā satisfactio
nē. p̄ misericordiam dī ep̄o int̄cedente
p̄meruit absolutionē. Vt enī
exp̄uris; pauca exempli causa

p̄feram. unus ex his uicinis inue
ritate ē testantib; tā diu p̄dito
sensu p̄ pas manus lacerant.
quo usq; uitā finiuit. xviij

Alius ū librū quendā de uita
te auḡ rapuit. cū quo caballū
emit. Quē cū domū p̄duxisset.
uxori suę ait. Melius m̄ fuerat
ut istū tā p̄stantis formę equū
coemissē. quā librū cū quo illū
cōparau. in augusta dimissē
Cui illa. utilius inquit ut p̄ spero
tibi fuisset. sinū quā manus tua
ipsū librū tetigisset. Ille ū dū
mollī ad tactū p̄ posteriora dor
si ut agi solet equo blandiri uo
luit. mox ab eodē p̄cussus inte
ruit. Post n̄ multū temporis p̄
fatus arnolfus p̄ inuirus q̄ uiro
dī ingressit. & iā ipse iusti iudi
cis irā sensit. Obsessāq; ciuit̄ ra
dispona. parat̄ ad p̄eliū exit.
ibiq; occisus interit. xviij

Quidā homo de ep̄o patu q̄
ahstete d̄r partē uilissimi men
salis de sep̄ edictis reb; iniuste
usurpau & secū domū repor

tauit. Sed mox ademonio oc-
cupat nullū neq; infra neq; extra
eccliam abscondendi locū inue-
nire potuit. nec benedicta asp-
sus aqua carere ualuit ei p sen-
tia. quin semp iuxta eū uideret
in diuiduus comes manere. do-
nec augustā rediens rē iniuste
oblata reddidit. seseq; emenda-
ri obnixe rogauit. Cui ep̄s ut tot
erat uiscerib; pietatis plenus. &
indulgentiā p xp̄i amore tri-
buit. & ad emone liberatū re-

Idire ad p̄p̄ia p̄misit. *xxviii*
Int̄ ea dū contentio int̄ ottonē
imp̄m p̄pter fr̄em ipsius henri-
cū ut supra dixim' & filiū liutol-
fū exorta int̄ tantū accreuisset.
ut n̄ alit̄ nisi ferro finiri potu-
isset. itaq; acie utriusq; partis or-
dinata. ut in eominus cōmitti
deberet pugna. athleta dī & dal-
ricus sciens quia beati sunt pedes
pacē portantes. & qd̄ ipse dñs in
euuangelio ait. Beati pacifici
qm̄ filii dī uocabunt̄ ad sumptu
hart̄bto curiensis ecclēsię ep̄o

religioso. se mediū iniecit. actan-
ta eos arte suadendi aggressi
sunt. spū patris in ambōꝝ ore lo-
quente. ut facile ad pacis foe-
dera reuocarent. & uere cari-
tatis donū firma stabilitate
in illoꝝ pectorib; consolidarent.
Non alit̄ tunc otto poenitentem
liutolfū. quā ille euuangelicus
pat̄ olim suscepit reuertentem
filiū. Vterq; enī ei filius mortuus
fuerat. & reuix̄. p̄ierat & inuen-
tus est. fit gaudiū ingens & ex-
ultatio in exercitu cuncto. laus
& gr̄arū actio resonat in ore
omniū. quia p̄ seruos suos libera-
uit dñs populum suum. *xxix*
Sequenti ū anno. i. dñice in-
carnationis deccc. v. gen' hunga-
riōꝝ om̄i belua crudelior iuxta
qd̄ duro dī celit̄ ante fuerat re-
uelatū cū innumerabili multi-
tudine erupit. omnēq; norico-
rū regionē ad anubio usq; ad m-
grā filuā quę ad montana p̄ti-
net & partē p̄uincię alamannoꝝ.
usq; hilarā flumē de uastando

occupauit. Quæ licet transiens
eccliam sc̄e afr̄e igni cōbussit.
atq; ciuitatē augustā obsidione
circūdedit. Sēs dī pontifex ne
quaquā uisistot lupis uice mer
cennari sui gregis custodia fu
giendo dereliquit. sed ex aduer
so se opposuit. ac totā causā dño
cōmendauit. At militib; circūq; q;
pmurū. & ante portā acrit̄ con
tra hostes dimicantib; ille sup̄
quū sedens. n̄ clipeo p̄tect̄ aut ga
lea. sed stola induit̄. int̄ lapidum
ac sagittarū r̄mbres incedebat
securus. uideres nouū iosue arcā
dñi circūferre. bucinis c̄repare.
nisi qd̄ iosue extra muros urbis ie
riebo. iste ū intus erat cū dī p̄pto.
Sed merito n̄r iosue. iā coruscā
te gr̄a xp̄i int̄ in domo raab ad
dñm euerse. hoc ē eccliae mane
bat. & ciuitatē diaboli foris ma
nentē expugnabat. iosue duce
sacerdotib; q̄ area dñi ferebant
bucinis clangentib; ac cunctis po
pulis uociferatione maxima mu
ri ieriebo fundit̄ corruer̄. isto ar

cā dñi impetore mundo giren
te. & cū sacerdotib; ac leuitis tubis
idē psalmis. r̄mnis. & canticis sp̄ita
lib; sonantib; cunctisq; pplis maxi
ma p̄ce addm̄ & ad eī sc̄am genitri
cē MARIAM semp̄ uirginē. p̄ sua crep
tione clamantib; hungari q̄erit̄
ciuitas diaboli cecider̄. Cōptonaq;
ottonis gloriosissimi imp̄ris ad
uentu. retracta obsidione obtu
am p̄gunt armisq; detertare ē
tendunt. In ito p̄lio. dō iuxta ui
risē p̄sagiū uictoriā p̄pto xp̄ia
no donante. multa milia hunga
riorū cecider̄. ceteri fugā arripu
er̄. Quos xp̄ianorū exercit̄ tam dū
cedendo p̄secut̄ ē. donec princi
pes eorū cū aliis multis uiuis caperent̄
atq; ad disponā p̄ducerent̄. ubi ad
ignominia sue gentis. post modū
suspensi sunt in culeis

His ita gestis. p̄sul uenerandus dō
in omnib; gr̄as agens. uelut exar
ce. qd̄ā m̄tis coepit dispicere. ac
subditox. necessitates p̄tractare.
n̄ sibi ratū estimans si solūm ea que
sua essent quæreret. suoxq; causas

neglegeret. iuxta illud apti. Qui
sua & maxime domesticorum cu-
ra non habet. fide negavit & est infi-
deli deterior. unde sua & grega-
tionis clericorum que hostium dep-
datione ad tantam fuerit inopia re-
ducte. ut ad cottidianam refecti-
onis usum nil potuissent habere.
secum retinuit ac in quantum potuit
pauper ipse presentis vite necessaria
pauperibus ministravit. & non solum illis
sed & omnibus se petentibus. prout habu-
it in die manu porrexit. iuxta il-
lud dominicum preceptum. omni peten-
ti te tribue.

Eo tempore admoneri inuisione.
ut ecclesiam sanctae afras que a paga-
nisterat cremata non tardaret re-
parare. nec non & sint pti episcopi sepul-
chrum quod situm erat iuxta gradus
in choro. egruo procuraret tecto.

Ex hoc coepit de famulus in eum
is & precibus. cum cordis contricione. aliis
quodque. uiris religionis secum adsumptis.
se deo mactare. supplicans deuote
quatinus omnipotens deus per misericordiam suam dig-
naretur sibi manifestare locum. ubi

158
seissime martiris sue corpus esset
reconditum. & in parte orienta-
li cripta coloca esset edificanda.
ubi suadebat euoluntas sua. Ergo
ut dominus uerum comprobaret. quod possi-
denda dicit. ecce oculi domini super ius-
tos & aures eius in preces eorum & in alio lo-
co. Voluntatem uniuersum se facit. et
deprecatione eorum. exaudiet. quodam
nocte inuisu ei sancta afras aparuit.
& locum collocationis sui corporis
in ecclesia demonstravit. Cripta in illo
in loco fieri prohibuit. propter reliquias
sanctorum. quod illic in pace descendentes ad-
uentum iusti iudicis expectant. Hae
reuelatione producte. coepit desti-
nato operi uigilantem insistere. eccle-
siae muros instaurare. cripta in
occidentali parte construere. nec
antea a labore cessauit. donec
in breui omnia profecto decoro resu-
mauit. Dignum non est demonstrare
quod ueneratione dignissimum. quod
ille in sancta domini martiris prohibuit
cripta fieri. propter sanctos dei quibus expec-
tant die iudicis.

Erat quidam hortulanus. qui in gra-

mina ibi deambulando speluncā
quādam repperit. in quā intrans-
formatā ediculā sub terra muratā
cōspexit. Et ueniens ep̄o nunciauit
atq; dixit. Situs placet sc̄itatib; he-
holera mea & alia quę & m̄ sunt
necessaria. possunt rec̄di. Cui ille
in sp̄u dixit. Si hoc feceris. mox sen-
su & membr̄ & sospitate carebis.
S. miser hęc paruipendens. sup-
pellectilē suā in p̄dictā speluncā
ēgregauit. statiq; sensū eū uisu &
auditu p̄didit. Qui ad sc̄m dī p̄ductus.
ut creatū cognouit. ueniam p̄nit-
eae indulgentiā cū sanitate p̄me-
ruit. Mira dictum est. In illa hora.
nūquā ab hortulano ipsa
repperiri potuit spelunca. Ex eo
tempore coepit uir dī sc̄m illū lo-
cū magis frequentare. sibiq; se-
pulchrū ibi p̄parare. vbi om̄i
uī feria si domi erat solebat ue-
nire & salutarē hostiā dño immo-
lare. **I**nterea orationis cau-
sa romā p̄ceit ubi & caput sc̄i
habundi martiris adquisiuit.
secūq; reuerſa eū deuotione

augustā reportauit.

Solebat loca sc̄a uisitare. ac p̄ci-
pue monasteriū sc̄i Galli ubi na-
tritus erat & eruditus. Inde eū quādam
pore ad cellā sc̄i meginradi adui-
dendū seruū dī eberhardū uenit
set. Post sacra orationū libamina.
post dulcia fr̄ng collationis collo-
qa. cū iā p̄ libatis osculis sc̄s ep̄s dis-
posuisset redire in sua. & cauce
speraret p̄dictū dī famulū n̄ am-
plius esse uisurū. iāq; re coepit
sc̄. festinato anhelus cucurrit atq;
iterans oscula caritatis in hanc uo-
cē lacrimando erupit. Ex hac ho-
ra. n̄ uidebim̄ nos ulterius in hac
uita. donec corporib; exempti.
uidere nos mereamur in p̄sentia
dī. Cui ep̄s dixit. Pat̄ uenerande. sc̄s
nunc p̄ certo temp̄ mee resolutionis
instare. q̄ debeā c̄ hac uita
migrare. Cui ille respondit. finis
q̄ dē uite tue adhuc n̄ est. huc
rū eē qd̄ dico exit̄ rei cōp̄abit.
tunc discessū ē. Sed ante quā ep̄s
eandē cellā iterū uisitaret. ille
dī famulus eberhardus de hoc

160
sclo migravit *xxviii*
Pro cessu q̄q̄ temporis locū
agaunensiū ubi sc̄s mauricius
cū sacra legione d̄cesit. orandi
gr̄a adiuuit. ac n̄mo dicat̄ thebeorū
martyrū reliq̄as adq̄siuit. Quas
cū sūmo honore auḡ attulit ac
in oratorio sc̄e d̄i genitricis cū
ymnis. & psalmodis religiose col
locavit. Is d̄e q̄q̄ dieb; uenera
bilis heros ad monasteriū insu
lanense qd̄ augia d̄r uenit ubi
tunc temporis d̄ni gregis uir
reuerendus nomine alaunies
curā gessit. Quē condigno ut de
cū honore suscipiens multipli
cib; sc̄arū reliq̄arū q̄rū gr̄a illo
aduenerat pignerb; donauit.
sicq; ad p̄pa letū redire p̄misit.
Hec p̄tereundū qd̄ p̄p̄t̄ ipsius me
rita plurima infirmis p̄stabant̄
beneficia. & maxime qd̄ caduco
grauabant̄ morbo. p̄ ei benedic
tionē atanto liberabant̄ in cō
modo. Qd̄ ita humilitatis causa
studuit occultare. ut si forte aliq̄
illox hanc sanitatis gr̄am palam

postularent. benedictionis do
nū subtraheret asserens hoc
magis apticę dignitati. quam
sue ēgruere paruitati. Per ole
um ab eo in c̄na d̄ni ēsecratū
uaris languorib; detenti. pris
tinę restituti sunt sanitati. nec
n̄ & oculorū caligine obtene
brati. huius sc̄i olei unctione
merebant̄ in luminari. *xxviii*
Opere p̄ciū ē inserere. q̄lit aū
ipse p̄ efficientiā huius sc̄i liq̄ris
ēsecut̄ ē gr̄am sospitatis. Quod a
itaq; tempore ad monasteriū
cāpidonense ueniens. tanta in
firmitate tenebat̄. ut n̄ nisi int̄
aliox. manus sustentat̄ q̄ quā
possit gressū mouere. t̄ cibi aliq̄.
p̄ recreatione uirū p̄cipere. Tē
sub om̄i celeritate augustā mit
tit̄. oleū ab eo ēsecratū defert̄.
Quo in ipsa sc̄i pentecostes uigi
lia hora diei nona delibut̄. in
tantū p̄ gr̄am d̄i c̄na spem om
niū subito ēualuit. ut serficer
ret cibo. accū fr̄ib; uesp̄tinali
sinaxi in colom̄is n̄ esset. totaq;

subsequentē instantis festiuitatis diē. cū sp̄itali iocunditate celebraret. Sicq; om̄ib; in cōmune gratulantib; ipse sospes in suā sedē reuersus est.

Quodā tēpore cū uir dī uindictē flumiū cū eq̄ cēt transiturus in tantū aluei sui cursū inuenit sub creuisse. ut nullus suox̄ auderet pilū transire. Tunc socii sui itineris abeuntib; & uadū sicubi possent reperire adtranscundū q̄rentib; ipse cū uno clerico solus remansit. ad p̄dictū flumiū sine aliq̄ trepidatione in nomine dñi transiuit. sicut magis m̄tris. clericus altiore caballo residens. ac ingulo deorsū se totū sensit aq̄ infusū. de c̄pi aut̄ socis sago factis. q̄ p̄t̄ frigus habebat indutos nec saltē unū pilū madefactū p̄spexit. cui ualde sup̄ hoc admiranti in̄minat̄ ē dicens. Caue adhuc. me manente in carne. hoc alicui dicere. humilitatis magister sc̄is. q̄ deseruissis d̄sp̄tis p̄cep̄ ut d̄s nē quā u. h̄s. in̄ d̄s p̄t̄

donec filius hominis amotuis resurgeret. Tuas h̄c o x̄p̄e opera. tuarū gr̄atiarū insignia. q̄ in sc̄is tuis & iā n̄c antiq̄ coruscare facis mirabilia. Qui enī illi antiq̄ hebreox̄ p̄pto q̄ndā diuiso mari rubro aridū iter p̄buisisti. Tu hunc famulū tuū p̄ idē elem̄tū sicis uestib; transduxisti. nisi q̄d illi saq̄ erant p̄ muris adextris & a sinistris. ut sicis uestigiis p̄ mediū transirent. iste ū p̄ medias aq̄ r̄ū transiens undas. in nullo madefactus. te duce p̄ueniret ad litus.

Alio itē tempore dū ad disponā nauigio p̄ danubiū tenderet ex incuria nautarū nauis sup̄ q̄ddā impigit lignū. ex q̄ patentib; rimis coepit paulatī impleri aq̄s. timore p̄territi nautę. ad lit̄ ē tendunt p̄pere. Quo p̄uenientes. omnib; q̄ in nauī erant foris deportatis. obliti s̄c̄pi in puppi residentis. Tunc unus ex clericis. trahens suspiria ex intimo cordis. ait. Venobis miseris. quia in tanto piculo obliti sum nri senioris. s̄c̄ h̄c di

161
cento locius cucurrit. & hume-
ris impositū ad lit̄ exposuit. Quo
egresso nauis in posteriori parte
immergit̄. Et mirū in modū na-
uisque plena hominib; ceterisq;
suppellectilib; sup aquas nata
uerat. uiro dī cū suis egrediente.
n̄ potuit diutius quin mergeret̄
subsistere. ut ex hinc colligeret̄
q̄a hanc om̄ps d̄s sua manu tenu-
erat. q̄ndo uir dī cū suis in camane-
bat. **I**tē alia uice uir diro-
mā p̄gere desiderans. uenit ad
fluuiū tā nominatū. Quē tā p̄-
iculosa repperit. inundatione
refusū. ut nec eq̄. nec nauigio a-
liq̄s possit transire. illū. Sed sēs
pontifex fiducia in dō habens.
celebratis in ipsius fluminis ripa
missarū sollemnis. p̄dictū fluuiū
transuadavit. cū in colomitate
omnium suorū.
In illis dieb; elect̄ dī pontifex sacre
religionis studio incitat̄. ac diui-
ni amoris igne succensus coepit
in eccl̄a sēi s̄ban̄ pro martir-
ris xp̄i. q̄

sita ē religio. s̄ feminas ēgrega-
re. q̄m in sēo p̄posito tanto libe-
dōrius ibidē seruirent. q̄nto longi-
us amundane actionis labore
distarent. At q̄d monasteriū dū
q̄dā matrona ad cōuersationē
ueniret. & a cōgregatione fuisset
suscepta. coepit in d̄seruitiō ma-
nere deuota. & licet literarū sci-
entia minus instructa. tam ad ex-
teriora p̄uidenda satisfaceret ido-
nea. Unde sorores ei uoluer̄ offi-
ciū cellararie cōmendare. s̄ illa
noluit ēsentire. Tunc res ad ep̄m
defer̄. Qui cū eidē iuberet oboe-
dire noluit. s̄ in obstinatione mentis
p̄durauit. Sequenti ū nocte hanc
modi uerbis corripit in somnis.
Quia inquit n̄ oboedisti ep̄i p̄ceptis.
tā diu ambulandi usū carebis. q̄
usq; ab illo absolui mereris. It̄ p̄-
ge facta. omnino p̄mansit debilis
& clauda. Que reuertente ad emi-
tatē ep̄o ante eī p̄sentia in lec-
tulo e

currendo ante quā ad eadē
ep̄s pueniret p̄cessit cū laudans
ac benedicens dñm.

Quodā ḡ temp̄ dū omnipoten
tis dī famulus ad fr̄ nodū ep̄orū
quē in uilla regia in gedenheim
dicta erat ēgreganda p̄geret.
quōdā pauperē nomine ruotp̄
tū obuiū habuit. quē tris sui
intiora foris p̄lapsa in sinu ges
tauit. quē ut c̄spexit mīa motus
ei denariū dare iussit dicens. In
nomine dñi accipe & uade in
pace. Quinnox elemosinā accipi
ens ire p̄rexit ac meliorari pau
latim tantū coepit. ut post aliqd̄
temporis spaciū sospitati redderet
ad integrū. idē & iā post mortē
uiri dī alius iterū p̄re occupat in
firmitatū generib; ad sepulchrū
ei ueniens. sanari meruit sic lee
tor in suis locis plenū scriptū

In uenire potuerit
igit̄ sēs dī celesti desiderio afflat̄.
coepit ea que sunt huius mundi
fastidire. terrenā uerū lora
amere p̄ponere. h̄ereticis

retineret corpore. in celestibus
tam c̄uersabat̄ mente. ut meri
to in illo censeret̄ munero. q̄ di
cere possent cū ap̄tō. Nra c̄uer
satio in celis ē. Vnde h̄ cū dī ha
bens. licet n̄ scdm̄ scientiā coe
pit apud terrenas potestates
totis uirib; agere. ut q̄dā cleri
cus adalbero nomine suę sor
ris filius. totius ep̄iscopat̄ curā sus
cipere. ipse aut̄ sub monachicę
religionis habitu soli dō uacare.
Qd̄ impetrauit. S. ille miserandus
nesciens. aut scire nolens. a sapien
tissimo salomone dictū. Heredi
tas ad quā in p̄ncipio festinat̄. in
nouissimo benedictione carebit.
milites ep̄i totāq; familiā statū sa
crāmto sibi subiebat. ac uirgā
pastoralē publice manu gesta
bat. Qd̄ ceteri ep̄i indigne feren
tes. ambos ad fr̄ nodū uocauer̄
atq; p̄dictū adalperonē hereti
cae arguunt p̄sūptionis. qd̄ do
mino suo adhuc sup̄stite. talia n̄
p̄timuisse. ut s̄r n̄. At ille dū
de obiectis sibi. ab; se uellet

purgare. ab omnib; inuentū ē.
 id aliū fieri n̄ posse. nisi ablati
 scōrū euangelioꝝ. in medio libri.
 sacra m̄to firmaret. se nescisse. he
 resim fuisse. qđ talia p̄sūpisset fa
 cere. Quib; em̄ib; quę ad hoc ne
 gotiū p̄tinebant expletis. in sua
 redierunt ambo ep̄s & adalpe
 ro tali asc̄a s̄r nodo c̄solatione
 p̄cepta. ut deeedente ab hac ui
 ta ep̄o. nullus alius p̄ eo esset or
 dinandus. nisi ipse adalpero. S.
 n̄ ē sapientia. n̄ ē prudentia. n̄
 ē c̄silium c̄tra d̄nm. Hāc eodē anno p̄
 aliquot menses dū quadā die. iā
 ad uesperā inclinante p̄ diei cle
 ricus adm̄sam cū uiro d̄i nouit
 flēto matuſ residisset. ac qđdā
 moleste p̄p̄t̄ in c̄sionē uene sus
 tinuisset. e confessus medio c̄or̄
 surgens. cubitū ire p̄rexit. statiq;
 in ipsa nocte p̄sentis uite termi
 nū clausit. Qđ ep̄s mox p̄ sp̄m cog
 noscens. cū qđ adnuntiandā mor
 tē sibi intrauerat p̄uenit. *Seio qđ*

Seio qđ
na ad

mus illū augustā deferre. Mora
 bat̄ aut̄ tunc temporis in castel
 lo qđ dilinga d̄r. Corp̄ uero ei ex
 anime asc̄o pontifice ad august

Itā platū in ecc̄la sc̄e af̄ r̄ ē humatū.
 Interec̄tra miac̄ bona quę p̄rege
 anime sui nepotis agebat. etiā ab
 batiā uttenburra dictā quā ille
 dū uiueret. in beneficiū tenebat.
 sibi adq̄siuit. tā diu tenuit. qđ usq;
 ipsius studio. donata ē libertatis
 priuilegio *ppp̄m*

Que quadā sc̄o d̄i inter agenti. ho
 mo qđdā astitit qđ euonrachi constan
 tiensis ep̄i obitū certissime indica
 uit. Illis ū qđ aderant sperantib; que
 statū p̄ illius rege. solita ecc̄larū of
 ficia uellet celebrare. ille p̄sentis
 tū nuntū sibi ad eū solitū sc̄o
 ex hoc c̄t̄ uerū. ait eis. Manete
 teri anime qui oref. mane c̄operie
 tis. qđ inde credere debeatis. Crasti
 na die diluculo qđdā dec̄stante
 ne *ppp̄m*

A...

raret. tam quam diu potuit ue-
triculo sup posit. diuini uerbise-
mina manducantiu corda sparge-
re necessauit. Que est tan diu su-
ctua dum adhuc sanisset habebat
ut quecumq. sibi eundum fuisse solio
sup qd driga posit solus sederet.
comite uno tantu clerico. cumq.
absq. impedimento alioq. possit
liberius uacare decantationi
psalmoru. festinabat aut quan-
totius auguste ciuitatis moe-
nia ingredi. ut ibi sic bonus mer-
cenarius prestolaretur fine ope-
ris sui. Quo cum uenisset. quam diu
interfufficiebant inter cotidia-
na missaru sollempnia salutare
hostia dno exterius immolabat
ac seipsum interius uictimam ara-
cordis maetabat. Ad mensam cu
alios scilicet illis manducantibus
et bibentibus. ipse pene uacabat
uacabat. sicut et ibi aut du-
moru. sicut et ibi aut du-
na. sicut et ibi aut du-
d.

multi. et corporibus; exempti. in
spu rapiebant. ac iterum reuerteban-
nt. hanc precepit suaru reru pecu-
ratoribus; ut in uicinis omnino lo-
cis ad suum ius proprie pertinentibus
quecumq. inuenire possint inter
portiones partirent. & unam ex his
ipso adhuc uiuente pbris & pau-
peribus; largirent. Ipse aut quidam
die se ad audiendam missam in excla-
desferri iussit. Quam audita. unum
tapete coram se a cruce sternere
fecit. seseq. sup hoc in oratione
dedit. Et quasi dimidia hora surgens.
quicquid suppellectilis habere
potuit in presentia sui portari ius-
sit. propter paraturam unius domus
ac mensaru. & unum cooperitorium.
que dimisit ad sui successoris ser-
uitum. Cetera cum perspexisset in ge-
miscendo dixit. Ach quid in hac
omnia. Fuerunt tantum pauca camisilia.
& vii. t viii. mensalia. u. sarcilia.
& de argento x solidi. Quos statim
in presentia precepit in pau-
peribus distribuere. Et scilicet
scad

tionis suae die letus expectauit.
atq. illud psalmiste sepius ite-
rando dicebat. Quando ueniam
& apparebo ante facie dī mei. In-
teri dū ab eo q̄ corā se lector is fun-
gebat officio int̄rogat̄ fuisse.
utrū nā p̄ infirmitate q̄ detine-
bat se de hoc seculo migraturū spe-
raret. respondit. Certissime scio.
q̄a in breui de hoc transitorius
sū mundo. Cui cū merens dice-
ret. quē ep̄q̄ uellet ad corpus
suū sepeliendū uocare. maxime
cū nullus conpuncialiū reman-
sisset antistitū. q̄ n̄ eēt inuitat̄ ad
regale in francia colloq̄at̄. Hos-
tis terrā t̄p̄ cōmendare. Vostan-
tū cū tēpus fuerit qd̄ ur̄m ē fa-
cite. dī ē meae corporis cōmendato-
rem p̄uidere.

Daucis ū dieb; int̄ positis inui-
gilia ap̄toꝝ quē illo anno euenit
in viī febr̄. certissime sperabat se
migraturū de hac uita. Qd̄ licet
nominatī n̄ expr̄meret. ūl̄s tam̄ q̄b;
dā ap̄ar̄unt. q̄ signis audientib;
declamant. Sicut si q̄santib; ad

163
uesp̄era circūq̄q. simul sonantib;
ipse balnear̄ & sacris uestib; ad hos
usus paratis induit̄ humi se p̄stra-
uit. ac si hora ead̄ moriturū uisi-
nita q̄ sinaxi uesp̄tina cū alioꝝ ab-
utorio se leuauit. & q̄si qd̄am
m̄te c̄sternat̄ secreto dix̄. O sc̄e
petre nunc n̄ fecisti sic ego est
maui. Ob eam ū uirū omi laude
p̄p̄et̄ndū. cui sp̄s qd̄e erat p̄opt̄.
licet caro infirma. cui uiuere
x̄pc fuit. & mori lucrū. Unde
tanto pere corpore in habita-
tionis molē uelut carcere qd̄a
ob horrens cupiebat dissolui. &
eē cū x̄po. Iterū in sp̄u r̄t̄e cat̄
c̄tinuos. v. dies mansit q̄et̄. ab omni
indulgentiā petens. omni indu-
gentiā & benedictione tribu-
donec finita. Diei feria. q̄
ra lucecente in sexta. q̄
rora. ū dīa latit̄ dīe. t̄
nante. cleneis canentib; uo-
flentib; in uo-
mendans. aut̄
m̄u. x̄pc
Lxxm. or̄ d̄

INCIPIT VITA SANCTI MELANII EPISCOPI
VICIANIS SANCTI ROMANE PAPE ROMANE

Cum prisco veneranda memoria. inem-
potentis di laude uenerabiliter
est colenda. & coru honorabi-
lis uita. Ad exemplum fidelium
fideliter est pferenda. quam
seus induimus uoluminibus
Ascribitur. quonon studuerit da-
re gratis. quod ipse gratis acce-
pit. Quicquid eni ecclesiae
pfiat. & auditores imbuit.
eosq. Ad exemplum puocat bonu.
non est silendum. sed potius p-
dicandum. Unde ait psalmi-
sta. Iusticia tua non abscondi.
in corde meo. u. t. et. s. t. d. Non
abscondi. m. t. et. u. t. a concilio mul-
to. Postquam ergo dn̄s nr̄ ih̄c
xp̄c mundum sua passione
redemit. & ap̄t̄os suos p̄dica-
re misit. successoresq. eor. Ad p̄d-
icandū elegit. qui ab aeterno
sole illuminati. diuina adiu-
uante gratia. ceteros ignorantiae

inhibiti uere fidei fulgore xp̄i il-
luminarent. & longa diuini uer-
bi esuriam fatigati. epulis aeter-
nae uitae familiā redemptoris
satiarent. Octoq. uero numero
s̄c̄i di sacerdos melanius. redo-
nensis episcopus. & p̄dicator
egregius. his integerrimis ōmni-
bus salute. dn̄m uerū dicitur ex-
ostus est. Fuit igitur de nobili
ep̄s. nobilis genere sed non
de. S̄c̄i dignitate interstitos da-
tus. sed diuina munera gra-
tia precipuus. huius uita infan-
tia. sacris quide miranturū p̄-
saguis. apparentibus signis
Summis sacerdotibus. p̄p̄tiam
nā p̄uidentia. omnia. p̄-
teris & diuinis studiis. p̄-
riplinis. Crescente uo. p̄-
tias. atq. p̄uidentiae. p̄-
noris. effec. tus. cotidie. crescebat.
C̄rat eni. de. p̄-
ex. gene. or. uolū. p̄-
lūis. p̄-
ritau. sui. ante. forma. p̄-
corpore. castus. mente. deuotus.

Affabilis colloquio. Amabilis aspectu. Prudentia egregius. Temperantia clarus. Heclo di amore feruendus. perpetuaq; uirginitatis erat integerrimus custos. In scripturis sacris doctrinisq; canonicis. pene cunctos pcedebat. In parrochia quae regendi suscepit. habitantibus. In uicinis uero erat. Aptissimi. In omnibus senioribus. & eos in junioribus. & subiectis. ut eloquentia sua. placeret omnibus sibi colloquentibus. ut ut mercenibus. A uentia redderet. scelera gerentibus. disciplinam. In tantu fama eius creuit. ut in clodouicus rex francorum in sibi familiare faceret. & regibus suis libenter obocchiret. In quatuordecim parochiis. multas conuocauit. A ecclesiis. desertisq; edificauit. monasteria fabri cauit. In quibus uero eius consilio. Alabat. di seruire honorabat. In iustitiam in populis suis manibus exercebat. & cultum diuini amplificabat. Sinodum uero in aurelianense euocauit. xxxii.

episcopusq; congregauit. qui canones statuerunt. Quorum auctor maxime sel melanius praedicator redonensis episcopus extitit. sicut etiam in prefatione eidem consilio. haetenus habet infestum. Quanta enim aequalia capitula. ibidem sunt statuta canonica. in eodem consilio conscripta reperiuntur. Quae etiam utilia omnibus. scire uolentibus. & necessaria esse perspicuum est. Quanta enim uisitate & gratia. atq; sapientia peditus sel eps. uidelicet melanius erat. nemo ut ror digne ualeat explicare. Erat ergo in lege dni sine lassitudine persistens. Actus uero uitae suae omni hora custodiebat. Oculi uero mentis suae. Ad dm semp fixum habebat. atq; consilium & opus suum semp. Ad dm conuertebat. Per dies uero eius. omni tempore directi erant. Ad euangelizandum. & cetera bona. In pastorelli autem sollicitudine. Instrabat. A ecclesiis. & municipia

sibi commissa. confirmando
 uisitabat. Euangelicq; semp cho
 rusebat lumine. aediuuis
 montis plebe sibi comissam ful
 acbat. Augebat fide xpia
 noq; & crebro miserabile geriti
 liu errorem montis felicibus
 ciebat. Quadā die dū beatus
 melanius de rodouico pago ad
 oratoriu suū pgeret qd dicit
 platio ex paritu pprietate.
 uenit in marciagum castrum.
 qd in montis celsitudine situ
 est. sup riuulū aue nomine.
 fuitq; antiquus hostis ei obui
 am inspecie tauri habens cor
 nua. Cognouit autē eū uir
 di. quem cum requisiss& die.
 Vbi uadis. Ille respondit. En
 Ad fr̄ uado potione eis dare.
 & dixit se medicū eē. Itaq; p
 rexit beatus melanius ad ora
 toriū suū. completaq; oratio
 ne. primus surrexit. Malignū
 uō sp̄s unum senūq; decius
 monachus ubi morabatur. in
 uenit. Aquā hauriente. inquē.

statim ingressus est. cumq; inter
 tam picere. & uehementissime
 uexauit. Que cum uir di abo
 ratione rediens. ta epudeter
 uexari conspiceret. ei solummo
 do alapam dedit. & malignū
 ab eo sp̄m excussit. Ita ut ad eū
 redire ulterius non uideret.
 Apostolica norma tenebat incho
 arina humana. Ostendens con
 tra uulnera ornata regula
 & rectam. Ipse uō roboratur
 se diuinis obsequiis. uigiliis
 orationib; ieiuniis. elemosinis.
 & ceteris bonoq; operū exhibi
 tionibus. fidem sedm di uo
 luntatē pcepta seruauit. Con
 summatione & corona iusti
 ciae semp expectatur. quo
 assidue ante oculos ei dictu
 ma uersabatur. Oculisq; in
 caelum intentis. anima ad
 oratione non relaxabat. Vir
 tutū autē miracula & sanū
 pdigia quegessit. longū est
 enumerare. Sed memorie sal
 simae recordationis qua tunc

rememorare digni duximus.
Aliquid reminiscimur. Tanta
aut ei fuerant miracula. & ingen
na signor. p. chigia. quanta nec p
unum die legi. Aut commitari
A quoqua uideatur. Nam innu
merabilibus caecis reddidit uisu.
Laudis gressu. debilibus restau
ratione. infirmis sanitate. mu
tu colloquiū. Porro tanta uir
tutis grat. ut nondemon ante
illu seclare ualere. Quapro
innumcabiles. Ademonib. ob
sessos diuinitate. suis p. cibis. de
morant. liberat^{unt} homines. Qua
lam. ut die duceretur parro
chia sua. nunciatū ē ei a pa
rentib. & amicis cuiusdā matro
nic nobilis. quae in pago cino
menco iuxta pagū redonen
tem iacebat infirma cui nom
i. dicitur. ergo. tua. xii
vultu. iacens. nec p. se sur
tū. cuius parentes &
mā. ut dicitur. est. Acceden
at. dicitur. sē. melanū. epim.
p. abant. cum. ipsa. mer.

cede. cum. uisitari. & sua. sē. de
tera. sē. crucis. sup. cam. faceret.
quia. ei. mentis. lauius. ei. ē. cruce
bant. Tunc. s. aut. memoratus
pontifex. dñi. sententiā. quae. ait.
Infirmus. suu. & non. uisitatis. me.
& ceter. Cum. p. s. s. Ad. cam. p. x. et.
& andomū. eius. ingressus. manu
dextera. signū. crucis. sup. cam. fe
cit. & s. i. c. o. l. e. o. c. u. o. r. a. t. i. o. n. e. o. r. e.
sacerdotali. illam. lincos. sanauit.
atq. statū. pristinū. ei. integravit.
fretus. uirtute. Altissimi. Quae
mox. surgens. & supra. pedes. stans.
gratias. dō. egit. qui. p. s. e. m. ponti
ficē. suū. cā. sanauit. Quae. diu
Aegrotans. substantiā. suā. me
dicis. rogauit. & nihil. ei. p. fuit.
& sē. p. d. e. t. r. i. u. s. habuit. Modo
uō. sana. effecta. sē. se. tradidit
in. s. r. u. t. u. i. & dñō. postmodū. in
hesit. Supradictus. itaq. pon
tifex. ut. diximus. nobilis. genere.
uirtutū. miraculis. effulsit. in
mundo. Dō. uō. Amabilis. diuini
as. s. e. l. i. c. o. n. t. e. m. p. n. e. n. s. dō. in. om
nibus. placere. studuit. Quamē

uo abstinentiae fuerit. quan-
 tisq. uigilijs & orationibus. atque
 elemosinaru largitionibus. cetera-
 rumq. uirtutu magnarum mi-
 raculis exornatus uixit. solius
 di maestas quae cae occulta cor-
 dum rimatur. nouit. Nos
 aut quanta ab eo acta di uirtu-
 te nouimus. cae supra homi-
 nes ee cognouim. Erat ergo
 expectabilis dignitas in sacer-
 dote. simul & pontifice. Vene-
 rabilis gratia. laudabilis opera-
 tio. & ueneranda senectus. Si-
 quide uenerabilis castitas. ac
 pdicatio assidua. Cuius cae
 scitate neduntius occultaretur.
 uirtutu uoluit ds miraculis p-
 testare. Nec silendiu arbitror.
 inter cetera uenerabilia ei ope-
 ra. signu quod sequenti tem-
 pore ei meritis declaratu est.
 scilpottius praedicandiu. Ad-
 ductu ergo a quida paralitici
 cui uniuersoru membroru da-
 natus officio. Qui nulla recu-
 perandiu spem habens. secto-
 tam

indo ponens fiducia. Postulabat
 siquidem ap dicto sco Antistite.
 sanitatis medicinam. Cui deinceps
 deuotus & oboediens cupiebat
 existere. & res suas ei dare.
 Cuius miseriae sel di condoleo. Cui
 uitalis olei benedictione sup-
 cu litta. mox morbus excludit
 & salubris ungor infundebatur.
 Qui sanitati pepta. cu omnia
 predicti scipontificis. se uati-
 dia obsequiu. atq. ei in hie de-
 inceps famulatu. Ac deo scradudu
 ab
 & omnibus se spatauit. Reliquit
 mundu cum satellitibus suis.
 sotiauitq. se do & angelis suis.
 Currente aut tempore. prodium
 pdicti sci ^{uir} meritis. multoq. miracu-
 lox. insignia. Deniq. cu qu-
 dam uir siagrius nomine.
 grauissimae egritu diuis incom-
 moda sustinent. quoru dicit
 territi medici ualuerunt curari
 tari ualuit. Dicitur qd. p-
 tis sei uiri obsequiu. p-
 pro deprecantibus. & p-
 effusi ad dnm. cu scilicet olei

167

ac delibutione cecit morbum.
 & pristina ei reddidit sanitatem.
 Verente quoque tempore. quidam
 pedibus Ambobus contractis. pua
 tur ante eum. cuius miseria ses
 di respiciens. pro precibus fun
 dens lotos infirmi pedes aquae
 calidae fomento restauravit. ac
 pristinae restituit sanitati. Ita
 utramque operam ferunt. pro sepe
 daret ad propria. Quipraedicti
 sui episcopi se tradidit obsequiis. om
 nibusque diebus vitae suae. ei inhe
 sit seruitio. Cuius etiam progenies
 usque in hodiernam diem semper ei
 custodit sepulcrum. Et cum lumine
 ibidem vigilans & orationibus. insiste
 re solita est. memor semper benefi
 ciae. ut illius praedicti. Denique lau
 dabus & tollens. ei accedat excu
 bus. Denique quaedam puella
 diabolice plena. etiam ligamini
 bus. Adducta ad eum
 inuoluitur. cuius respectu sedes
 non quiescebat. minime
 celare poterat. sed ad eum interro
 gatione. et cum alius septem spiritibus

immundis puella arrepta. pro se
 leribus habere confessus est. Quae
 signo crucis sancti Antisthesi melani
 nus ab ea fugauit. etiam sanitatem
 pristinae restauravit. Verente
 autem tempore uenit ad eum qui
 dam uir medias nomine cuius fi
 lius indeliberate nimia iacebat
 egrotus. Erat ad beatum melaniam.
 De precor te homo dei uirescitas
 mihi filium meum. quia debilita
 tur corpore. & haec dicens fre
 mebat ualde. Erat enim in pala
 tio iuxta fluum uincenonia.
 Beatus uero melanius prosternens
 se super genua sua. & capiti ma
 nu demulcos dicebat. Confor
 tare fili tantum. crede. & im
 plebit uoluntas tua. Tunc ad
 prehendens manum eius. crexit eum.
 Qui surrexit super pedes suos inco
 lomus. Verente autem tempo
 re conuenerunt uir di melani
 nus. & electus di Albinus. Ses
 uictor. atque Luinus. Simulque
 sanctus marsus. ad basilicam sanctae di ge
 netricis mariae mundicius.

amicus suis. et sic subuenit
Confido enim quod dicitur. et sic
tate uiri dei beatus melanius. et
mei. qui praedicat deum uerum.
Quo facto deportauerunt eum. et po-
suerunt ante beati iustitiae. ut
sunt. et pater eius qualiter ut
sedit et aduocacione dicitur. Cre-
deat de ueritate. Amore pro
uolente. et uirgine. Conuersus aut
beatus melanius ad populum
et. Quod uobis. perit uir uene-
randus. Com hac fieri uidetis. &
uacitas uirum in nomine dno
ni ihu xpi nisi indubitanter
crediderit. At illi dixerunt. Nedi-
bitis uiridi. quia isto resuscita-
to. omnes erant. haec illis di-
centibus. ait beatus melanius.
In nomine dno nro ihu xpi.
quod ante meum domini marti-
rum. inuenos. epim. per iam
dicitur. in mortuos. prouidit.
sunt. et deprecor te. pultime
ut pater. melanius. famulum
meum. deprecante. populus. quicquid
cuius. pater. in nullo

deus condidit. sitna fuerit. uo-
lunt. iustitiae. illa pueru. Et huc
dicens. posuit. et sic sup pectus
morsu. et statim surrexit. Et tu
pe factus. omis. populus. clama-
bat. dicens. Sufficit. nunc. crede-
mus. eundem. do. que. predicat. beati
di. famulus. melanius. Deniq.
cusebius. rex. ueniens. in ueno-
uic. cum. suo. exercitu. prendit
usq. ad. ca. n. i. ca. u. i. u. i. l. l. a. m. &
ibi. multos. oculos. hominum. qui
uissit. & manus. abscedi. In ip-
sa. nocte. agrotare. coepit. uariis
languoribus. ut. tantum. uicini
ei. uicini. finire. putaret. Quia
medici. ad. uicini. ei. prebere
non. poterant. Et. filia. eius. has-
sia. post. triduum. ad. uicini. cor-
rupta. coepit. uolitari. spumans.
Nudatq. usebius. crudelissim
dux. fama. beati. melani. qua-
liter. dno. diligeret. Cum. mag-
na. diligentia. uissit. illu. ueni-
te. ad. se. & in. loco. quid. dicit. pri-
ma. uilla. hospicium. ei. preparari
uissit. Venit. beatus. melanius.

liber ipse
ff. Augustinus
dicitur

conuenio. in. quibus
quod. dicit. in. uobis.
melanius. di. cum
melanius. dicitur. in. uobis.
et. huc. sup. ei.
omni. uicini. fuisse.
et. supra. dicitur. & q.
in. uicini. corporis. acc.
et. sua. has. sia. non.
uissit. Ut. di. plenus. q.
ta. di. uirtute. dicitur.
et. dicitur. illi. In.
hoc. non. est. ad. morte.
in. dno. suo. benedicto.
et. di. uina. uirtute.
et. di. uina. uirtute.
et. di. uina. uirtute.
et. di. uina. uirtute.
et. di. uina. uirtute.
et. di. uina. uirtute.
et. di. uina. uirtute.
et. di. uina. uirtute.
et. di. uina. uirtute.

pparatus. ~~et~~ ~~in~~ ~~melaniam~~
• throno carere. usq[ue] in die d[omi]ni col-
locatus. sacerdotu[m] h[uius] m[un]di. ad
ro. nobisq[ue] omnibus. & a quo. in-
stinctu n[ost]ro ista cōposuit part[em]
emittit. flexis poplitibus. &
mente deuota inclinat[ur] or-
te. Igit[ur] s[an]ct[us] melanius obitum su-
um longe ante p[ro]nosens. disci-
pulis suis d[omi]ni exiit sui. An-
nuntiauit. Absolutionemq[ue] pe-
tens eos benedixit. & uerbis di-
uinis instruens qualiter agere
deberent p[ro]locuit. Qui cursu
uitae suae pacto. feliciter in die
quand[am] dixit. migravit ad d[omi]n[u]m.
in loco qui placo uocatur. ubi ecc[lesi]a
s[an]cti in manu[m] p[ro]p[ri]is construxit.
ad d[omi]ni transiit. beatus Albin[us].
p[ro]phet[us] etiam. nec non et s[an]ct[us]
marcus qui p[er] uirtute[m] aserpen-
te fuerit liberatus. passionē an-
gelicā conueniunt. ad corpus
eius custodiendum. & nauigan-
do p[er] uicij nom[en] uenerunt. ad
pulcherrimam ciuitate[m]. quā s[an]cti
uenerunt. Ubi. sermone

bant inuenerunt. Quia uero d[omi]no et
aduentu. uirtu[m] miserent[ur] orare.
diuina et uirtu[m] m[un]di ha com-
merit[ur]. & h[uius] m[un]di sunt quare
necantur inuenerunt. Uelut uelut
bantur uerba haec p[ro] diuersas p[ro]
uitas. Fuit uir d[omi]ni melanius
cū magna iocunditate. cū sociis
suis iā d[omi]ni usq[ue] in locum ubi
nunc ē adoratus. Sepultusq[ue] est
cū magno honore. Ad discipulis
suis in loco iuxta p[ro]phetam ur-
bem. in qua modo requiescit. ubi
eius meritis & orationibus mul-
ta p[ro]stantur beneficia hominib[us]
usque in p[re]sentē diē. Sunt
namq[ue] eius meritis multa osten-
sa miracula. que ad gloriā no-
minis sui diuina uirt[us] adu-
m[un]di p[ro]pheti s[an]cti pontificis. ad
oculos & aures uentura uenire
p[ro]miserit. Quo in loco ab omnib[us]
colit[ur] & magnifice laudatur. nom[en]
d[omi]ni ih[esu] x[risti]. cuius ē cū act[us] no-
p[ro]p[ri]e & s[an]cti s[an]cti. uirtus & honor
p[ro]p[ri]a & imperiū. et laus & potestas.
s[an]cti s[an]cti. A. X. C. H. S.

f f. Monasterij Augie di. itis

W

Monasterij Augie
di. itis

Cozate

Vincencius dei gra abbas ludovic

an

Vincencius dei et aplice Beato

patrem omnipotentem factorem cel. et ter.
visibilem om. et invisibilem

Vir

salute dno madam et

LIXXXVII

